

Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2008

Feiten en trends inzake aard en omvang van criminaliteit in het bedrijfsleven

Januari 2009

Inhoud

1	Samenvatting	3
	1.1 Aard en omvang van criminaliteit tegen bedrijven	4
	1.2 Schade door criminaliteit	11
	1.3 Preventieve maatregelen	13
	1.4 Meldings- en aangiftegedrag	14
	1.5 Ervaring met en waardering van de politie	17
	1.6 Interne criminaliteit	17
	1.7 Belangrijkste resultaten 2008 ten opzichte van 2007	18
	1.8 Overzichtstabel resultaten 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008	21
2	Inleiding	22
3	Sectorrapport Bouw	26
4	Sectorrapport Detailhandel	73
5	Sectorrapport Horeca	123
6	Sectorrapport Transport	176
7	Sectorrapport Zakelijke dienstverlening	221
	Onderzoeksverantwoording	268
	Management Summary	270
	Bijlagen	

1 Samenvatting

De Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB) heeft als doel inzicht te geven in het slachtofferschap van Nederlandse bedrijven en de maatregelen die zij nemen om de criminaliteit terug te dringen. De MCB maakt het mogelijk om op basis van feiten en cijfers te discussiëren over de veiligheid van bedrijven en de maatregelen die nodig zijn om de veiligheid te vergroten. Hierbij wordt gekeken naar de ontwikkelingen door de jaren heen.

De onderzoeksvragen die aan de MCB ten grondslag liggen, luiden:

- Wat is de aard en omvang van de criminaliteit tegen bedrijven in Nederland?
- Wat is de aard en omvang van de schade bij bedrijven als gevolg van deze criminaliteit?
- Welke preventieve maatregelen nemen bedrijven tegen criminaliteit?
- Hoe is het meldings- en aangiftegedrag van bedrijven als zij slachtoffer zijn van criminaliteit?
- Wat is de ervaring en waardering van bedrijven met betrekking tot het optreden van de politie?
- Zijn er verschillen tussen sectoren op bovenstaande aspecten?
- Hoe verhouden zich de uitkomsten van dit onderzoek tot de nulmeting van de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven die is uitgevoerd in 2004? Per sector gaat het daarbij vooral om het absolute aantal bedrijven dat met criminaliteit te maken krijgt, het totaal aantal delicten en de aard ervan.

Bovendien geven we antwoord op de vraag welk percentage van de bedrijven:

- criminaliteit als een probleem ervaart;
- preventieve maatregelen heeft genomen en/of deelneemt aan projecten;
- criminaliteit registreert;
- met een delict te maken heeft gehad;
- melding maakt van een delict bij de politie;
- tevreden is over de politie;
- te maken heeft met interne criminaliteit en hiertegen preventieve maatregelen neemt.

Het onderzoek is uitgevoerd in de volgende vijf¹ sectoren in het Nederlandse bedrijfsleven:

- Bouw;
- Detailhandel;
- Horeca;
- Transport;
- Zakelijke dienstverlening.

Het veldwerk heeft plaatsgevonden van 24 september tot en met 19 december 2008.

We presenteren in deze samenvatting een overkoepelende beschouwing van de resultaten uit het onderzoek. De vraag naar verschillen tussen sectoren wordt bij elk onderwerp apart beantwoord. We richten ons tevens op verschillen tussen de nulmeting in 2004 en de meting

¹ In 2004, 2005, 2006 en 2007 vond het onderzoek in dezelfde vijf sectoren plaats en op eenzelfde grote schaal.

in 2008. In paragraaf 1.7 rapporteren we significante verschillen tussen 2007 en 2008. In de vijf sectorrapporten bespreken we bovendien significante verschillen tussen branches binnen een sector en tussen bedrijven met een verschillende geografische ligging (stedelijke agglomeratie en regio).

In de overzichtstabel op pagina 21 treft u de belangrijkste cijfers per sector aan voor 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008. Tevens zijn in deze tabel de betrouwbaarheidsmarges opgenomen die nodig zijn om de cijfers op de juiste wijze te kunnen interpreteren en vergelijken. Door een doeltreffende steekproeftrekking en tussentijdse bijsturing van de steekproef middels variantie-analyses, is het grotendeels gelukt betrouwbaarheidsmarges te realiseren van 10% of minder.

1.1 Aard en omvang van criminaliteit tegen bedrijven

De resultaten van de MCB 2008 laten zien dat het totaal aantal gerapporteerde delicten ten opzichte van 2004 is gestegen. In 2004 werden 2,9 miljoen delicten gerapporteerd binnen de sectoren bouw, detailhandel, horeca, transport en zakelijke dienstverlening. In 2008 is dit 3 miljoen.

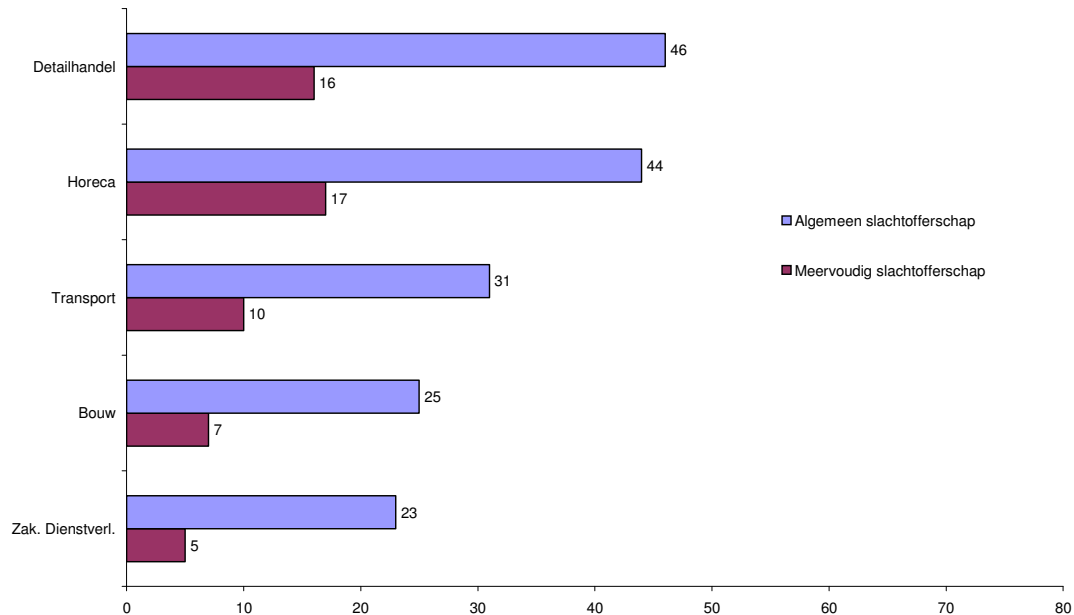
Eénderde (32%) van alle bedrijfsvestigingen in de onderzochte sectoren heeft te maken met één of meer vormen van criminaliteit (algemeen slachtofferschap²). De detailhandel en de horeca zijn hiervan de sectoren die het meest geconfronteerd worden met criminaliteit. Het algemeen slachtofferschap is in alle sectoren significant gedaald ten opzichte van 2004. In 2004 had 49% van de bedrijven in de *detailhandel* te maken met één of meer vormen van criminaliteit, in 2008 is dit gedaald naar 46%. In de *horeca* was in 2004 47% van de bedrijven slachtoffer van criminaliteit, in 2008 is dit gedaald naar 44%. De *zakelijke dienstverlening* en de *bouw* hebben in 2008 relatief het minst met criminaliteit te maken; respectievelijk 23% en 25% van de vestigingen is daar slachtoffer van criminaliteit. Binnen de *transportsector* is bijna eenderde (31%) van de vestigingen getroffen door criminaliteit.

Naast algemeen slachtofferschap presenteren we in tabel 1 ook meervoudig slachtofferschap³. Van alle bedrijven in de onderzochte sectoren is 10% van de vestigingen slachtoffer geweest van meer dan één type delict. Dit varieert van 5% in de zakelijke dienstverlening tot 17% in de horeca. Binnen alle sectoren is het meervoudig slachtofferschap gedaald ten opzichte van 2004.

² Algemeen slachtofferschap: als een bedrijfsvestiging in de afgelopen 12 maanden één of meerdere malen slachtoffer is geweest van een delict.

³ Meervoudig slachtofferschap: als een bedrijfsvestiging in de afgelopen 12 maanden slachtoffer van verschillende type delicten is geweest.

I | Algemeen en meervoudig slachtofferschap 2008 (in %)

Bron: TNS NIPO, 2008

Tabel 2 op de volgende pagina laat zien dat in de horeca, de transportsector en de zakelijke dienstverlening het aantal diefstallen ten opzichte van 2004 is gedaald. Tabel 2 maakt ook inzichtelijk dat *diefstal* in de detailhandel net als in 2004 de meest voorkomende vorm van criminaliteit is. Ten opzichte van 2004 is er sprake van een toename van 227.000 diefstallen in deze sector.

Wanneer we het aantal diefstallen in de detailhandel vergelijken met het aantal in 2007 zien we echter een *veel grotere* stijging van het aantal diefstallen. Deze toename vormt een trendbreuk met voorgaande jaren. In de periode 2004-2007 daalde het aantal diefstallen in deze sector immers. Opvallend is dat het percentage bedrijfsvestigingen dat getroffen is, niet sterk is gestegen. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door een toename van het aantal diefstallen binnen een beperkte groep ondernemingen. Anders gezegd: bepaalde typen vestigingen die in voorgaande jaren ook al vaak met diefstal te maken hadden, zijn in 2008 nog zwaarder getroffen. In paragraaf 1.7, waar we de resultaten van 2008 met 2007 vergelijken, lichten we dit nader toe.

In tabel 2 is tevens te zien dat het delict *vernielingen* de meest voorkomende vorm van criminaliteit is in de sectoren horeca en zakelijke dienstverlening. In de sector transport nam het aantal vernielingen afgelopen jaar af ten opzichte van 2004. In de zakelijke dienstverlening nam het aantal vernielingen juist toe.

Het aantal *inbraken* is het afgelopen jaar in alle sectoren, met uitzondering van de bouwsector, gedaald in vergelijking met 2004.

Gewelddelicten komen ten opzichte van de andere gerapporteerde delicten minder vaak voor. In de horeca worden in vergelijking met de andere sectoren relatief de meeste bedrijven getroffen door gewelddelicten (9% van alle bedrijfsvestigingen). In de bouw en zakelijke dienstverlening komen gewelddelicten het minst vaak voor. In de detailhandel, transport en zakelijke dienstverlening is het percentage vestigingen dat in aanraking is geweest met gewelddelicten afgenomen ten opzichte van 2004. In de bouw en horeca is dit niet significant veranderd.

Significante verschillen tussen 2004 en 2007 ten aanzien van het aantal delicten zijn weergegeven in tabel 2.

2 | Aantallen delicten per sector en type delict in 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008 met significante verschillen tussen 2004 en 2008

Delict		Bouw	Detailhandel	Horeca	Transport	Zak. dienstv.
Inbraak	2004	21.000	42.000	12.000	17.000	34.000
	2005	18.000	32.000	10.000	15.000	27.000
	2006	18.000	29.000	9.000	16.000	25.000
	2007	19.000	28.000	9.000	13.000	24.000
	2008	19.000	26.000	9.000	10.000	31.000
	<i>verschil</i>	-	-38%	-25%	-41%	-9%
Diefstal	2004	27.000	1.500.000	49.000	27.000	28.000
	2005	22.000	1.600.000	45.000	16.000	21.000
	2006	24.000	1.200.000	33.000	16.000	20.000
	2007	26.000	974.000	35.000	13.000	21.000
	2008	23.000	1.727.000	34.000	12.000	22.000
	<i>verschil</i>	-	+15%	-31%	-56%	-21%
Vernielingen	2004	24.000	86.000	38.000	19.000	47.000
	2005	18.000	88.000	37.000	19.000	38.000
	2006	19.000	89.000	38.000	18.000	39.000
	2007	16.000	92.000	39.000	15.000	46.000
	2008	23.000	93.000	38.000	11.000	53.000
	<i>verschil</i>	-	-	-	-42%	+13%
Geweld ⁴	2004	2%	7%	10%	7%	4%
	2005	2%	6%	9%	5%	3%
	2006	2%	5%	9%	5%	3%
	2007	2%	5%	9%	5%	3%
	2008	2%	6%	9%	4%	3%
	<i>verschil</i>	-	-14%	-	-43%	-25%

Cijfers op grond van schattingen van respondenten

Bron: TNS NIPO, 2008

Vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004.

De verschillen zijn berekend op basis van afgeronde cijfers.

Er is een verschil in de mate waarin verschillende vormen van criminaliteit voorkomen in de vijf onderzochte sectoren (zie tabel 3). Zo worden *detailhandel*bedrijven relatief vaker getroffen door *diefstal* in vergelijking met het gemiddelde in alle sectoren (28% tegenover gemiddeld 13%). Detailhandelbedrijven – zoals bijvoorbeeld supermarkten en drogisterijen – zijn makkelijk toegankelijk en hebben veel handzame producten uitgestald. Wel is het percentage bedrijven in de detailhandel waar diefstal voorkomt, gedaald ten opzichte van 2004, toen het 32% van de bedrijven in de detailhandel betrof⁵. In de andere sectoren is er

⁴ Gezien de beperkte incidentie van geweldsdelicten is het statistisch niet verantwoord om schattingen af te geven over het totaal aantal geweldsdelicten.

⁵ Eerder gaven we aan dat het totaal aantal diefstallen wel is gestegen. Hier gaat het echter om prevalentie, het percentage bedrijven dat één of meerdere keren te maken heeft gehad met diefstal in 2008.

ook sprake van een daling van het aantal bedrijven waar diefstal voorkomt ten opzichte van 2004.

In de transportsector, de bouw en zakelijke dienstverlening is het aantal bedrijven dat getroffen wordt door *vernieling* afgenomen. De horeca en de detailhandel worden - net als in 2004 – relatief het meest met vernieling geconfronteerd.

Voor *inbraak* geldt dat het percentage getroffen bedrijfsvestigingen in alle sectoren is gedaald.

Het deel van de vestigingen dat met *geweld* te maken heeft gekregen, is ten opzichte van 2004 gedaald in de detailhandel, de transportsector en zakelijke dienstverlening.

3 | *Slachtofferschap per type delict per sector in 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008 met significante verschillen tussen 2004 en 2008*

% bedrijven met		Bouw	Detailhandel	Horeca	Transport	Zak. dienstv.
Inbraak	2004	13	15	17	20	11
	2005	13	13	15	18	9
	2006	12	11	13	17	9
	2007	12	11	14	16	8
	2008	11	10	14	14	7
	<i>verschil</i>	-15%	-33%	-18%	-30%	-36%
Diefstal	2004	12	32	17	15	6
	2005	11	30	16	12	5
	2006	11	28	15	12	5
	2007	12	27	15	12	4
	2008	9	28	15	10	4
	<i>verschil</i>	-25%	-13%	-12%	-33%	-33%
Vernielingen	2004	12	18	24	17	12
	2005	10	20	24	16	11
	2006	11	18	23	15	10
	2007	10	18	24	13	11
	2008	9	18	24	12	10
	<i>verschil</i>	-25%	-	-	-29%	-17%
Geweld	2004	2	7	10	7	4
	2005	2	6	9	5	3
	2006	2	5	9	5	3
	2007	2	5	9	5	3
	2008	2	6	9	4	3
	<i>verschil</i>	-	-14%	-	-43%	-25%

Bron: TNS NIPO, 2008

Vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004.

De verschilscores zijn berekend op basis van afgeronde cijfers.

Top10 procent van meest getroffen bedrijfsvestigingen per sector

In deze paragraaf onderscheiden we bedrijfsvestigingen die het meest te maken hebben gehad met criminaliteit. Hiertoe hebben we per branche 10 procent van de bedrijfsvestigingen geselecteerd met het grootste aantal gerapporteerde delicten. Deze groep noemen we de “de top10 procent meest getroffen bedrijven” en zetten deze af tegen bedrijfsvestigingen die minder zwaar getroffen zijn. Het doel van deze exercitie is te achterhalen of ondernemingen die zwaarder zijn getroffen door criminaliteit in 2008 specifieke kenmerken hebben.

Algemene kenmerken van de vestiging

Bedrijven met een eigen bedrijfsterrein en eigen transportmiddelen behoren vaker dan andere bedrijven tot de top10 procent van meest getroffen vestigingen. Ook bedrijven in het centrum van een stad behoren vaker dan gemiddeld tot de top10 procent bedrijven die het zwaarst getroffen worden door criminaliteit. Bedrijven buiten de stad zijn minder vaak aanwezig in deze top10 procent. Met name bedrijven gevestigd in een winkelcentrum, afzonderlijk bedrijfspand of bedrijventerrein zijn oververtegenwoordigd in de top10 procent van meest getroffen bedrijven.

Sectorspecifieke kenmerken en locatie

- Binnen de top10 procent getroffen bedrijven binnen de **bouw**sector zijn burgerlijke en utiliteitsbedrijven en grond-, weg- en waterbouwbedrijven zwaarder vertegenwoordigd. Daarentegen zijn klus- en installatiebedrijven minder zwaar vertegenwoordigd in de top10 procent getroffen bedrijven. Bouwbedrijven gevestigd op een bedrijventerrein of een afzonderlijk bedrijfspand komen vaker dan gemiddeld voor in de top10 procent getroffen bedrijven.
- Onder de top10 procent getroffen bedrijven in de **detailhandel** bevinden zich veel bedrijven actief in de voedings- en genotmiddelen detailhandel, de algemeen assortiment detailhandel en drogisterijen en kleding detailhandel. Dit zijn drogisterijen en parfumerieën, maar ook apothekers en benzinestations. Deze bedrijven zijn relatief vaak in een winkelcentrum gevestigd. We zien dan ook dat onder de top10 procent getroffen bedrijven relatief veel bedrijven in een winkelcentrum gevestigd zijn. Ook bedrijven in het centrum van een stad zijn relatief vaak vertegenwoordigd in de top10 procent getroffen bedrijven.
- Binnen de **horeca** zijn restaurants en cafés oververtegenwoordigd in het top10 cluster. Met name bedrijven in het centrum van een stad zijn relatief vaak vertegenwoordigd in de top10 procent getroffen bedrijven. Bedrijven die buiten de stad liggen zijn minder vaak dan gemiddeld te vinden in deze top10 procent.
- In de **transport**sector zijn tram- en taxibedrijven meer dan gemiddeld vertegenwoordigd in deze groep. De transportbedrijven met de meeste delicten zijn relatief vaak op een industrieterrein gevestigd en relatief weinig in een bedrijf dat is gevestigd bij een woonhuis. Zeevaart en pakhuizen zijn juist ondervertegenwoordigd in deze top10 procent.
- Binnen de **zakelijke dienstverlening** zitten reisbureaus en advocatenkantoren vaker dan gemiddeld in de top10 van meest getroffen bedrijven. Reclame- en economische adviesbureaus en architecten zijn juist minder vaak dan gemiddeld te vinden in de top10

procent meest getroffen bedrijven. Deze top10 procent bedrijven zijn relatief vaak te vinden in het centrum van een stad.

Bewustzijn van het probleem

Bedrijfsvestigingen die vaak door criminaliteit getroffen worden, zien criminaliteit ook vaker als een probleem voor de bedrijfsvoering. Relatief veel bedrijven in deze groep nemen maatregelen tegen criminaliteit en geven hier ook meer geld dan gemiddeld aan uit. Daarnaast registreren zij de voorgevallen criminaliteit vaker, laten zij zich vaker adviseren en doen zij vaker mee aan projecten.

Slachtofferschap

Naast het enkelvoudig slachtofferschap is bij deze groep ook het meervoudig slachtofferschap hoger. Het percentage van de zwaarst getroffen bedrijven dat is geconfronteerd met meer dan één delictvorm is gemiddeld 73% van de top10 procent bedrijven.

Tabel 4 laat zien hoeveel procent van alle delicten wordt gepleegd binnen de groep bedrijven die het meest wordt getroffen door criminaliteit. Naarmate het percentage in tabel 4 hoger is, is er sprake van een grotere concentratie van criminaliteit binnen een relatief kleine groep (top10 procent) bedrijven. Een voorbeeld: In de detailhandel wordt 67 procent van alle diefstallen (bijna 1.2 miljoen) gepleegd in de 10% meest getroffen vestigingen en slechts 33 procent (570.000) in de overige vestigingen.

4 | Aandelen van totaal aantal delicten bij top10 procent meest getroffen bedrijven (%)

% van totaal aantal delicten	Inbraak	Diefstal	Vernielingen
Bouw	23	28	41
Detailhandel	5	67	13
Horeca	14	60	45
Transport	27	43	41
Zakelijke dienstverlening	22	38	35

Bron: TNS NIPO, 2008

De mate waarin het delict bovengemiddeld voorkomt, varieert sterk. De top10 procent van meest getroffen bedrijven krijgt meer dan gemiddeld met *diefstal* te maken. Voor de detailhandel en de horeca geldt dat 67% en 60% van alle diefstallen wordt gepleegd binnen de top10 zwaarst getroffen bedrijfsvestigingen. Het merendeel van de diefstallen vindt dus plaats bij een beperkt aantal vestigingen.

In de meeste branches (behalve bij detailhandel en horeca) komt ruim een vijfde (22%) tot ruim een kwart (27%) van de *inbraken* voor bij de top10 bedrijven met de meeste inbraken.

Behalve bij de detailhandel komt bij de top10 meest getroffen bedrijven ruim eenderde (35% van de bedrijven in de zakelijke dienstverlening) tot ruim vier op de tien (45% van de bedrijven in de horeca) *vernielingen* voor bij de top10 procent bedrijven.

1.2 Schade door criminaliteit

Om de kosten van de criminaliteit jegens bedrijven in kaart te brengen, houden we rekening met zowel directe en indirecte schade. Het totale schadebedrag van alle sectoren bij elkaar is *circa 622 miljoen euro*⁶. De totale schade door criminaliteit is daarmee gedaald ten opzichte van 2004 (toen 686 miljoen euro). Dit is een afname van 9%.

In tabel 5 is te zien dat vooral de detailhandel een relatief groot aandeel heeft in het totale schadebedrag; diefstal en inbraak vormen voor deze sector de grootste kostenpost. Wanneer er sprake is van een significante daling van de geschatte schade in 2008 ten opzichte van 2004, is dit in de tabel in procenten weergegeven. Opvallend is de toename van vernielingen in de zakelijke dienstverlening. Dit is in 2008 gestegen met 21% ten opzichte van 2004. Tenslotte is de totale schade van diefstal in de detailhandel in 2008 t.o.v. 2007 toegenomen. Dit hangt direct samen met de eerder geconstateerde stijging van het aantal diefstallen in die periode.

⁶ Dit is exclusief de schade door geweldsdelicten.

5 | Schadebedragen per sector en delict, in miljoenen euro's*- 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008

Schade in mln. euro's:		Bouw	Detailhandel	Horeca	Transport	Zak. dienstv.
Inbraak	2004	55	89	18	36	84
	2005	57	79	18	25	74
	2006	52	75	17	26	66
	2007	54	77	19	25	63
	2008	57	71	19	22	74
	<i>verschil</i>	+ 4%	-20%	-	-39%	-12%
Diefstal	2004	40	146	12	22	33
	2005	35	141	12	18	27
	2006	40	120	11	15	25
	2007	41	114	11	17	22
	2008	42	140	13	15	31
	<i>verschil</i>	-	-	-	-32%	-
Vernielingen	2004	15	34	12	10	24
	2005	15	34	10	9	22
	2006	15	30	10	7	20
	2007	14	32	11	8	22
	2008	14	33	11	6	29
	<i>verschil</i>	-	-	-	-40%	+21%
Overige	2004	9	11	2.3	4	30
	2005	5	11	2	4	21
	2006	7	10	2	3	18
	2007	5	9	2	3	16
	2008	5	11	2	2	25
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-
Totaal 2008		118	255	45	45	159
Overall geschatte schade 2004: 686 miljoen euro						
Overall geschatte schade 2008: 622 miljoen euro						

Bron: TNS NIPO, 2008

Vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004

*Cijfers op grond van schattingen van respondenten in het onderzoek

1.3 Preventieve maatregelen

Verreweg de meeste bedrijven lijken zich goed bewust te zijn van het feit dat ze slachtoffer kunnen worden van criminaliteit (tabel 6). Van alle sectoren neemt bijna driekwart (73%) van de bedrijven preventieve maatregelen. Van alle bouwbedrijven is dit 63%. In de vier andere sectoren ligt dit aandeel hoger (detailhandel 80%, dienstverlening 72%, horeca 76% en transport 73%).

Bedrijven nemen meestal maatregelen met technische middelen. In het onderstaande overzicht is te zien dat bedrijven vaak kiezen voor het aanleggen van een alarm. Ook brengen veel bedrijven extra sloten aan op de deur en/of zetten camera's in.

6 | Percentage bedrijven dat preventieve maatregelen neemt, en percentage bedrijven dat onderstaande maatregelen toepast, 2008 (top 3 grijs gearceerd)

	Bouw	Detailhandel	Horeca	Transport	Zakelijke dienstverlening
Doet aan preventie:	63%	80%	76%	73%	72%
Alarm luid	37	54	51	45	48
Alarm stil	25	42	37	35	34
Extra sloten	31	23	24	21	30
Extra zwaar hang- en sluitwerk	16	11	12	11	18
Hekwerken	21	10	5	22	7
Beveiligingsdienst / portier	8	9	12	14	11
Extra verlichting	8	6	6	8	7
Camera's / infrarood	9	26	27	19	9

Bron: TNS NIPO, 2008

Het aantal bedrijven dat *advies* inwint over criminaliteitsbestrijding loopt per sector uiteen en groeit naarmate de ernst van de problematiek toeneemt.

In 2008 heeft 17% van de bedrijven advies ingewonnen tegen 19% in 2004. In de sectoren bouw, detailhandel en transport is het aandeel bedrijven dat advies inwint niet aantoonbaar gedaald. In de horeca en zakelijke dienstverlening is het percentage bedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie echter wel afgenomen. De *aard* van het advies heeft vooral betrekking op elektronische beveiliging en het voorkomen van diefstal.

Bedrijven die het meest getroffen worden door criminaliteit (top10 procent) winnen vaker advies in dan gemiddeld; het gaat om ruim twee keer zoveel bedrijven en betreft met name voorkomen van diefstal door derden en elektronische preventie.

7 | Percentage dat advies inwint of deelneemt aan projecten - 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008

Sector	% Advies inwinnen 2004	% Advies inwinnen 2005	% Advies inwinnen 2006	% Advies inwinnen 2007	% Advies inwinnen 2008
Bouw	12	13	11	12	12
Detailhandel	25	24	22	23	24
Horeca	21	20	19	18	19 -10%
Transport	19	18	17	18	18
Zakelijke dienstverlening	17	15	15	15	14 -18%

Sector	% Project deelname 2004	% Project deelname 2005	% Project deelname 2006	% Project deelname 2007	% Project deelname 2008
Bouw	3	4	3	4	3
Detailhandel	6	6	6	6	7
Horeca	8	8	8	8	8
Transport	5	5	5	5	5
Zakelijke dienstverlening	4	4	4	4	4

Bron: TNS NIPO, 2008

Vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004

Projecten zijn een andere manier voor bedrijven om zich tegen criminaliteit te wapenen. Bovendien vormen projecten voor bedrijven een mogelijkheid om met andere, meer innovatieve vormen van criminaliteitsbestrijding bekend te raken. Tabel 7 geeft per sector het percentage bedrijven weer dat deel nam aan projecten in 2008.

Van de bedrijven die aan deze projecten meedoen, richt 42% zich op het beveiligen van de omgeving en 38% op criminaliteitspreventie in algemene zin. Van alle bedrijven die aan beveiligingsprojecten deelnemen, neemt een kwart (25%) van de bedrijven deel aan het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Dit is meer dan in 2004 (toen 16%).

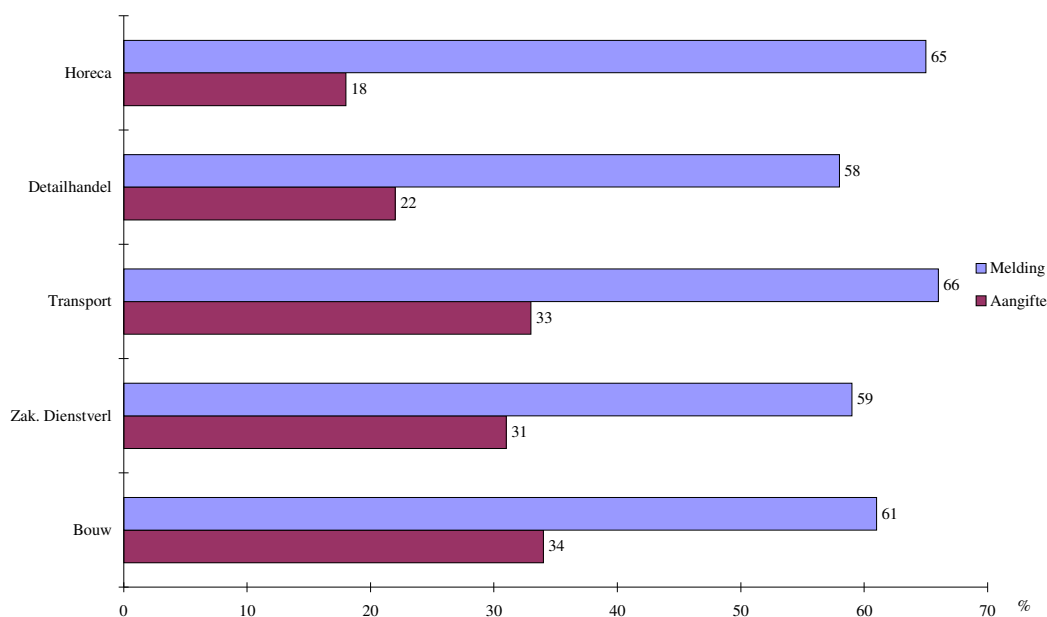
1.4 Meldings- en aangiftegedrag

Van de bedrijven in de onderzochte branches die met criminaliteit te maken hadden, heeft 60% in 2008 van één of meer delicten *melding*⁷ gemaakt bij de politie. In 2004 was dit percentage 67%. Van al deze bedrijven heeft 8% van één of meer delicten ook daadwerkelijk *aangifte* gedaan bij de politie. Dit verschilt ten opzichte van 2004. Toen deed 11% van de bedrijven aangifte bij de politie.

Meldings- en aangiftegedrag per sector

Als we inzoomen op de getroffen bedrijven per sector en hun meldings- en aangiftegedrag tegen elkaar afzetten, zien we duidelijke verschillen (grafiek 8). Als we deze verschillen uitdrukken in percentages hebben we een maat die de verhouding tussen melding en aangifte weergeeft. Deze maat heet het *verval*, waarmee het verlies zichtbaar wordt van het deel van de bedrijven dat uiteindelijk geen aangifte doet, maar wel de moeite neemt om melding te maken. Grafiek 8 toont bovenaan de sector met het grootste verval en onderaan de sector met het kleinste verval.

8 | *Verhouding tussen melding en aangifte van getroffen bedrijven per sector in 2008*

Bron: TNS NIPO, 2008

Het verval is het grootst in de horeca: daar doet bijna driekwart (72%) van de bedrijven die een delict melden uiteindelijk geen aangifte (zie zowel grafiek 8 als tabel 9). Ook veel

⁷ Het melden van een delict onderscheiden we van het doen van aangifte. Daadwerkelijk aangifte doen houdt in dat een proces-verbaal of een standaard aangifteformulier is opgemaakt en ondertekend. Het melden van een delict is het op de hoogte stellen van de politie in de breedste zin van het woord. Het doen van aangifte valt hier dus formeel binnen.

getroffen bedrijven in de detailhandel doen wel melding maar toch geen aangifte: het verval is daar ook ruim zes op de tien (62%). In de bouw nemen relatief de meeste getroffen bedrijven de moeite om zowel melding als aangifte te doen; het verval is daar ruim vier op de tien (44%).

9 | Verval tussen meldings- en aangiftegedrag van getroffen bedrijven – 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008

Sector		2004	2005	2006	2007	2008
%						
Bouw	Melding	66	64	66	65	61
	Aangifte	37	37	36	36	34
	Verval	44%	42%	45%	45%	44%
Detailhandel	Melding	64	63	61	61	58
	Aangifte	25	25	23	23	22
	Verval	61%	60%	62%	62%	62%
Horeca	Melding	69	67	63	65	65
	Aangifte	22	22	21	20	18
	Verval	68 %	67 %	67%	69%	72%
Transport	Melding	70	68	69	70	66
	Aangifte	35	33	35	35	33
	Verval	50%	51%	49%	50%	50%
Zak. Dienst.	Melding	65	60	66	61	59
	Aangifte	31	31	32	30	31
	Verval	52%	48%	52%	51%	47%

Bron: TNS NIPO, 2008

Meldings- en aangifte gedrag per type delict

Het onderzoek laat een verschil zien tussen het **meldingsgedrag** bij *inbraak* en het meldingsgedrag bij de andere vormen van criminaliteit. In totaal heeft 86% van de bedrijven die te maken hebben gehad met inbraak de politie hiervan op de hoogte gesteld. In alle sectoren wordt *inbraak* vaker gemeld dan de andere delicten. Zo wordt *diefstal* door 48% van alle bedrijven gemeld. In de detailhandel en horeca is het delict *diefstal* relatief het laagste met 44% en in de transportsector relatief het hoogste met 61%. *Vernieling* wordt door 45% van alle bedrijven gemeld. Binnen de horeca wordt het delict vernieling relatief het minst (44%) genoemd. De horeca is tevens de sector waarbij vernieling relatief het minst vaak wordt gemeld. Van alle bedrijven die te maken krijgen met *geweld*, meldt 54% dit. Dit is het laagst in de bouw (36%) en hoogst in de horeca (67%).

Per type delict verschilt de mate van verval. Zo is vooral bij *gewelddelicten* het aantal getroffen bedrijven dat melding maakt groter dan het aantal dat uiteindelijk aangifte doet. Voor de meeste typen delicten komt het verval uit in de ordegrootte van bijna vier op de tien tot ruim tweederde. Relatief hoog is het verval bij *inbraak in de horeca* en *geweld in de*

horeca: respectievelijk maakt 88% van de getroffen horecabedrijven wel melding van inbraak en doet 15% aangifte; bij geweldsdelicten doet 67% van de getroffen horecabedrijven melding en 12% aangifte.

1.5 Ervaring met en waardering van de politie

De tevredenheid over het optreden van de politie is sinds 2004 toegenomen. Ruim de helft (54%) van alle bedrijven die contact hebben gehad met de politie naar aanleiding van een melding of aangifte, is hierover (zeer) tevreden. De tevredenheid varieert van 48% in de sector zakelijke dienstverlening tot 60 % in de sector horeca.

10 | Percentage bedrijven dat (zeer) tevreden over het optreden van de politie

Sector	% tevreden in 2004	% tevreden in 2005	% tevreden in 2006	% tevreden in 2007	% tevreden in 2008
Bouw	42	46	49	44	50
Detailhandel	51	55	59	57	59
Horeca	55	59	60	61	60
Transport	41	45	45	44	50
Zakelijke dienstverlening	50	50	50	54	48

Bron: TNS NIPO, 2008

Vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004

De voornaamste redenen voor bedrijven om tevreden te zijn over de politie zijn de snelheid over het optreden van de politie (26%) en de klantvriendelijkheid (22%) van de politie.

Belangrijke redenen voor ontevredenheid zijn de perceptie dat de politie geen actie onderneemt naar aanleiding van de melding of aangifte (14%) en het ontbreken van zichtbaar resultaat (13%). Deze redenen worden wel minder vaak genoemd dan in 2004 (toen beide 19%). Ook het gebrek aan terugkoppeling (13%) wordt genoemd. Dit is toegenomen ten opzichte van 2004 (6%).

1.6 Interne criminaliteit

In de MCB van 2006 is voor het eerst specifiek aandacht besteed aan interne criminaliteit. In 2007 en 2008 hebben we dit herhaald. Interne criminaliteit definiëren we als diefstal van geld of goederen door het eigen personeel. We maken in deze paragraaf een vergelijking met 2006.

Het percentage bedrijven dat te maken heeft gehad met interne criminaliteit wijkt in 2008 niet af van 2006. In totaal is 5% van alle bedrijfsvestigingen in aanraking gekomen met interne criminaliteit. Dit loopt uiteen van 8% in de sector horeca en detailhandel tot 2% in de zakelijke dienstverlening. De interne criminaliteit in de detailhandel is toegenomen ten opzichte van 2006 (toen 7%). De detailhandel is tevens de enige sector waar het percentage bedrijven dat in aanraking komt met interne criminaliteit noemenswaardig afwijkt ten

opzichte van 2006. In deze sector zien we tevens een variatie naar type bedrijf: zo geeft 30% van de supermarkten aan met interne criminaliteit te maken te hebben tegen gemiddeld 8% in de gehele sector. Bovendien is de interne criminaliteit binnen supermarkten daarmee in 2008 gestegen ten opzichte van 2006 en 2007. In 2006 gaf nog 24% van de supermarkten aan last te hebben van interne criminaliteit en in 2007 was dat 23%. In de sectoren transport en bouw heeft respectievelijk 5% en 4% van de bedrijven te maken gehad met interne criminaliteit.

De meest getroffen maatregel om interne criminaliteit tegen te gaan is het controleren van referenties bij de aanname van nieuw personeel (48% van de bedrijven). Ten opzichte van 2006 is deze maatregel in 2008 vaker toegepast (toen 41%). Daarnaast stelt 42% van de bedrijven regels op voor het eigen personeel met betrekking tot interne criminaliteit. Ook dit is toegenomen ten opzichte van 2006 (toen 36%). Bijna vier op de tien (37%) van de bedrijven doet standaard aangifte na het constateren van interne criminaliteit. Ook hier is sprake van een toename ten opzichte van 2006 (toen 30%).

1.7 Belangrijkste resultaten 2008 ten opzichte van 2007

In de rapportage vergelijken we 2008 met de nulmeting van 2004. Het is echter ook interessant om een beeld te krijgen van de ontwikkelingen ten opzichte van 2007. Daarom beschrijven we in deze paragraaf de meest in het oog springende verschillen ten opzichte van 2007.

Slachtofferschap

Het algemeen slachtofferschap van bedrijven is in vergelijking met 2007 afgenomen voor de sectoren bouw-, transportsector en de zakelijke dienstverlening ten opzichte van 2007. Dit geldt ook voor het meervoudig slachtofferschap.

In de bouwsector is een kwart (25%) van de bedrijven slachtoffer van één of meer delicten. In 2007 gold dit nog voor 27% van de bouwbedrijven. Het meervoudig slachtofferschap is in de bouwsector gedaald naar 7%, terwijl in 2007 nog 8% van de bedrijven meervoudig slachtoffer was. In de transportsector was 31% van de bedrijven slachtoffer van één of meer delicten. Dit is afgenomen ten opzichte van 2007, want toen was eenderde (34%) van de transportbedrijven slachtoffer van één of meer delicten. Het meervoudig slachtofferschap in de transportsector is gedaald van 12% in 2007 naar 10% in 2008. Ook het aantal slachtoffers van één of meer delicten in de zakelijke dienstverlening is gedaald. In 2007 was een kwart (24%) slachtoffer van criminaliteit. In 2008 was dit gedaald naar 23%. Ook het meervoudig slachtofferschap is in deze sector met 1% gedaald: te weten 6% in 2007 naar 5% in 2008.

Niet alleen het slachtofferschap, maar ook de probleemervaring van criminaliteit is in deze sectoren afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Een op de vijf bouwbedrijven (19%) ervaart criminaliteit als een probleem. Dit is afgenomen ten opzichte van 2007 toen 22% van de bouwbedrijven criminaliteit als een probleem ervoer. In de transportsector wordt criminaliteit door een kwart (25%) van de bedrijven als een probleem beleefd. In 2007 werd dit nog zo ervaren door bijna eenderde (31%) van de transportbedrijven. In de zakelijke dienstverlening ervaart 16% van de bedrijven criminaliteit als een probleem, terwijl dit vorig jaar nog zo door 18% van de bedrijven zo werd ervaren.

In vergelijking met 2007 hebben bedrijven in de transportsector meer preventieve maatregelen genomen (73% in 2008 ten opzichte van 71% in 2007). In de zakelijke dienstverlening is het aantal bedrijven dat preventieve maatregelen neemt juist afgenomen. In 2008 neemt 72% van de bedrijven in deze sector preventieve maatregelen, terwijl dit in 2007 75% van de bedrijven bedroeg.

De tevredenheid over de politie is toegenomen ten opzichte van 2007 in de sectoren bouw (van 44% in 2007 naar 50% in 2006), detailhandel (van 57% naar 59%) en transport (van 44% naar 50%). In de zakelijke dienstverlening is de tevredenheid juist afgenomen (van 54% naar 48%).

Inbraak

Het percentage bedrijven dat met inbraak te maken heeft, is ten opzichte van 2007 afgenomen in de sectoren bouw, transport en zakelijke dienstverlening. In de bouwsector had 11% van de bedrijven in 2008 te maken met inbraak, terwijl dit in 2007 nog voor 12% van de bedrijven gold. Ook in de transportsector is het percentage , dat te maken hadden met inbraak gedaald (van 16% naar 14%). In deze sector is ook het *aantal* delicten gedaald (van 13.000 naar 10.000).

Ook in de zakelijke dienstverlening is het percentage bedrijven dat te maken heeft gehad met inbraak in 2008 gedaald ten opzichte van vorig jaar (van 8% naar 7%). Het *aantal* bedrijven dat slachtoffer is geworden van inbraak is echter toegenomen (van 24.000 naar 31.000).

Diefstal

Zoals eerder al gemeld is het *aantal* diefstallen in de detailhandel sterk gestegen ten opzichte van 2007. Het aantal diefstallen bedroeg in 2007 974.000 en steeg in 2008 naar 1.727.000. Het percentage detailhandvestigingen dat één of meerdere diefstallen rapporteert is iets hoger dan in 2007. Toen bedroeg dit percentage 27% terwijl dit in 2008 uitkomt op 28%. De gemiddelde frequentie waarmee getroffen bedrijven in 2008 met diefstal te maken krijgen, is in de detailhandel sterk gestegen (van gemiddeld 24 keer per jaar in 2007, naar gemiddeld 37,7 keer per jaar in 2008).

Wanneer we dit gemiddelde nader uitsplitsten, zien we dat de toename vooral is toe te schrijven aan de bedrijven die sowieso vaak te maken hebben met diefstal. De groep detailhandelszaken die tussen de 10 tot 100 diefstallen rapporteert, is gegroeid van 9% naar 11%. Daarbij is de gemiddelde frequentie waarmee de diefstallen plaatsvonden toegenomen van 26 keer naar 32 keer per jaar. Het percentage detailhandelszaken dat 100 keer per jaar of vaker te maken heeft met diefstal, is toegenomen van 1% naar 2%. De gemiddelde frequentie binnen deze groep is gestegen van 249 keer naar 320 keer per jaar. We kunnen stellen dat het aantal zwaargetroffen bedrijven in de detailhandel weliswaar beperkt is, maar dat deze groep groeit. Ondanks de relatief beperkte omvang van deze groep, is deze verantwoordelijk voor een groot deel van alle diefstallen in de sector.

Tevens is de raming van de totale schade binnen deze sector gestegen van € 114 miljoen in 2007 naar € 140 miljoen in 2008.

In de bouw- en transportsector is het *percentage* diefstallen juist *gedaald* ten opzichte van 2007. In 2008 kwam bij 9% van de bedrijven in de bouwsector diefstal voor. In 2007 bedroeg dit percentage nog 12%. In de transportsector is dit percentage gedaald van 12% in 2007 naar 10% in 2008. De gemiddelde frequentie diefstallen per vestiging is gedaald in de bouwsector en zakelijke dienstverlening. In 2008 bedroeg de gemiddelde frequentie diefstallen in de bouwsector 2,8 keer per jaar (ten opzichte van 3,4 keer per jaar in 2007). In de zakelijke dienstverlening werden in 2007 bedrijven gemiddeld 2,9 keer per jaar getroffen door diefstal. In 2008 bedroeg dit percentage gemiddeld 2,4 keer per jaar.

Vernieling

In bijna alle sectoren wijkt het percentage bedrijven dat te maken heeft gehad met vernielingen niet significant af van vorig jaar. Alleen in de zakelijke dienstverlening is dit percentage gedaald (van 11% naar 10%). De raming van de totale schade door vernieling is echter toegenomen in deze sector (van € 22 miljoen naar € 29 miljoen). In de bouwsector is het aantal vernielingen toegenomen ten opzichte van 2007 (van 16.000 naar 23.000). In de transportsector is het aantal vernielingen juist afgenomen (van 15.000 naar 11.000). Ook de totale schade door vernieling is in deze sector afgenomen ten opzichte van 2007 (van € 8 miljoen naar € 6 miljoen).

Geweld

Het percentage bedrijven dat in aanraking is gekomen met geweld verschilt niet noemenswaardig ten opzichte van 2007. Alleen in de detailhandel is de frequentie van geweldsdelicten toegenomen in vergelijking met vorig jaar (van gemiddeld 4 keer per jaar naar gemiddeld 5,5 keer per jaar in 2008).⁸

1.8 Overzichtstabel resultaten 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008

Tot slot vindt u op de volgende pagina een samenvattende tabel, waarin de meest relevante cijfers voor 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008 per sector staan weergegeven. Hierbij zijn de significante verschillen tussen 2008 en 2004 in kaart gebracht.

⁸ Door het lage aantal waarnemingen van geweld kunnen we geen betrouwbare uitspraken doen over het totaal aantal delicten voor deze vorm van criminaliteit.

2 Inleiding

Informatie voor beleid op het gebied van criminaliteitsbeheersing en veiligheid

De Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB) heeft als doel ontwikkelingen in het slachtofferschap van criminaliteit bij Nederlandse bedrijven vast te stellen en inzicht te geven in de maatregelen die bedrijven nemen om de criminaliteit terug te dringen. Daarnaast dient de informatie op te leveren over de maatschappelijke effecten van het veiligheidsbeleid. De MCB maakt het mogelijk om op basis van feiten en cijfers te discussiëren over de veiligheid van bedrijven en de maatregelen die nodig zijn om de veiligheid te vergroten.

Onderzoek omtrent veiligheid in de samenleving heeft een hoge attentiewaarde. Burgers en bedrijven hechten groot belang aan de veiligheid in de samenleving en het onderwerp staat hoog op de politieke agenda. Dit noopt tot consciëntieus onderzoek naar de feiten en cijfers over criminaliteit en veiligheid in het bedrijfsleven, die onweerlegbaar dienen te zijn. De MCB voorziet hierin.

Nulmeting in 2004

Na het verschijnen van het Veiligheidsprogramma 'Naar een veiliger samenleving' in oktober 2002, dient stelselmatig over de voortgang van het programma en de bereikte maatschappelijke effecten aan de Tweede Kamer gerapporteerd te worden. Op het terrein van de criminaliteit bij het bedrijfsleven worden hiervoor met name twee indicatoren gehanteerd: *diefstal bij de detailhandel* en *geweld bij het bedrijfsleven*. Deze indicatoren gelden ook voor het programma VbbV (Veiligheid begint bij Voorkomen).

Om de criminaliteits- en veiligheidssituatie voor het gehele Nederlandse bedrijfsleven te onderzoeken, werd in 2002 het MBI (Monitor Bedrijven en Instellingen) onderzoeksinstrument ontwikkeld en ingezet. Echter de spreiding van deze meting bleek voor het aantal delicten aanzienlijk te zijn. In 2004 is daarom besloten om de steekproefomvang met een factor zeven te verhogen om op deze manier hogere betrouwbaarheidsmarges te garanderen en nauwkeuriger schattingen af te geven. Het onderzoek kreeg tevens een andere naam, *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven* (MCB), omdat vanaf 2004 alleen nog bedrijven en geen instellingen in het onderzoek zijn meegenomen. De meting in 2004 fungeert als nulmeting.

Vergelijkbare aanpak in vervolgmetingen

In navolging van MCB 2004, 2005, 2006 en 2007 is in 2008 een nieuwe meting uitgevoerd. Door een ongewijzigde aanpak is vergelijking tussen de metingen mogelijk (gemaakt). De eis was een goede vergelijking te kunnen maken met de resultaten van de nulmeting – de MCB meting van 2004. De opzet van het onderzoek is daarom ongewijzigd wat omvang en inhoud betreft. In dit rapport wordt met name een vergelijking met de resultaten uit 2004 gemaakt.

Het onderzoek is in 2008 – net als in 2007, 2006, 2005 en 2004 – gericht op de volgende **vijf sectoren**:

- Detailhandel
- Bouw
- Horeca
- Transport
- Zakelijke dienstverlening

In de MCB zijn vragen gesteld over inbraak, diefstal, vernieling, geweld en overige criminaliteit. In 2006 zijn voor het eerst ook vragen gesteld over interne criminaliteit, waaronder we in dit geval diefstal van geld of goederen door het eigen personeel verstaan. Bij resultaten met betrekking tot interne criminaliteit maken we dan ook de vergelijking tussen 2008 en 2006 en niet met 2004.

Gebruikers

De primaire gebruikers van dit onderzoek zijn de ministeries van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De informatie uit de MCB dient voor het sturen van het veiligheidsbeleid en ter politieke verantwoording. Daarnaast is er een brede kring van andere (potentiële) gebruikers met voor elk een specifieke gebruikswaarde:

- *bedrijven en koepelorganisaties*: de MCB biedt zicht op de criminaliteitsproblemen in de eigen sector, een overzicht van de eigen inspanningen en die van de politie. Daarnaast kan de MCB bedrijven mobiliseren voor een gezamenlijke aanpak van veiligheidsproblemen;
- *gemeenten en de politiekorpsen* die een belangrijke rol vervullen bij de handhaving van veiligheid;
- *andere ministeries*: op departementaal niveau biedt de monitor beleidsinformatie, zowel over de ontwikkeling van criminaliteit als over de inspanningen van de politiekorpsen en bedrijven. Aangezien veiligheid een belangrijk aspect is van de kwaliteit van het ondernemersklimaat, heeft ook het ministerie van Economische Zaken steeds meer aandacht voor het onderwerp.

Opzet van de rapportage

Deze rapportage bevat de resultaten voor de MCB meting 2008. Bij het opstellen van dit rapport is gekozen voor een beschrijvende weergave van de criminaliteits- en veiligheids-situatie in vijf sectoren. Door de aard van de gestelde vragen en de zeer grote steekproefomvang (37.575 ondervraagde bedrijfsvestigingen) leent het onderzoek zich goed voor het bestuderen van operationele en beleidsvoorbereidende vraagstukken. Zo is in dit rapport na te lezen hoe beleid van de overheid in de cijfers tot uitdrukking komt, bijvoorbeeld als het gaat om het terugbrengen van criminaliteit, het stimuleren van ondernemers tot het nemen van maatregelen of het vergroten van de tevredenheid van ondernemers met het optreden van de politie. Het spiegelen van de onderzoeksuitkomsten aan beleidsdoelstellingen behoorde echter niet tot de verstrekte opdracht.

De *delicten* staan centraal in de rapportage: met name het vaststellen van het aantal gepleegde delicten. Per delict behandelen we voorts een aantal zaken: mate waarin delict voorkomt, schade, meldings- en aangiftegedrag en (mogelijk) daderschap. Het melden van een delict

onderscheiden we van het doen van aangifte. Daadwerkelijk aangifte doen houdt in dat een proces-verbaal of een standaard aangifteformulier is opgemaakt en ondertekend. Het melden van een delict is het op de hoogte stellen van de politie in de breedste zin van het woord. Het doen van aangifte valt hier dus formeel binnen. Ook beschrijven we de tevredenheid van bedrijven met het optreden van de politie.

Waar relevant wordt in een sectorrapport een uitsplitsing gepresenteerd naar *branche, regio en stedelijke ligging (agglomeratie)*. Voor de vergelijking naar regio is het uitgangspunt de indeling naar de Nielsen-gebieden, een in de marketing gebruikelijke indeling van Nederland in vijf gebieden. Het betreft de volgende vijf regio's:

- 1) de Randstad: de steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag met randgemeenten;
- 2) het westen: de overige gemeenten in de provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht;
- 3) het noorden: de provincies Groningen, Friesland en Drenthe;
- 4) het oosten: de provincies Overijssel, Gelderland en Flevoland;
- 5) het zuiden: de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg.

In bijlage 1 is weergegeven hoe deze gebieden zich verhouden tot de bestaande politieregio's.

Het onderscheid naar agglomeratie betreft drie groepen bedrijven, namelijk:

- 1) vestigingen die in het centrum van een stedelijke agglomeratie zijn gevestigd;
- 2) vestigingen die aan de rand van een stedelijke agglomeratie zijn gevestigd;
- 3) vestigingen die buiten een stedelijke agglomeratie zijn gevestigd.

In verband met de leesbaarheid spreken we in de rest van dit rapport niet meer over 'stedelijke agglomeratie' maar voornamelijk over 'stedelijke ligging' en 'stad'.

De bedrijven zijn op *vestigingsniveau* ondervraagd. Omwille van de leesbaarheid spreken wij in het vervolg ook wel over bedrijven of organisaties in plaats van vestigingen.

In de sectorrapporten maken we een vergelijking met de resultaten uit 2004. Alléén indien de resultaten van 2008 *significant* verschillen ten opzichte van 2004 benoemen we dit en vermelden we het verschil. Wanneer er dus *geen* significante verschillen zijn tussen 2004 en 2008 vermelden we dit *niet*.

Dit geldt ook voor de uitsplitsingen die worden gemaakt naar *branche, regio en stedelijke ligging*. Indien er geen noemenswaardige verschillen zijn tussen de uitsplitsingen ten opzichte van het totaal, maken we er geen melding van in de rapportage. Alleen wanneer er sprake is van significante verschillen maken we er melding van.

Nauwkeurigheid van de resultaten

De resultaten die wij in dit rapport presenteren, zijn gebaseerd op steekproefonderzoek. Dit betekent dat voor de uitkomsten een bepaalde mate van nauwkeurigheid geldt. De betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de meting in 2008 hebben zwaar gewogen in de onderzoeksopzet.

In het rapport vermelden wij onderaan grafieken en tabellen altijd de basis. De *basis* is het ongewogen aantal ondervraagde vertegenwoordigers van bedrijfsvestigingen waarop die resultaten zijn berekend. De basis geeft een indicatie van de betrouwbaarheid van de resultaten. Het Handboek MCB bevat een uitgebreide methodologische verantwoording, waarin nader wordt ingegaan op onder andere de betrouwbaarheidsmarges. De cijfers die in grafieken en tabellen staan vermeld, zijn gewogen op sector en vestigingsgrootte.

Wanneer sprake is van relevante significante verschillen bijvoorbeeld tussen sectoren, branches, regio's of stedelijke ligging, besteden wij daar bij de bespreking aandacht aan. In de andere gevallen kunt u aannemen dat de verschillen vanuit statistisch oogpunt onvoldoende betekenisvol zijn om te vermelden. Het Handboek bevat een meer gedetailleerde methodologische verantwoording.

Amsterdam,
Januari 2009

3 Sectorrapport Bouw

Inhoud sector Bouw

	Kerncijfers sector Bouw	28
	Achtergrondkenmerken bouwsector	30
1	Slachtofferschap criminaliteit	31
1.1	Slachtofferschap algemeen	31
1.2	Meervoudig slachtofferschap	31
1.3	Probleemervaring criminaliteit	32
2	Registratie criminaliteit	34
2.1	Melding van geconstateerde criminaliteit bij bedrijfsleiding	34
2.2	Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging	34
2.2.1	Overzicht registratie delicten	35
2.3	Wijze van registreren criminaliteit	36
3	Preventieve maatregelen	37
3.1	Mate van preventieve maatregelen	37
3.2	Meest gebruikte preventieve maatregelen	37
3.3	Totale investeringen preventieve maatregelen	38
4	Inbraak	39
4.1	Percentage bouwbedrijven waar inbraak voorkomt	39
4.2	Totaal aantal inbraken	39
4.3	Locatie inbraken vervoermiddelen	40
4.4	Totale schade door inbraak	41
4.5	Aantal meldingen inbraken bij politie	42
4.6	Redenen om inbraak niet te melden	42
4.7	Registratie van inbraken door politie	42
4.8	Aantal aangiftes bij politie	43
4.9	Vermoedelijke dader bij inbraak	43
5	Diefstal	45
5.1	Percentage bouwbedrijven waar diefstal voorkomt	45
5.2	Totaal aantal diefstallen	45
5.3	Locatie diefstallen uit transportmiddelen	46
5.4	Totale schade door diefstal	46
5.5	Aantal meldingen diefstal bij politie	47
5.6	Redenen om diefstal niet te melden	47
5.7	Registratie van diefstal door politie	47
5.8	Aantal aangiftes van diefstal	48
5.9	Vermoedelijke dader bij diefstal	48
6	Vernieling	50
6.1	Percentage bouwbedrijven waar vernieling voorkomt	50
6.2	Totaal aantal vernielingen	50
6.3	Locatie van vernielingen aan vervoersmiddelen	51

6.4	Totale schade door vernielingen	52
6.5	Aantal meldingen vernielingen bij politie	52
6.6	Redenen om vernieling niet te melden	52
6.7	Registratie van vernielingen door politie	53
6.8	Aangiftes van vernieling	53
6.9	Vermoedelijke dader bij vernieling	53
7	Geweld	55
7.1	Percentage bouwbedrijven waar geweldsdelicten voorkomen	55
7.2	Meest voorkomende geweldsdelicten	55
7.3	Aantal meldingen geweldsdelicten bij politie	55
7.4	Redenen om geweldsdelicten niet te melden	56
7.5	Registratie van geweldsdelicten door politie	56
7.6	Vermoedelijke dader geweldsdelict	56
8	Overige vormen van criminaliteit	58
8.1	Percentage bouwbedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomen	58
8.2	Totaal aantal overige delicten	58
8.3	Totale schade overige criminaliteit	59
8.4	Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit	59
8.5	Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden	59
8.6	Registratie van overige criminaliteit door politie	60
8.7	Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit	60
9	Interne criminaliteit	61
9.1	Percentage bouwbedrijven waar interne criminaliteit voorkomt	61
9.2	Maatregelen ter voorkoming van interne criminaliteit	61
10	Tevredenheid politie	63
10.1	Contact met politie omtrent delicten	63
10.2	Tevredenheid aspecten contact met politie	65
10.3	Aspecten waarover bouwbedrijven ontevreden zijn in contact met de politie	66
10.4	Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte	67
11	Advies inwinnen en project participatie	68
11.1	Aantal bouwbedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid	68
11.2	Terreinen waarop bouwbedrijven advies inwinnen	68
11.3	Partijen waarbij bouwbedrijven advies inwinnen	70
11.4	Participatie in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit	71
11.5	Soort projecten waaraan bouwbedrijven deelnemen	71
11.6	Organisatoren van projecten	72

Kerncijfers sector Bouw

1 | Overzicht en ontwikkeling kerncijfers sector Bouw

	2004	2005	2006	2007	2008 toe-/ afname
% Slachtofferschap algemeen	30	28	28	27	25 -17%
% Meervoudig slachtofferschap	10	8	9	8	7 -30%
% Ervaart criminaliteit als probleem (enigszins+ernstig)	25	22	22	22	19 -24%
% Registreert criminaliteit	16	18	18	18	17
% Neemt preventieve maatregelen	66	65	64	64	63 -5%
% Neemt deel aan projecten	3	4	3	4	3
% Is tevreden over de politie (tevreden+zeer tevreden)	42	46	49	44	50 +19%

		Inbraak	Diefstal	Vernieling	Geweld	Overige
% Bedrijven waar voorkomt	2004	13,3	11,8	11,6	2,2	3,2
	2005	12,6	11,0	10,2	1,6	3,2
	2006	12,2	11,2	10,5	2,0	3,5
	2007	12,3	11,5	9,6	1,8	3,0
	2008	10,5	9,3	8,9	1,8	2,7
	<i>verschil¹</i>	-21%	-21%	-23%	-	-
	Gemiddelde frequentie / jaar per getroffen bedrijf	2004	2,2	3,5	3,1	3,3
2005		2,0	3,0	2,7	2,5	5,8
2006		2,1	3,2	2,8	2,8	6,5
2007		2,1	3,4	2,7	2,2	3,1
2008		2,0	2,8	3,0	2,1	3,0
<i>verschil</i>		-	-20%	-	-	-74%
Raming totaal aantal delicten ²		2004	21.000	27.000	24.000	Nvt
	2005	18.000	22.000	18.000		14.000
	2006	18.000	24.000	19.000		16.000
	2007	19.000	26.000	16.000		7.000
	2008	19.000	23.000	23.000		8.000
	<i>verschil</i>	-	-	-		-
	Raming totale schade ² (mln euro)	2004	55	40	15	Nvt
2005		57	35	15		5
2006		52	40	15		7
2007		54	41	14		5
2008		57	42	14		5
<i>verschil</i>		+4%	-	-		-

% Getroffenen dat melding doet	2004	84	51	46	56	36
	2005	87	51	46	42	39
	2006	86	51	47	40	37
	2007	86	54	48	43	35
	2008	80	55	48	36	28
	<i>verschil</i>	-	-	-	-36%	-
% Getroffenen dat aangifte doet	2004	41	31	25	30	18
	2005	47	31	24	23	18
	2006	45	29	24	17	16
	2007	45	33	24	19	15
	2008	43	31	27	12	13
	<i>verschil</i>	-	-	-	-60%	-

¹ verschil: vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004. Het percentage eronder is de toename of afname ten opzichte van 2004 en staat alleen vermeld als het een statistisch significant verschil is.

² De marges die bij deze cijfers behoren, zijn vermeld in de Overzichtstabel na de Samenvattende Bevindingen.

Achtergrondkenmerken bouwsector

In de bouwsector zijn naar schatting zo'n 94.000 bedrijfsvestigingen actief.

De sector kent de volgende branches:

Burgerlijke en utiliteitsbouw	(29% van de sector)
Klusbedrijven	(23% van de sector)
Afwerking	(22% van de sector)
Installatie	(16% van de sector)
Grond-, weg- en waterbouw	(7% van de sector)
Overige bouwnijverheid	(4% van de sector)

In de rest van deze rapportage beschrijven we, waar mogelijk en relevant, verschillen tussen deze branches, de verschillende regio's en agglomeratie.

Hieronder staat een overzicht van de steekproeven die genomen zijn voor 2008, 2007, 2006, 2005 en 2004:

- steekproef 2008 n= 3.402
- steekproef 2007 n= 6.729
- steekproef 2006 n= 5.795
- steekproef 2005 n= 6.403
- steekproef 2004 n= 5.691

1 Slachtofferschap criminaliteit

1.1 Slachtofferschap algemeen

De bouwsector bestaat uit circa 94.000 bedrijfsvestigingen. Een kwart (25%) van alle bedrijfsvestigingen heeft de afgelopen 12 maanden te maken gehad met één of meer vormen van criminaliteit. Dit zijn ongeveer 24.000 vestigingen. In 2004 werd één op de drie bouwbedrijven (30%) het slachtoffer van criminaliteit. Het algemeen slachtofferschap in de bouw verschilt hiermee ten opzichte van 2004.

Branche

Het algemeen slachtofferschap is onder bedrijven in de branche grond-, weg- en waterbouw hoger dan gemiddeld (31% van de bedrijven tegen 25% gemiddeld in 2008). Hetzelfde geldt voor burgerlijke- en utiliteitsbouw (31%). Het algemeen slachtofferschap ligt lager dan gemiddeld bij afwerkingsbedrijven (19%) en klusbedrijven (19%).

Agglomeratie

Het algemeen slachtofferschap onder bouwbedrijven aan de rand van een stad is hoger (28%) dan gemiddeld (25%). Onder bedrijven die buiten een stad liggen is het algemeen slachtofferschap juist lager (22%).

Regio

In de Randstad is het algemeen slachtofferschap onder bouwbedrijven hoger dan gemiddeld (33% van de bedrijven tegen 25% gemiddeld).

1.2 Meervoudig slachtofferschap

Van alle bouwbedrijven is 7% meervoudig slachtoffer. Dat wil zeggen dat zij getroffen worden door meer dan één vorm van criminaliteit². Het meervoudig slachtofferschap is daarmee gedaald ten opzichte van 2004 (toen 10%).

² Bij de behandeling van de afzonderlijke delicten gaan wij in op herhaald slachtofferschap (frequentie).

2 | (Meervoudig) slachtofferschap in de bouwsector

Percentage bedrijven slachtoffer van:	B&U	GWW	Afw.	Instal.	Klus	Overig	Totaal
	%	%	%	%	%	%	%
0 delicten	69	69	81	72	81	71	75
1 soort delict	22	19	15	19	16	21	18
2 of meer soorten delicten (meervoudig slachtofferschap)	9	12	4	9	3	8	7
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: alle bouwbedrijven (n=3.402)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. het totaal

Branche

Bedrijven die actief zijn in de grond-, weg- en waterbouw zijn vaker meervoudig slachtoffer van criminaliteit (12% tegen 7% gemiddeld). Ook in de burgerlijke en utiliteitsbouw (9%) komt meervoudig slachtofferschap meer dan gemiddeld voor. Meervoudig slachtofferschap komt minder dan gemiddeld voor bij afwerkingbedrijven (4%) en klusbedrijven (3%).

Agglomeratie

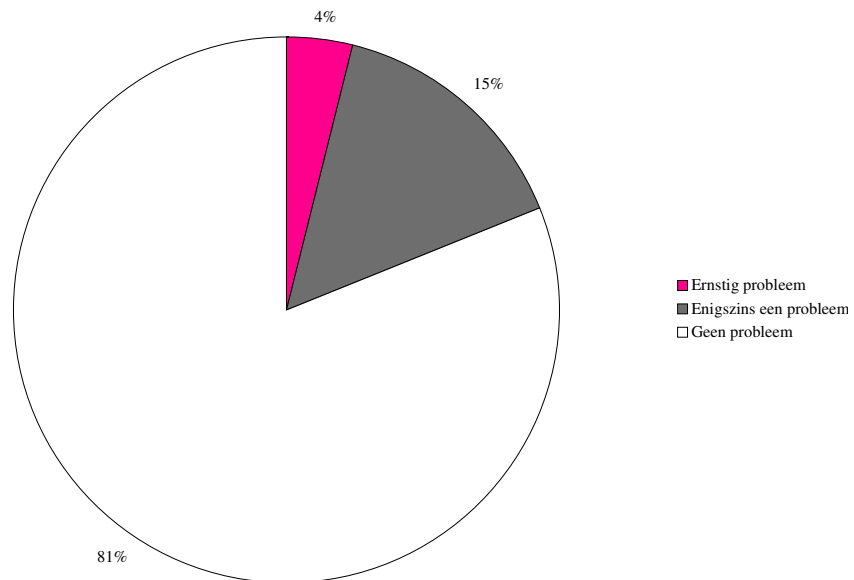
Aan de rand van een stad ligt het percentage voor meervoudig slachtofferschap hoger dan het gemiddelde (9% versus 7% gemiddeld). Buiten de stad ligt dat percentage juist lager (6%).

1.3 Probleemervaring criminaliteit

Acht op de tien bouwbedrijven (81%) ziet criminaliteit *niet* als een probleem voor de bedrijfsvoering. Van alle bedrijven ervaart 15% criminaliteit *enigszins* als een probleem voor hun bedrijfsvoering. Van alle bouwbedrijven ziet 4% criminaliteit als een *ernstig* probleem. Omgerekend naar absolute aantallen betekent dit dat een kleine 18.000 bouwbedrijven (19%) criminaliteit als een probleem beschouwen.

Het percentage bedrijven dat criminaliteit als een probleem ziet in de bouw is ten opzichte van 2004 gedaald. Toen ervoeren meer bouwbedrijven (25%) criminaliteit als een probleem.

3 | Ernst van de criminaliteitsproblematiek (één antwoord mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008
Basis: alle bouwbedrijven (n=3.402)

Branche

De probleemperceptie van criminaliteit is sterker bij grond-, weg- en waterbouwbedrijven (26% tegen 19% gemiddeld). Afwerkingbedrijven (15%) zien criminaliteit minder vaak als een probleem voor hun bedrijfsvoering.

Agglomeratie

Bouwbedrijven die aan de rand van een stad gevestigd zijn, ervaren criminaliteit meer dan gemiddeld als een probleem (23% tegenover 19%). Bedrijven in het centrum van de stad en buiten de stad ervaren criminaliteit juist minder dan gemiddeld als een probleem (respectievelijk 15% en 17%).

Regio

In de Randstad ervaren bouwbedrijven criminaliteit relatief vaker als een probleem dan landelijk het geval is (26% tegen 19% gemiddeld). In het noorden van Nederland gaat het om minder bedrijven (13%).

2 Registratie criminaliteit

2.1 Melding van geconstateerde criminaliteit bij bedrijfsleiding

Bij ruim een kwart van de bouwbedrijven (28%) geeft het personeel geconstateerde criminaliteit *altijd* door aan de leiding. Het *altijd* melden van criminaliteit is hiermee gedaald ten opzichte van 2004 (toen 34%). Hierbij merken we op dat dit cijfer gebaseerd is op de antwoorden van de leiding zelf. Bij 2% van de vestigingen geeft het personeel criminaliteit meestal of soms aan de leiding door, terwijl dit bij 3% van de bedrijven bijna nooit gebeurt. Tweederde van de bouwbedrijven (65%) geven aan dat het melden van criminaliteit aan de bedrijfsleiding bij hen niet van toepassing is.

Branche

Het *altijd* doorgeven van criminaliteit aan de leiding is met name het geval bij bedrijven die werkzaam zijn in de grond-, weg- en waterbouw (41% tegen 28% gemiddeld), burgerlijke en utiliteitsbouw (37%) en installatiebedrijven (33%). Bij afwerkingsbedrijven (20%) en klusbedrijven (17%) gebeurt dit minder.

Agglomeratie

Bij relatief veel bedrijven aan de rand van de stad (31% tegen 28% gemiddeld) informeert het personeel de bedrijfsleiding altijd over criminaliteit die heeft plaatsgevonden. Bij bedrijven buiten de stad gebeurt dit minder vaak (26%).

Regio

In het oosten van Nederland meldt het personeel vaker dan gemiddeld criminaliteit aan de bedrijfsleiding (32% tegen gemiddeld 28%).

2.2 Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging

Van de getroffen bedrijven registreert bijna een vijfde van de vestigingen (17%) de delicten.

Branche

Registratie van delicten gebeurt bovengemiddeld bij bedrijven die actief zijn in de grond-, weg- en waterbouw (23% tegenover 17% gemiddeld). Afwerkingbedrijven (13%) registreren criminaliteit minder vaak dan gemiddeld.

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van een stad registreren criminaliteit vaker (19% versus gemiddeld (17%).

2.2.1 Overzicht registratie delicten

Onder bedrijven die slachtoffer worden van criminaliteit, is *inbraak* (net als in 2004) het delict dat het meest geregistreerd wordt.

4 | Registreren van specifieke delicten

Getroffen bedrijven die delict registreren	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%
Inbraak (slachtoffers n=584)	48	49	47	47	48
Diefstal (slachtoffers n=483)	36	38	37	38	38
Vernielingen (slachtoffers n=432)	28	34	31	33	33
Geweld (slachtoffers n=80)	25	27	27	23	33

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van het betreffende delict

De genoemde n betreft het aantal slachtoffers in 2008

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

Agglomeratie

Aan de rand van de stad registreren bedrijven vaker *diefstal* dan gemiddeld (45% tegen gemiddeld 38%).

Regio

In de Randstad worden *vernielingen* binnen de vestiging minder vaak geregistreerd (17%). *Gewelddelicten* worden juist meer geregistreerd in de Randstad (72% tegen over 33% gemiddeld). Gewelddelicten worden in het zuiden van Nederland relatief gezien minder geregistreerd dan gemiddeld (16%).

2.3 Wijze van registreren criminaliteit

Van de bouwbedrijven die criminaliteit registreren, doet 37% dit via een registratiesysteem. Bij 36% van de bouwbedrijven registreert men de criminaliteit via de aangiften. Het schriftelijk bijhouden (op een andere manier dan het registreren van aangifte, verzekeringsclaims of door middel van een apart registratiesysteem) komt in 2008 minder vaak voor dan in 2004 (5% tegen 10%).

5 | Meest genoemde manieren van registratie van criminaliteit tegen de vestiging (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Wijze van registreren	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%
Houden aangiften bij	34	34	38	41	36
Registratiesysteem	34	34	37	34	37
Houden verzekeringsclaims bij	12	12	10	12	12
Houden schriftelijk bij	10	10	4	6	5

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: registreert criminaliteit (2008 n= 788, 2007 n= 1.420, 2006 n= 1.302, 2005 n=1.525, 2004 n=1.233)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

Branche

Bedrijven die vallen in de categorie overige bouwnijverheid houden relatief minder vaak hun verzekeringsclaims bij (4%) dan bedrijven in de bouwsector gemiddeld doen (12%).

Regio en agglomeratie

In het noorden van Nederland worden verzekeringsclaims relatief gezien minder vaak bijgehouden dan in het hele land (2% versus 12%). Verzekeringsclaims worden aan de rand van een stad juist vaker bijgehouden (15%).

3 Preventieve maatregelen

3.1 Mate van preventieve maatregelen

Bijna tweederde (63%) van alle bouwbedrijven treft in of bij gebouwen maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Dit is een daling ten opzichte van 2004. Toen nam 66% van de bouwbedrijven nog preventieve maatregelen.

Branche

Installatiebedrijven treffen vaker preventieve maatregelen (71%) dan gemiddeld (63%). Ditzelfde geldt voor grond-, water- en wegenbouwbedrijven (70%) en burgerlijke & utiliteitsgebouwen (68%). Het percentage bedrijven dat preventieve maatregelen treft tegen criminaliteit, is lager onder afwerkingbedrijven (59%) en klusbedrijven (53%).

Agglomeratie en regio

Bedrijven die zich aan de rand van een stad vestigen, nemen relatief vaker preventieve maatregelen (67%) dan gemiddeld (63%). Bouwbedrijven buiten de stad doen dit minder vaak dan gemiddeld (61%). Bedrijven in het noorden nemen minder vaak dan gemiddeld preventieve maatregelen (57%).

3.2 Meest gebruikte preventieve maatregelen

Bouwbedrijven die preventieve maatregelen treffen, kiezen meestal voor een luid alarm en extra sloten. De maatregelen die door minstens 10% van de bouwbedrijven worden toegepast, zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

6 | De meest toegepaste preventieve maatregelen in/bij gebouwen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Maatregel	B&U %	GWW %	Afw. %	Instal. %	Klus %	Overig %	Totaal %
	n=877	n=229	n=398	n=488	n=320	n=112	n=2.434
1. Alarm luid	36	36	35	43	32	44	37
2. Extra sloten	31	20	33	29	35	27	31
3. Alarm stil	26	23	17	35	22	35	25
4. Hekwerken	27	37	19	18	12	15	21
5. Extra zwaar hang- en sluitwerk	17	8	18	14	19	15	16

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft maatregel genomen (n= 2.434)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. het totaal

Branche

Bedrijven in de burgerlijke en utiliteitsbouw en bedrijven in de grond-, weg- en waterbouw kiezen als preventieve maatregel vaker voor hekwerken dan gemiddeld (respectievelijk 27% en 37% tegen gemiddeld 21%). Installatiebedrijven kiezen relatief vaak voor een luid alarm (43% tegen gemiddeld 37%) en een stil alarm (35% tegen gemiddeld 25%).

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad maken meer dan gemiddeld gebruik van een stil alarm (28% tegen gemiddeld 25%), een luid alarm (41% tegen 37%) en huren vaker een beveiligingsdienst of nachtwaker in (10% tegen 8%). Bedrijven buiten de stad maken vaker dan gemiddeld gebruik van hekwerken (25%). Bedrijven in het centrum van de stad maken minder dan gemiddeld gebruik van een luid alarm (30% tegen gemiddeld 37%) of een stil alarm (20% tegen gemiddeld 25%).

Regio

In de Randstad maakt men relatief vaker dan gemiddeld gebruik van een alarm. Eenderde (33%) geeft aan een stil alarm te gebruiken in vergelijking met 25% van de bouwbedrijven in totaal. Een luid alarm wordt door ruim vier op de tien (44%) aangegeven als preventieve maatregel (tegenover het gemiddelde van 37%). Hekwerken worden in de Randstad relatief minder ingezet als maatregel om criminaliteit te voorkomen (9% versus 21% gemiddeld). In het zuiden van Nederland worden hekwerken juist vaker gebruikt (25%).

3.3 Totale investeringen preventieve maatregelen

Bijna tweederde (63%) van alle bouwbedrijven treft in of bij gebouwen maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Bijna een kwart van deze bedrijven (23%) neemt echter maatregelen waar *geen* kosten aan zijn verbonden. De overige bedrijven die preventieve maatregelen nemen en er wel geld aan uitgeven, besteden hier gemiddeld € 1.700 aan. Het *totaalbedrag* dat alle bouwbedrijven uitgeven aan preventiemaatregelen in of bij het gebouw, berekenen we op circa € 68 miljoen.

Branche

Bij burgerlijke en utiliteitsbouw (€ 1.000 per bedrijf) besteden bedrijven meer aan preventieve maatregelen dan gemiddeld (€ 700 per bedrijf). De afwerking- en klusbedrijven besteden gemiddeld minder aan preventieve maatregelen (respectievelijk € 300 en € 200).

Regio

Ook in het noorden geven bouwbedrijven relatief minder geld uit aan preventieve maatregelen (€ 1.068).

4 Inbraak

4.1 Percentage bouwbedrijven waar inbraak voorkomt

Eén op tien bouwbedrijven (11%) heeft te maken gehad met inbraak in gebouwen en/of transportmiddelen. Dit zijn in absolute aantallen bijna 9.900 bouwbedrijven. De inbraak bij bouwbedrijven is gedaald ten opzichte van 2004 (toen 14%).

Van de bouwbedrijven heeft 5% te maken gehad met inbraak *in gebouwen* en 7% was slachtoffer van inbraak *in bedrijfswagens of andere transportmiddelen*.

Branche

Bedrijven in de burgerlijke en utiliteitsbouw hebben meer dan gemiddeld (14% tegenover 11%) te maken gehad met inbraken in gebouwen of transportmiddelen. Bedrijven in de afwerking en klusbedrijven hebben relatief gezien minder te maken gehad met inbraak (respectievelijk 7% en 6%).

Agglomeratie

Inbraak gebeurt vaker bij bouwbedrijven aan de rand van een stad (12% van de bedrijven tegen 11% gemiddeld).

Regio

In de Randstad wordt relatief gezien vaker ingebroken (15% tegen 11% gemiddeld).

4.2 Totaal aantal inbraken

Bij de bouwbedrijven die te maken hebben gehad met inbraak in *gebouwen*, gebeurt dit gemiddeld 1,7 keer per jaar. Op grond van deze frequentie berekenen we het aantal inbraken in *gebouwen* per jaar onder alle bedrijven op circa 7.600 per jaar.

Van de bedrijven die te maken hebben gehad met inbraak in *transportmiddelen*, gebeurt dit ook gemiddeld 1,7 keer per jaar. De raming voor het totaal aantal inbraken in transportmiddelen komt daarmee op circa 11.700 per jaar. Het betreft hier een afname ten opzichte van 2004. Toen betrof de gemiddelde frequentie van inbraken in transportmiddelen twee keer per jaar. In totaal waren dit circa 13.000 inbraken in de bouw.

De som van deze twee typen inbraken telt op tot circa 19.300 voor de hele sector, met een gemiddelde frequentie van 2,0 per vestiging.

7 | Frequentie inbraak in gebouwen en/of transportmiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=3.402)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ³	Totaal geraamd aantal inbraken
In gebouwen	4,8%	1,7	7.600
In transportmiddelen	7,4%	1,7	11.700
Totaal	10,5% ⁴	2,0	19.300

Bron: TNS NIPO, 2008

Branche

De gemiddelde totale inbraakfrequentie ligt relatief laag bij klusbedrijven (1,4 keer per jaar) en bedrijven in de categorie overige bouwnijverheid (1,5 keer per jaar).

Regio

In de Randstad wordt er relatief minder ingebroken in gebouwen in vergelijking met de rest van Nederland (1,3 keer en gemiddeld is 1,7 keer). In het zuiden wordt relatief minder vaak in bedrijfswagens of andere transportmiddelen ingebroken (respectievelijk 1,0 en 1,2 keer).

4.3 Locatie inbraken vervoermiddelen

Driekwart (75%) van de inbraken in transportmiddelen vindt plaats buiten het eigen bedrijfsterrein. Inbraak op eigen terrein is gestegen ten opzichte van 2004 (24% tegen 17% in 2004).

³ Van de getroffen ondernemers geeft 87% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten, 9% geeft aan dit te schatten en 4% weet geen exact aantal te noemen van het aantal inbraken.

⁴ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 10,5% in plaats van 12,2%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar één keer meegerekend.

8 | Locatie inbraak in transportmiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	24
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	38
Elders in Nederland	37
Weet niet/wil niet zeggen	1
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van inbraak in transportmiddelen (n=418)

Agglomeratie

Bedrijven buiten de stad hebben relatief gezien minder vaak last van inbraak in een bedrijfswagen binnen de gemeente (27% versus 38%).

4.4 Totale schade door inbraak

De schade die bouwbedrijven ondervinden als gevolg van inbraak kan worden onderverdeeld in *directe* en *indirecte* schade. De *directe* schade betreft de *directe* kosten die zijn gemaakt voor vervanging, reparatie en dergelijke, ongeacht het bedrag dat is gedekt door de verzekering. Van *indirecte* schade is sprake wanneer een bedrijf als gevolg van inbraak bijvoorbeeld vertraging oploopt in de levering van producten en diensten.

Alle getroffen bouwbedrijven (99%) zeggen dat zij *directe* schade oplopen als gevolg van inbraak. Deze bedrijven schatten de directe schade die zij ondervinden gemiddeld op € 4.700. Daarmee is de totale directe schade als gevolg van inbraak voor alle bouwbedrijven te ramen op € 46 miljoen.

Zes op de tien getroffen bouwbedrijven (59%) zeggen door inbraak *indirecte* schade op te lopen. De gemiddelde indirecte schade hierdoor schatten deze ondernemers op € 1.800 per getroffen vestiging. De totale omvang van de indirecte schade als gevolg van inbraak voor alle bouwbedrijven berekenen we op € 11 miljoen.

De totale schade voor de bouwsector door inbraak komt hiermee op € 57 miljoen. We zien hier een toename ten opzichte van 2004 toen de totale schade op € 55 miljoen lag.

Branche

Bedrijven in de grond-, water en wegenbouw hebben meer directe schade dan gemiddeld (€ 7.400 in vergelijking met gemiddeld € 4.700). Klusbedrijven hebben daarentegen gemiddeld minder directe schade (€ 2.300). Voor bedrijven in de afwerking geldt ook dat de directe schade lager ligt (€ 2.800). Ook schatten zij hun indirecte kosten lager in (€ 650).

4.5 Aantal meldingen inbraken bij politie

Onder melding doen verstaan wij het inlichten van de politie in de breedste zin van het woord. Aangifte doen valt hier dus ook onder. Acht op de tien bouwbedrijven (80%) die te maken hebben gehad met inbraak, melden dit bij de politie. Gemiddeld doen deze vestigingen 1,8 keer per jaar melding van een inbraak. Op basis van deze frequentie berekenen we het totaal aantal meldingen van inbraak op ongeveer 14.300 per jaar.

Regio

In de Randstad stelt bijna tweederde (63%) de politie op de hoogte van een inbraak in vergelijking met 80% in het gehele land.

Agglomeratie

Bedrijven die zich hebben gevestigd net buiten de stad stellen relatief vaker de politie op de hoogte van inbraak dan in andere delen van de stad (86% versus 80% gemiddeld).

4.6 Redenen om inbraak niet te melden

Eén op de vijf bouwbedrijven (19%) die slachtoffer worden van inbraak, stelt de politie hiervan *niet* op de hoogte. De belangrijkste reden die hiervoor wordt aangedragen en die door 38% wordt genoemd, is het feit dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding. Een tweede reden die door ruim een kwart van de bedrijven (28%) wordt genoemd, is dat de schade te klein is om melding van te maken. De redenen die worden genoemd door minstens 10% van de getroffen bedrijven die geen melding doen, staan aangegeven in de onderstaande tabel.

9 | *Belangrijkste redenen niet melden inbraak bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	38
Schade was te klein (binnen eigen risico)	28
Er was te weinig tijd	19

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft inbraak *niet* gemeld bij de politie (n=83)

4.7 Registratie van inbraken door politie

Bij ruim acht op de tien bedrijven die inbraak melden, registreert de politie de melding (84%). Dit verschilt met 2004 toen negen op de tien (91%) inbraken die werden gemeld bij de politie werd geregistreerd. Bij bijna tweederde (63%) van de bedrijven die inbraak meldt, maakt de politie proces-verbaal op. In 2004 gebeurde dit bij bijna driekwart van de meldingen (73%). Een kwart van de bedrijven (26%) die inbraak meldt, geeft aan dat de politie een onderzoek heeft ingesteld naar het delict.

Regio

In het zuiden van Nederland maakt de politie minder vaak een proces-verbaal op (53% tegenover 63%). In het westen (buiten de Randstad) wordt een inbraak door de politie vaker geregistreerd (90% versus 84%) en ook vaker proces verbaal opgemaakt (75% versus 63%).

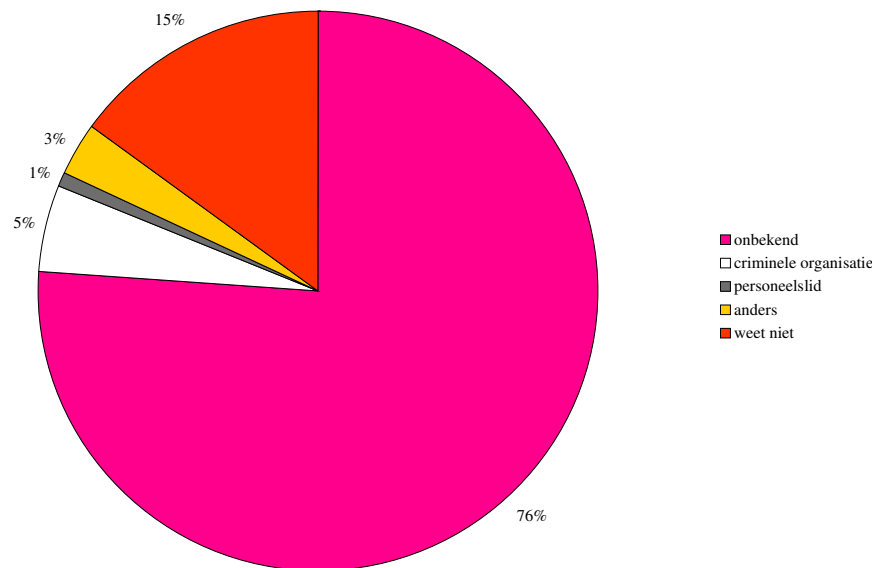
4.8 Aantal aangiftes bij politie

Het doen van daadwerkelijke aangifte onderscheiden we van het melden van een delict. Daadwerkelijk aangifte doen, houdt in dat een proces-verbaal of een standaard aangifteformulier is opgemaakt en ondertekend. Ruim vier op de tien (43%) vestigingen waar is ingebroken, doen daadwerkelijk aangifte.

4.9 Vermoedelijke dader bij inbraak

Slechts in een zeer beperkt aantal gevallen hebben ondernemers een concreet vermoeden wie de inbreker is, zoals klanten, opdrachtgevers of personeel. In drie kwart van de gevallen (76%) sluiten de ondernemers deze categorieën uit en vermoeden dat de dader een onbekende is. In 15% van de gevallen heeft het bedrijf geen enkel idee wie de dader van de inbraak zou kunnen zijn.

10 | Vermoedelijke dader bij inbraak (één antwoord mogelijk)⁵

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: bouwbedrijf slachtoffer van inbraak (n=584)

⁵ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

5 Diefstal

5.1 Percentage bouwbedrijven waar diefstal voorkomt

Onder diefstal verstaan we het wegnemen van zaken die eigendom zijn van het bedrijf. Het kan hier zowel gaan om diefstal door het eigen personeel als om diefstal door derden. Om eventuele dubbeltellingen te voorkomen, rekenen we de gestolen goederen bij inbraak niet onder diefstal mee.

Eén op de tien bouwbedrijven (9%) heeft te maken met één of meer vormen van diefstal. In totaal gaat het om circa 8.700 vestigingen. Het gaat voornamelijk om diefstal uit gebouwen (6%). Een kleiner deel van de bedrijven heeft te maken met diefstal *uit* transportmiddelen (4%) of diefstal *van* transportmiddelen zelf (2%).

Het percentage bedrijven dat met diefstal te maken heeft, is in 2008 gedaald ten opzichte van 2004. Toen lag dit percentage nog op 12%.

Branche

Bedrijven in de burgerlijke en utiliteitsbouw (12%) hebben vaker dan gemiddeld (9%) met diefstal te maken. Afwerking- en klusbedrijven hebben juist minder last van diefstal (respectievelijk 7% en 5%).

5.2 Totaal aantal diefstallen

Het totaal aantal diefstallen in de bouwsector ramen we op circa 23.000, gemiddeld 2,8 keer per getroffen vestiging per jaar. Het gemiddeld aantal keer dat diefstal plaats vindt, is gedaald ten opzichte 2004 (3,5 keer per jaar).

11 | Frequentie diefstal uit gebouwen, van en uit vervoermiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=3.402)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt ⁶	Totaal geraamd aantal diefstallen voor alle bedrijven
Uit gebouwen	6,4%	2,3	14.000
Uit transportmiddelen	3,8%	1,8	6.000
Van transportmiddelen	2,3%	1,4	3.000
Totaal	9,3% ⁷	2,8	23.000

Bron: TNS NIPO, 2008

⁶Van de getroffen ondernemers geeft 74% aan het door hen genoemde aantal diefstallen zeker te weten, 26% geeft aan het te schatten.

⁷In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 9,3% in plaats van 12,5%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meerdere vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaalpercentage maar een keer meegerekend.

Branche

Klusbedrijven worden minder vaak dan gemiddeld slachtoffer van diefstal (1,8 keer per jaar per getroffen bedrijf tegenover 2,8 keer gemiddeld). Bedrijven uit de burgerlijke- en utiliteitsbouw worden juist vaker getroffen door diefstal (3,3 keer).

5.3 Locatie diefstallen uit transportmiddelen

De helft (49%) van de bedrijven die slachtoffer worden van diefstal van goederen *uit* een transportmiddel, overkomt dit binnen de vestigingsgemeente. Het aantal diefstallen uit transportmiddelen op het eigen terrein is gestegen (21%) ten opzichte van 2004 (13%).

12 | Slachtofferschap diefstal en locatie (één antwoord mogelijk)

	2008
	%
Eigen bedrijfsterrein	21
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	28
Elders in Nederland	49
Buitenland	1
Weet niet / wil niet zeggen	1

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van inbraak in transportmiddelen (n=211)

5.4 Totale schade door diefstal

Bijna alle getroffen bedrijven (98%) zeggen dat zij *directe* schade oplopen als gevolg van diefstal. De gemiddelde directe schade per getroffen vestiging bedraagt naar schatting ongeveer € 3.800. De totale directe schade voor de gehele bouwsector als gevolg van diefstal berekenen we op circa € 32 miljoen.

Ruim de helft (52%) van de getroffen bedrijven zegt dat zij *indirecte* schade oplopen als gevolg van diefstal. Als een bouwbedrijf indirecte schade oploopt, bedraagt deze gemiddeld € 2.100. De totale indirecte schade als gevolg van diefstal voor de hele sector ramen we daarmee op circa € 10 miljoen.

De totale schade voor de sector, *direct* en *indirect* bij elkaar, komt uit op € 42 miljoen.

Het aantal waarnemingen voor de verschillende subbranches is te klein om er uitspraken over te kunnen doen.

Agglomeratie

Bedrijven buiten de stadsrand melden een lagere *directe* schade door diefstal (€ 2.400) dan gemiddeld (€ 3.800).

5.5 Aantal meldingen diefstal bij politie

Ruim de helft van de bouwbedrijven (55%) die slachtoffer zijn van diefstal, meldt dit bij de politie. De vestigingen die diefstal melden bij de politie, doen dit met een gemiddelde frequentie van 1,8 keer per jaar. Op basis van deze frequentie ramen we het totaal aantal meldingen van diefstal voor alle bouwbedrijven op circa 8.300 per jaar. Dit is 36% van het geraamde aantal gevallen van diefstal voor de gehele sector.

Branche

Installatiebedrijven hebben minder vaak dan gemiddeld melding gemaakt van diefstal (41% tegen 55%).

Regio

Bouwbedrijven in het westen (buiten bedrijven in de Randstad) hebben bij de politie gemiddeld minder vaak melding gedaan van diefstal dan bouwbedrijven in andere regio's (45% tegen 55%). In het oosten van het land gebeurde dit juist vaker (70%).

5.6 Redenen om diefstal niet te melden

De bedrijven die een diefstal niet melden, geven aan dat de belangrijkste reden om hier geen melding van te maken is dat zij de indruk hebben dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding (31%). Een tweede reden die veel genoemd wordt, is dat de schade te klein was om een melding te kunnen maken omdat het binnen het eigen risico valt (25%). De redenen die genoemd worden door minstens 10% van de bedrijven staan hieronder weergegeven.

13 | *Meest genoemde redenen om diefstal niet te melden bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Schade was te klein (binnen eigen risico)	25
Politie doet er toch niets aan	31
Te weinig bewijs	18
Geen tijd	11

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft diefstal niet gemeld bij de politie (n=196)

5.7 Registratie van diefstal door politie

Bij bijna negen op de tien bedrijven (87%) die diefstal melden, registreert de politie het delict. Bij 54% van de bedrijven die melding maken van diefstal, maakt de politie een proces-verbaal op. Bij 19% van de bedrijven die diefstal melden bij de politie, is de politie de zaak gaan onderzoeken.

Agglomeratie

Bij bedrijven die in het centrum van de stad zijn gevestigd wordt relatief gezien minder vaak proces verbaal opgemaakt door de politie (32% versus 54% gemiddeld). Bij bedrijven aan de rand van de stad gebeurt dit juist vaker (62%).

5.8 Aantal aangiftes van diefstal

Bijna eenderde (31%) van de bouwbedrijven die te maken hebben met diefstal, doet daadwerkelijk aangifte door het ondertekenen van een proces-verbaal.

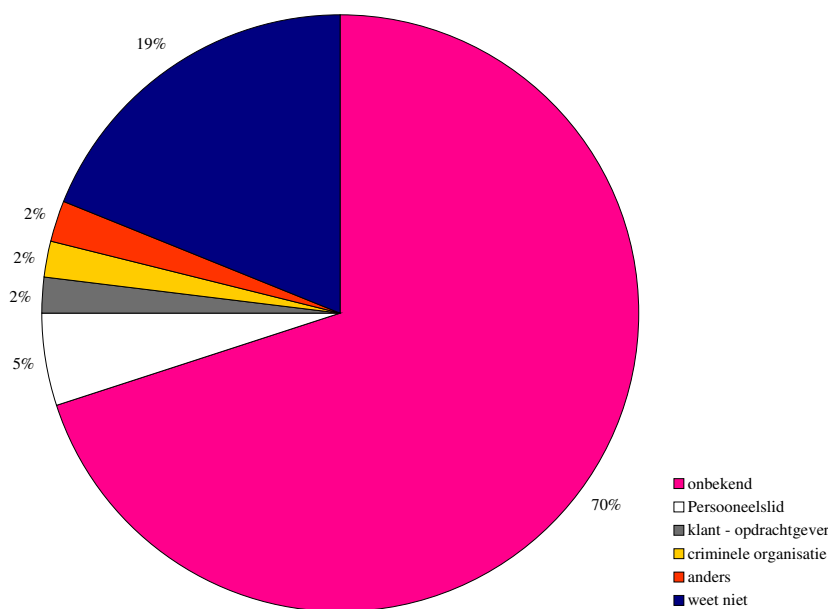
Regio

Bedrijven in het westen (buiten de Randstad) doen relatief vaker aangifte dan bouwbedrijven in alle andere regio's (55% tegen 31%). Bouwbedrijven in het oosten doen gemiddeld minder vaak aangifte van diefstal (30%).

5.9 Vermoedelijke dader bij diefstal

Personeelsleden, klanten, opdrachtgevers of criminele organisaties worden zelden door de bedrijfsleiding verdacht van diefstal (10%). In veruit de meeste gevallen sluiten de ondernemers deze categorieën uit en menen dat de vermoedelijke dader een onbekende is van het bedrijf (70%). Van alle bouwbedrijven heeft 19% geen idee in welke kringen de dader gezocht kan worden.

14 | Vermoedelijke dader bij diefstal (één antwoord mogelijk)⁸

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van diefstal (n=483)

⁸ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

6 Vernieling

6.1 Percentage bouwbedrijven waar vernieling voorkomt

Onder vernieling verstaan we het opzettelijk beschadigen van bezittingen van bedrijven waarbij de dader niet handelt uit winstbejag. Het kan hierbij gaan om opzettelijke vernieling, brandstichting of het aanbrengen van graffiti aan bedrijfsgebouwen, vervoermiddelen of andere eigendommen. In het vervolg spreken we kortweg over vernieling.

Één op de tien (9%) bouwbedrijven heeft met één of meer soorten vernieling te maken. Dit komt neer op circa 8.400 vestigingen. Dit verschilt met het percentage vernielingen in 2004 (12%). In 5% van de gevallen betrof het vernielingen aan transportmiddelen. In de overige 4% van de vernielingen ging het om bedrijfsgebouwen.

Branche

Bedrijven die actief zijn in de grond-, weg- en waterbouw worden meer dan gemiddeld (15% tegen 9%) slachtoffer van vernieling.

Agglomeratie

Ook bouwbedrijven aan de rand van de stad hebben vaker dan gemiddeld te maken met vernieling (11%). Bij bedrijven buiten de stad gebeurt dit juist minder (7%).

6.2 Totaal aantal vernielingen

Gemiddeld komt vernieling aan gebouwen per getroffen vestiging ruim twee en een half (2,6) keer per jaar voor. Op basis hiervan ramen wij het totaal aantal vernielingen aan *gebouwen* per jaar op circa 11.000. Vernielingen aan transportmiddelen komen gemiddeld ook twee (2,3) keer per jaar voor bij bedrijven die hier slachtoffer van zijn. In 2008 komt het totaal aantal geraamde vernielingen aan *transportmiddelen* uit op ongeveer 12.000 per jaar.

Het totaal aantal geraamde vernielingen in de bouw komt hiermee op ongeveer 23.000.

15 | Frequentie vernieling aan gebouwen en transportmiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=3.402)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ⁹	Totaal geraamd aantal vernielingen voor alle bedrijven
Gebouwen	4,4%	2,6	11.000
Transportmiddelen	5,4%	2,3	12.000
Totaal	8,9% ¹⁰	3,0	23.000

Bron: TNS NIPO, 2008

Branche

Bij afwerkingsbedrijven komt vernieling minder vaak voor dan gemiddeld (2,0 versus 3,0 keer per jaar).

Regio

In de Randstad en in het noorden van Nederland vinden vernielingen aan *gebouwen* minder vaak dan gemiddeld plaats dan in de rest van het land (respectievelijk 1,9 en 1,8 keer per jaar tegen gemiddeld 2,6 keer per jaar).

6.3 Locatie van vernielingen aan vervoersmiddelen

Bij 72% van de bedrijven die getroffen worden door vernielingen aan transportmiddelen, vinden deze plaats binnen de eigen gemeente.

16 | Locatie vernielingen aan vervoermiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	28
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	44
Elders in Nederland	26
Buitenland	0
Weet niet	2
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van vernieling aan transportmiddel (n=243)

⁹ Van de getroffen ondernemers geeft 74% aan het door hen genoemde aantal vernielingen zeker te weten. Een kwart (26%) zegt het niet zeker te weten en te schatten.

¹⁰ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 8,9% in plaats van 9,8%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar een keer meegerekend.

Agglomeratie

Vernielingen aan transportmiddelen vinden bij bouwbedrijven in het centrum van een stad vaker dan gemiddeld plaats op het eigen bedrijventerrein (49% tegen gemiddeld 28%). Voor bouwbedrijven buiten de stadsrand vinden vernielingen aan transportmiddelen juist minder vaak plaats op het eigen bedrijventerrein (20%) maar vaker binnen de eigen regio (57% versus 44% gemiddeld).

Regio

In de Randstad wordt er relatief gezien minder vernield op het eigen terrein (7% versus 28% gemiddeld) maar meer binnen de eigen regio (74% versus 44% gemiddeld).

6.4 Totale schade door vernielingen

Van de getroffen bedrijven zegt 92% *directe* schade op te lopen als gevolg van vernieling. Bedrijven die directe schade oplopen, worden gemiddeld met een bedrag van € 1.600 geconfronteerd. Op basis hiervan ramen we de totale directe schade in de bouw door vernieling, brandstichting en graffiti op € 12 miljoen.

Van de getroffen bedrijven zegt 42% *indirecte* schade op te lopen als gevolg van vernieling. De indirecte schade die bedrijven oplopen bedraagt gemiddeld € 600. De totale indirecte schade berekenen we op circa € 2 miljoen voor de gehele bouwsector.

Bij elkaar levert dit een totaalbedrag op aan schade door vernieling van circa € 14 miljoen.

Branche

De directe schade door vernieling is relatief hoog bij grond-, weg- en waterbouwbedrijven (€ 2.300 per getroffen bedrijf tegen € 1.600 gemiddeld). Deze is relatief laag bij afwerkingsbedrijven (€ 1.000).

6.5 Aantal meldingen vernielingen bij politie

Bijna de helft (48%) van de bouwbedrijven die slachtoffer zijn van vernieling, brandstichting of aanbrengen van graffiti, meldt dit bij de politie. Gemiddeld doet een door vernieling getroffen bedrijf bijna twee keer per jaar melding (1,8). Op basis van het slachtofferschap en de frequentie berekenen we het totaal aantal *meldingen* van vernieling op circa 7.000. Dit betreft bijna een derde (31%) van het totaal aantal geraamde vernielingen bij bouwbedrijven.

6.6 Redenen om vernieling niet te melden

De voornaamste reden voor vestigingen om de politie niet op de hoogte te stellen van vernieling, is de verwachting dat de politie geen actie zal ondernemen. De te beperkte omvang van de schade speelt ook een rol bij het niet melden van vernieling.

17 | *Meest genoemde redenen om vernieling niet te melden bij de politie*
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	47%
Schade was te klein (binnen eigen risico)	27%
Er was te weinig bewijs/niet aantoonbaar	10%

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft vernieling niet gemeld bij de politie (n=200)

6.7 Registratie van vernielingen door politie

Bij ruim driekwart van de bedrijven die vernielingen meldt, registreert de politie de melding (78%). Naar aanleiding van de meldingen wordt bij vier op de tien bedrijven (40%) proces-verbaal opgemaakt. Dit is een daling ten opzichte van 2004. Toen werd bij 54% van de meldingen een proces-verbaal opgemaakt. Bijna een vijfde van de bedrijven die melding doet, geeft aan dat de politie de zaak is gaan onderzoeken (17%).

Het aantal waarnemingen voor de verschillende subbranches is te klein om er uitspraken over te kunnen doen.

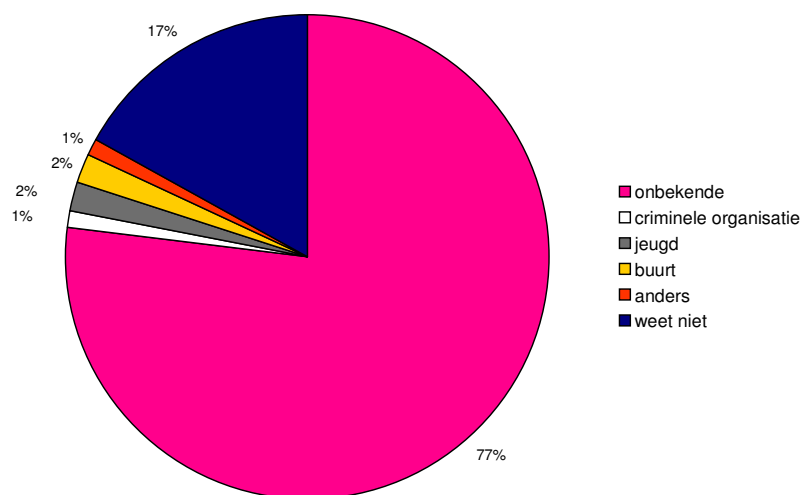
6.8 Aangiftes van vernieling

Ruim een kwart van de met vernielingen geconfronteerde bedrijven (27%) doet aangifte.

6.9 Vermoedelijke dader bij vernieling

Vernielingen worden volgens de getroffen ondernemers niet aangebracht door klanten of opdrachtgevers, personeelsleden of andere bekenden van het bedrijf. Van de met vernielingen geconfronteerde bedrijven meent 77% dat de dader een onbekende is van de vestiging. Van de overige geconfronteerde bedrijven weet 17% niet in welke kringen de daders gezocht moeten worden.

18 | Vermoedelijke dader van vernielingen (één antwoord mogelijk)¹¹

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van vernieling, brandstichting en/of graffiti (n=432)

¹¹ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

7 Geweld

7.1 Percentage bouwbedrijven waar geweldsdelicten voorkomen

Onder geweldsdelicten verstaan we voorvallen zoals mishandeling, bedreiging, beroving, afpersing, agressief gedrag of een zedendelict. Van alle bouwbedrijven heeft in 2008 1,8% te maken met één of meer geweldsdelicten tegen het personeel. In absolute aantallen betekent dit dat jaarlijks circa 1.700 vestigingen met dergelijke delicten worden geconfronteerd. Afwerkingsbedrijven hebben relatief gezien minder te maken gehad met geweldsdelicten (1% versus 1,8%).

Het lage absolute aantal ondervraagde bedrijven dat met geweldsdelicten te maken heeft, staat het niet toe uitspraken te doen over het totale aantal geweldsdelicten dat heeft plaatsgevonden, noch over de schade die hiermee gemoeid is.

7.2 Meest voorkomende geweldsdelicten

Het meest voorkomende geweldsdelict is bedreiging (89% van de getroffen bedrijven). Mishandeling wordt door 9% van de getroffen bedrijven genoemd en komt hiermee op de tweede plaats.

19 | Aard van de geweldsdelicten waar de sector slachtoffer van wordt (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Geweldsdelict	%
Bedreiging	89
Mishandeling	9
Verbaal geweld	5
Overval, beroving	2
Afpersing	2

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=80)

Op basis van het beperkte aantal absolute waarnemingen van geweldsdelicten kunnen in de rest van het hoofdstuk geen uitspraken worden gedaan over mogelijke verschillen naar branche, agglomeratie of regio.

7.3 Aantal meldingen geweldsdelicten bij politie

Van de vestigingen die te maken hebben met geweldsdelicten, meldt ruim eenderde (36%) dit bij de politie. Het percentage getroffen bouwbedrijven dat melding doet, is hiermee gedaald: in 2004 was dit nog 56%.

Het aantal aangiften ligt lager: van de met geweld geconfronteerde bedrijven doet 12% daadwerkelijk aangifte. We zien hier een forse daling ten opzichte van 2004 toen dit percentage op bijna een derde lag.

7.4 Redenen om geweldsdelicten niet te melden

De voornaamste reden om geen melding te maken van geweld is dat bedrijven de problemen zelf zeggen aan te pakken (genoemd door 34% van de bedrijven die met geweld geconfronteerd zijn). Een tweede reden is de verwachting dat de schade te klein is en binnen het eigen risico valt (genoemd door 27% van de bedrijven). De redenen die worden genoemd door minstens 10% van de getroffen bedrijven die geen melding doen, staan in onderstaande tabel.

20 | *Meest genoemde redenen om geweldsdelicten niet te melden bij de politie*
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Probleem zelf aangepakt	34
Schade was te klein (binnen eigen risico)	27
Politie doet er toch niets aan	18

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: meldt geweldsdelict niet bij de politie (n=43)

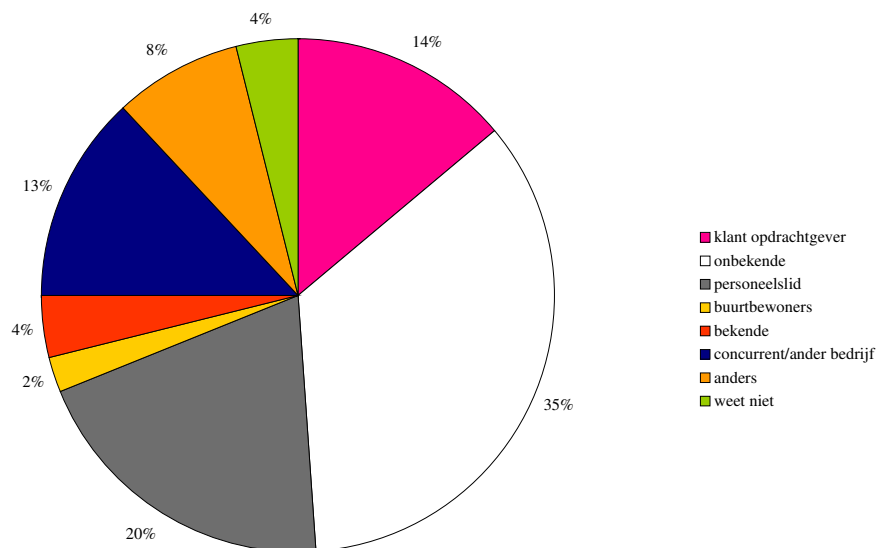
7.5 Registratie van geweldsdelicten door politie

Driekwart van de bedrijven die geweldsdelicten melden bij de politie, geven aan dat de politie deze melding heeft geregistreerd (74%). Bovendien geeft ruim de helft van de bedrijven (52%) die het delict melden aan dat proces-verbaal is opgemaakt. Ruim een kwart van de bedrijven (27%) zegt dat de politie een onderzoek is gestart.

7.6 Vermoedelijke dader geweldsdelict

Van de bedrijven die slachtoffer zijn van geweldsdelicten denkt 35% dat de schuldige een onbekende is. Ruim één op de tien getroffen bouwbedrijven (14%) denkt dat de dader een klant of opdrachtgever is. Personeelsleden (20%) en concurrenten (13%) worden ook gezien als mogelijke daders.

21 | Vermoedelijke dader bij geweldsdelicten (één antwoord mogelijk)¹²

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=80)

¹² Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

8 Overige vormen van criminaliteit

8.1 Percentage bouwbedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomen

Behalve de genoemde delicten is 2,7% van de bedrijven slachtoffer van een andere vorm van criminaliteit. Dit betreft circa 2.500.

Ten opzichte van 2004 zijn diefstal & ontvreemding en het sturen van spookfacturen/ valse rekeningen toegenomen in 2008, respectievelijk 7% en 8% in 2004.

22 | Overige vormen van criminaliteit

Overige vormen	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%
Sturen van spookfacturen / valse rekeningen	8	-	14	12	26
Oplichting / bedrog / flessentrekkerij	17	18	15	13	15
Spookadvertenties / acquisitiefraude	8	11	5	15	13
Niet betalen van goederen	11	10	12	7	7
Computercriminaliteit (hacken, virussen)	8	3	4	3	2

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van overig criminaliteitsdelict (2008 n= 112, 2007 n= 212 , 2006 n=220, 2005 n=214, 2004 n=225)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

8.2 Totaal aantal overige delicten

Bedrijven die te maken hebben met overige vormen van criminaliteit, overkomt dit met een gemiddelde frequentie van 3,0 keer per jaar. Op basis hiervan berekenen wij het totaal aantal overige delicten op circa 8.000 per jaar. In 2004 was er nog sprake van gemiddeld 11,5 keer per jaar en in totaal 27.000 delicten. We kunnen dus spreken van een afname.

Op basis van het beperkte aantal absoluut getroffen bouwbedrijven kunnen we in de rest van dit hoofdstuk geen uitspraken doen over de verschillende branches, locaties en regio's.

8.3 Totale schade overige criminaliteit

Bijna tweederde (63%) van de getroffen bouwbedrijven zegt *directe* schade op te lopen als gevolg van overige vormen van criminaliteit. Dit komt neer op gemiddeld € 2.300 per getroffen bedrijf. De totale directe schade in de bouw als gevolg van overige delicten berekenen we op € 4 miljoen.

Van de getroffen bedrijven geeft 43% aan *indirecte* schade op te lopen. Dit is gemiddeld € 845 per getroffen bedrijf. De totale indirecte schade ramen we op ongeveer € 900.000. In 2004 lagen deze bedragen lager, met een gemiddelde van ongeveer € 2.300 en een totale indirecte schade van circa € 2,5 miljoen.

Bij elkaar komt de totale schade in 2008 op circa € 5 miljoen.

8.4 Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit

Van de bedrijven die met overige vormen van criminaliteit te maken hebben, stelt 28% de politie op de hoogte. Gemiddeld maken deze vestigingen 1,3 keer per jaar melding. De meldingsfrequentie was in 2004 hoger dan in 2008, namelijk gemiddeld 3 keer per jaar (onder de 36% bouwbedrijven die melding maken).

Het totaal aantal meldingen van overige vormen van criminaliteit komt in 2008 op circa 900 keer. Dit is een daling ten opzichte van 2004 toen er ongeveer 2500 keer melding werd gemaakt van overige criminaliteit. Dit is 12% van het totale aantal overige delicten.

Van de getroffen bedrijven die melding maken doet 13% ook daadwerkelijk aangifte.

8.5 Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden

De belangrijkste reden voor vestigingen om de politie *niet* in te lichten, is de verwachting dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding. De redenen die worden genoemd door minstens 10% van de getroffen bedrijven die geen melding doen, staan aangegeven in de onderstaande tabel.

23 | *Meest genoemde redenen voor het niet melden van overige vormen van criminaliteit (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Probleem zelf aangepakt	14
Politie doet er toch niets aan	15
Aangifte/melding is gedaan door anderen	15
Anders	24

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: meldt overige vormen van criminaliteit niet bij de politie (n=73)

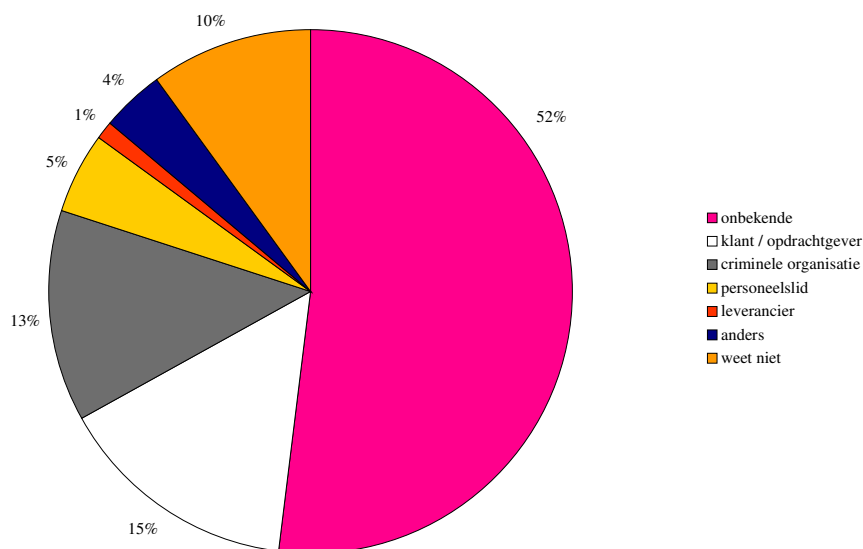
8.6 Registratie van overige criminaliteit door politie

Van de bouwbedrijven die overige vormen van criminaliteit melden, geeft 85% aan dat de politie de melding heeft geregistreerd. We zien hier een stijging ten opzichte van 2004 toen dit percentage nog op 55% lag. Bij 51% van de bedrijven die overige vormen van criminaliteit melden, heeft de politie proces-verbaal opgemaakt. Bijna vier op de tien bedrijven die een delict melden (37%), zegt dat de politie de zaak is gaan onderzoeken.

8.7 Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit

Ruim de helft (52%) van de getroffen bedrijven meent dat de dader een onbekende is van de vestiging. Van de getroffen vestigingen verdenkt 15% een klant of opdrachtgever als vermoedelijke dader. In 13% van de gevallen denkt de bedrijfsleiding aan een criminele organisatie.

24 | Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit (één antwoord mogelijk)¹³

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van overige vormen van criminaliteit (n=112)

¹³ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

9 Interne criminaliteit

9.1 Percentage bouwbedrijven waar interne criminaliteit voorkomt

Onder interne criminaliteit verstaan we hier diefstal van geld of goederen door het eigen personeel. In de meting van 2006 is hier voor de eerste keer naar gevraagd. Daarom kan alleen een vergelijking gemaakt worden met 2006 en 2007 en niet met voorgaande jaren.

Van alle bouwbedrijven heeft in 2008 4% te maken gehad met een vorm van interne criminaliteit.

Agglomeratie en regio

In de Randstad komt interne criminaliteit relatief vaker voor dan in de rest van Nederland (8%). In het noorden van het land komt het juist minder vaak voor (2%).

Als we kijken naar bedrijven aan de rand van een stad zien we hier een relatief hoog percentage interne criminaliteit (5%).

9.2 Maatregelen ter voorkoming van interne criminaliteit

Bouwbedrijven nemen verschillende maatregelen om interne criminaliteit tegen te gaan. Het controleren van de referenties bij het aannemen van nieuw personeel wordt het meest genoemd als maatregel om interne criminaliteit tegen te gaan. Vier op de tien bedrijven (41%) noemt deze maatregel. Ruim eenderde van de bedrijven (36%) zegt dat zij regels met betrekking tot interne criminaliteit opstelt voor het personeel. Bijna één op de drie (29%) geeft aan standaard aangifte te doen van interne criminaliteit bij de politie. Ten opzichte van 2006 zien we een lichte toename voor iedere maatregel.

25 | *Maatregelen ter voorkoming van interne criminaliteit, antwoordcategorieën voorgelezen*

Maatregel	%
Controle van referenties bij aanname nieuw personeel	41
Opstellen van regels voor personeel m.b.t. interne criminaliteit	36
Standaard aangifte doen van interne criminaliteit bij de politie	29
Geen maatregelen getroffen	26
Steekproefsgewijs controleren of werknemers goederen of geld meenemen	22

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: (n=1.996, bedrijven met 1 of meer werknemers in dienst)

Branche

Binnen installatiebedrijven worden relatief vaak de volgende maatregelen getroffen die helpen bij het voorkomen van criminaliteit; vragen naar een Verklaring Omtrent Gedrag (25%), controle van referenties (49%), opstellen van regels (42%) en het standaard aangifte doen (35%). Binnen de grond-, water- en wegenbouw worden relatief vaak regels opgesteld voor het personeel (43%). In de afwerking treft men vaker geen maatregelen (33%).

Agglomeratie en regio

Bouwbedrijven in het zuiden van Nederland controleren vaker steekproefsgewijs of hun medewerkers goederen of geld mee naar huis nemen (25%). Wanneer we kijken naar de indeling in agglomeratie zien we dat bedrijven aan de rand van de stad vaker investeren in maatregelen op de volgende gebieden: controleren of potentiële nieuwe werknemers antecedenten hebben, bijvoorbeeld door te vragen naar een Verklaring Omtrent Gedrag (19% versus 17% gemiddeld), controle van referenties (46%), opstellen van regels (40%) en het steekproefsgewijs controleren van of werknemers goederen of geld mee naar huis nemen (24%). Buiten de stad treffen bedrijven minder vaak maatregelen tegen interne criminaliteit (30%).

10 Tevredenheid politie

10.1 Contact met politie omtrent delicten

In de voorgaande hoofdstukken is vastgesteld dat het meldings- en aangiftegedrag wisselt per delict. Over de hele bouwsector genomen, dus inclusief de bedrijven die niet met criminaliteit te maken hebben gehad, heeft 15% het afgelopen jaar één of meer (soorten) delicten gemeld. Dit is een daling ten opzichte van 2004, waarin 20% van de bouwbedrijven één of meer soorten delicten heeft gemeld. Bijna één op de tien bouwbedrijven (8%) heeft van één of meer delicten daadwerkelijk aangifte gedaan. Ook hier zien we een daling ten opzichte van 2004. Toen deed 11% aangifte voor één of meer soorten delicten.

26 | Contact met de politie: meldings- en aangiftegedrag van alle bouwbedrijven

	2004	2005	2006	2007	2008
% Van alle bouwbedrijven	%	%	%	%	%
Melding gedaan totaal (van 1 of meer soorten delicten)	20	18	18	18%	15%
Aangifte gedaan totaal (van 1 of meer soorten delicten)	11	10	10	10%	8%

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: alle bouwbedrijven, dus ook niet slachtoffers (2008 n=3.402, 2007 n= 6.729 , 2006 n=5.795, 2005 n=6.403, 2004 n=5.691)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

Branche

Grond-, weg- en waterbouw (21%) en burgerlijke en utiliteitsbouw (19%) zijn twee branches die vaker dan gemiddeld (15%) delicten melden. Afwerking- en klusbedrijven melden delicten juist minder vaak (beide circa 11%) Ook aangifte wordt minder dan gemiddeld (8%) gedaan in de afwerkingbranche (6%).

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van een stad melden relatief vaak een of meer delicten (17% van alle bouwbedrijven aan de rand van een stad). Tien procent van de bedrijven aan de rand van de stad heeft in 2008 aangifte gedaan van één of meer delicten (gemiddeld 8%). Bedrijven buiten de stad doen minder vaak dan gemiddeld aangifte (7%).

In onderstaande tabellen geven we voor de verschillende soorten delicten weer welk percentage van de bouwbedrijven, die met criminaliteit te maken hebben, deze delicten meldt of hiervan aangifte doet. De melding en aangifte van geweldsdelicten is afgenomen ten opzichte van 2004, respectievelijk 36% en 12%.

27 | Meldingsgedrag van de met criminaliteit geconfronteerde bouwbedrijven

Delict	Melding 2004	Melding 2005	Melding 2006	Melding 2007	Melding 2008
% Van getroffen bedrijven	%	%	%	%	%
Inbraak	84	87	86	86	80
Diefstal	51	51	51	54	55
Vernieling/ brandstichting/ graffiti	46	46	47	48	48
Geweldsdelicten	56	42	40	43	36
Overige delicten	36	39	37	35	28

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004.

28 | Aangiftegedrag van de met criminaliteit geconfronteerde bouwbedrijven

Delict	Aangifte 2004	Aangifte 2005	Aangifte 2006	Aangifte 2007	Aangifte 2008
% Van getroffen bedrijven	%	%	%	%	%
Inbraak	41	47	45	45	43
Diefstal	31	31	29	33	31
Vernieling/ brandstichting/ graffiti	25	24	24	24	27
Geweldsdelicten	30	23	17	19	12
Overige delicten	18	18	16	15	13

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van betreffende delict

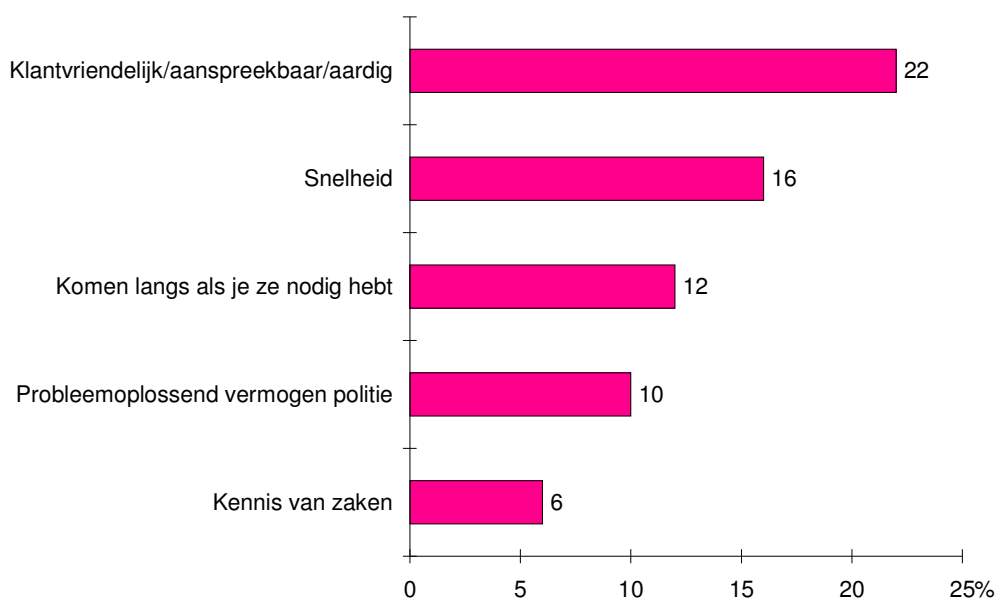
Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004.

10.2 Tevredenheid aspecten contact met politie

De bedrijven die contact hebben met de politie voor het melden of aangeven van een delict noemen een aantal punten waarop de politie in hun ogen goed werk aflevert.

Het meest genoemde punt is de klantvriendelijke houding waarmee de politie de melding afhandelt (22%). In 2004 was het nog 5% van de bedrijven die dit punt noemde. Daarnaast zijn bedrijven positief over de snelheid van de politie (16%). Van de bedrijven noemt 12% de bereidheid van de politie om langs te komen wanneer dit nodig is. Dit was in 2004 nog 2%.

29 | *Meest genoemde positieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft een of meer delicten gemeld bij de politie (n=771)

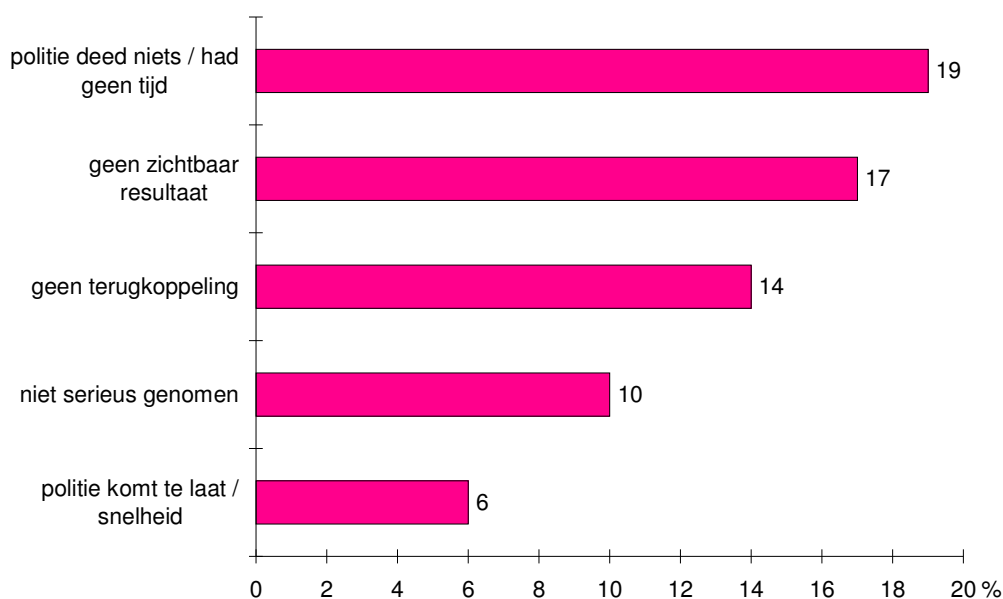
Regio

In de Randstad noemt men relatief minder vaak dat men tevreden is over de snelheid van de politie (8% versus 16% gemiddeld).

10.3 Aspecten waarover bouwbedrijven ontevreden zijn in contact met de politie

De bouwbedrijven die een delict melden of aangeven, noemen ook een aantal punten waarop de politie in hun ogen minder goed presteert. Zo wordt het ontbreken van actie (uit tijdgebrek) genoemd (19%). Dit is een daling ten opzichte van 2004 toen 23% van de bedrijven dit aangaf als een reden van ontevredenheid. Daarnaast missen de bedrijven zichtbaar resultaat. Deze reden wordt wel minder (17%) genoemd dan in 2004 het geval was (24%). In 2008 werd gebrek aan terugkoppeling door 14% van de bedrijven als reden voor ontevredenheid genoemd, terwijl dit in 2004 nog 6% was.

30 | *Meest genoemde negatieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft een of meer delicten gemeld bij de politie (n=771)

Branche

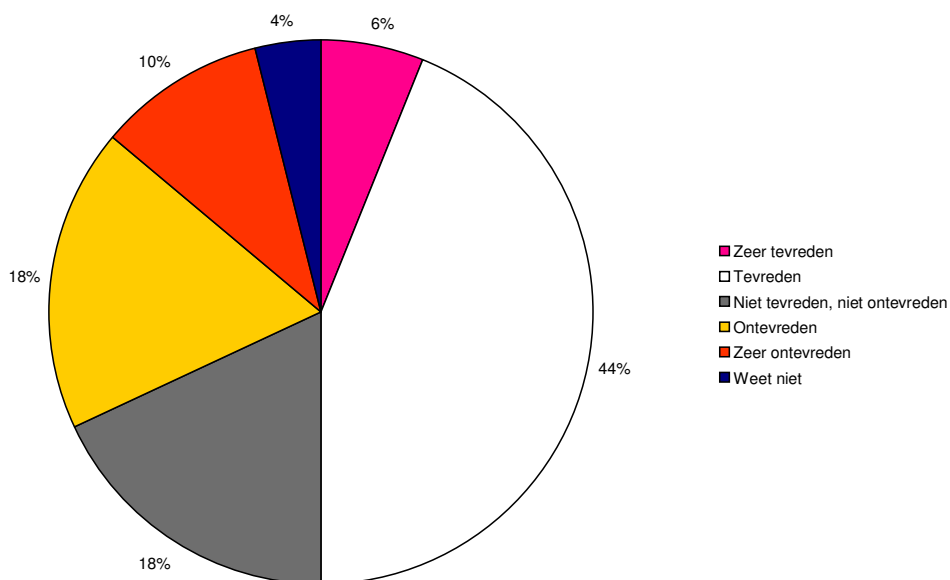
Afwerkingsbedrijven noemen relatief vaker het argument dat de politie niets deed (35% tegenover 19% gemiddeld).

10.4 Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte

De helft (50%) van de bouwbedrijven die melding en/of aangifte doen is tevreden of zeer tevreden over de manier waarop de politie de melding van delicten afhandelt. Dit is een stijging ten opzichte van het jaar 2004 toen dit percentage 42% bedroeg.

Ruim een kwart van de bouwbedrijven (28%) is nu ontevreden tot zeer ontevreden over het optreden van de politie bij melding of aangifte.

31 | *Mate van tevredenheid met het afhandelen van meldingen en aangiften door de politie (één antwoord mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft één of meer delicten gemeld bij de politie (n=803)

11 Advies inwinnen en project participatie

11.1 Aantal bouwbedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid

Ruim één op de tien bouwbedrijven (12%) laat zich adviseren op het gebied van criminaliteitspreventie en veiligheid. Bedrijven die criminaliteit als een probleem ervaren, laten zich vaker adviseren. Ze treffen vaker preventieve maatregelen dan bedrijven die zich niet laten adviseren.

Eveneens bestaat er een verband tussen het inwinnen van advies en de mate waarin delicten voorkomen: relatief veel bouwbedrijven die meervoudig slachtoffer zijn van criminaliteit laten zich adviseren. Bovendien laten vestigingen die te kampen hebben met hogere aantallen delicten zich vaker adviseren.

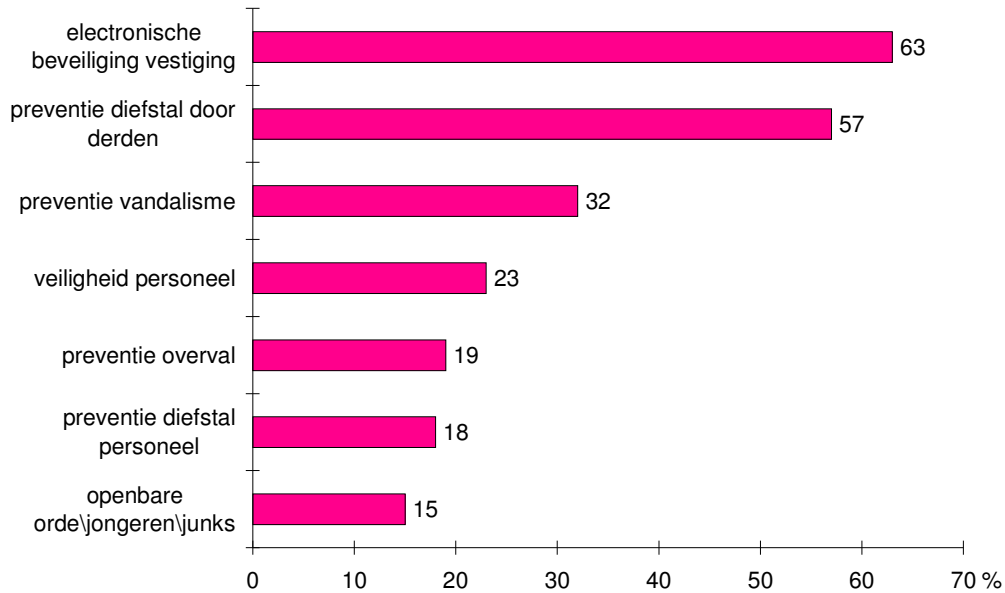
Branche

Bij klusbedrijven werd in 2008 minder dan gemiddeld advies ingewonnen over criminaliteitspreventie (9% tegen 12% gemiddeld).

11.2 Terreinen waarop bouwbedrijven advies inwinnen

In de meeste gevallen hebben de ingewonnen adviezen te maken met elektronische beveiliging van de vestiging en het voorkomen van diefstal door derden. Het adviseren over de preventie van een overval (19%) is gestegen ten opzichte van 2004. Toen is bij 14% van de bedrijven hierover advies gegeven. Advisering op het gebied van openbare orde problemen, groepen jongeren en junks (15%) is eveneens gestegen ten opzichte van 2004 (10%).

32 | Adviesterreinen (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: laat zich adviseren (n=471)

Branche

Installatiebedrijven winnen relatief veel advies in over elektronische beveiliging van de vestiging en preventie van vandalisme (respectievelijk 75% tegenover 63% gemiddeld en 46% tegenover 32% gemiddeld).

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad winnen vaker advies in over openbare orde problemen dan gemiddeld (20% versus 15%)

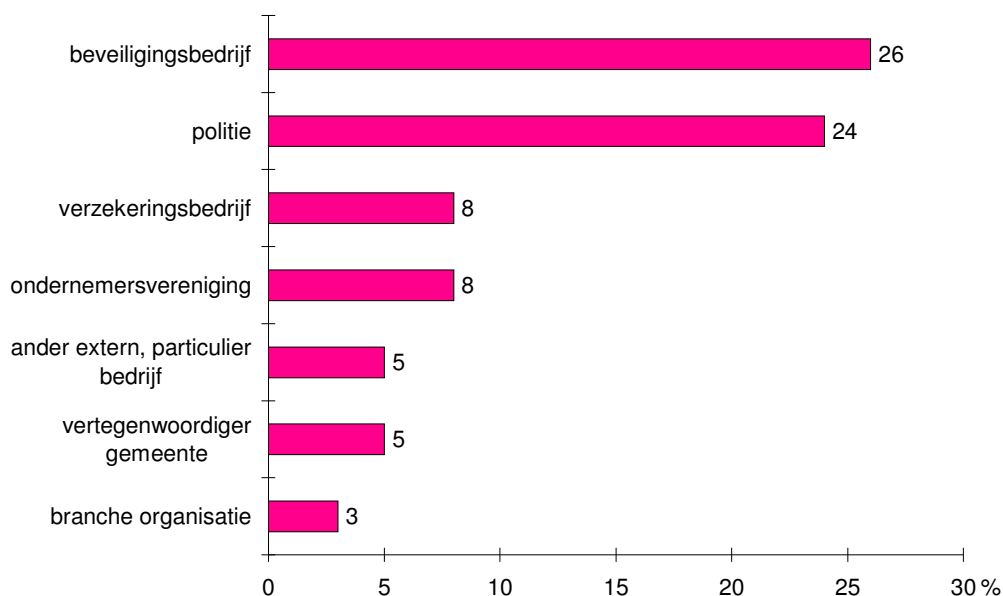
Regio

Bedrijven in het noorden van het land winnen relatief minder advies in over de preventie van diefstal door eigen personeel (7% tegen gemiddeld 18%), de preventie van vandalisme (10% tegen gemiddeld 32%), de preventie van overval (6% tegen gemiddeld 19%), problemen met de openbare orde (2% tegen gemiddeld 15%) en over de veiligheid van het personeel (11% tegen gemiddeld 23% gemiddeld).

11.3 Partijen waarbij bouwbedrijven advies inwinnen

Een kwart van de bouwbedrijven die advies inwinnen, klopt hiervoor aan bij private beveiligingsbedrijven (26%). Een kwart (24%) van de bedrijven laat zich adviseren door de politie.

33 | Adviserende partijen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: laat zich adviseren (n=471)

Regio

In het noorden van het land gaat men relatief gezien vaker op zoek naar advies bij beveiligingsbedrijven (46% versus 26% gemiddeld) en veel minder bij de politie (11% versus 24% gemiddeld).

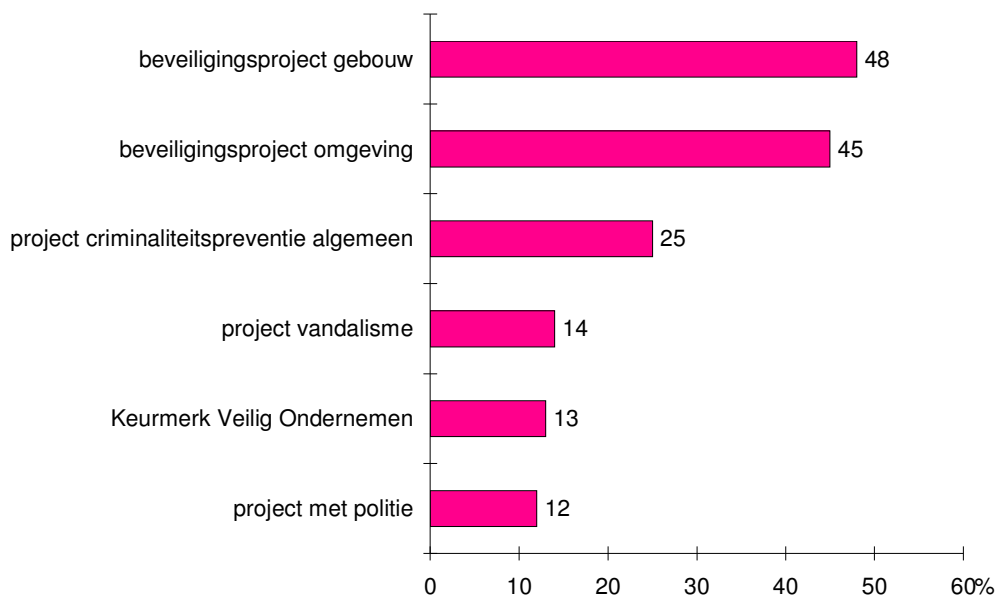
11.4 Participatie in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit

Van de bouwbedrijven participeert 3% in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit, openbare orde en veiligheid. Bedrijven in de afwerkingbranche nemen relatief weinig deel in projecten (1%).

11.5 Soort projecten waaraan bouwbedrijven deelnemen

Onder het beperkt aantal aan projecten participerende bedrijven zijn beveiligingsprojecten van het gebouw en de omgeving het meest geliefd, evenals algemene criminaliteitspreventie.

34 | Soort project waaraan bedrijven deelnemen (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

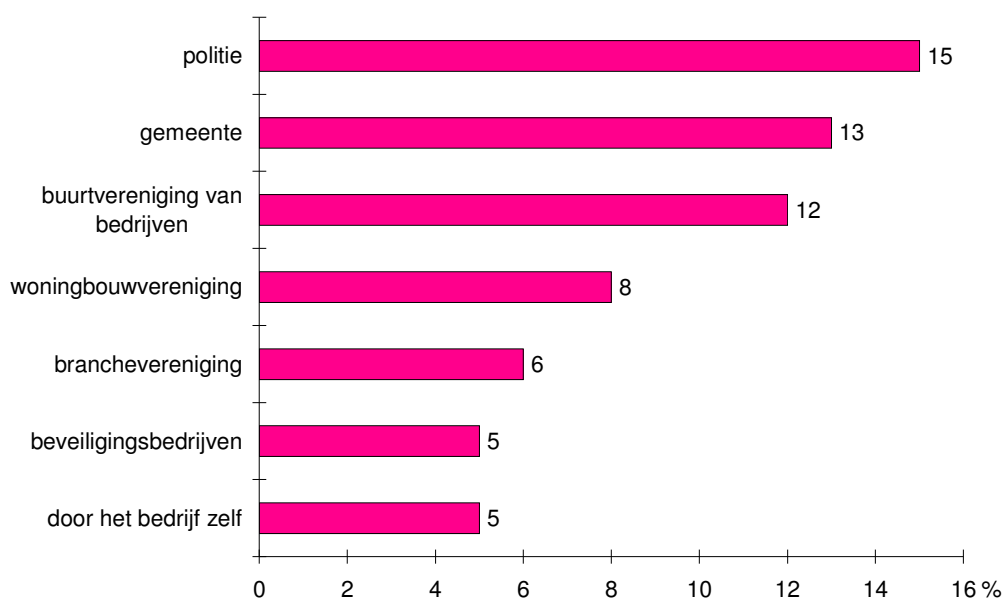
Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: neemt deel aan project (n=139)

11.6 Organisatoren van projecten

De projecten waar bouwbedrijven aan deelnemen, worden meestal georganiseerd door de politie, de gemeente of een buurtvereniging van bedrijven. De politie wordt minder vaak (15%) genoemd als organisator van projecten dan in 2004 (26%).

35 | *Organisatoren van projecten (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: deelgenomen aan projecten (n=139)

Branche

Bedrijven in de burgerlijke en utiliteitsbouw doen relatief vaker mee aan beveiligingsprojecten van de omgeving dan gemiddeld (61% tegenover 45%). Klusbedrijven doen daar minder vaak dan gemiddeld aan mee (8%).

4 Sectorrapport Detailhandel

Inhoud sector Detailhandel

	Kerncijfers sector Detailhandel	75
	Achtergrondkenmerken sector Detailhandel	77
1	Slachtofferschap criminaliteit	78
1.1	Slachtofferschap algemeen	78
1.2	Meervoudig slachtofferschap	78
1.3	Probleemervaring criminaliteit	79
2	Registratie criminaliteit	81
2.1	Melding van geconstateerde criminaliteit bij bedrijfsleiding	81
2.2	Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging	81
2.2.1	Overzicht registratie delicten	82
2.3	Wijze van registreren van criminaliteit	82
3	Preventieve maatregelen	84
3.1	Mate van preventieve maatregelen	84
3.2	Meest gebruikte preventieve maatregelen	84
3.3	Totale investeringen preventieve maatregelen	85
4	Inbraak	86
4.1	Percentage detailhandelbedrijven waar inbraak voorkomt	86
4.2	Totaal aantal inbraken	86
4.3	Locatie inbraken vervoermiddelen	88
4.4	Totale schade door inbraak	88
4.5	Aantal meldingen inbraken bij politie	89
4.6	Redenen om inbraak niet te melden	89
4.7	Registratie van inbraken bij de politie	90
4.8	Aantal aangiftes bij politie	90
4.9	Vermoedelijke dader bij inbraak	90
5	Diefstal	92
5.1	Percentage detailhandelbedrijven waar diefstal voorkomt	92
5.2	Totaal aantal diefstallen	93
5.3	Locatie diefstal vervoermiddelen	94
5.4	Totale schade door diefstal	94
5.5	Aantal meldingen diefstal bij politie	95
5.6	Redenen om diefstal niet te melden	95
5.7	Registratie van diefstal door de politie	96
5.8	Aantal aangiftes van diefstal	96
5.9	Vermoedelijke dader bij diefstal	97
6	Vernieling	98
6.1	Percentage detailhandelbedrijven waar vernieling voorkomt	98
6.2	Totaal aantal vernielingen	99
6.3	Locatie vernieling van vervoermiddelen	99
6.4	Totale schade door vernielingen	100

6.5	Aantal meldingen vernielingen bij politie	100
6.6	Redenen om vernieling niet te melden	101
6.7	Registratie van vernielingen door politie	101
6.8	Aangiftes van vernielingen	101
6.9	Vermoedelijke dader bij vernielingen	101
7	Geweld	103
7.1	Percentage detailhandelbedrijven waar geweldsdelicten voorkomen	103
7.2	Meest voorkomende geweldsdelicten	103
7.3	Aantal meldingen geweldsdelicten bij politie	104
7.4	Redenen om geweldsdelicten niet te melden	104
7.5	Registratie van geweldsdelicten door politie	105
7.6	Vermoedelijke dader geweldsdelicten	105
8	Overige vormen van criminaliteit	106
8.1	Percentage detailhandelbedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomt	106
8.2	Totale schade door overige vormen van criminaliteit	107
8.3	Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit bij politie	107
8.4	Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden	107
8.5	Registratie van overige criminaliteit door politie	107
8.6	Aangifte van overige criminaliteit	108
8.7	Vermoedelijke daders bij overige vormen van criminaliteit	109
9	Interne criminaliteit	110
9.1	Percentage detailhandelbedrijven waar interne criminaliteit voorkomt	110
9.2	Maatregelen ter voorkoming interne criminaliteit	110
10	Tevredenheid politie	112
10.1	Contact met politie omtrent delicten	112
10.2	Tevredenheid aspecten contact met politie	114
10.3	Aspecten waarover detailhandelbedrijven ontevreden zijn in contact met politie	114
10.4	Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte	116
11	Advies inwinnen en project participatie	117
11.1	Aantal detailhandelbedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid	117
11.2	Terreinen waarop detailhandelbedrijven advies inwinnen	118
11.3	Partijen waarbij detailhandelbedrijven advies inwinnen	119
11.4	Participatie in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit	120
11.5	Soort projecten waaraan detailhandelbedrijven deelnemen	120
11.6	Organisatoren van projecten	121

Kerncijfers sector Detailhandel

1 | Overzicht en ontwikkeling kerncijfers sector Detailhandel

	2004	2005	2006	2007	2008 toe-/ afname
% slachtofferschap algemeen	49	49	45	45	46 -6%
% meervoudig slachtofferschap	20	19	17	16	16 -20%
% ervaart criminaliteit als probleem (enigszins+ernstig)	42	40	37	36	35 -17%
% Registreert criminaliteit	22	24	24	26	25 +14%
% Neemt preventieve maatregelen	81	82	80	81	80
% Neemt deel aan projecten	6	6	6	6	7
% is tevreden over de politie (tevreden+zeer tevreden)	51	55	59	57	59 +16%

		Inbraak	Diefstal	Vernie- ling	Gewelds delicten	Overige crimi- naliteit
% bedrijven waar voorkomt	2004	14,5	31,7	18,4	6,7	5,7
	2005	13,1	30,1	19,6	6,2	5,3
	2006	10,9	27,8	18,4	5,2	4,7
	2007	10,9	27,0	18,4	5,0	4,5
	2008	10,2	28,4	17,8	5,6	4,8
	<i>verschil</i> ¹	-30%	-10%	-	-16%	-16%
Gemiddelde frequentie / jaar per getroffen bedrijf	2004	1,9	31,9	3,2	4,5	18,9
	2005	1,6	35,4	3,1	4,9	24,1
	2006	1,7	28,4	3,4	4,8	11,8
	2007	1,7	24,0	3,4	4,0	17,0
	2008	1,6	37,7	3,4	5,5	14,9
	<i>verschil</i>	-16%	+18%	-	-	-
Raming totaal aantal delicten ²	2004	42.000	1.500.000	86.000	Nvt	170.000
	2005	32.000	1.600.000	88.000		200.000
	2006	29.000	1.200.000	89.000		86.000
	2007	28.000	974.000	92.000		118.000
	2008	26.000	1.727.000	93.000		118.000
	<i>verschil</i>	-38%	+15%	-		-31%
Raming totale schade ² (mln euro)	2004	89	146	34	Nvt	11
	2005	79	141	34		11
	2006	75	120	30		10
	2007	77	114	32		9
	2008	71	140	33		11
	<i>verschil</i>	-20%		-		-

% getroffen en dat melding doet	2004	88	47	46	59	46
	2005	87	48	44	57	43
	2006	88	45	44	52	44
	2007	89	47	47	54	47
	2008	87	44	45	55	42
	<i>verschil</i>	-	-6%	-	-	-
% getroffen en dat aangifte doet	2004	26	18	17	15	18
	2005	25	19	18	14	19
	2006	25	17	17	12	16
	2007	25	18	19	12	16
	2008	24	16	18	14	14
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-

¹ verschil: vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004. Het percentage eronder is de toename of afname ten opzichte van 2004 en staat alleen vermeld als het een statistisch significant verschil is.

² De marges die bij deze cijfers behoren, zijn vermeld in de Overzichtstabel na de Samenvattende Bevindingen.

Achtergrondkenmerken sector Detailhandel

In de sector detailhandel zijn naar schatting 165.000 bedrijfsvestigingen actief.

De sector kent de volgende branches:

Bloemen, planten / reparatie (excl. garages) / pedicures, kappers, fotoateliers	(25% van de sector)
Drogisterij, parfumerie / kleding	(14% van de sector)
Voedings- en genotmiddelen	(12% van de sector)
Overige artikelen / apothekers, benzinstations	(12% van de sector)
IJzerwaren, d-h-z, bouwmaterialen / woningtextiel, meubelen, huish. apparatuur	(10% van de sector)
Autoreparatie / garages	(9% van de sector)
Algemeen assortiment	(9% van de sector)
Autohandel	(5% van de sector)
Overige winkels	(5% van de sector)

In de rapportage beschrijven we de resultaten niet per branche afzonderlijk, maar maken wij waar mogelijk en relevant een driedeling in de branches. We maken hierbij onderscheid tussen:

- 'detailhandel non-food' (circa 142.000 vestigingen ofwel 86% van de sector)
- 'detailhandel food' (circa 18.000 vestigingen ofwel 11% van de sector)
- 'supermarkten' (circa 5.000 vestigingen ofwel 3% van de sector).

Wanneer de resultaten daartoe aanleiding geven, geven wij bovendien een beschrijving op gedetailleerder niveau. Hierbij lichten we de warenhuizen eruit als het om een significant verschil gaat met de andere detaillisten met een algemeen assortiment. Indien relevant beschrijven we ook verschillen tussen regio en agglomeratie.

Hieronder staat een overzicht van de steekproeven die genomen zijn voor 2008, 2007, 2006, 2005 en 2004:

- steekproef 2008 n= 12.429
- steekproef 2007 n= 10.705
- steekproef 2006 n= 11.771
- steekproef 2005 n= 8.956
- steekproef 2004 n= 8.842

1 Slachtofferschap criminaliteit

1.1 Slachtofferschap algemeen

Bijna de helft van de bedrijfsvestigingen (46%) in de detailhandel hebben de afgelopen twaalf maanden te maken gehad met één of meer vormen van criminaliteit. Dit zijn in totaal circa 75.000 bedrijven. In 2004 was de helft (49%) van de bedrijven slachtoffer van criminaliteit. Het slachtofferschap is in 2008 gedaald ten opzichte van 2004.

1.2 Meervoudig slachtofferschap

Zestien procent van alle detailhandelszaken is meervoudig slachtoffer, dat wil zeggen dat zij getroffen zijn door meer dan één vorm van criminaliteit². Dit is een daling ten opzichte van 2004. Destijds was één op de vijf (20%) van alle detailhandelszaken meervoudig slachtoffer.

2 | (Meervoudig) slachtofferschap in de sector detailhandel

Percentage bedrijven dat slachtoffer is van:	Non-food	Food	Supermarkt	Totaal
	(n=10.344)	(n=1.335)	(n=750)	(n=12.429)
	%	%	%	%
0 delicten	55	56	23	55
1 soort delict	30	28	28	29
2 of meer soorten delicten (meervoudig slachtofferschap)	15	16	49	16
Totaal	100	100	100	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: alle detailhandelbedrijven (n=12.429)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. het totaal

Branche

Het algemeen slachtofferschap onder warenhuizen³ ligt hoger dan gemiddeld in de detailhandel (89% tegen 45% gemiddeld). Dit geldt tevens voor supermarkten (77%). Ook bij drogisterijen en kledingwinkels ligt het slachtofferschap hoger (60%). Supermarkten en warenhuizen worden relatief vaak *meervoudig* slachtoffer (49% en 45% tegen een gemiddelde in de detailhandel van 16%).

Agglomeratie

Het algemeen slachtofferschap is hoger dan gemiddeld bij detailhandelszaken in het centrum van een stad (55% tegen 46% gemiddeld). Zaken buiten de stad zijn met 34% minder vaak dan gemiddeld slachtoffer in de branche. De zaken in het centrum van de stad zijn vaker *meervoudig* slachtoffer (20%) dan vestigingen buiten de stad (11%) tegenover een gemiddelde van 16%.

² Bij de behandeling van de afzonderlijke delicten gaan wij in op herhaald slachtofferschap (frequentie).

³ Gebaseerd op n=136 warenhuizen.

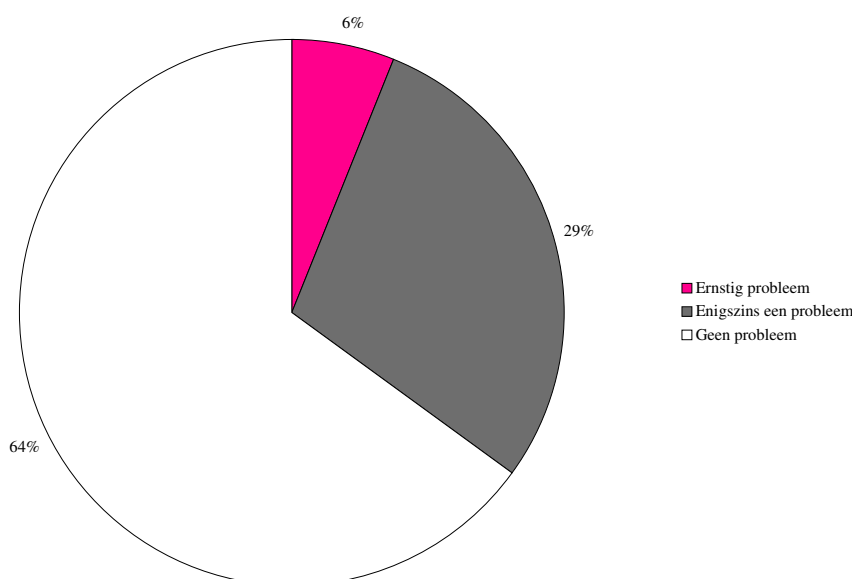
Regio

Vergeleken met de rest van het land is het algemeen slachtofferschap onder detailhandelbedrijven in de Randstad relatief hoog (52% tegen 46% gemiddeld). In het oosten van het land ligt dit percentage juist lager (43%). Ook het *meervoudig* slachtofferschap in de Randstad is hoger dan gemiddeld (20% tegen 16%).

1.3 Probleemervaring criminaliteit

Ruim een derde (35%) van de detailhandelbedrijven ziet criminaliteit in meerdere of mindere mate als probleem voor de bedrijfsvoering. Omgerekend naar absolute aantallen zijn dit circa 58.000 vestigingen. De perceptie van criminaliteit als een probleem in de detailhandel is ten opzichte van 2004 gedaald. Toen ervoer 42% van de detailhandel criminaliteit als een probleem.

3 | Ernst van de criminaliteitsproblematiek (één antwoord mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: alle detailhandelbedrijven (n=12.429)

Branche

Relatief veel supermarkten ervaren criminaliteit als een probleem (59% tegen 35% gemiddeld). Hetzelfde geldt voor warenhuizen (73%). Ook bij drogisterijen en kledingwinkels ligt dit percentage relatief hoger (47%).

Agglomeratie

Van de detailhandelbedrijven buiten de stad' ervaren minder bedrijven dan gemiddeld criminaliteit als een probleem (26% tegen gemiddeld 35%). In het centrum van de stad ligt dit percentage juist hoger (41%).

Regio

In de Randstad ervaren meer bedrijven criminaliteit als een *ernstig* probleem (11%) dan in de rest van Nederland (gemiddeld 7%).

2 Registratie criminaliteit

2.1 Melding van geconstateerde criminaliteit bij bedrijfsleiding

Volgens bijna de helft (48%) van de detailhandelbedrijven geeft het personeel geconstateerde criminaliteit *altijd* aan de leiding door. Bij 4% van de vestigingen geeft het personeel *meestal of soms* criminaliteit aan de leiding door, terwijl dit bij 4% van de bedrijven *nooit* voorkomt. Hierbij merken we op dat deze cijfers gebaseerd zijn op de antwoorden van de bedrijfsleiding zelf. Ruim vier op de tien vestigingen (44%) geven aan dat het melden van criminaliteit aan de bedrijfsleiding bij hen niet van toepassing is.

Branche

Met name bij supermarkten geeft het personeel criminaliteit *altijd* (67% tegen 48% gemiddeld) of *meestal* (12% tegen 3% gemiddeld) door aan de bedrijfsleiding. Dit geldt ook voor warenhuizen waar men in 79% van de gevallen criminaliteit *altijd* doorgeeft aan de bedrijfsleiding. Op subbranche niveau zien we dat vooral het personeel van autodetailhandel bedrijven (59%) en drogisterijen en kledingwinkels (62%) criminaliteit altijd doorgeeft aan de bedrijfsleiding.

Agglomeratie

Leidinggevenden van detailhandelsvestigingen in het centrum van een stad hebben relatief vaker de indruk dat hun personeel criminaliteit *altijd* aan ze meldt (56% tegen 48% gemiddeld).

Regio

In de Randstad wordt criminaliteit relatief minder vaak *altijd* doorgegeven aan de bedrijfsleiding dan in de rest van het land (45%).

2.2 Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging

Een kwart (25%) van de getroffen vestigingen registreert de plaatsgevonden delicten. Dit is een stijging ten opzichte van 2004, toen ruim een vijfde (22%) van alle detailhandelbedrijven criminaliteit registreerde.

Branche

Relatief veel supermarkten registreren criminaliteit (48% tegen 25% gemiddeld). In de *food*branche registreren juist minder bedrijven de voorgevallen criminaliteit (21%). Warenhuizen registreren meer dan gemiddeld de criminaliteit (56%).

Agglomeratie

In het centrum van de stad registreren relatief veel bedrijven de door het personeel geconstateerde criminaliteit (30%).

2.2.1 Overzicht registratie delicten

Bij bedrijven die slachtoffer worden van criminaliteit is inbraak het meest geregistreerde delict. We zien verder dat alle percentages ten opzichte van 2004 zijn toegenomen in 2008.

4 | Registreren van specifieke delicten

Getroffen bedrijven die delict registreren	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%
Inbraak (slachtoffers n=1.653)	47	51	50	52	51
Diefstal (slachtoffers n=4.559)	39	41	40	42	44
Vernieling (slachtoffers n=2.700)	27	30	28	32	32
Geweld (slachtoffers n=1006)	28	31	30	31	33

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van het betreffende delict

De genoemde n betreft het aantal slachtoffers in 2008

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

2.3 Wijze van registreren van criminaliteit

Bijna vier op de tien (37%) bedrijven houden criminaliteit bij door middel van een registratiesysteem. Ook maken bijna vier op de tien (37%) detailhandelbedrijven gebruik van de criminaliteit bij door het bijhouden van de gedane aangiften.

5 | Meest genoemde manieren van registratie van criminaliteit (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Wijze van registreren	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%
Registratiesysteem	36	38	40	38	37
Houden aangiften bij	37	38	36	37	37
Overig schriftelijk	9	8	5	6	6
Houden verzekeringsclaims bij	6	5	5	6	4

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: registreert criminaliteit (2008 n= 3.972, 2007 n=3.398, 2006 n= 3.474, 2005 n=2.831, 2004 n=2.425)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

Branche

Relatief veel supermarkten en warenhuizen registreren criminaliteit aan de hand van een registratiesysteem (respectievelijk 45% en 48% tegenover 37%).

Bloemenwinkels/pedicures/kappers en fotoateliers houden relatief vaak de aangiften bij (47% versus 37% gemiddeld). In de autodetailhandel en autoreparatie worden vaker de verzekeringsclaims bijgehouden (10% versus gemiddeld 4%).

Regio

In de Randstad maakt men relatief minder vaak gebruik van een registratiesysteem (32%) om criminaliteit te registreren.

3 Preventieve maatregelen

3.1 Mate van preventieve maatregelen

Acht op de tien (80%) detailhandelbedrijven treffen maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Het aandeel bedrijven dat preventieve maatregelen treft, is zeer hoog onder de supermarkten (93%) en warenhuizen (96%).

3.2 Meest gebruikte preventieve maatregelen

De maatregelen die worden toegepast door minstens 10% van de detailhandelbedrijven die aan preventie doen, zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

6 | De meest toegepaste preventiemaatregelen in/bij gebouwen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Maatregel	Non-food	Food	Supermarkten	Totaal
	(n=8.922)	(n=1.023)	(n=723)	(n=10.668)
	%	%	%	%
1. Alarm luid	55	44	60	54
2. Alarm stil	42	37	51	42
3. Camera's / infrarood	25	24	57	26
4. Extra sloten	23	25	15	23
5. Rolluiken voor ramen / deuren	14	17	12	14
6. Extra zwaar hang- en sluitwerk	11	13	10	11
7. Hekwerken	10	6	5	10

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: neemt preventiemaatregelen (n=10.668)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. het totaal

Branche

Supermarkten maken relatief vaak gebruik van alarmsystemen. Zo heeft 60% van de supermarkten die preventieve maatregelen neemt een luid alarm en 51% een stil alarm. Ook heeft 57% cameratoezicht wat meer is dan gemiddeld (26%). De plaatsing van camera's komt met 56% bij warenhuizen ook relatief vaak voor. Een stil alarm (56% tegen 42% gemiddeld), het inhuren van een beveiligingsdienst (23% tegen 9% gemiddeld) en het merken van apparatuur of artikelen (21% tegen 5% gemiddeld) zijn andere preventiemaatregelen die bij warenhuizen relatief vaker voorkomen dan het gemiddelde.

Agglomeratie

In het centrum van een stad plaatsen detailhandelbedrijven vaker dan gemiddeld camera's of infrarood beveiliging (30% tegen 26% gemiddeld) of rolluiken voor de ramen of deuren (17% tegen 14% gemiddeld). Buiten de stad maakt men relatief vaker gebruik van extra sloten (28% tegen 23%), extra zwaar hang- en sluitwerk (14% tegen 11%) en hekwerken (12% tegen 10%).

Regio

Er zijn enkele regionale verschillen in de preventiemaatregelen van detailhandelbedrijven. In de Randstad maken bedrijven relatief vaker (32%) gebruik van infrarood en camera's dan gemiddeld (26%). Ook maken deze bedrijven relatief vaker gebruik van rolluiken (21% tegen 14%). Daarnaast zien we dat bedrijven in Noord Nederland meer gebruik maken van een luid alarmeringssysteem (57% tegen 54%).

3.3 Totale investeringen preventieve maatregelen

Zoals gezegd nemen acht op de tien (80%) detailhandelbedrijven preventieve maatregelen. Bijna een vijfde van deze bedrijven (18%) neemt maatregelen waar geen kosten aan zijn verbonden. De overige bedrijven die preventieve maatregelen nemen en er wel geld aan uitgeven, besteden hier gemiddeld € 1.400 aan. Het totaalbedrag dat alle detailhandelbedrijven uitgeven aan preventieve maatregelen in of bij het gebouw, berekenen we op circa € 143 miljoen.

Supermarkten en warenhuizen besteden relatief veel aan preventieve maatregelen. De supermarkten en warenhuizen die preventieve maatregelen nemen, besteden respectievelijk € 3.600 en € 3.900. In de detailhandel non-food en food wordt er juist gemiddeld minder besteed, respectievelijk € 800 en € 600.

4 Inbraak

4.1 Percentage detailhandelbedrijven waar inbraak voorkomt

In totaal heeft 10% van de detailhandelbedrijven te maken gehad met inbraak in gebouwen en/of transportmiddelen. Dit komt neer op circa 17.000 vestigingen. Het slachtofferschap is hiermee gedaald ten opzichte van 2004. Toen werd 15% van de bedrijven in de detailhandel slachtoffer van inbraak.

Bijna één op de tien (8%) detailhandelbedrijven heeft te maken met inbraak *in gebouwen*. Van alle vestigingen in de detailhandel is 2% slachtoffer van inbraak *in bedrijfswagens of andere transportmiddelen*.

Regio, agglomeratie en branche

In het noorden van Nederland hebben bedrijven minder last van inbraak dan gemiddeld (8% versus 10%). In het zuiden van het land hebben bedrijven hier juist meer last van (12%). Bedrijven die zich aan de rand van de stad hebben gevestigd, hebben meer last van inbraken dan gemiddeld (12%). Het slachtofferschap van inbraak is het hoogst onder supermarkten (18% versus 10% gemiddeld). Wanneer we kijken op subbranche niveau is het percentage inbraken in de auto detailhandel het hoogst (19%).

4.2 Totaal aantal inbraken

Bij de detailhandelbedrijven die last hebben van inbraken in gebouwen, vindt dit gemiddeld 1,4 keer per jaar plaats. Het aantal inbraken in gebouwen ramen we op circa 19.000 per jaar. Daarnaast wordt er gemiddeld 1,7 maal per jaar ingebroken in transportmiddelen, wat neerkomt op circa 7.000 inbraken in transportmiddelen per jaar.

Het totaal aantal inbraken in de detailhandel komt hiermee op 26.000. Dit is gemiddeld 1,6 keer per getroffen vestiging. In 2004 lag dit gemiddelde hoger (1,9) en kwam ook het totaal aantal inbraken hoger uit (42.000).

7 | Frequentie inbraak in gebouwen en transportmiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=12.429)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ⁴	Totaal geraamd aantal inbraken
In gebouwen	8,3%	1,4	19.000
In transportmiddelen	2,5%	1,7	7.000
Totaal	10,2% ⁵	1,6	26.000

Bron: TNS NIPO, 2008

8 | Inbraak in gebouwen en/of transportmiddelen

	Non-food (n=10.344)	Food (n=1.335)	Supermarkten (n=750)	Totaal ⁶ (n=12.429)
In gebouwen	7,7%	10,8%	17,1%	8,3%
In transportmiddelen	2,6%	1,9%	2,4%	2,5%
Totaal	9,6%	12,5%	18,3%	10,2%

Bron: TNS NIPO, 2008

Branche

Het gemiddelde aantal inbraken is in warenhuizen minder dan het gemiddelde (1,0 versus gemiddeld 1,6 keer).

Agglomeratie

Detailhandelbedrijven aan de rand van de stad zijn vaker slachtoffer van inbraak dan gemiddeld (1,7 versus 1,6 keer).

⁴ Van de door inbraak getroffen ondernemers geeft 90% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten, 10% zegt het te schatten of het niet te weten.

⁵ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 10,2% in plaats van 10,8%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaalpercentage maar een keer meegerekend.

⁶ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 10,2% in plaats van 10,5%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meerdere vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaalpercentage maar een keer meegeteld.

4.3 Locatie inbraken vervoermiddelen

Bij bijna zes op de tien (56%) bedrijven die te maken hebben met inbraken in transportmiddelen, vindt de inbraken plaats buiten het eigen bedrijfsterrein.

9 | *Locatie inbraak in transportmiddelen (één antwoord mogelijk)*

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	44
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	36
Elders in Nederland	16
Buitenland	1
Weet niet/wil niet zeggen	3
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van inbraak in transportmiddelen (n=455)

4.4 Totale schade door inbraak

De schade die detailhandelbedrijven ondervinden als gevolg van inbraak kan worden onderverdeeld in *directe* en *indirecte* schade. De directe schade betreft de kosten die zijn gemaakt voor vervanging, reparatie en dergelijke, ongeacht het bedrag dat is gedekt door de verzekering. Van indirecte schade is sprake wanneer een bedrijf als gevolg van inbraak bijvoorbeeld vertraging oploopt in de levering van producten en diensten.

Nagenoeg alle (99%) getroffen bedrijven geven aan *directe* schade op te lopen als gevolg van inbraak. De gemiddelde directe schade per getroffen vestiging is circa € 3.800. De totale directe schade als gevolg van inbraak voor de gehele sector detailhandel ramen we op ongeveer € 63 miljoen.

Bijna de helft (46%) van de getroffen bedrijven geven aan *indirecte* schade op te lopen als gevolg van inbraak. De gemiddelde indirecte schade door inbraak is € 1.100 per getroffen vestiging. De totale omvang van de indirecte schade als gevolg van inbraak voor de gehele sector berekenen we voor 2008 op circa € 9 miljoen.

De totale schade (directe en indirecte schade door inbraak samen genomen) komt uit op € 72⁷ miljoen. Dit verschilt ten opzichte van 2004. Toen was de totale schade voor inbraak nog € 89.

⁷ Dit getal komt niet overeen met het getal in de hoofdtabel (€ 71 miljoen). Het getal in de hoofdtabel is het resultaat van de optelsom van directe en indirecte schade op basis van niet-afgeronde cijfers. Het getal in de tekst is het resultaat van een optelsom van directe en indirecte schade op basis van afgeronde cijfers. Hierdoor kan een verschil optreden.

Supermarkten waarbij wordt ingebroken, hebben een hogere (€ 6.200) directe schade en indirecte schade (€ 2.600) dan gemiddeld.

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van een stad die getroffen worden door inbraak hebben over het algemeen minder directe schade dan gemiddeld in Nederland (€ 3.000 tegenover € 4.000 gemiddeld). In het noorden van Nederland schatten de bedrijven de indirecte schade lager in dan de rest van Nederland (€ 800).

4.5 Aantal meldingen inbraaken bij politie

Onder ‘melding doen’ verstaan wij het inlichten van de politie over een voorgevallen delict in de breedste zin van het woord. Dit kan bijvoorbeeld telefonisch, schriftelijk of via een alarmsysteem. Het doen van aangifte valt hier dus ook onder. De meerderheid (87%) van de detailhandelbedrijven die te maken hebben gehad met inbraak, meldt dit bij de politie.

Gemiddeld doen de getroffen vestigingen 1,4 keer per jaar melding van een inbraak. Op basis van deze frequentie berekenen we het totale aantal meldingen van inbraak op ongeveer 21.000 per jaar.

4.6 Redenen om inbraak niet te melden

Ruim één op de tien (12%) detailhandelbedrijven die slachtoffer worden van inbraak, stelt de politie hiervan *niet* op de hoogte. De belangrijkste reden is dat de ondernemers de indruk hebben dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding. Daarnaast is in veel gevallen de schade in de ogen van de ondernemers te klein om er melding van te doen (valt binnen eigen risico). Zij verwachten dus geen resultaat van het melden in termen van compensatie door de verzekering of een aanhouding van de dader. Een andere reden om geen melding te maken van inbraak is dat de aangifte of melding door anderen is gedaan.

10 | Belangrijkste redenen niet melden inbraak bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	30
Schade was te klein (binnen eigen risico)	14
Melding of aangifte door anderen gedaan	14
Geen tijd	7
Vestiging heeft probleem zelf aangepakt	6
Ontevredenheid over de laatste aangiftebehandeling	6
Te laat geconstateerd	4

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft inbraak niet gemeld bij de politie (n=170)

4.7 Registratie van inbraken bij de politie

Ruim negen op de tien (92%) bedrijven die inbraak melden, geven aan dat de politie hun melding registreert. Driekwart van de bedrijven (75%) die inbraak melden, geven aan dat de politie naar aanleiding van de melding proces-verbaal opmaakt. De helft (49%) van de bedrijven die inbraak melden, geeft aan dat de politie een onderzoek instelt naar aanleiding van de melding. Dit is vaker dan in 2004 toen bij 42% van de gevallen een onderzoek werd ingesteld.

Branche

Wanneer er in supermarkten een inbraak plaatsvindt, wordt er door de politie relatief vaak een onderzoek ingesteld (64% versus 49% gemiddeld).

Regio

Bedrijven in de Randstad zeggen relatief minder vaak dat de politie hun melding registreert (87% tegen gemiddeld 92%), dat de politie proces-verbaal opmaakt (67% tegen gemiddeld 75%) en dat de politie de inbraak onderzoekt (39% tegen gemiddeld 49%). In het zuiden van Nederland geeft men aan dat de politie vaker proces verbaal opmaakt (79% tegen gemiddeld 75%).

Agglomeratie

Bedrijven die buiten een stad zijn gevestigd geven relatief vaak aan dat de politie een onderzoek opstart naar de inbraak (56% tegen 49% gemiddeld).

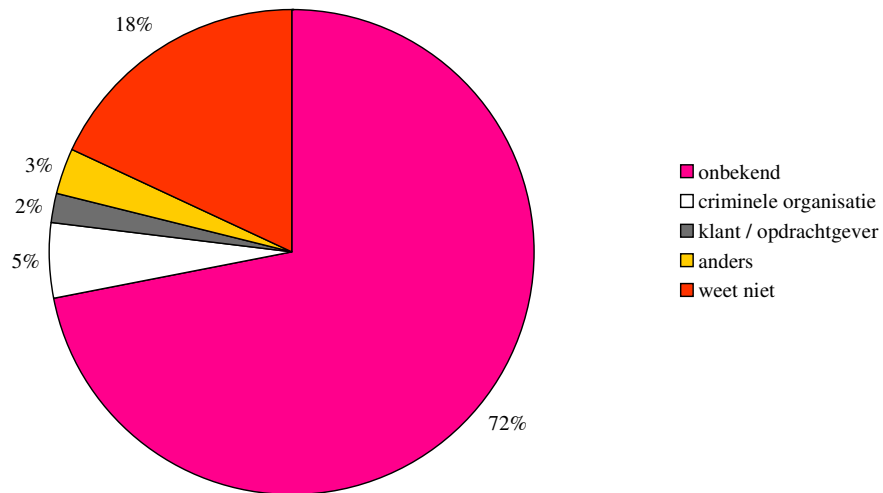
4.8 Aantal aangiftes bij politie

Het melden van een delict onderscheiden we van het doen van aangifte. Daadwerkelijk aangifte doen houdt in dat een proces-verbaal of een standaard aangifteformulier wordt opgemaakt en ondertekend. Een kwart van de vestigingen (24%) waar is ingebroken, doet daadwerkelijk aangifte hiervan.

4.9 Vermoedelijke dader bij inbraak

De meeste getroffen bedrijven (72%) vermoeden dat de dader een onbekende is van het bedrijf. Weinig bedrijven waar wordt ingebroken, verdenken de klant (2%). Vijf procent verdenkt een criminele organisatie (5%). Dit is toegenomen ten opzichte van 2004 toen dit percentage op 3% lag. De rest van de getroffen bedrijven (18%) heeft geen idee in welke kringen moet worden gezocht naar de dader van de inbraak.

11 | Vermoedelijke dader bij inbraak (één antwoord mogelijk)⁸

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: detailhandelbedrijf slachtoffer van inbraak (n=1.653)

⁸ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'we know not', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

5 Diefstal

5.1 Percentage detailhandelbedrijven waar diefstal voorkomt

Onder diefstal verstaan we het wegnemen van zaken die eigendom zijn van het bedrijf. Het kan hier zowel gaan om diefstal door het eigen personeel als om diefstal door derden. Om eventuele dubbeltellingen te voorkomen rekenen we de gestolen goederen bij inbraak niet onder diefstal mee.

Ruim een kwart van de detailhandelbedrijven (28%) heeft te maken met een of meer vormen van diefstal. Het slachtofferschap is gedaald ten opzichte van 2004 (32%). In totaal gaat het om circa 47.000 vestigingen. Het gaat voornamelijk om diefstal uit gebouwen (27%). Een klein deel van de bedrijven heeft te maken met diefstal *uit* transportmiddelen (2%) of diefstal *van* transportmiddelen zelf (1%).

12 | Slachtofferschap diefstal en locatie

	Non-food (n=10.344)	Food (n=1.335)	Supermarkten (n=750)	Totaal (n=12.429)
Uit gebouwen	26,4%	22,4%	65,3%	27,2%
Uit transportmiddelen	1,7%	1,3%	1,8%	1,7%
Van transportmiddelen	1,2%	1,0%	1,5%	1,2%
Totaal	27,6%	23,6%	67,0%	28,4% ⁹

Bron: TNS NIPO, 2008

Branche

De supermarkten vallen op door een relatief hoger percentage slachtofferschap van diefstal (67% tegen 28% gemiddeld). Warenhuizen worden eveneens relatief vaak getroffen door diefstal (85%). Op subbranche niveau zien we dat drogisterijen en kledingzaken ook veelvuldig slachtoffer worden van diefstal (49%).

Agglomeratie

Bedrijven die in het centrum gevestigd zijn, worden vaker slachtoffer van diefstal (38%) dan bedrijven aan de rand van de stad (25%) of daarbuiten (19%).

⁹ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 28,4% in plaats van 30,1%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meer vormen te maken hebben gehad en worden in het totaalpercentage maar een keer meegerekend.

Regio

In de Randstad hebben detailhandelbedrijven relatief vaker (33%) last van diefstal dan het landelijk gemiddeld (28%).

5.2 Totaal aantal diefstallen

Bedrijven die te maken hebben met diefstal uit *gebouwen* zijn hier gemiddeld 38 keer per jaar slachtoffer van. Dit verschilt ten opzichte van 2004. Toen werd er gemiddeld 33 keer per jaar uit gebouwen gestolen. Het totale aantal diefstallen uit gebouwen komt in 2008 hiermee op circa 1,7 miljoen. In 2004 werden ongeveer 1,5 miljoen diefstallen gepleegd.

Het *totaal* aantal geraamde diefstallen voor bedrijven in de detailhandel is toegenomen ten opzichte van 2004. Bovendien zien we een aanzienlijke stijging van het totaal aantal diefstallen ten opzichte van 2007 (zie ook tabel 1). Deze toename vormt een trendbreuk met voorgaande jaren. In voorgaande jaren leek het aantal diefstallen in deze sector immers te dalen. We hebben het cijfer nader uitgesplitst naar het *aantal* diefstallen waar bedrijven mee te maken hebben gehad. Hierdoor zien we dat de toename vooral zit bij de bedrijven die sowieso al vaak (10 of meer keer) te maken hebben met diefstal. De toename van diefstallen concentreert zich dus met name bij bedrijven die in hoge mate te maken hebben met diefstallen.

In tabel 13 geven we de frequentie diefstallen uit gebouwen, van en uit vervoermiddelen weer in 2008.

13 | *Frequentie diefstal uit gebouwen, van en uit vervoermiddelen*

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=12.429)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt per getroffen bedrijf ¹⁰	Totaal geraamd aantal diefstallen voor alle bedrijven
Uit gebouwen	27,2%	38,3	1.712.000
Uit transportmiddelen	1,7%	2,4	7.000
Van transportmiddelen	1,2%	4,1	8.000
Totaal	28,4% ¹¹	37,7	1.727.000

Bron: TNS NIPO, 2008

Onderstaande tabel toont de verdeling van de frequentie waarmee de verschillende soorten diefstallen plaatsvinden.

¹⁰ Van de door diefstal getroffen ondernemers geeft 39% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten, 43% zegt het te schatten.

¹¹ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 28,4% in plaats van 30,1%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meer vormen te maken hebben gehad en worden in het totaal percentage maar een keer meegerekend.

14 | Frequentie diefstal, 2008

	% diefstal uit gebouwen (basis: n=4.559)	% diefstal uit transportmiddelen (basis: n=2.172)
1 keer	17%	8%
2 tot 9 keer	35%	5%
10 tot 99 keer	37%	-
100 keer of meer	7%	-

Bron: TNS NIPO, 2008

Branche

De frequentie waarmee uit gebouwen wordt gestolen, ligt bij supermarkten boven het gemiddelde (78 keer per jaar per getroffen bedrijf tegenover gemiddeld 38 keer per jaar in de hele sector). Ook bij warenhuizen ligt de frequentie van diefstallen uit gebouwen hoger dan het gemiddelde, namelijk 89 keer per jaar.

Regio

De frequentie waarmee diefstallen in gebouwen plaatsvinden, wijkt in het noorden van Nederland af van het landelijk gemiddelde. In Noord-Nederland is een getroffen bedrijf gemiddeld 26 keer slachtoffer van een diefstal tegenover 37,7 keer gemiddeld in Nederland.

5.3 Locatie diefstal vervoermiddelen

De locatie van diefstal uit transportmiddelen is bij ruim vier op de tien (43%) bedrijven op het eigen bedrijfsterrein.

15 | Locatie inbraak in transportmiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	43
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	22
Elders in Nederland	17
Weet niet/wil niet zeggen	18
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van diefstal uit transportmiddelen (n=333)

5.4 Totale schade door diefstal

Van de door diefstal getroffen bedrijven geeft 96% aan *directe* schade op te lopen als gevolg van diefstal. De gemiddelde directe schade per getroffen vestiging bedraagt naar schatting ongeveer € 2.500. De totale directe schade die de gehele sector detailhandel oploopt als gevolg van diefstal berekenen we op circa € 111 miljoen.

De helft (51%) van de getroffen bedrijven geeft aan *indirecte* schade op te lopen als gevolg van diefstal. Als bedrijven indirecte schade oplopen, bedraagt dit gemiddeld ongeveer

€ 1200. De totale indirecte schade als gevolg van diefstal voor de gehele sector detailhandel ramen we op circa € 29 miljoen. We zien hier een stijging ten opzichte van 2004 toen dit bedrag een ruime € 21 miljoen bedroeg.

De totale schade (direct plus indirect) door diefstal in de detailhandel komt hiermee op € 140 miljoen.

Branche

Bij supermarkten is de directe schade hoger dan gemiddeld (€ 3.100 per bedrijf tegenover € 2.500 gemiddeld). Ook de indirecte schade is relatief hoog bij de supermarkten (€ 2.900 tegenover € 1.200 gemiddeld). De directe en indirecte schade als gevolg van diefstal is bij warenhuizen ook hoger dan gemiddeld, namelijk respectievelijk € 7.900 en € 1.600.

Regio

In Noord Nederland is de hoogte van de directe schade als gevolg van diefstal gemiddeld lager dan het landelijk gemiddeld, namelijk € 2.000 tegenover € 2.500. Ook de indirecte schade ligt lager (€ 900).

5.5 Aantal meldingen diefstal bij politie

Ruim vier op de tien van de detailhandelbedrijven (44%) waar wordt gestolen, meldt dit bij de politie.

De vestigingen die diefstal melden bij de politie, doen dit met een frequentie van 7,5 keer per jaar. Op basis van deze frequentie berekenen we het totaal aantal meldingen van diefstal voor alle bedrijven op circa 150.000 per jaar. Dit is 9% van het geraamde aantal gevallen van diefstal voor de gehele sector. Van een meerderheid van de diefstallen wordt de politie niet op de hoogte gesteld.

Relatief veel supermarkten melden het als er bij hen gestolen wordt (77% van de getroffen bedrijven tegen 44% gemiddeld). Ook bij warenhuizen wordt er vaker melding gemaakt bij de politie (63%).

Bedrijven die zich hebben gevestigd in het centrum van de stad stellen relatief vaker de politie op de hoogte van diefstal (46% versus 44% gemiddeld).

5.6 Redenen om diefstal niet te melden

Ruim de helft (55%) van de detailhandelbedrijven stelt de politie hiervan *niet* op de hoogte na een diefstal. De belangrijkste reden hiervoor is dat de schade als gevolg van de diefstal vaak binnen het eigen risico valt. Daarnaast is een belangrijke reden dat er te weinig (aantoonbaar) bewijs is. De meest genoemde redenen om diefstal niet te melden bij de politie staan hieronder weergegeven.

16 | Meest genoemde redenen om diefstal niet te melden bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Schade was te klein (binnen eigen risico)	27
Te weinig bewijs, niet aantoonbaar	26
Politie doet er toch niets aan	20
Te laat geconstateerd	14
Vestiging heeft het probleem zelf aangepakt	11
Er was geen tijd	9

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft diefstal niet gemeld bij de politie (n=2.139)

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad stellen vaker dan gemiddeld de politie niet op de hoogte van een diefstal omdat de vestiging het probleem zelf heeft aangepakt (13% tegen 11% gemiddeld). Voor bedrijven die zich buiten de stad hebben gevestigd, geeft 32% aan dat de schade te klein was om meldingen te doen (in vergelijking met 27% gemiddeld).

Regio

Relatief veel bedrijven uit de Randstad melden de diefstal niet, omdat ze daarvoor geen tijd hebben (14% versus 9% gemiddeld). Ook denken zij relatief vaak dat de verzekering de schade dekt (4% versus 2% gemiddeld).

5.7 Registratie van diefstal door de politie

Bijna negen op de tien (86%) van de bedrijven, die diefstal melden bij de politie, geeft aan dat de politie hun melding registreert. Zes op de tien bedrijven die diefstal melden, zegt dat proces-verbaal is opgemaakt (61%). Ruim een kwart (28%) geeft aan dat de politie een onderzoek is begonnen.

5.8 Aantal aangiftes van diefstal

Zestien procent van de detailhandelvestigingen die te maken hebben met diefstal, doet hiervan daadwerkelijk aangifte door het ondertekenen van een proces-verbaal.

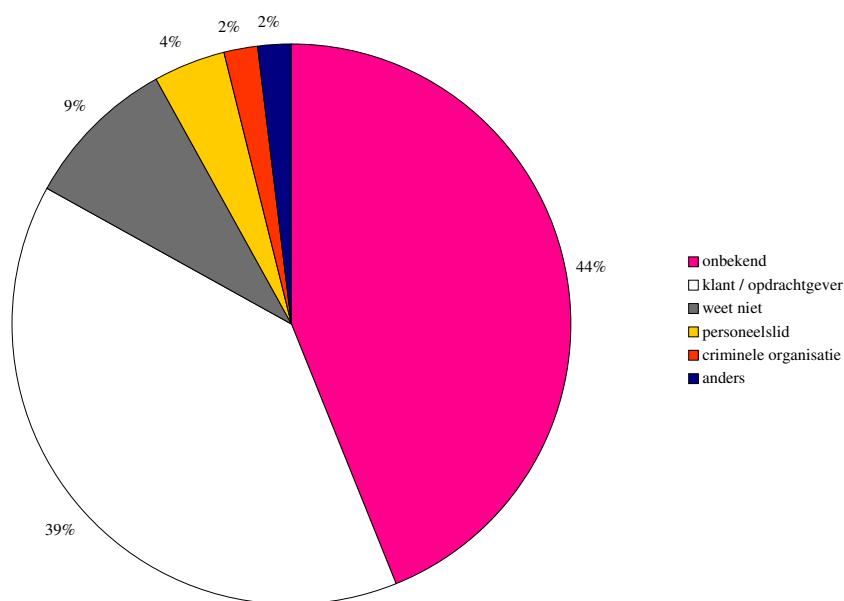
Op subbranche niveau zien we dat autoreparatiebedrijven relatief veel aangifte doen van diefstal (27% van de getroffen bedrijven).

5.9 Vermoedelijke dader bij diefstal

Bij vier op de tien (39%) detailhandelzaken waar wordt gestolen, heerst het vermoeden dat de diefstallen worden gepleegd door klanten of opdrachtgevers. Personeelsleden worden zeer zelden (in 4% van de gevallen) door deze bedrijven verdacht van diefstallen. Ruim vier op de tien (44%) van de getroffen bedrijven denkt dat de dader een onbekende is. Nog eens 9% van de getroffen bedrijven heeft geen idee in welke kringen de dader gezocht kan worden.

Supermarkten maar ook bedrijven in de voedings- en genotmiddelen detailhandel en het algemeen assortiment detailhandel verdenken relatief vaak klanten of opdrachtgevers (respectievelijk 64%, 49% en 47% in vergelijking met 39% gemiddeld).

17 | Vermoedelijke dader bij diefstal (één antwoord mogelijk)¹²

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van diefstal (n=4.559)

¹² Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

6 Vernieling

6.1 Percentage detailhandelbedrijven waar vernieling voorkomt

Onder vernieling verstaan we het opzettelijk beschadigen van bezittingen van bedrijven waarbij de dader niet handelt uit winstbejag. Het kan hierbij gaan om opzettelijke vernieling, brandstichting of het aanbrengen van graffiti aan bedrijfsgebouwen, vervoermiddelen of andere eigendommen. In het vervolg spreken we kortweg over vernieling.

Bijna een vijfde (18%) van de detailhandelbedrijven heeft te maken met dergelijke vernielingen. Dit komt neer op zo'n 29.000 vestigingen. Het gaat in de detailhandel met name om vernielingen aan bedrijfsgebouwen (15%). Vernieling aan een transportmiddel komt in mindere mate voor (3%).

18 | Vernielingen naar branche

	Non-food (n=10.344)	Food (n=1.335)	Supermarkten (n=750)	Totaal (n=12.429)
Gebouwen	14,7%	15,5%	34,1%	15,4%
Transportmiddelen	2,9%	4,1%	5,6%	3,1%
Totaal	17,0%	18,4%	36,6%	17,8% ¹³

Bron: TNS NIPO, 2008

Branche

Supermarkten en warenhuizen vallen beide op door hun hoge slachtofferschap (beide 37% versus 18% gemiddeld).

Agglomeratie

Relatief veel bedrijven in het centrum van een stad worden getroffen door vernielingen (22% tegen 18% gemiddeld). Bedrijven buiten de stad en aan de rand van de stad hebben hier minder vaak last van (respectievelijk 12% en 17%).

Regio

Bedrijven gevestigd in de Randstad hebben relatief vaker last van vernieling dan landelijk het geval is (21% tegenover gemiddeld 18%).

¹³ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 17,8% in plaats van 18,5%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar één keer meegerekend

6.2 Totaal aantal vernielingen

Gemiddeld komt vernieling aan gebouwen per getroffen vestiging 3,2 keer per jaar voor. Op basis hiervan berekenen we het totale aantal vernielingen aan gebouwen per jaar op circa 81.000.

Vernielingen aan transportmiddelen komen gemiddeld 2,3 keer per jaar voor per getroffen bedrijf. Met deze frequentie komt het totaal aantal geraamde vernielingen aan transportmiddelen uit op ongeveer 12.000 per jaar.

Bij elkaar is het totale aantal vernielingen in de detailhandel circa 93.000, met een gemiddelde frequentie van 3,4 per getroffen vestiging.

19 | Frequentie vernieling aan gebouwen en transportmiddelen

	%Bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=12.429)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ¹⁴	Totaal geraamd aantal vernielingen voor alle bedrijven
Gebouwen	15,4%	3,2	81.000
Transportmiddelen	3,1%	2,3	12.000
Totaal	17,8% ¹⁵	3,4	93.000

Bron: TNS NIPO, 2008

Branche

De frequentie van vernielingen is relatief hoog bij de supermarkten (5,5 keer per jaar tegen 3,4 gemiddeld).

Regio

In het noorden van Nederland lag de frequentie van vernielingen in 2008 op gemiddeld 2,6 keer per jaar. Dit is lager dan het Nederlands gemiddelde.

6.3 Locatie vernieling van vervoermiddelen

Bij de helft van de bedrijven (49%) die te maken hebben met vernielingen van transportmiddelen, vindt deze plaats op het eigen bedrijfsterrein.

¹⁴ Van de door vernielingen getroffen bedrijven geeft 75% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten en 18% geeft aan het te schatten.

¹⁵ In de tabel tellen de subtotaal niet op tot het totaal aantal delicten (som is 17,8% in plaats van 18,5%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar één keer meegerekend.

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	49
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	39
Elders in Nederland	6
Buitenland	1
Weet niet/wil niet zeggen	5
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van inbraak in transportmiddelen (n=512)

6.4 Totale schade door vernielingen

Negen op de tien (89%) van de getroffen bedrijven geven aan *directe* schade op te lopen als gevolg van vernieling. Bedrijven die directe schade oplopen, worden gemiddeld met een schadebedrag van € 1.200 geconfronteerd. Op basis hiervan ramen we de totale directe schade in de detailhandel als gevolg van vernieling, brandstichting en graffiti op circa € 30 miljoen. De directe schade is relatief hoog bij supermarkten en warenhuizen, respectievelijk gemiddeld € 2.000 en € 2.100 per getroffen vestiging.

Eenderde (32%) van de getroffen bedrijven geeft aan *indirecte* schade op te lopen als gevolg van vernieling. De indirecte schade die bedrijven oplopen bedraagt gemiddeld € 300. De totale indirecte schade berekenen we op € 3 miljoen voor de gehele sector detailhandel.

Samengenomen komt de *totale* schade neer op circa € 33 miljoen.

De directe en indirecte schade van supermarkten ligt hoger dan het landelijk gemiddelde (respectievelijk € 2000 en € 600). Ook warenhuizen hebben hogere directe kosten (€2.100).

6.5 Aantal meldingen vernielingen bij politie

Ruim vier op de tien (45%) detailhandelbedrijven die slachtoffer zijn van vernieling, brandstichting of aanbrenge van graffiti, melden dit bij de politie. Bij supermarkten gebeurt dit relatief vaker (52% versus 45% gemiddeld).

De gemiddelde frequentie van het melden van een vorm van vernieling is 2,0 keer per jaar onder getroffen bedrijven. Het totaal aantal meldingen van vernieling, brandstichting of graffiti voor de gehele sector berekenen we op 26.000. Dit is 28% van het geraamde totaal aantal gepleegde vernielingen in de sector.

Regio

Ook zien we dat bedrijven in Noord Nederland vernielingen relatief gezien het meest (55%) melden. In de Randstad is dit relatief minder (37%).

6.6 Redenen om vernieling niet te melden

De voornaamste redenen om de politie niet op de hoogte te stellen van de vernieling zijn de verwachting dat de politie er toch niets aan doet en de beperkte omvang van de schade (binnen eigen risico).

21 | *Meest genoemde redenen om vernieling niet te melden bij de politie*
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	31
Schade was te klein (binnen eigen risico)	29
Er was te weinig bewijs (niet aantoonbaar)	10
Probleem zelf aangepakt	9
Er was geen tijd	8

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft vernieling niet gemeld bij de politie (n=1.423)

6.7 Registratie van vernielingen door politie

Ruim acht op de tien (82%) bedrijven die vernielingen bij de politie melden, geven aan dat de politie de melding registreert. De helft (50%) van de bedrijven die vernielingen melden, geeft aan dat proces-verbaal wordt opgemaakt. Een kwart (25%) van deze bedrijven meldt dat de politie de vernielingen heeft onderzocht.

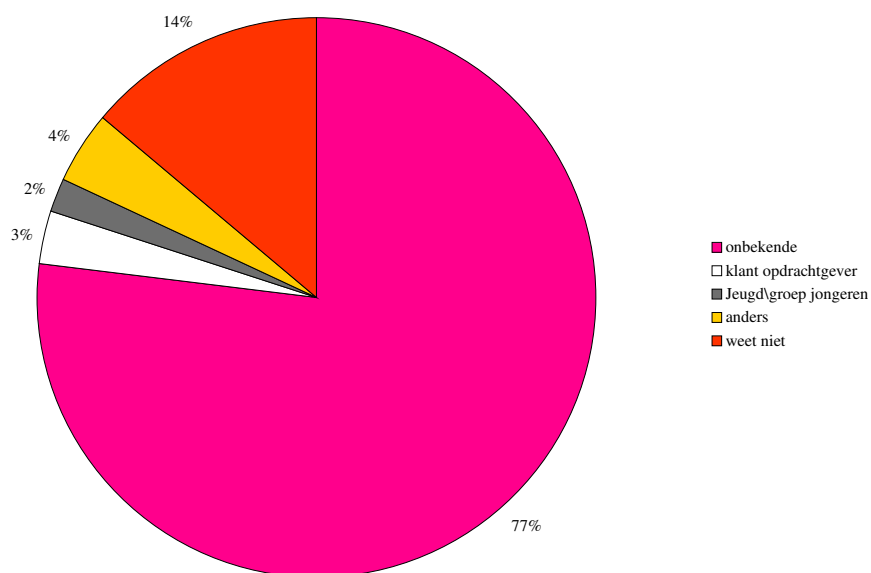
6.8 Aangiftes van vernielingen

Bijna een vijfde (18%) van de slachtoffers van vernielingen doet aangifte. Supermarkten en drogisterijen&kledingwinkels doen relatief minder vaak aangifte (respectievelijk 13% en 14%).

6.9 Vermoedelijke dader bij vernielingen

Ondernemers hebben nauwelijks een idee in welke kringen de dader gezocht zou moeten worden. De meeste getroffen bedrijven (77%) denken dat de vermoedelijke dader van vernielingen, brandstichting of graffiti in ieder geval geen bekende van het bedrijf is. Ruim één op de tien (14%) slachtoffers heeft geen idee over de plek waar de dader gezocht zou moeten worden.

22 | Vermoedelijke dader van vernielingen (één antwoord mogelijk)¹⁶

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van vernieling, brandstichting en/of graffiti (n=2.700)

¹⁶ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

7 Geweld

7.1 Percentage detailhandelbedrijven waar geweldsdelicten voorkomen

Onder geweldsdelicten verstaan we voorvallen zoals mishandeling, bedreiging, beroving, afpersing, agressief gedrag of een zedendelict. Van alle detailhandelbedrijven heeft 6% te maken met één of meer geweldsdelicten tegen het personeel. In absolute aantallen betekent dit dat ruim 9.000 vestigingen met dergelijke delicten worden geconfronteerd. In 2004 was het percentage bedrijven dat slachtoffer werd van geweld hoger (7%). De gemiddelde frequentie van geweld is in 2008 5,5 per getroffen vestiging.

Het lage absolute aantal ondervraagde bedrijven dat met geweldsdelicten te maken heeft, staat het niet toe in de rest van dit hoofdstuk uitspraken te doen over het totale aantal geweldsdelicten dat plaatsvindt, noch over de schade die hier mee gemoeid is.

Branche

Supermarkten worden relatief zwaar getroffen door geweldsdelicten. Eenvijfde (21% tegen 6% gemiddeld) van de bedrijven in deze branche heeft hiermee te maken.

Regio en agglomeratie

In de Randstad komen geweldsdelicten relatief vaak voor (9% versus 6%). Ook hebben bedrijven die in het centrum van de stad staan veel meer last van geweld (7%). Bedrijven die zich buiten de stad hebben gevestigd hebben er relatief minder last van (4%).

7.2 Meest voorkomende geweldsdelicten

Het meest voorkomende geweldsdelict is bedreiging, gevolgd door mishandeling, beroving en verbaal geweld/ vechtpartijen en ruzies.

23 | *Aard van de geweldsdelicten waar de sector slachtoffer van wordt (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Geweldsdelict	Non-food	Food	Supermarkten	Totaal
	(n=715)	(n=76)	(n=215)	(n=1006)
	%	%	%	%
Bedreiging	76	79	79	77
Mishandeling	10	9	21	11
Beroving, overval	8	20	13	10
Agressief gedrag en verbaal geweld	10	7	7	9

Bron: TNS NIPO, 2008; Basis: slachtoffer van geweldsdelict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van het totaal

Branche

Binnen de detailhandel food vinden relatief vaker overvallen plaats dan gemiddeld, namelijk 20% van de bedrijven die met een geweldsdelict te maken krijgen tegen 10% gemiddeld.

7.3 Aantal meldingen geweldsdelicten bij politie

Ruim de helft (55%) van de vestigingen die te maken hebben met geweldsdelicten, meldt dit bij de politie. Relatief veel supermarkten melden geweldsdelicten bij de politie (74% van de getroffen bedrijven versus 55% gemiddeld).

7.4 Redenen om geweldsdelicten niet te melden

Ruim vier op de tien (45%) van de getroffen vestigingen kiest ervoor *geen* melding te doen van het geweldsdelict. De voornaamste reden om geen melding te maken is dat het bedrijf de problemen zelf aanpakt. Hierbij speelt ook mee dat veel bedrijven de indruk hebben dat de politie naar aanleiding van de melding geen actie zal ondernemen. In de Randstad gaven vestigingen vaker aan dat er te weinig bewijs was (17% versus 9% gemiddeld).

24 | *Meest genoemde redenen om geweldsdelicten niet te melden bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Probleem zelf aangepakt	32
Politie doet er toch niets aan	24
Schade was te klein (binnen eigen risico)	15
Te weinig bewijs	9
Geen tijd	6

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: meldt geweldsdelict niet bij de politie (n=413)

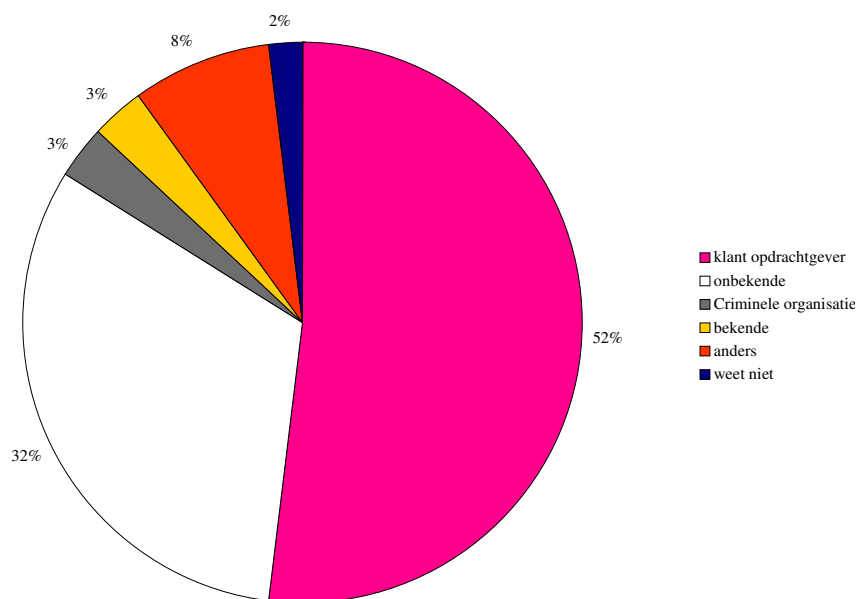
7.5 Registratie van geweldsdelicten door politie

Van de bedrijven die de politie op de hoogte stellen van geweldsdelicten, geeft 79% aan dat de politie de melding registreert. Zes op de tien (61%) meldende bedrijven geven aan dat proces-verbaal is opgemaakt. Ruim vier op de tien (43%) bedrijven zeggen dat de politie het geweldsmisdrijf is gaan onderzoeken.

7.6 Vermoedelijke dader geweldsdelicten

De helft (52%) van de bedrijven die slachtoffer zijn van geweldsdelicten, wijst klanten of opdrachtgevers aan als vermoedelijke dader. Eenderde van de getroffen bedrijven (32%) geven aan dat de vermoedelijke dader een onbekende is van de vestiging.

25 | *Vermoedelijke dader bij geweldsdelicten (één antwoord mogelijk)*¹⁷

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=1006)

¹⁷ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

8 Overige vormen van criminaliteit

8.1 Percentage detailhandelbedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomt

Vijf procent van de bedrijven in de detailhandel is slachtoffer van een andere vorm van criminaliteit dan wij tot nu toe hebben besproken. Dit komt neer op bijna 8.000 vestigingen. Dit is lager dan in 2004 (6%). Toen waren ongeveer 9.000 bedrijven slachtoffer van een andere vorm van criminaliteit.

De overige vormen van criminaliteit die worden genoemd zijn meestal gerelateerd aan fraude. Ook zien we dat het bekladden en vervuilen van voorwerpen veel genoemd wordt.

26 | Vormen van overige criminaliteit

Overige vormen	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%
Oplichting / bedrog / flessentrekkerij	14	15	12	11	15
Bekladden, vervuilen van voorwerpen	8	2	7	11	13
Niet betalen van goederen	8	9	8	10	10
Het sturen van spookfacturen / valse rekeningen	3	5	6	9	9
Betalen, aannemen vals geld	9	7	5	7	8

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van overig criminaliteitsdelict (2008 n= 692, 2007 n=551, 2006 n=626, 2005 n=521, 2004 n=575)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

Bedrijven die te maken hebben met een overige vorm van criminaliteit, overkomt dit met een gemiddelde frequentie van 14,9 keer per jaar. Op basis hiervan berekenen we het totale aantal overige delicten op 118.000 per jaar. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004. Toen betrof het 167.000 delicten per jaar.

8.2 Totale schade door overige vormen van criminaliteit

Zes op de tien (59%) bedrijven zeggen *directe* financiële schade te ondervinden als gevolg van deze overige vormen van criminaliteit. Deze directe schade bedraagt gemiddeld € 1.700 per vestiging. De totale directe schade in de detailhandel als gevolg van overige delicten berekenen we op ongeveer € 8 miljoen.

Eenderde (33%) van de getroffen bedrijven zeggen *indirecte* financiële schade te lijden als gevolg van overige vormen van criminaliteit. De indirecte schade bedraagt in 2008 gemiddeld € 1.200 per vestiging. De totale indirecte schade voor de hele sector ramen we op € 3 miljoen.

Bij elkaar genomen komt de *totale* schade neer op € 11 miljoen.

8.3 Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit bij politie

Ruim vier op de tien bedrijven (42%) die met overige vormen van criminaliteit te maken hebben, stellen de politie hiervan op de hoogte. Gemiddeld maken deze vestigingen 4,5 keer per jaar melding. Het totale aantal meldingen berekenen we op 15.000, dat is 12% van het totaal aantal delicten. Supermarkten en in mindere mate detailhandel food melden overige vormen van criminaliteit vaker bij de politie dan gemiddeld, namelijk respectievelijk 68% en 58% (versus een gemiddelde van 42%).

8.4 Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden

Bijna zes op de tien getroffen bedrijven (58%) doet *geen* melding van overige vormen van criminaliteit. De belangrijkste reden om de politie *niet* in te lichten, is de verwachting dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding.

27 | *Meest genoemde redenen voor het niet melden van overige vormen van criminaliteit (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	24
Schade was te klein (binnen eigen risico)	16
Vestiging heeft het probleem zelf aangepakt	14
Gedaan door anderen	11
Te weinig bewijs	11

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: meldt overige vormen van criminaliteit niet bij de politie (n=363)

8.5 Registratie van overige criminaliteit door politie

Bijna driekwart (72%) van de bedrijven die melding doen van overige vormen van criminaliteit, geeft aan dat de politie deze melding registreert. Proces-verbaal wordt bij ruim

vier op de tien (44%) van deze bedrijven opgemaakt. In eenderde (32%) van de gevallen stelt de politie een onderzoek in. Warenhuizen geven aan dat de politie in alle gevallen (100%) de melding/aangifte heeft geregistreerd. Ook wordt proces verbaal veel vaker opgemaakt wanneer warenhuizen melding maken (83% versus 44% gemiddeld).

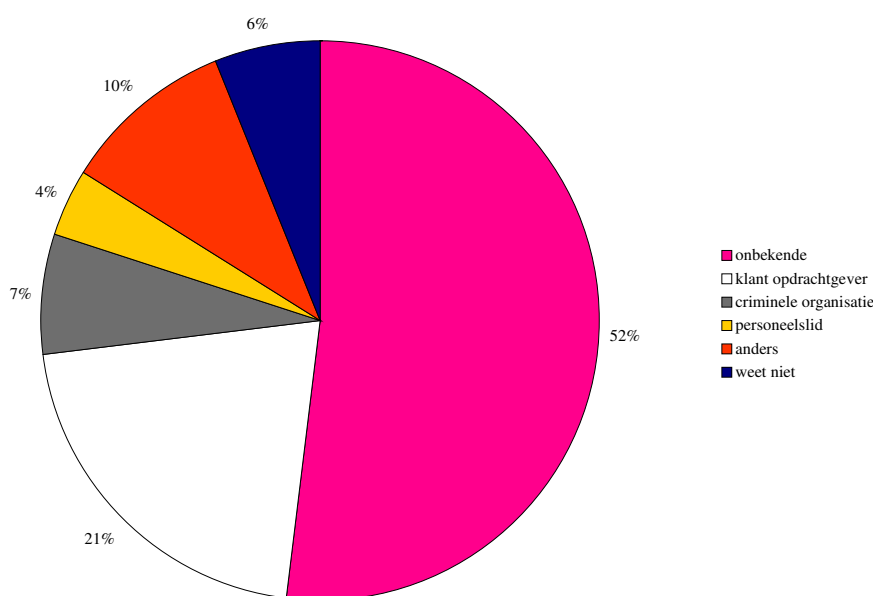
8.6 Aangifte van overige criminaliteit

Ruim één op de tien detailhandelvevestigingen (14%) die door overige vormen van criminaliteit getroffen worden, doet hiervan aangifte.

8.7 Vermoedelijke daders bij overige vormen van criminaliteit

Eenvijfde (21%) van de getroffen vestigingen verdenkt een klant of opdrachtgever als vermoedelijke dader. Criminele organisaties en personeelsleden worden in mindere mate verdacht (respectievelijk 7% en 4%). Ruim de helft (52%) van de getroffen bedrijven meent dat de dader geen bekende is van de vestiging. Zes procent van de bedrijven sluit geen enkele groep uit van daderschap en heeft geen idee in welke kringen de dader gezocht zou moeten worden.

28 | Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit (één antwoord mogelijk)¹⁸

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van overige vormen van criminaliteit (n=692)

¹⁸ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

9 Interne criminaliteit

9.1 Percentage detailhandelbedrijven waar interne criminaliteit voorkomt

Onder interne criminaliteit verstaan we hier diefstal van geld of goederen door het eigen personeel. In de meting van 2006 is hier voor de eerste keer naar gevraagd. Daarom kan alleen een vergelijking gemaakt worden tussen 2006 en 2007 en niet met voorgaande jaren. We vergelijken hier alleen met 2006.

Van alle detailhandelbedrijven heeft in 2008 8% te maken gehad met een vorm van interne criminaliteit. Dit is een stijging ten opzichte van 2006 toen dit percentage nog lager was (7%). Supermarkten hebben vaker dan gemiddeld met interne criminaliteit te maken. Bijna eenderde (30%) van de supermarkten geeft aan in 2008 last te hebben gehad van interne criminaliteit. Wanneer we het interne criminaliteitscijfer vergelijken met de meting van voorgaande jaren blijkt bovendien dat de interne criminaliteit in supermarkten is gestegen ten opzichte van 2006 en 2007 (respectievelijk 24% en 23% tegenover 30% in 2008). Ook warenhuizen hebben vaker dan gemiddeld te maken met interne criminaliteit (24%).

Regio en agglomeratie

In de Randstad hebben detailhandelbedrijven vaker last van interne criminaliteit dan in de rest van het land (13% versus 8% gemiddeld). In het oosten en zuiden van Nederland ligt dit percentage juist lager (beide 6%). Verder hebben detailhandelbedrijven gelegen buiten een stad minder vaak dan gemiddeld met interne criminaliteit te maken (6%).

9.2 Maatregelen ter voorkoming interne criminaliteit

De bedrijven nemen verschillende maatregelen om interne criminaliteit tegen te gaan. Het opstellen van regels voor het personeel met betrekking tot interne criminaliteit wordt het meest genoemd als maatregel. De helft van de bedrijven (51%) noemt deze maatregel. Dit is meer dan in 2006 toen nog 42% deze maatregel nam. Daarnaast noemt bijna de helft van de bedrijven (48%) dat zij de referenties van nieuw personeel controleren. Ook dit is toegenomen ten opzichte van 2006 toen het nog 41% was. Eenvijfde (19%) van de bedrijven geeft aan helemaal geen maatregelen te nemen. Ten opzichte van 2006 zijn er minder bedrijven die dit aangeven (toen 23%).

29 | Maatregelen ter voorkoming van interne criminaliteit, antwoordcategorieën voorgelezen

Maatregel	%
Opstellen van regels voor personeel m.b.t. interne criminaliteit	51
Controleren van referenties bij aanname nieuw personeel	48
Standaard aangifte doen van interne criminaliteit bij de politie	43
Steekproefsgewijs controleren of werknemers goederen of geld meenemen	38
Controleren of potentiële werknemers antecedenten hebben (VOG)	22
Geen maatregelen getroffen	19

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: (n=9.573 bedrijven met 1 of meer werknemers in dienst)

Branche

Ook met betrekking tot het nemen van maatregelen springen supermarkten eruit ten opzichte van andere branches in de detailhandel. De maatregelen die gemiddeld het meest genoemd worden door detailhandelbedrijven, worden door supermarkten meer dan gemiddeld toegepast (zie tabel 27). Dit geldt ook voor warenhuizen.

Agglomeratie

Bedrijven die gevestigd zijn in het centrum van de stad stellen vaker regels op met betrekking tot interne criminaliteit (56%), controleren vaker referenties van personeel (52%), doen vaker standaard aangifte van interne criminaliteit (47%), controleren vaker steekproefsgewijs of werknemers goederen of geld mee naar huis nemen (41%) en controleren vaker of potentiële nieuwe werknemers antecedenten hebben (24%) dan landelijk gemiddeld.

Regio

Bedrijven die zich hebben gevestigd in de Randstad stellen vaker regels op voor het personeel met betrekking tot interne criminaliteit (55% tegen een gemiddelde 51%). In het zuiden van het land wordt er relatief vaker steekproefsgewijs gecontroleerd of werknemers goederen of geld mee naar huis nemen (41% versus 38%).

10 Tevredenheid politie

10.1 Contact met politie omtrent delicten

In de voorgaande hoofdstukken is vastgesteld dat het meldings- en aangiftegedrag wisselt per delict. Over de hele sector detailhandel genomen (dus inclusief de bedrijven die geen last hebben van criminaliteit) heeft een kwart (26%) het afgelopen jaar één of meer delicten gemeld. Dit is minder dan in 2004. Toen maakte 31% van alle detailhandelbedrijven een melding. In 2008 heeft één op de tien bedrijven (10%) van één of meer delicten aangifte gedaan. Dit is minder dan in 2004 toen 12% aangifte deed.

Relatief veel supermarkten melden criminaliteit (63% van alle supermarkten tegen 26% gemiddeld in de gehele sector detailhandel). Warenhuizen melden eveneens relatief vaak criminaliteit (66%). Supermarkten doen ook vaker dan gemiddeld aangifte van een delict (15% tegen 10% gemiddeld).

Regio en agglomeratie

De mate tot melding (31%) en aangifte (12%) onder bedrijven uit het centrum van de stad is hoger dan in andere delen van de stad. We zien dat de bedrijven in de Randstad gemiddeld ook vaker melding maken (30%) en aangifte doen (14%) van delicten. In het zuiden van Nederland worden minder aangiftes gedaan (8%).

30 | Contact met de politie: meldings- en aangiftegedrag van alle detailhandelbedrijven

	2004	2005	2006	2007	2008
<i>% Van alle detailhandel bedrijven</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>
Melding gedaan totaal (van 1 of meer delicten)	31	31	27	27	26
Aangifte gedaan totaal (van 1 of meer delicten)	12	13	10	10	10

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: alle bedrijven uit de sector Detailhandel (2008 n= 12.429, 2007 n=10.705, 2006 n=11.771, 2005 n=8.956, 2004 n = 8.842)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

In de volgende tabellen staan voor de verschillende delicten weergegeven welk percentage van de *getroffen* bedrijven het delict meldt, dan wel aangifte doet. We zien in 2008 een daling van het meldingsgedrag van diefstal in vergelijking met 2004.

31 | Meldingsgedrag van de met criminaliteit geconfronteerde detailhandel bedrijven

Delict	Melding	Melding	Melding	Melding	Melding
	2004	2005	2006	2007	2008
<i>% Van getroffen bedrijven</i>	%	%	%	%	%
Inbraak	88	87	88	89	87
Diefstal	47	48	45	47	44
Vernieling/brandstichting/graffiti	46	44	44	47	45
Gewelddelicten	59	57	52	54	55
Overige delicten	46	43	44	47	42

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

32 | Aangiftegedrag van de met criminaliteit geconfronteerde detailhandel bedrijven

Delict	Aangifte	Aangifte	Aangifte	Aangifte	Aangifte
	2004	2005	2006	2007	2008
<i>% Van getroffen bedrijven</i>	%	%	%	%	%
Inbraak	26	25	25	25	24
Diefstal	18	19	17	18	16
Vernieling/brandstichting/graffiti	17	18	17	19	18
Gewelddelicten	15	14	12	12	14
Overige delicten	18	19	16	16	14

Bron: TNS NIPO, 2008

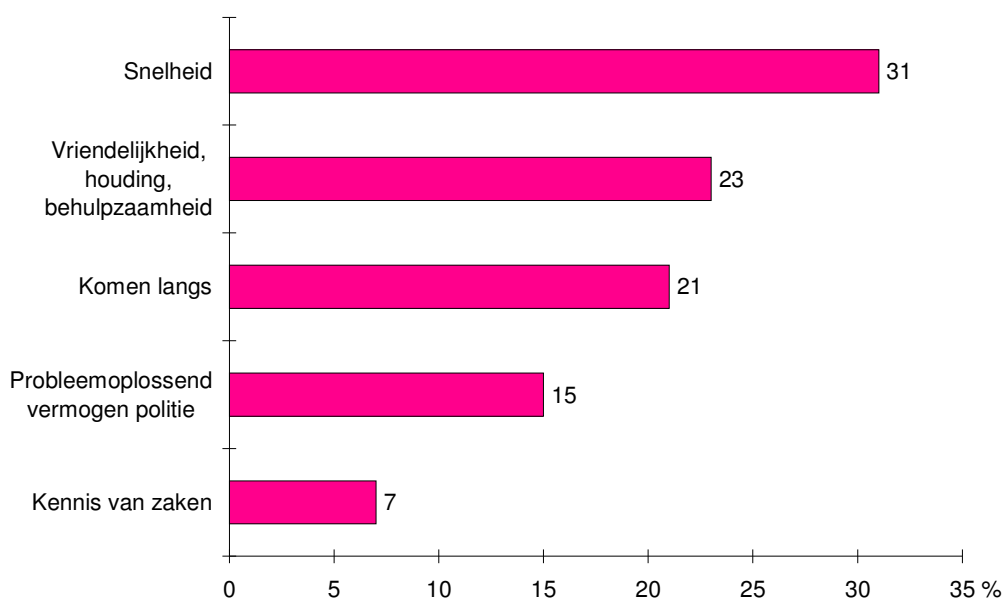
Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

10.2 Tevredenheid aspecten contact met politie

Bedrijven die contact hebben met de politie voor het melden of aangeven van een delict, noemen een aantal punten waarop de politie in hun ogen goed werk aflevert. Het meest genoemde aspect is de snelheid waarmee de politie de melding afhandelt (31%). Daarnaast noemen de bedrijven de klantvriendelijke houding van de politie en het feit dat deze bereid is langs te komen als dat nodig is.

33 | Meest genoemde positieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft een of meer delicten gemeld bij de politie (n=4.280)

Branche

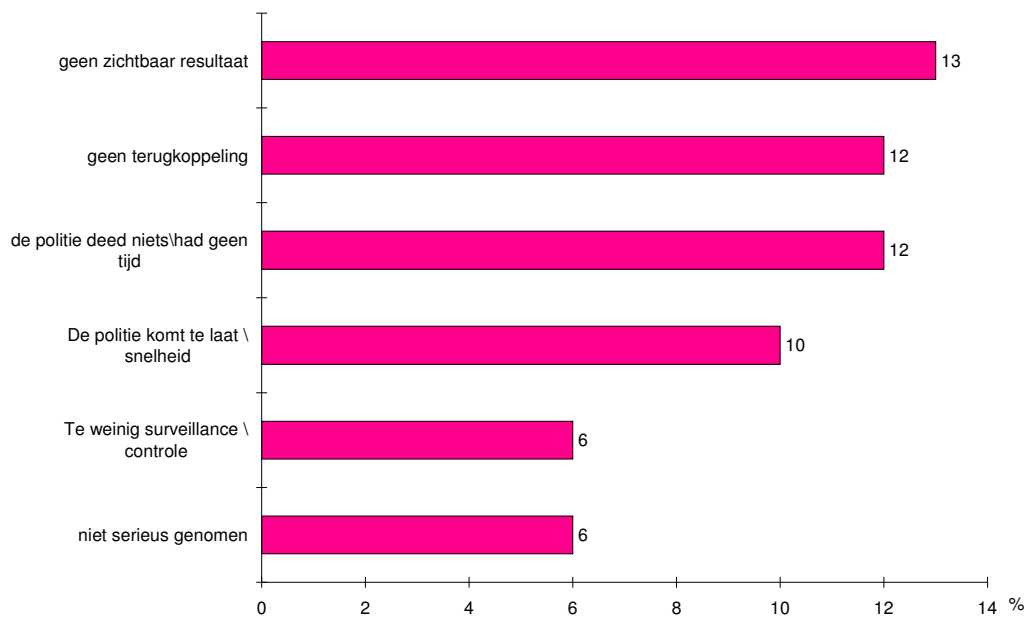
Relatief veel supermarkten zijn blij met de snelheid waarmee de politie optreedt (46% van de zaken die contact hebben met de politie over een melding of aangifte tegen 31% gemiddeld). Daarnaast waarderen zij ook het langskomen als je ze nodig hebt (27% tegen 21% gemiddeld) en het probleemoplossend vermogen (19% tegen 15% gemiddeld). Snelheid en langskomen wanneer je ze nodig hebt, worden door veel warenhuizen genoemd als reden voor tevredenheid, respectievelijk 44% en 36%.

10.3 Aspecten waarover detailhandelbedrijven ontevreden zijn in contact met politie

De bedrijven die een delict melden of aangeven, noemen ook een aantal punten waarop de politie in hun ogen minder goed werk aflevert. Zij noemen met name het uitblijven van zichtbaar resultaat naar aanleiding van de melding of aangifte en het feit dat men niet op de

hoogte wordt gehouden. Supermarkten klagen vaker over het te laat komen dan het landelijk gemiddelde (17% versus 10%).

34 | *Meest genoemde negatieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft een of meer delicten gemeld (n=4.280)

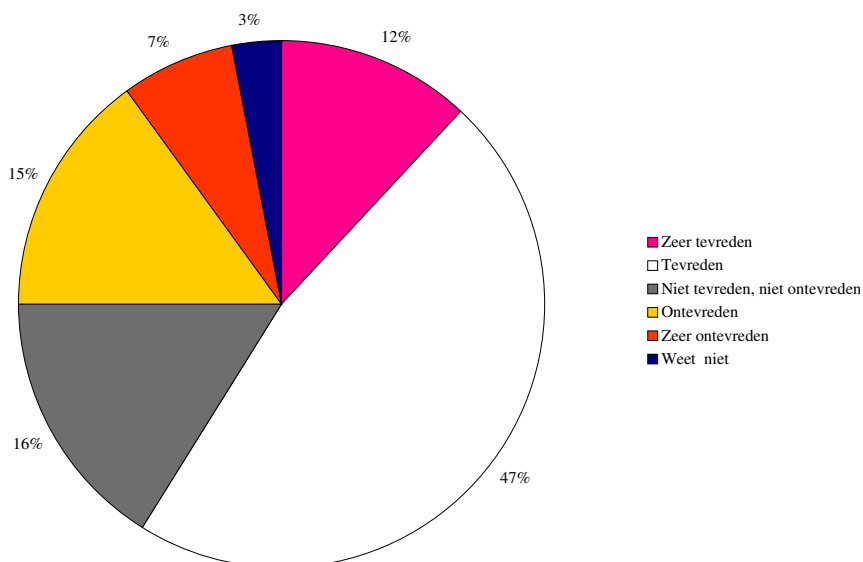
Regio

Bedrijven uit Noord Nederland geven vaker dan gemiddeld als reden om ontevreden te zijn over de politie dat de politie niets deed (16% tegen 12% landelijk gemiddeld). Bedrijven uit Oost Nederland klagen relatief vaker over het feit dat je niet op de hoogte wordt gehouden door de politie (15% versus 12% gemiddeld).

10.4 Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte

De tevredenheid over het politie optreden is ten opzichte van 2004 gestegen in de detailhandel. Zes op de tien (59%) bedrijven die melding en/of aangifte doen, zijn over het geheel genomen tevreden of zelfs zeer tevreden over de manier waarop de politie die melding van delicten afhandelt. Dit verschilt ten opzichte van 2004. Toen was 51% tevreden of zeer tevreden over het optreden van de politie. Ruim een vijfde (22%) van de bedrijven die melding of aangifte doen, is ontevreden of zeer ontevreden over het optreden van de politie.

35 | *Mate van tevredenheid met het afhandelen van meldingen en aangiften door de politie (één antwoord mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft één of meer delicten gemeld bij de politie (n=4.362)

Branche

Van de bedrijven die contact hebben met de politie over een melding of aangifte, zijn vooral de supermarkten (zeer) tevreden (76%).

11 Advies inwinnen en project participatie

11.1 Aantal detailhandelbedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid

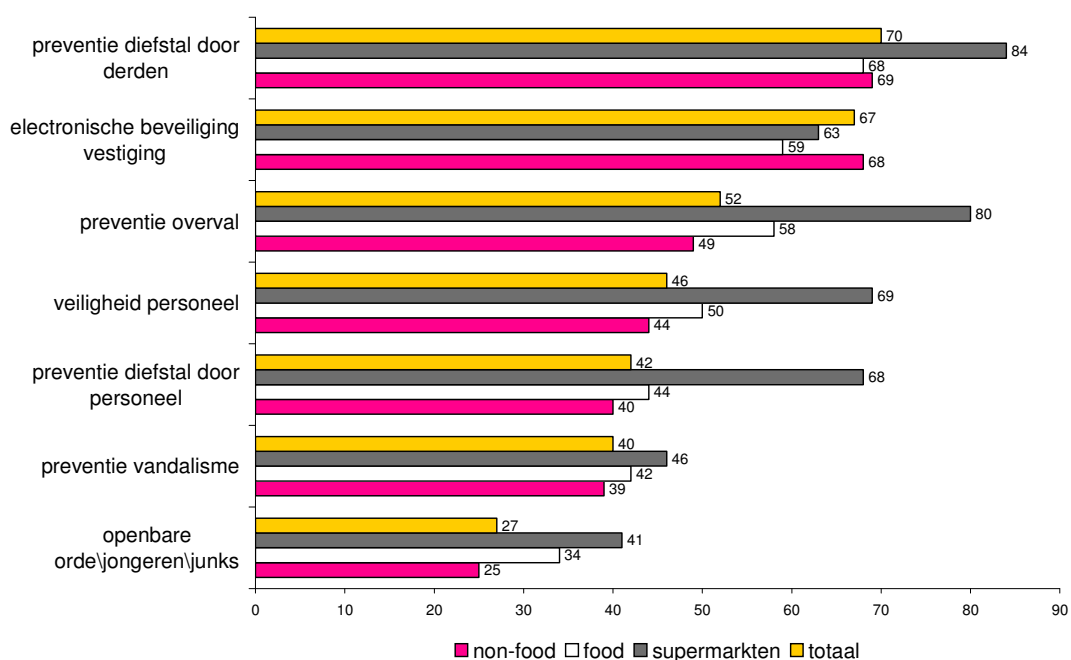
Een kwart van de bedrijven in de detailhandel (24%) laat zich adviseren op het terrein van criminaliteitspreventie en veiligheid. Hoe meer een bedrijf criminaliteit als een probleem ziet voor de bedrijfsvoering, hoe meer het geneigd is advies in te winnen. Er bestaat eveneens een verband tussen het inwinnen van advies en de mate waarin delicten voorkomen: relatief veel bedrijven die meervoudig slachtoffer zijn van criminaliteit laten zich adviseren. Dertien procent van de bedrijven die te maken hebben met meervoudig slachtofferschap laat zich adviseren.

Bedrijven die zich relatief veel laten adviseren zijn supermarkten (39%) en warenhuizen (37%). Op brancheniveau zien we dat met name de drogisterijen en kledingdetailhandel (30%) relatief vaker advies inwinnen dan andere branches in de detailhandel. Ook bedrijven in de Randstad winnen vaker advies in dan de rest van Nederland (31%). Dit geldt ook voor detailhandelszaken in het centrum (27%).

11.2 Terreinen waarop detailhandelbedrijven advies inwinnen

In de meeste gevallen hebben de adviezen over criminaliteitspreventie en veiligheid te maken met elektronische beveiliging van de vestiging en de preventie van diefstal door derden.

36 | Adviesterreinen (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: laat zich adviseren non-food (n=2.839), food (n=371), supermarkten (n=352) en totaal (n=3.562)

Branche

Op bijna alle adviesterreinen vallen de supermarkten op door het hogere percentage bedrijven dat zich laat adviseren. De non-food branche laat zich over het geheel genomen minder op deze terreinen adviseren. Warenhuizen laten zich ook op vele terreinen meer adviseren dan gemiddeld. Vooral op het gebied van de veiligheid van het personeel en het voorkomen van diefstal door het eigen personeel scoren zij hoger dan gemiddeld.

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum laten zich relatief vaker adviseren over de veiligheid van het personeel (53% tegen 46% gemiddeld), preventie van overval (57% tegen 52%), voorkomen van diefstal door eigen personeel (49% tegen 42% gemiddeld), preventie van vandalisme (43% tegen 40% gemiddeld) en openbare orde problemen (33% tegen 27% gemiddeld).

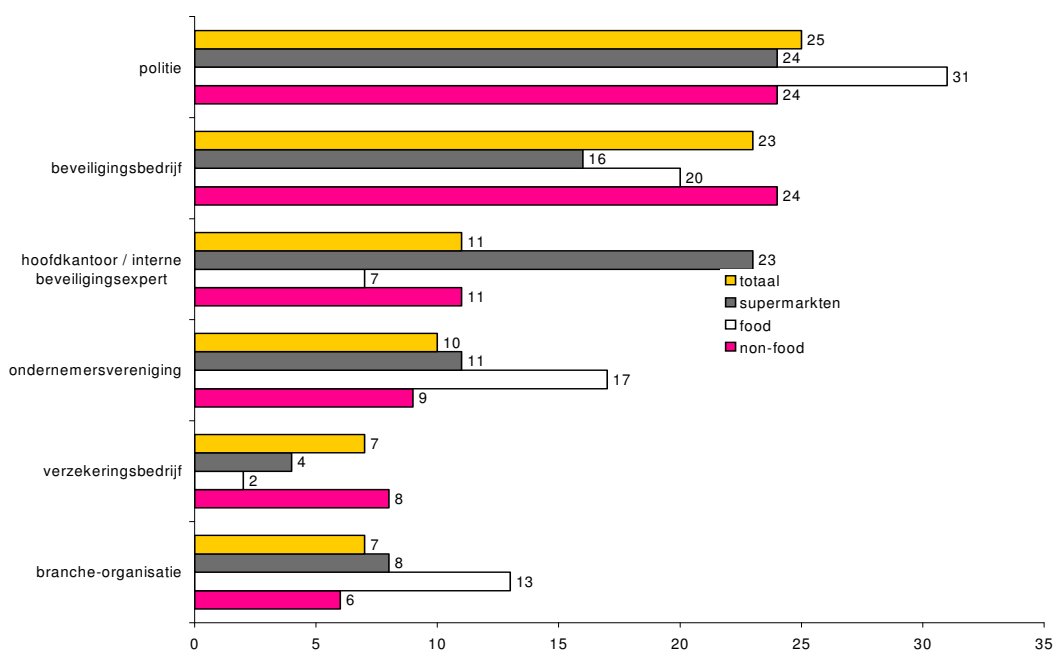
Regio

Het voorkomen van overvallen en problemen met de openbare orde is een onderwerp waarover relatief veel advies wordt ingewonnen door bedrijven in de Randstad (respectievelijk 61% en 32% van de bedrijven die zich laten adviseren tegen 52% en 27% gemiddeld). Bedrijven in het westen maar buiten de Randstad laten zich vaker adviseren over het voorkomen van diefstal door eigen personeel (45% tegen 42% gemiddeld).

11.3 Partijen waarbij detailhandelbedrijven advies inwinnen

De politie en private beveiligingsbedrijven zijn de belangrijkste partijen voor advies over criminaliteit en onveiligheid. Bedrijven in de detailhandel food en non-food wenden zich vooral tot de politie voor advies, maar ook tot beveiligingsbedrijven. Relatief veel supermarkten laten zich door eigen veiligheidsexperts (van bedrijf of branche) adviseren. Het meest laten zij zich echter adviseren door de politie. Warenhuizen laten zich veel door een beveiligingsexpert van het eigen bedrijf adviseren (40% tegen 11% gemiddeld).

37 | Adviserende partijen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: laat zich adviseren non-food (n=2.839), food (n=371), supermarkten (n=352) en totaal (n=3.562)

Agglomeratie

Bedrijven gevestigd in het centrum van de stad laten zich vaker (14%) dan gemiddeld (11%) adviseren door het hoofdkantoor en minder vaak door een beveiligingsbedrijf (20% tegen 23% gemiddeld). Bedrijven aan de rand van de stad laten zich relatief vaker adviseren door een beveiligingsbedrijf (26%) of een verzekeringsfirma (9%). Bedrijven buiten stedelijk

gebied laten zich relatief vaker door een verzekeringsfirma (11% tegen 7% gemiddeld) adviseren.

Regio

Bedrijven in de Randstad winnen relatief vaak advies in bij de politie (35% tegen 25% gemiddeld). In Noord en Oost Nederland is dit relatief minder vaak het geval (beide 20%).

11.4 Participatie in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit

Een klein gedeelte van de detailhandelsvestigingen (7%) participeert in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit, openbare orde en veiligheid. Supermarkten en warenhuizen doen relatief vaak mee aan projecten (respectievelijk 12% en 18%).

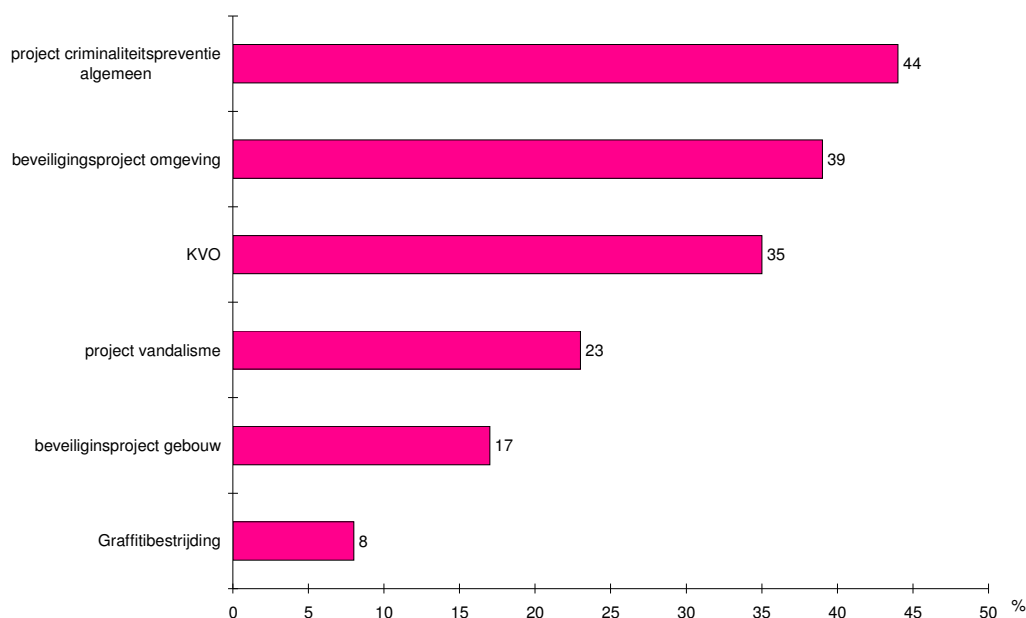
Ook hier zien we een duidelijke relatie met de criminaliteitssituatie: hoe meer een bedrijf criminaliteit als een probleem ervaart, hoe meer het geneigd is deel te nemen aan projecten. Bedrijven die meervoudig slachtoffer zijn, nemen ook vaker deel aan projecten (13% tegen 7% gemiddeld).

Bedrijven die gevestigd zijn in het centrum van een stad werken relatief vaker mee aan projecten op het gebied van bestrijding van criminaliteit (9% versus 7% gemiddeld). Ook in de Randstad wordt er meer gedaan aan projecten (10%).

11.5 Soort projecten waaraan detailhandelbedrijven deelnemen

Detailhandelbedrijven nemen het meest deel aan beveiligingsprojecten die gericht zijn op algemene criminaliteitspreventie en beveiliging van de omgeving. Daarnaast is deelname aan Keurmerk Veilig Ondernemen ook populairder geworden. In 2008 nam 35% deel aan dit project tegen 18% in 2004.

38 | Soort project waaraan bedrijven deelnemen (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: neemt deel aan projecten (n=1.112)

Agglomeratie

Bedrijven die gevestigd zijn in het centrum van een stad doen relatief vaak mee aan projecten die gaan over algemene criminaliteitspreventie (48% versus 44% gemiddeld) en projecten voor het keurmerk veilig ondernemen (40% versus 35%). Bedrijven aan de rand van een stad doen vaker mee aan beveiligingsprojecten die gaan over de omgeving (46% versus 39% gemiddeld).

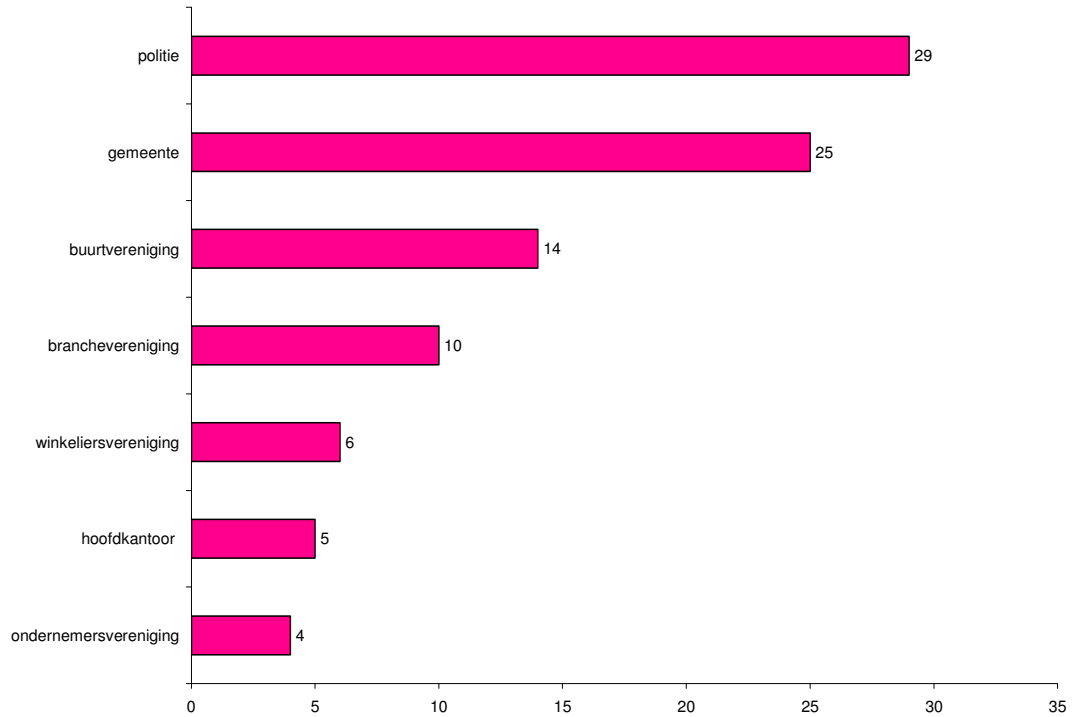
Regio

In het noorden van het land zijn projecten over de omgeving populair (57% versus 39% gemiddeld). In het oosten van Nederland zijn dat projecten voor het keurmerk veilig ondernemen (43% versus 35%).

11.6 Organisatoren van projecten

De projecten waar detailhandelbedrijven aan deelnemen, worden meestal georganiseerd door de politie of de gemeente. Daarnaast organiseren ook buurtverenigingen en brancheverenigingen de projecten. Het aantal bedrijven dat deel heeft genomen aan een project dat georganiseerd is door een branchevereniging is ten opzichte van 2004 wel gedaald (10% in 2008 tegenover 24% in 2004).

39 | *Organisatoren van projecten (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: deelgenomen aan projecten (n=1112)

5 Sectorrapport Horeca

Inhoud sector Horeca

	Kerncijfers sector Horeca	125
	Achtergrondkenmerken sector Horeca	127
1	Slachtofferschap criminaliteit	128
1.1	Slachtofferschap algemeen	128
1.2	Meervoudig slachtofferschap	128
1.3	Probleemervaring criminaliteit	129
2	Registratie criminaliteit	130
2.1	Melding van geconstateerde criminaliteit bij bedrijfsleiding	130
2.2	Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging	130
2.2.1	Overzicht registratie delicten	130
2.3	Wijze van registreren criminaliteit	131
3	Preventieve maatregelen	133
3.1	Mate van preventieve maatregelen	133
3.2	Meest gebruikte preventieve maatregelen	133
3.3	Totale investeringen preventiemaatregelen	134
4	Inbraak	135
4.1	Percentage horecabedrijven waar inbraak voorkomt	135
4.2	Totaal aantal inbraken	135
4.3	Locatie inbraak vervoersmiddelen	136
4.4	Totale schade door inbraak	137
4.5	Aantal meldingen inbraken	138
4.6	Redenen om inbraak niet te melden	138
4.7	Registratie van inbraak bij politie	139
4.8	Aantal aangiftes bij politie	139
4.9	Vermoedelijke dader bij inbraak	140
5	Diefstal	141
5.1	Percentage horecazaken waar diefstal voorkomt	141
5.2	Totaal aantal gepleegde diefstallen	142
5.3	Locatie diefstal uit vervoersmiddelen	142
5.4	Totale schade door diefstal	143
5.5	Aantal meldingen diefstal bij politie	143
5.6	Redenen om diefstal niet te melden	144
5.7	Registratie van diefstal door politie	144
5.8	Aantal aangiftes van diefstal	144
5.9	Vermoedelijke dader bij diefstal	145
6	Vernieling	146
6.1	Percentage horecabedrijven waar vernieling voorkomt	146
6.2	Totaal aantal vernielingen	147
6.3	Locatie van vernieling	148
6.4	Totale schade door vernielingen	148
6.5	Aantal meldingen vernielingen	149

6.6	Redenen om vernieling niet te melden	149
6.7	Registratie van vernieling door politie	150
6.8	Aangiftes van vernieling	150
6.9	Vermoedelijke dader bij vernieling	150
7	Geweld	153
7.1	Percentage horecabedrijven waar geweldsdelicten voorkomen	153
7.2	Meest voorkomende geweldsdelicten	153
7.3	Aantal meldingen bij politie van geweldsdelicten	154
7.4	Redenen om geweldsdelicten niet te melden	154
7.5	Registratie van geweldsdelicten door politie	155
7.6	Vermoedelijke dader geweldsdelict	156
8	Overige vormen van criminaliteit	158
8.1	Percentage horecabedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomt	158
8.2	Totale schade overige criminaliteit	158
8.3	Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit	159
8.4	Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden	159
8.5	Registratie van overige criminaliteit door politie	160
8.6	Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit	160
9	Interne criminaliteit	162
9.1	Percentage horecabedrijven waar interne criminaliteit voorkomt	162
9.2	Maatregelen ter voorkoming interne criminaliteit	162
10	Tevredenheid politie	164
10.1	Contact met politie omtrent delicten	164
10.2	Tevredenheid aspecten contact met politie	166
10.3	Aspecten waarover horecabedrijven ontevreden zijn in contact met de politie	167
10.4	Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte	168
11	Advies inwinnen en project participatie	169
11.1	Aantal horecabedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid	169
11.2	Terreinen waarop horecabedrijven advies inwinnen	169
11.3	Partijen waarbij horecabedrijven advies inwinnen	171
11.4	Participatie in projecten op gebied van (bestrijding) criminaliteit	172
11.5	Soort projecten waaraan horecabedrijven deelnemen	173
11.6	Organisatoren van projecten	174

Kerncijfers sector Horeca

1 | Overzicht en ontwikkeling kerncijfers sector Horeca

	2004	2005	2006	2007	2008 toe-/ afname
% Slachtofferschap algemeen	47	45	43	43	44 -6%
% Meervoudig slachtofferschap	19	18	16	17	17 -11%
% Ervaart criminaliteit als probleem (enigszins+ernstig)	34	32	30	31	30 -12%
% Registreert criminaliteit	18	20	20	22	22 +22%
% Neemt preventieve maatregelen	77	77	77	76	76
% Neemt deel aan projecten	8	8	8	8	8
% Is tevreden over de politie (tevreden+zeer tevreden)	55	59	60	61	60 +9%

		Inbraak	Diefstal	Vernie- ling	Gewelds delicten	Overige crimi- naliteit
% Bedrijven waar voorkomt	2004	16,6	17,0	24,1	10,0	6,6
	2005	14,5	16,3	24,1	9,1	5,1
	2006	12,6	14,7	23,1	9,1	5,1
	2007	13,6	14,8	23,6	8,9	5,1
	2008	13,7	14,6	24,1	9,1	5,5
	<i>verschil¹</i>	-17%	-14%	-	-	-17%
Gemiddelde frequentie / jaar per getroffen bedrijf	2004	1,8	7,2	4,1	4,3	14,6
	2005	1,7	6,9	4,1	4,1	19,8
	2006	1,8	5,6	4,3	3,8	15,9
	2007	1,7	5,9	4,3	4,2	13,0
	2008	1,6	5,9	4,2	4,8	7,5
	<i>verschil</i>	-11%	-	-	-	-49%
Raming totaal aantal delicten ²	2004	12.000	49.000	38.000	Nvt	40.000
	2005	10.000	45.000	37.000		42.000
	2006	9.000	33.000	38.000		33.000
	2007	9.000	35.000	39.000		27.000
	2008	9.000	34.000	38.000		17.000
	<i>verschil</i>	-25%	-31%	-	-	-58%
Raming totale schade ² (mln euro)	2004	18	12	12	Nvt	2,3
	2005	18	12	10		2,0
	2006	17	11	10		2,0
	2007	19	11	11		2,0
	2008	19	13	11		2,0
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-

% Getroffenen dat melding doet	2004	88	45	46	68	52
	2005	89	44	45	64	54
	2006	87	41	45	66	52
	2007	89	42	44	67	57
	2008	88	44	44	67	49
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-
% Getroffenen dat aangifte doet	2004	20	19	14	17	12
	2005	19	19	15	16	15
	2006	20	17	13	16	15
	2007	20	16	14	16	18
	2008	15	19	13	12	12
	<i>verschil</i>	-25%	-	-	-29%	

¹ verschil: vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004. Het percentage eronder is de toename of afname ten opzichte van 2004 en staat alleen vermeld als het een statistisch significant verschil is.

² De marges die bij deze cijfers behoren, zijn vermeld in de Overzichtstabel na de Samenvattende Bevindingen.

Achtergrondkenmerken sector Horeca

In de horecasector zijn naar schatting ruim 41.000 bedrijfsvestigingen actief.

In de sector onderscheiden we de volgende branches:

Restaurants	(54% van de sector)
Cafés	(26% van de sector)
Hotels en pensions	(14% van de sector)
Overige horeca	(6% van de sector)

In de rest van deze rapportage beschrijven wij, waar mogelijk en relevant, verschillen tussen deze branches, regio en agglomeratie.

Hieronder staat een overzicht van de steekproeven die genomen zijn voor 2008, 2007, 2006, 2005 en 2004:

- steekproef 2008 n= 6.618
- steekproef 2007 n= 6.613
- steekproef 2006 n= 6.247
- steekproef 2005 n= 9.476
- steekproef 2004 n= 8.933

1 Slachtofferschap criminaliteit

1.1 Slachtofferschap algemeen

In de sector horeca hebben ruim vier op de tien (44%) bedrijfsvestigingen de afgelopen twaalf maanden te maken gehad met één of meer vormen van criminaliteit. Dit zijn in totaal ruim 18.000 bedrijven. Het slachtofferschap is gedaald ten opzichte van 2004, toen 47% bedrijven te maken had met criminaliteit.

Het slachtofferschap van criminaliteit is in restaurants lager dan gemiddeld (42% tegen gemiddeld 44%). Cafés hebben juist in hogere mate last van criminaliteit dan gemiddeld (48%). Horecazaken in het centrum van een stad hebben vaker te maken met criminaliteit (48%) dan bedrijven buiten de stad (40%). Het slachtofferschap van criminaliteit bij bedrijven in het noorden is lager dan gemiddeld (39%).

1.2 Meervoudig slachtofferschap

Van alle horecavestigingen is 17% meervoudig slachtoffer. Dit wil zeggen dat zij getroffen worden door meer dan één vorm van criminaliteit¹. In vergelijking met 2004 is dit een lichte afname, toen was 19% van de horecabedrijven meervoudig slachtoffer.

2 | (Meervoudig) slachtofferschap in de horecasector

Percentage bedrijven dat slachtoffer is van:	Rest.	Cafés	Hotels	Overig	Totaal
	%	%	%	%	%
0 delicten	58	52	56	53	56
1 soort delict	28	28	24	31	27
2 of meer soorten delicten (meervoudig slachtofferschap)	14	20	20	16	17
Totaal	100	100	100	100	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: alle horecavestigingen (n= 6.618)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. het totaal

Branche

Het meervoudig slachtofferschap is onder cafés en hotels relatief hoog (beide 20% tegen 17% gemiddeld). Restaurants zijn minder vaak meervoudig slachtoffer; daar heeft 14% van de bedrijven te maken met meer dan één soort criminaliteit.

Agglomeratie

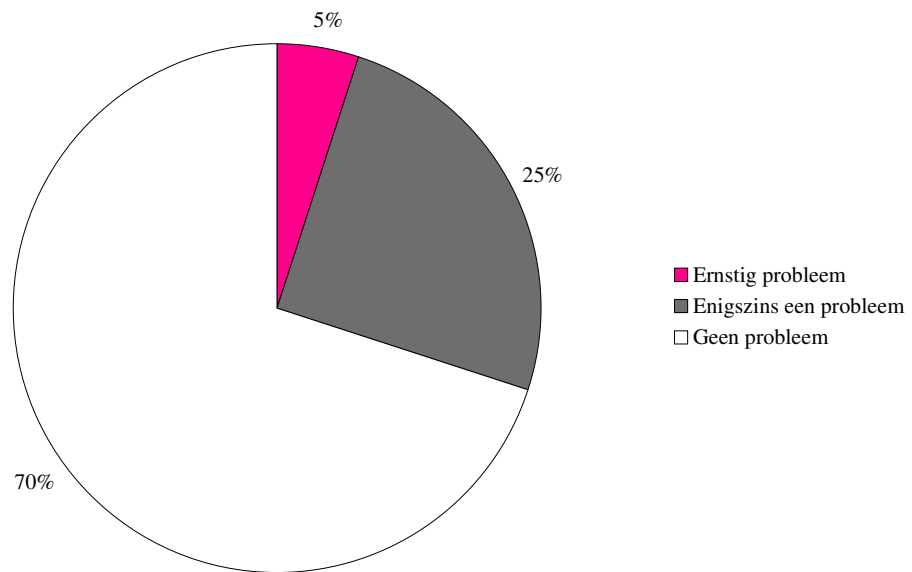
Het meervoudig slachtofferschap is hoger dan gemiddeld bij bedrijven in het centrum van de stad (19%) en lager bij bedrijven buiten de stad (14%).

¹ Bij de behandeling van de afzonderlijke delicten gaan wij in op herhaald slachtofferschap (frequentie).

1.3 Probleemervaring criminaliteit

Van alle horecavestigingen beschouwt 30% criminaliteit in meer of mindere mate als een probleem voor de bedrijfsvoering (grafiek 3). Omgerekend naar absolute aantallen beschouwen ruim 12.000 horecabedrijven criminaliteit als een probleem. De probleemperceptie is verbeterd ten opzichte van 2004: toen ervoer 34% van de horecabedrijven criminaliteit als een probleem.

3 | Ernst van de criminaliteitsproblematiek (één antwoord mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: alle horecabedrijven (n=6.618)

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad ervaren criminaliteit vaker als een probleem dan gemiddeld (34% tegen gemiddeld 30%). Bedrijven buiten een stad doen dat minder vaak (27%).

Regio

In de Randstad beschouwen relatief meer horecabedrijven criminaliteit als een probleem (34%). In het noorden van het land wordt criminaliteit minder dan gemiddeld als probleem beschouwd (25%).

2 Registratie criminaliteit

2.1 Melding van geconstateerde criminaliteit bij bedrijfsleiding

Van alle horecabedrijven geeft ruim de helft van het personeel (53%) de geconstateerde criminaliteit altijd aan de bedrijfsleiding door. Hierbij plaatsen we de opmerking dat dit cijfer gebaseerd is op de antwoorden van de leiding. Dit percentage verschilt met het percentage van 2004 toen 56% van het personeel de geconstateerde criminaliteit altijd doorgaf aan de bedrijfsleiding. Bij 5% van de vestigingen geeft het personeel meestal of soms criminaliteit aan de leiding door en bij 7% van de bedrijven doet het personeel dit nooit. Dit laatste gegeven verschilt met 2004 (4%).

Agglomeratie

Bij bedrijven in het centrum van de stad geeft het personeel vaker *altijd* aan de bedrijfsleiding door dat er criminaliteit heeft plaatsgevonden (58% tegen gemiddeld 53%). Bij horecabedrijven buiten de stad gebeurt dat juist minder vaak dan gemiddeld (48%).

Regio

In het oosten geeft bijna zes op de tien (57%) personeelsleden criminaliteit *altijd* aan de bedrijfsleiding door. Dit is hoger dan gemiddeld (53%). Bij bedrijven in het noorden gebeurt het relatief weinig dat personeel criminaliteit *altijd* doorgeeft aan de bedrijfsleiding (45%).

2.2 Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging

Van de horecabedrijven waar het personeel criminaliteit altijd aan de bedrijfsleiding doorgeeft, registreert ruim een vijfde (22%) van de vestigingen deze delicten. In 2004 lag dit registratiegedrag iets lager (18%).

Branche

Hotels en pensions registreren relatief vaak delicten (27% tegen gemiddeld 22%). Restaurants registreren delicten iets minder (20%) dan gemiddeld.

2.2.1 Overzicht registratie delicten

Onder horecabedrijven die slachtoffer worden van criminaliteit, is inbraak het delict dat het meest geregistreerd wordt. We zien dat het percentage bedrijven dat inbraak registreert ten opzichte van 2004 is toegenomen. Dit geldt ook voor het percentage bedrijven dat geweldsdelicten registreert.

4 | Registreren van specifieke delicten

Getroffen bedrijven die delict registreren		2004	2005	2006	2007	2008
		%	%	%	%	%
Inbraak	(slachtoffers n=960)	39	43	44	50	45
Diefstal	(slachtoffers n=1.114)	30	31	31	32	32
Vernieling	(slachtoffers n=1.699)	25	27	27	29	26
Geweld	(slachtoffers n=687)	29	32	33	35	34

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van het betreffende delict

De genoemde n betreft het aantal slachtoffers in 2008

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

2.3 Wijze van registreren criminaliteit

Eenderde (34%) van de horecabedrijven die criminaliteit bijhoudt, doet dit door middel van een registratiesysteem. Daarnaast registreert 38% van de horecabedrijven criminaliteit door het bijhouden van aangiftes. Dit is toegenomen ten opzichte van 2004.

5 | Meest genoemde manieren van registratie van criminaliteit (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Wijze van registreren	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%
Registratiesysteem	34	36	35	35	34
Houden aangiftes bij	34	36	38	38	38
Schriftelijk bijgehouden	13	12	6	6	6
Houden verzekeringsclaims bij	5	4	4	5	4
Een logboek	-	-	4	4	4

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: registreert criminaliteit (2008 n=1.580, 2007 n= 1.591, 2006 n= 1.355, 2005 n=2.065, 2004 n=1.785)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

Branche

Hotels en pensions maken meer dan gemiddeld gebruik van een registratiesysteem (44% tegen gemiddeld 34%) en houden in mindere mate aangiftes bij (28% tegen gemiddeld 38%). Restaurants houden daarentegen vaker dan gemiddeld hun aangiftes bij (42%).

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad maken relatief weinig gebruik van een registratiesysteem (30%). In 2004 maakten hier 34% van de bedrijven met deze ligging gebruik van.

Regio

In de Randstad wordt criminaliteit relatief weinig geregistreerd door het *schriftelijk* bij te houden. Dit wordt op deze manier door 2% van de bedrijven in de Randstad gedaan (tegen gemiddeld 6%).

3 Preventieve maatregelen

3.1 Mate van preventieve maatregelen

Driekwart (76%) van alle horecabedrijven treft maatregelen ter voorkoming van criminaliteit.

Branche

Cafés treffen meer dan gemiddeld preventieve maatregelen (85% tegen gemiddeld 76%). Hotels en pensions doen dit juist minder (65%), evenals overige horecabedrijven (70%).

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van een stad (80%) nemen vaker dan gemiddeld preventieve maatregelen. Bedrijven buiten een stad doen dit juist weer minder (72%).

Regio

In het noorden van Nederland investeren relatief weinig horecabedrijven in preventieve maatregelen (70%) en in het zuiden van Nederland is het juist meer (77%).

3.2 Meest gebruikte preventieve maatregelen

In tabel 6 staan de preventieve maatregelen die minstens 10% van de horecabedrijven toepassen.

6 | De meest toegepaste preventie maatregelen in/bij gebouwen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Maatregel	Restaurants	Cafés	Hotels	Overig	Totaal
	(n= 2.906)	(n=1.339)	(n=679)	(n=258)	(n=5.197)
	%	%	%	%	%
1. Alarm luid	52	56	34	50	51
2. Alarm stil	38	40	26	37	37
3. Extra sloten	25	23	25	21	24
4. Camera's / infrarood	26	24	36	24	27
5. Extra zwaar hang- en sluitwerk	12	13	13	11	12
6. Beveiligingsdienst / portier	10	12	17	12	11

Bron: TNS NIPO, 2008
Basis: neemt preventie maatregelen (n= 5.197)
Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. het totaal

Branche

Cafés maken meer dan gemiddeld gebruik van een luid alarm (56% tegen 51% gemiddeld). Dit geldt ook voor het gebruik van een stil alarm (40% tegen 37%). Hotels maken meer gebruik van camera's/infrarood (36%) en een beveiligingsdienst/portier (17%).

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van een stad maken meer dan gemiddeld gebruik van luid en stil alarm (respectievelijk 53% en 40%) en camera's of infrarood (30%). Zij maken relatief weinig gebruik

van extra zwaar hang- en sluitwerk (11% tegen gemiddeld 12%). Bedrijven in het centrum van de stad maken relatief weinig gebruik van een luid alarm (48% tegen gemiddeld 51%). Voor bedrijven buiten de stad geldt dat zij minder vaak dan gemiddeld gebruik maken van een stil alarm en plaatsing van camera's/infraroodbeveiliging (respectievelijk 34% en 22%). Zij maken echter relatief vaak gebruik van extra sloten 27% (tegen gemiddeld 24%).

Regio

Horecabedrijven in de Randstad die preventiemaatregelen treffen, kiezen relatief vaak voor het plaatsen van camera's of infrarood (36%). Ook kiezen zij relatief vaak voor rolluiken voor de ramen en deuren (13%) en extra zwaar hang- en sluitwerk (8%). Bedrijven in deze regio kiezen juist minder vaak voor een luid alarm (46%). Horecabedrijven in het noorden kiezen relatief weinig voor het plaatsen van een stil alarm (32%), camera's of infrarood (21%) of rolluiken (5%) als preventiemiddel. Bedrijven in het oosten kiezen weer vaker dan gemiddeld voor een luid alarm (55%). Voor horecabedrijven in het zuiden geldt dat zij relatief vaak gebruik maken van extra zwaar hang- en sluitwerk (15%), maar relatief weinig van extra sloten (23%).

3.3 Totale investeringen preventiemaatregelen

Driekwart (76%) van alle horecabedrijven treft maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Zestien procent van deze bedrijven neemt echter maatregelen waar *geen* kosten aan zijn verbonden. De overige bedrijven die preventieve maatregelen nemen en er wel geld aan uitgeven, besteden hier gemiddeld € 1.900 aan. Het totale bedrag dat alle horecabedrijven uitgeven aan preventiemaatregelen in of bij het gebouw, berekenen we op € 45 miljoen.

Branche en regio

Hotels geven gemiddeld het meest uit aan preventiemaatregelen, circa € 2.400 (tegen gemiddeld € 1.100). Restaurants en cafés geven hier juist minder dan gemiddeld aan uit (beide € 800). In het noorden investeren horecabedrijven met circa € 700 relatief het minst in preventie.

4 Inbraak

4.1 Percentage horecabedrijven waar inbraak voorkomt

In totaal heeft ruim één op de tien (14%) van de horecabedrijven te maken gehad met inbraak in gebouwen en/of transportmiddelen. Dit komt neer op circa 6.000 vestigingen. In 2004 lag het slachtofferschap onder horecabedrijven hoger (17%).

Van de horecabedrijven heeft 12,6% te maken gehad met inbraak *in gebouwen*. Van alle horecabedrijven is 1,6% de afgelopen twaalf maanden slachtoffer geweest van inbraak *in bedrijfswagens*.

Agglomeratie

Horecabedrijven in het centrum van de stad worden relatief minder vaak getroffen door inbraak (12%), bedrijven aan de rand van de stad juist meer (16%).

4.2 Totaal aantal inbraken

Bij de horecabedrijven waar is ingebroken in *gebouwen* gebeurt dit gemiddeld 1,5 maal per jaar. Deze frequentie is lager dan in 2004. Toen lag de frequentie op 1,6 maal per jaar. Het aantal inbraken in gebouwen ramen we op circa 7.600 per jaar.

Horecabedrijven waarbij is ingebroken in *transportmiddelen* hebben hier gemiddeld 1,9 maal per jaar mee te maken gehad. Het aantal inbraken in transportmiddelen berekenen we op circa 1.200 per jaar voor alle sectoren.

Bij elkaar komt het totale aantal inbraken in de horeca op 8.900, gemiddeld 1,6 keer per vestiging, zoals in de tweede kolom van tabel 7 is te zien. Dit verschilt ten opzichte van 2004. Toen lag het totaal aantal geraamde delicten, met 12.000 inbraken per jaar, hoger.

7 | Frequentie inbraak in gebouwen en transportmiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=6.618)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ²	Totaal geraamd aantal inbraken
In gebouwen	12,6%	1,5	7.600
In transportmiddelen	1,6%	1,9	1.200
Totaal	13,7% ³	1,6	8.900

Bron: TNS NIPO, 2008

Branche

In cafés wordt minder vaak dan gemiddeld ingebroken (1,4 keer per jaar tegen gemiddeld 1,6 keer). In hotels en pensions wordt juist vaker dan gemiddeld ingebroken (2,0).

8 | Inbraak in gebouwen en transportmiddelen

	Rest. (n=3.760)	Cafés (n=1.544)	Hotels (n=955)	Overig (n=388)	Totaal (n=6.618)
In gebouwen	11,6	14,5	11,4	15,6	12,6%
In transportmiddelen	1,8	0,5	2,7	2,2	1,6%
Totaal	12,9	15,0	13,2	16,7	13,7% ³

Bron: TNS NIPO, 2008

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad hebben minder vaak dan gemiddeld te maken met inbraken (1,5 keer per jaar).

4.3 Locatie inbraak vervoersmiddelen

Bij 41% van de horecabedrijven die te maken hebben met inbraken in transportmiddelen, vindt deze plaats op het eigen bedrijfsterrein.

² Van de door inbraak getroffen ondernemers geeft 92% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten, 6% geeft aan het te schatten.

³ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot de totalen (totaal inbraak is 13,7% in plaats van 14,2%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totale percentage maar een keer meegerekend.

9 | Locatie inbraak in transportmiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	41
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	40
Elders in Nederland	16
Buitenland	1
Weet niet/wil niet zeggen	2
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van inbraak in transportmiddelen (n=123)

Branche

Bij hotels en pensions wordt vaker dan gemiddeld ingebroken in vervoersmiddelen op het eigen terrein (74% tegen gemiddeld 41%). Er wordt in deze subbranche minder vaak dan gemiddeld binnen de gemeente (en buiten het eigen bedrijventerrein) ingebroken (12% tegen gemiddeld 40%). Voor restaurants geldt dit juist andersom. Daar wordt vaker dan gemiddeld binnen de eigen gemeente ingebroken in transportmiddelen (50%) en minder vaak op het eigen bedrijfsterrein (30%).

Agglomeratie en regio

In het centrum van een stad wordt minder dan gemiddeld ingebroken in vervoersmiddelen op het eigen terrein (23%). Bij bedrijven buiten de stad wordt juist vaker dan gemiddeld ingebroken in vervoersmiddelen op het eigen terrein (59%), maar minder vaak buiten het eigen bedrijventerrein (18%). De aantallen voor regio zijn te klein om er uitspraken over te kunnen doen.

4.4 Totale schade door inbraak

De schade die horecabedrijven ondervinden als gevolg van inbraak kan worden onderverdeeld in directe en indirecte schade. De directe schade betreft de directe kosten die zijn gemaakt voor vervanging, reparatie en dergelijke, ongeacht het bedrag dat is gedekt door de verzekering. Van indirecte schade is sprake wanneer een bedrijf als gevolg van inbraak bijvoorbeeld vertraging oploopt in de levering van producten en diensten.

Alle (99%) bedrijven geven aan *directe* schade op te lopen als gevolg van inbraak. Dit is meer dan in 2004, toen gaven ruim negen op de tien (95%) bedrijven aan directe schade op te lopen als gevolg van inbraak. De gemiddelde directe schade per getroffen vestiging is in 2008 circa € 3.000. De totale directe schade als gevolg van inbraak voor de gehele sector horeca ramen we op ongeveer € 17 miljoen. Dit verschilt ten opzichte van 2004, toen de gemiddelde directe schade nog circa € 2.500 betrof en de totale schade werd geraamd op ruim € 16 miljoen.

Vier op de tien (41%) bedrijven geeft aan *indirecte* schade op te lopen als gevolg van inbraak. De gemiddelde indirecte schade door inbraak is € 900 per getroffen vestiging. De totale omvang van de indirecte schade als gevolg van inbraak voor de gehele sector horeca berekenen we op circa € 2

miljoen. Wanneer we de directe en indirecte schade bij elkaar nemen, ligt de totale schade op circa € 18 miljoen⁴.

Branche

Hotels en pensions hebben een hogere gemiddelde directe schade als gevolg van inbraak dan gemiddeld (€ 3.700 tegen gemiddeld € 3.000). Cafés daarentegen hebben juist een minder hoge gemiddelde directe schade als gevolg van inbraak (€ 2.600).

Regio

Getroffen horecabedrijven in het noorden van het land hebben een lage indirecte schade (€ 600) vergeleken met het landelijk gemiddelde (€ 900).

4.5 Aantal meldingen inbraken

Onder melding doen verstaan wij het inlichten van de politie in de breedste zin van het woord. Het doen van aangifte valt hier dus ook onder.

Bijna negen op de tien horecabedrijven (88%) die te maken hebben gehad met inbraak meldt dit bij de politie.

Gemiddeld doen de vestigingen die een inbraak melden, dit 1,6 keer per jaar. Op basis van deze frequentie berekenen we het totaal aantal meldingen van inbraak op ongeveer 7.900 per jaar.

Branche en regio

Overige horecagelegenheden maken vaker dan gemiddeld melding van inbraak (97% tegen gemiddeld 88%). Ook horecabedrijven in het zuiden van het land doen relatief vaak melding van inbraak (92%). Bedrijven in de Randstad maken minder vaak dan gemiddeld melding van inbraak (82%).

4.6 Redenen om inbraak niet te melden

Ruim één op de tien (12%) horecabedrijven die slachtoffer worden van inbraak, stelt de politie hiervan niet op de hoogte. De belangrijkste reden is dat de schade te klein is en binnen het eigen risico valt. Een andere reden is dat bedrijven de indruk hebben, dat de politie 'er toch niets aan doet'. Daarnaast speelt tijdgebrek een rol of hebben anderen al melding gemaakt van de inbraak.

⁴ Dit getal komt niet overeen met het getal in de hoofdtabel (€ 19 miljoen). Het getal in de hoofdtabel is het resultaat van de optelsom van directe en indirecte schade op basis van niet-afgeronde cijfers. Het getal in de tekst is het resultaat van een optelsom van directe en indirecte schade op basis van afgeronde cijfers. Hierdoor kan een verschil optreden.

10 | *Belangrijkste redenen niet melden inbraak bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Schade was te klein (binnen eigen risico)	31
Politie doet er toch niets aan	20
Aangifte/melding door anderen gedaan	12
Er was daarvoor geen tijd	9
Niet meer nodig, politie heeft bedrijf zelf op hoogte gesteld	9

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft inbraak niet gemeld bij de politie (n=110)

Het aantal waarnemingen is te beperkt om over de redenen van het niet melden van een inbraak uitspraken te kunnen doen naar branche, stedelijke ligging of regio.

4.7 Registratie van inbraak bij politie

Van de bedrijven die inbraak melden bij de politie, geven ruim negen op de tien (93%) aan dat de politie de melding heeft geregistreerd. Driekwart (75%) geeft aan dat de politie proces-verbaal heeft opgemaakt. Volgens 52% van de bedrijven die inbraak melden, heeft de politie naar aanleiding van hun melding een onderzoek ingesteld.

In het zuiden van het land registreert de politie relatief vaak de melding van inbraak (96%). In de Randstad gebeurt dit juist relatief weinig (86%).

4.8 Aantal aangiftes bij politie

Het melden van een delict onderscheiden we van het doen van aangifte. Daadwerkelijk aangifte doen houdt in dat een proces-verbaal of een standaard aangifteformulier is opgemaakt en ondertekend. Van de vestigingen waar is ingebroken doet 15% daadwerkelijk aangifte hiervan. Dit ligt op een lager niveau dan in 2004 (20%).

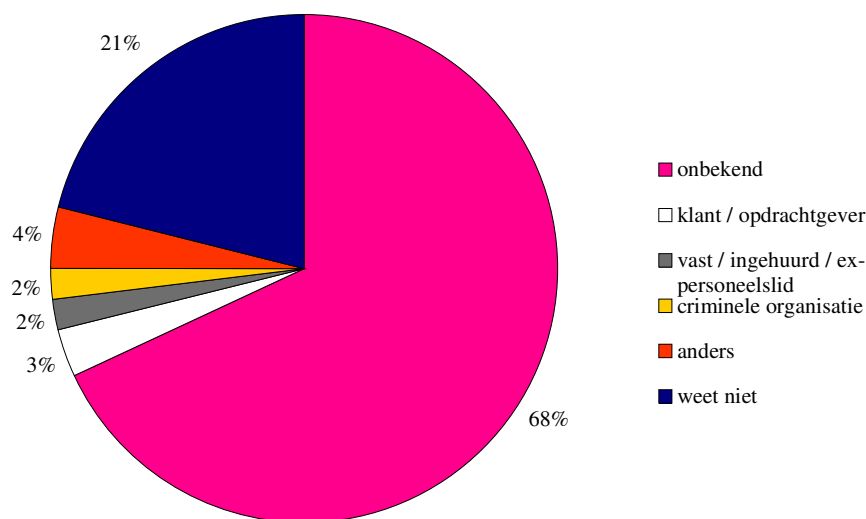
Branche, agglomeratie en regio

Cafés doen minder vaak dan gemiddeld aangifte van inbraak. Elf procent van de cafés doen aangifte ten opzichte van 15% van de alle horeca bedrijven gemiddeld. Ook bedrijven buiten de stad doen minder vaak dan gemiddeld aangifte van inbraak (10%). Dit percentage ligt op hetzelfde niveau voor bedrijven in het noorden van het land (11%).

4.9 Vermoedelijke dader bij inbraak

In een beperkt aantal gevallen bestaat er een vermoeden wie de inbraak heeft gepleegd, zoals klanten of opdrachtgevers (3%) of een criminele organisatie (2%). Bij 68% van de horecabedrijven is de dader geen bekende van het bedrijf. Eén op de vijf bedrijven (21%) tast in het duister over in welke kringen moet worden gezocht naar de dader van de inbraak.

11 | Vermoedelijke dader bij inbraak (één antwoord mogelijk)⁵

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: horecabedrijf slachtoffer van inbraak (n=960)

Branche, agglomeratie en regio

Hotels en pensions hebben relatief vaak het vermoeden dat de dader een klant of opdrachtgever is (9% tegen gemiddeld 3%). Bedrijven buiten de stad denken relatief minder vaak dat de dader van een inbraak een onbekende van hen is (63%). Horecaondernemingen in het zuiden denken juist dat vaker dan gemiddeld dat een onbekende de dader is (73%). In het oosten van het land hebben bedrijven vaker dan gemiddeld geen idee in welke kringen ze de dader van een inbraak moeten zoeken (30%).

⁵ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

5 Diefstal

5.1 Percentage horecazaken waar diefstal voorkomt

Onder diefstal verstaan we het wegnemen van zaken die eigendom zijn van het bedrijf. Het kan hier zowel gaan om diefstal door het eigen personeel als om diefstal door derden. Om eventuele dubbeltellingen te voorkomen rekenen we de gestolen goederen bij inbraak niet onder diefstal mee. Van de horecabedrijven heeft 15% te maken met een of meer vormen van diefstal. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004. Toen werd 17% slachtoffer van diefstal.

In totaal gaat het om bijna 6.000 vestigingen. Het gaat voornamelijk om diefstal uit gebouwen (13,8%). Een klein deel van de bedrijven heeft te maken met diefstal *uit* transportmiddelen (0,9%) of diefstal *van* transportmiddelen zelf (0,6%).

Branche

Hotels en pensions hebben relatief vaak te maken met diefstal. Cafés hebben juist minder vaak dan gemiddeld te maken met diefstal.

12 | Slachtofferschap diefstal naar branche

	Rest. (n=3.760)	Cafés (n=1.544)	Hotels (n=955)	Overig (n=338)	Totaal (basis: n=6.618)
	%	%	%	%	%
Uit gebouwen	12,7	14,6	17,3	11,8	13,8%
Uit transportmiddelen	1,0	0,5	1,6	0,8	0,9%
Van transportmiddelen	0,6	0,5	0,9	0,2	0,6%
Totaal	13,4	15,3	18,7	12,9	14,6% ⁶

Bron: TNS NIPO, 2008

Agglomeratie en regio

Bedrijven in het centrum van de stad hebben vaker dan gemiddeld te maken met diefstal (16% tegen gemiddeld 15%). Bedrijven buiten de stad hebben relatief weinig te maken met diefstal (13%). Ook bedrijven in het noorden van het land hebben hier minder vaak dan gemiddeld mee te maken (11%).

⁶ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot de totalen (bijv. totaal is 14,6% in plaats van 15,3%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meerdere vormen van diefstal te maken hebben. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar één keer meegerekend.

5.2 Totaal aantal gepleegde diefstallen

Het gemiddeld aantal diefstallen per getroffen horecavestiging is 5,9 keer per jaar. Hiermee komt het totale aantal diefstallen bij de sector uit op 34.000. Dit is terug te zien in de tweede en derde kolom in tabel 13. Het betreft een afname ten opzichte van 2004, toen het totaal aantal diefstallen op 49.000 lag.

13 | Frequentie diefstal uit gebouwen, van en uit vervoermiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=6.618)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt	Totaal geraamd aantal diefstallen voor alle bedrijven
Uit gebouwen	13,8%	5,7	32.500
Uit transportmiddelen	0,9%	2,4	1.000
Van transportmiddelen	0,6%	2,1	500
Totaal	14,6% ⁷	5,9	34.000

Bron: TNS NIPO, 2008

Agglomeratie en regio

Bedrijven in het centrum van de stad worden vaker dan gemiddeld getroffen door diefstal (7,2 keer per jaar tegen gemiddeld 5,9 keer). Bedrijven in het noorden van het land worden hier relatief weinig door getroffen (3,8 per jaar).

5.3 Locatie diefstal uit vervoersmiddelen

Diefstallen uit transportmiddelen vinden bij ruim vier op de tien horecabedrijven (44%) plaats op het eigen bedrijfsterrein.

14 | Locatie diefstal uit transportmiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	44
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	36
Elders in Nederland	15
Buitenland	-
Weet niet/wil niet zeggen	5
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2008
Basis: slachtoffer van inbraak in transportmiddelen (n=75)

Branche

Bij hotels en pensions wordt vaker dan gemiddeld gestolen uit vervoersmiddelen op het eigen terrein (82% tegen gemiddeld 44%). Er wordt in deze subbranche minder vaak dan gemiddeld

⁷ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totale aantal delicten (som is 14,6% in plaats van 15,3%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meerdere vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totale percentage maar een keer meegerekend.

binnen de gemeente (en buiten het eigen bedrijventerrein) gestolen (7% tegen gemiddeld 36%). Voor restaurants geldt dit juist andersom. Daar wordt vaker dan gemiddeld binnen de eigen gemeente gestolen uit transportmiddelen (52%) en minder vaak op het eigen bedrijfsterrein (29%)

Agglomeratie en regio

In het centrum van een stad wordt minder dan gemiddeld gestolen uit vervoersmiddelen op het eigen terrein (23%). Bij bedrijven buiten de stad wordt juist vaker dan gemiddeld gestolen uit vervoersmiddelen op het eigen terrein (62%), maar minder vaak binnen de eigen gemeente (en het eigen bedrijventerrein) (16%). De aantallen voor regio zijn te klein om er uitspraken over te kunnen doen.

5.4 Totale schade door diefstal

Van de getroffen bedrijven geeft 95% aan *directe* schade op te lopen als gevolg van diefstal. De gemiddelde directe schade per getroffen vestiging bedraagt naar schatting ongeveer € 1.800. De totale directe schade die de gehele sector horeca oploopt als gevolg van diefstal berekenen we op € 10 miljoen.

Vier op de tien (39%) bedrijven geeft aan *indirecte* schade op te lopen als gevolg van diefstal. Als bedrijven indirecte schade oplopen, bedraagt dit gemiddeld per vestiging ongeveer € 1.300. De totale indirecte schade als gevolg van diefstal voor de gehele sector horeca ramen we op circa € 3 miljoen. Door de directe en indirecte schade bij elkaar op te tellen, kan de totale schade als gevolg van diefstal worden geschat op circa € 13 miljoen.

Branche

De *directe* schade per bedrijf is relatief laag bij restaurants (€ 1.500 per getroffen bedrijf tegen € 1.800 gemiddeld). Bij de getroffen hotels en pensions ligt de directe schade relatief hoger dan gemiddeld (€ 2.800).

Regio

In het noorden en het zuiden is de *indirecte* schade relatief laag (respectievelijk € 600 en € 800 per getroffen vestiging).

5.5 Aantal meldingen diefstal bij politie

Ruim vier op de tien horecabedrijven (44%) die slachtoffer zijn van diefstal, meldt dit bij de politie. De vestigingen die diefstal melden bij de politie, doen dit met een frequentie van 2,2 keer per jaar. Op basis van deze frequentie berekenen we het totale aantal meldingen van diefstal voor alle horecabedrijven op circa 5.700 meldingen per jaar. Dit is 17% van het geraamde aantal gevallen van diefstal voor de hele sector. Van de meeste diefstallen wordt de politie dus niet op de hoogte gesteld.

Branche

Hotels en pensions maken vaker dan gemiddeld melding van diefstal bij de politie. Bijna zes op de tien (57%) hotels en pensions heeft in 2008 hier melding van gemaakt tegen gemiddeld (44%). Ook in de Randstad doen horecabedrijven relatief vaak melding van diefstal bij de politie (52%).

5.6 Redenen om diefstal niet te melden

Van de horecabedrijven die slachtoffer worden van diefstal stelt 56% de politie niet op de hoogte. De meest voorkomende reden (genoemd door 40% van de bedrijven) om diefstal niet te melden, is het feit dat de schade per diefstal te klein is en dus binnen het eigen risico van de verzekering valt. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 toen 47% van de bedrijven dit als reden noemde. Daarnaast noemt 18% van de bedrijven het gebrek aan aantoonbaar bewijs als reden om diefstal niet te melden. In 2004 bedroeg dit 2%. Een derde reden is dat horecaondernemers de indruk hebben dat het geen zin heeft om de diefstal te melden, omdat de politie geen actie zal ondernemen (15%). In 2004 noemde 20% van de bedrijven dit als reden. De belangrijkste redenen om diefstal niet te melden bij de politie staan hierna weergegeven.

15 | Meest genoemde redenen om diefstal niet te melden bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Schade was te klein (binnen eigen risico)	40
Te weinig bewijs	18
Politie doet er toch niets aan	15
Probleem zelf aangepakt	14

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft diefstal niet gemeld bij de politie (n=605)

5.7 Registratie van diefstal door politie

Van de bedrijven die diefstal melden bij de politie, geeft ruim acht op de tien (83%) aan dat de politie hun melding heeft geregistreerd. Dit verschilt met 2004 toen 88% van de meldingen werden geregistreerd door de politie. Bij ruim de helft (55%) van de bedrijven maakt de politie proces-verbaal op. Dit verschilt met 2004 toen de politie bij 65% van de meldingen proces-verbaal opmaakte. Volgens één op de drie (30%) van de bedrijven is de politie de diefstallen gaan onderzoeken.

5.8 Aantal aangiftes van diefstal

Van de horecavestigingen die te maken hebben met diefstal, doet 19% daadwerkelijk aangifte.

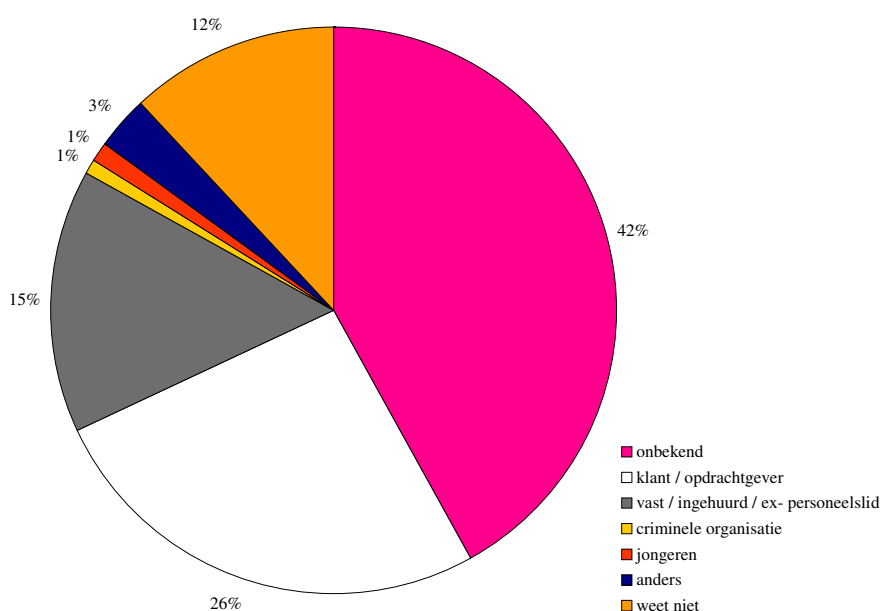
Branche en regio

Hotels en pensions hebben relatief vaak aangifte gedaan. In 2008 heeft ruim een kwart (27%) van deze subbranche aangifte gedaan tegen gemiddeld 19%. Horecaondernemingen in het oosten van het land doen juist minder vaak dan gemiddeld aangifte van diefstal (13%).

5.9 Vermoedelijke dader bij diefstal

Een kwart van de getroffen horecazaken (26%) heeft het vermoeden dat de diefstal werd gepleegd door een klant of opdrachtgever. Personeelsleden worden door 15% van de getroffen bedrijven verdacht van diefstal. Ruim vier op de tien bedrijven (42%) menen dat de dief geen bekende is van het bedrijf. Ruim één op de tien getroffen bedrijven (13%) weet het niet. Dit is toegenomen ten opzichte van 2004 toen 10% van de bedrijven niet wist wie de dader kon zijn.

16 | Vermoedelijke dader bij diefstal (één antwoord mogelijk)⁸

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van diefstal (n=1.114)

Branche

Hotels en pensions vermoeden vaker dan gemiddeld dat de dader van de diefstal een onbekende is (49% tegen gemiddeld 42%). Cafés denken juist vaker dat klanten of opdrachtgevers schuldig zijn aan diefstal (33% tegen gemiddeld 26%). Restaurants hebben meer dan gemiddeld het vermoeden dat een vast personeelslid de dader is (15% tegen gemiddeld 12%), maar verdenken juist minder vaak dan gemiddeld de klanten of opdrachtgevers (23%).

⁸ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

6 Vernieling

6.1 Percentage horecabedrijven waar vernieling voorkomt

Onder vernielingen verstaan we het opzettelijk beschadigen van bezittingen van bedrijven waarbij de dader niet handelt uit winstbejag. Het kan hierbij gaan om opzettelijke vernieling, brandstichting, of het aanbrengen van graffiti aan bedrijfsgebouwen, op transportmiddelen of andere eigendommen.

Een kwart (24%) van de horecabedrijven heeft te maken met dergelijke vernielingen. Dit komt neer op ruim 9.900 vestigingen.

Het gaat in de horeca vooral om vernieling aan bedrijfsgebouwen. Vernieling aan de transportmiddelen komen in mindere mate voor.

17 | Vernielingen naar branche

	Rest. (n=3.760)	Cafés (n=1.544)	Hotels (n=955)	Overig (n=338)	Totaal (basis: n = 6.618)
	%	%	%	%	%
Aan gebouwen	19,1	23,8	19,5	27,4	20,9
Aan transportmiddelen	3,2	2,2	2,9	3,8	2,9
Totaal	22,0	27,0	23,8	30,9	24,1 ⁹

Bron: TNS NIPO, 2008

Agglomeratie

Bedrijven buiten de stad hebben relatief minder te maken met vernielingen dan landelijk het geval is (21% tegen gemiddeld 24%). Bedrijven in het centrum van de stad hebben juist vaker dan gemiddeld te maken met vernielingen (29%).

⁹ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot de totalen (bv. totaal restaurant is 24,1% in plaats van 23,8%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar een keer meegerekend.

6.2 Totaal aantal vernielingen

Gemiddeld komt vernieling *aan gebouwen* per getroffen vestiging 3,9 keer per jaar voor. Op basis hiervan berekenen we het totale aantal vernielingen aan gebouwen op ruim 34.000 per jaar. Vernielingen *aan transportmiddelen* komen gemiddeld 3,3 keer per jaar voor bij bedrijven die slachtoffer zijn. Met deze frequentie komt het totale aantal geraamde vernielingen aan transportmiddelen uit op 4.000 per jaar.

Bij elkaar geteld berekenen we het totale aantal vernielingen in de hele sector dus op circa 38.000, gemiddeld 4,2 per vestiging. Dit staat ook vermeld in onderstaande tabel.

18 | Frequentie vernieling aan gebouwen en transportmiddelen

	% Bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=6.618)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ¹⁰	Totaal geraamd aantal vernielingen voor alle bedrijven
Gebouwen	20,9	3,9	34.000
Transportmiddelen	2,9	3,3	4.000
Totaal	24,1% ¹¹	4,2	38.000

Bron: TNS NIPO, 2008

Branche

Gemiddeld komen vernielingen in restaurants 3,7 keer per jaar voor. Dit is minder vaak dan landelijk het geval is (4,2 keer). Het totaal aantal vernielingen in restaurants komt hiermee op 16.200.

¹⁰ Van de door vernieling getroffen ondernemers geeft 64% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten, 24% geeft aan het te schatten.

¹¹ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totale aantal delicten (totaal restaurant is 24,1% in plaats van 23,8%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totale percentage maar een keer meegerekend.

6.3 Locatie van vernieling

De meeste vernielingen aan transportmiddelen vinden plaats binnen de eigen gemeente (89%), binnen of buiten het bedrijfsterrein.

19 | Locatie vernielingen aan vervoermiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	53
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	37
Elders in Nederland	5
Weet niet / wil niet zeggen	5
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van vernieling aan transportmiddel (n= 219)

Vanwege het beperkte aantal waarnemingen van vernielingen aan transportmiddelen kunnen we geen betrouwbare uitspraken doen naar branche, agglomeratie of regio.

6.4 Totale schade door vernielingen

Ruim negen op de tien (92%) getroffen bedrijven geven aan *directe* schade op te lopen als gevolg van vernieling. Bedrijven die directe schade oplopen door vernieling, worden gemiddeld met een bedrag van € 1.100 geconfronteerd. Op basis hiervan ramen we de totale directe schade in de horeca als gevolg van vernieling, brandstichting en graffiti op circa € 10 miljoen.

Van de getroffen bedrijven geeft 31% aan *indirecte* schade op te lopen als gevolg van vernieling. De indirecte schade die bedrijven oplopen bedraagt gemiddeld € 300. De totale indirecte schade berekenen we op circa € 1 miljoen voor de gehele horeca.

Door de *directe* en *indirecte* schade bij elkaar op te tellen, komt de totale schade voor de hele sector op circa € 11 miljoen.

Branche

De *directe* schade door vernieling ligt bij hotels hoger dan gemiddeld (€ 1.600 per getroffen vestiging tegen gemiddeld € 1.100). Bij cafés is de directe schade juist lager dan gemiddeld (€ 1.000).

Regio

Getroffen horecabedrijven in het noorden van het land hebben relatief weinig indirecte schade (€ 150) door vernieling.

6.5 Aantal meldingen vernielingen

Van de horecabedrijven die slachtoffer zijn van vernieling, brandstichting of aanbrengen van graffiti, melden ruim vier op de tien (44%) dit bij de politie.

De gemiddelde frequentie van het melden van een vorm van vernieling is drie keer per jaar. Het totale aantal meldingen van vernieling, brandstichting of graffiti voor de gehele sector komt daarmee op circa 13.000. Dit is ruim eenderde (35%) van het geraamde totaal aantal gepleegde vernielingen in de sector.

Branche

Hotels en pensions maken minder vaak dan gemiddeld melding van vernielingen. In 2008 maakte bijna vier op de tien (38%) hotels en pensions melding van vernieling (tegen gemiddeld 44%).

Regio

In het westen (exclusief Randstad) maken horecabedrijven relatief vaak melding van vernieling. De helft van de bedrijven (50%) maakt daar melding van vernieling.

6.6 Redenen om vernieling niet te melden

Ruim de helft (55%) van de bedrijven die slachtoffer zijn van vernieling, meldt dit niet bij de politie. Hun voornaamste reden om de politie niet op de hoogte te stellen van de vernieling is de te beperkte omvang van de schade (36%). Aangezien de schade binnen het eigen risico valt, zal melding of aangifte geen resultaat opleveren in termen van compensatie van de geleden schade door de verzekering. Dit verschilt ten opzichte van 2004 toen 45% van de bedrijven dit als reden noemde. Daarnaast verwachten ondernemers dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de vernieling (29%). Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 toen 34% van de horecaondernemingen dit aandroeg als reden om geen melding te maken. Een andere reden is dat er te weinig aantoonbaar bewijs is (10%). Deze reden wordt vaker genoemd dan in 2004. Toen gaf 1% van de bedrijven dit op als reden om vernieling niet te melden.

20 | *Meest genoemde redenen om vernieling niet te melden bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Schade was te klein (binnen eigen risico)	36
Politie doet er toch niets aan	29
Probleem zelf aangepakt	17
Geen bewijs	10
Geen tijd	7

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft vernieling niet gemeld bij de politie (n=945)

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad geven minder vaak dan gemiddeld aan dat een reden om geen melding van vernieling te maken is dat de schade te klein is (30% tegen gemiddeld 36%).

Regio

Voor horecabedrijven in het oosten is het idee dat de politie toch niets doet na melding van vernieling minder vaak dan gemiddeld een reden om de vernieling niet te melden (20%). Bedrijven in het westen (exclusief Randstad) geven relatief vaak als reden aan dat ze geen tijd hebben om vernieling te melden (13%).

6.7 Registratie van vernieling door politie

Ruim driekwart (77%) van de horecabedrijven die vernielingen melden bij de politie, geven aan dat de politie hun melding heeft geregistreerd. Bij bijna de helft (47%) van de getroffen bedrijven heeft de politie proces-verbaal opgemaakt. Dit verschilt ten opzichte van 2004, toen heeft de politie bij 53% van de horecabedrijven proces verbaal opgemaakt. In 2008 heeft volgens een kwart (24%) van de bedrijven de politie een onderzoek ingesteld.

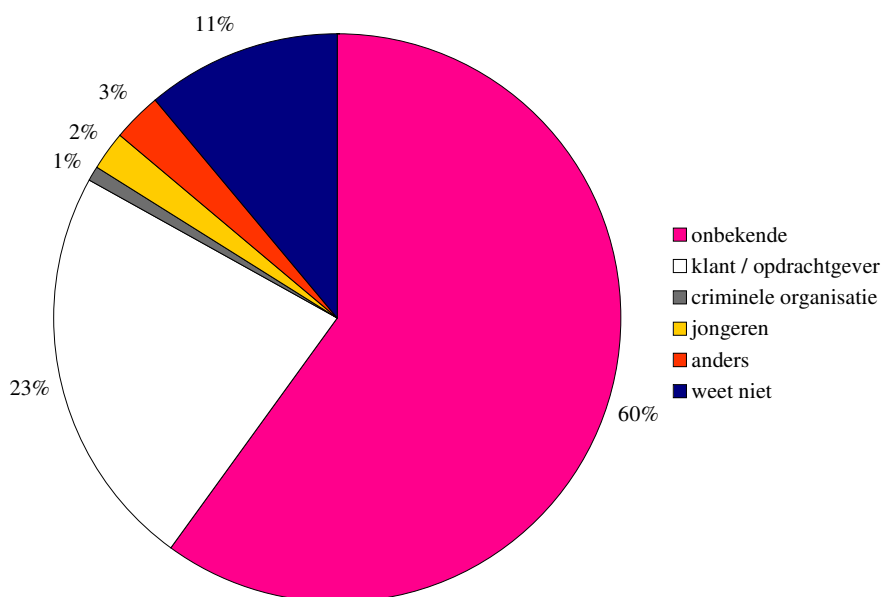
6.8 Aangiftes van vernieling

Ruim één op de tien met vernieling geconfronteerde bedrijven (13%) doet daadwerkelijk aangifte.

6.9 Vermoedelijke dader bij vernieling

Bijna een kwart (23%) van de getroffen bedrijven wijst klanten aan als de mogelijke plegers van vernielingen. Zes op de tien (60%) menen echter dat de dader geen bekende is van het bedrijf. Eén op de tien getroffen bedrijven (11%) zegt niet te weten in welke kringen de dader gezocht moet worden.

21 | Vermoedelijke dader van vernielingen (één antwoord mogelijk)¹²

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van vernieling, brandstichting en/of graffiti (n=1.699)

Branche

Cafés en hotels noemen relatief vaak klanten als pleger van de vernielingen (respectievelijk 32% en 38% tegen gemiddeld 23%). Zij vermoeden minder vaak dan gemiddeld dat een onbekende de vernieling heeft gepleegd (respectievelijk 53% en 44% tegen gemiddeld 60%). Restaurants geven daarentegen relatief vaak aan dat het geen bekenden zijn van de zaak (68%). Zij vermoeden juist minder vaak dan gemiddeld dat een klant de vernieling heeft gepleegd (13%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad vermoeden relatief vaak dat de vernieling is gedaan door een onbekende (63%). Bedrijven buiten de stad denken dit juist minder vaak dan gemiddeld (52%). Deze bedrijven denken juist vaker dan gemiddeld dat een klant of opdrachtgever de dader is (28%). Bedrijven aan de rand van de stad denken juist minder vaak dan gemiddeld dat een klant of opdrachtgever de dader is (19%).

¹² Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

Regio

Bedrijven in het oosten van het land denken vaker dan gemiddeld dat klanten vernielingen veroorzaken (28%). Deze bedrijven denken relatief minder vaak dat de vernieling is gedaan door een onbekende (54%). Horecabedrijven in het westen van het land denken minder vaak dan gemiddeld dat klanten (19%) de daders van vernielingen zijn.

7 Geweld

7.1 Percentage horecabedrijven waar geweldsdelicten voorkomen

Onder geweldsdelicten verstaan we voorvallen zoals mishandeling, bedreiging, beroving, afpersing, agressief gedrag of een zedendelict. Van alle horecabedrijven heeft één op de tien (9%) te maken met één of meer geweldsdelicten tegen het personeel. In absolute aantallen betekent dat bijna 4.000 vestigingen met dergelijke delicten worden geconfronteerd. Bij bedrijven die met geweldsdelicten te maken hebben, gebeurt dit gemiddeld 4,8 keer per jaar.¹³

In cafés komen meer geweldsdelicten voor dan gemiddeld (13% tegen gemiddeld 9%). Restaurants hebben hier juist minder vaak dan gemiddeld mee te maken (8%).

Ook horecabedrijven in het centrum van de stad hebben vaker te maken met geweldsdelicten (12%), terwijl bedrijven buiten de stad juist relatief weinig met geweldsdelicten te maken hebben (6%).

Voor horecabedrijven in de drie grote steden geldt dat zij relatief vaak te maken hebben met geweldsdelicten (12%). In het noorden hebben ze hier juist relatief weinig mee te maken (7%).

7.2 Meest voorkomende geweldsdelicten

Het meest voorkomende geweldsdelict is bedreiging, gevolgd door mishandeling.

22 | *Aard van de geweldsdelicten waar de sector slachtoffer van wordt (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Geweldsdelict	Restaurants	Cafés	Hotels	Totaal
	(n=323)	(n=232)	(n=97)	(n=687)
	%	%	%	%
Bedreiging	80	71	81	77
Mishandeling	13	29	15	20
Verbaal geweld/ruzies	6	8	6	7
Overval, beroving	14	5	11	10
Intimidatie	2	1	1	1

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=687)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van het totaal

¹³ Van de door geweldsmisdrijven getroffen bedrijven geeft 67% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten en 31% geeft aan het te schatten.

Branche

Cafés hebben vaker dan gemiddeld te maken met mishandeling (29% tegen gemiddeld 20%). Zij hebben juist relatief minder vaak last van bedreigingen (71% tegen gemiddeld 77%) en berovingen (5% tegen gemiddeld 10%). Restaurants hebben vaker dan gemiddeld met beroving te maken (14%) en relatief minder vaak met mishandeling (13%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad hebben relatief vaak te maken met mishandeling (24%), terwijl bedrijven aan de rand van de stad hebben hier juist relatief weinig mee te maken (12%). Bedrijven aan de rand van de stad hebben vaker dan gemiddeld te maken met overvallen en berovingen (16%). Bedrijven in het centrum en buiten de stad hebben hier minder vaak dan gemiddeld mee te maken (6%).

Regio

Bedrijven in de Randstad hebben relatief weinig met mishandeling te maken. Ruim één op de tien (14%) bedrijven in deze regio geeft aan hier wel eens mee te maken hebben gehad.

7.3 Aantal meldingen bij politie van geweldsdelicten

Tweederde (67%) van de vestigingen die te maken heeft met geweldsdelicten, meldt dit bij de politie. Van de geconfronteerde bedrijven doet 12% daadwerkelijk aangifte. Dit verschilt ten opzichte van 2004 toen 16% van de horecaondernemingen aangifte deed.

In de Randstad wordt relatief minder vaak melding gedaan van geweldsdelicten dan landelijk het geval is (53%).

7.4 Redenen om geweldsdelicten niet te melden

Eenderde deel van de door geweld getroffen vestigingen (33%) kiest ervoor geen melding te doen van het geweldsdelict. Hun voornaamste reden om geen melding te maken is dat zij zelf het probleem aanpakken (39%). Overigens geeft 23% van de bedrijven aan geen melding te doen, omdat zij de indruk hebben dat de politie naar aanleiding van de melding geen actie zal ondernemen.

23 | Meest genoemde redenen om geweldsdelicten niet te melden bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Probleem zelf aangepakt	39
Politie doet er toch niets aan	23
Schade was te klein (binnen eigen risico)	21
Te weinig bewijs	4
Geen tijd	4

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: meldt geweldsdelict niet bij de politie (n=215)

Branche

Cafés pakken relatief vaak het geweldsdelict zelf aan. De helft van de cafés (51%) geeft aan daarom niet naar de politie te gaan.

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad noemen relatief weinig als reden om een geweldsdelict niet te melden dat de vestiging het probleem zelf aanpakt (30% tegen gemiddeld 39%). Zij gaven juist minder vaak dan gemiddeld als reden op dat de schade te klein was om melding te doen (28% tegen gemiddeld 21%).

Het aantal waarnemingen is te laag om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over het aantal geweldsdelicten in relatie tot de regio.

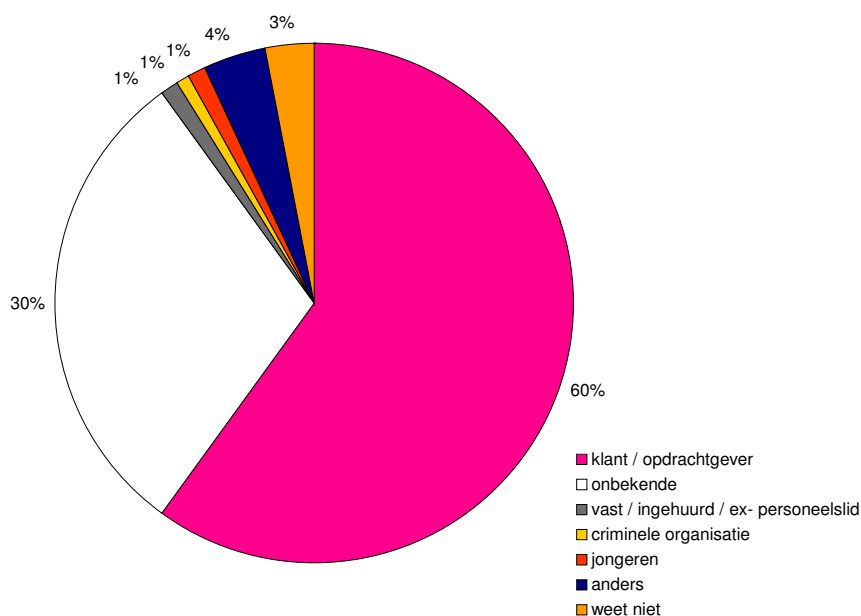
7.5 Registratie van geweldsdelicten door politie

Acht op de tien (79%) bedrijven die geweldsdelicten meldt bij de politie, zegt dat de politie hun melding heeft geregistreerd. Zes op de tien (60%) van de getroffen bedrijven geeft aan dat de politie proces-verbaal heeft opgemaakt. Bij ruim vier op de tien (43%) getroffen bedrijven is de politie een onderzoek gestart naar aanleiding van de melding of aangifte.

7.6 Vermoedelijke dader geweldsdelict

Van de horecabedrijven die slachtoffer zijn van geweldsdelicten, wijst zes op de tien (60%) een klant of opdrachtgever aan als schuldige van geweldsdelicten. Bijna eenderde van de door geweld getroffen bedrijven zegt dat de dader geen bekende is van de vestiging (30%). Bijna geen van de getroffen bedrijven (3%) weet niet in welke kring naar de dader gezocht moet worden.

24 | Vermoedelijke dader bij geweldsdelicten (één antwoord mogelijk)¹⁴

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=687)

Branche

Cafés vermoeden vaker dan gemiddeld dat klanten of opdrachtgevers de daders van geweldsdelicten zijn (68% tegen gemiddeld 60%). Restaurants denken juist relatief minder vaak dat de dader een klant of opdrachtgever is (51%).

Agglomeratie

Horecabedrijven aan de rand van een stad die getroffen worden door geweldsdelicten, gaan vaker uit van onbekende geweldsplegers dan gemiddeld (35% tegen gemiddeld 30%). Horecabedrijven met deze stedelijke ligging denken juist relatief weinig dat het geweldsdelict is gepleegd door een klant of opdrachtgever (53%). Bedrijven buiten de stad denken vaker dan gemiddeld dat het

¹⁴ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

gewelddelict is gepleegd door een klant/opdrachtgever (73%) en juist minder vaak dan gemiddeld door een onbekende (17%).

Regio

Bedrijven in de Randstad vermoeden minder vaak dan gemiddeld dat een klant of opdrachtgever de dader is van een gewelddelict (47% versus 60%).

8 Overige vormen van criminaliteit

8.1 Percentage horecabedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomt

Van de horecabedrijven is 6% slachtoffer van een andere vorm van criminaliteit dan tot nu toe is besproken. Dit komt neer op circa 2.000 vestigingen. Het slachtofferschap van overige criminaliteit is gedaald ten opzichte van 2004, toen 7% hiermee te maken had.

De overige vormen van criminaliteit die worden genoemd zijn divers van aard. Verschillende vormen van oplichting en fraude en wanbetaling worden veel genoemd. Daarnaast noemt men overlast door drugsgebruik en vernielingen en vandalisme.

25 | Vormen van overige criminaliteit

Overige vormen	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%
Niet betalen van goederen / diensten	19	17	14	15	17
Oplichting / bedrog / flessentrekkerij	6	13	12	10	13
Overlast door drugs	12	10	13	9	9
Betalen / aannemen vals geld	5	5	2	4	5

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van overig criminaliteitsdelict (2008 n=413, 2007 n= 384, 2006 n=344, 2005 n=523, 2004 n=634)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

Bedrijven die te maken hebben met dergelijke overige criminaliteitsvormen, overkomt dit met een gemiddelde frequentie van 7,4 keer per jaar. Op basis hiervan berekenen we het totale aantal overige delicten op 17.000 per jaar. Dit verschilt ten opzichte van 2004. Toen vonden gemiddeld 14,6 keer per jaar overige delicten plaats en het betrof toen circa 40.000 delicten.

Van de horecabedrijven in het centrum van de stad is 7% het slachtoffer van overige vormen van criminaliteit. Dit is hoger dan gemiddeld (6%).

8.2 Totale schade overige criminaliteit

Van de getroffen bedrijven zegt 58% *directe* financiële schade te hebben ondervonden als gevolg van deze overige criminaliteitsvormen. Deze directe schade bedraagt dan gemiddeld € 1.000 per vestiging. De totale directe schade in de horeca als gevolg van overige delicten berekenen we op ongeveer € 1,3 miljoen.

Eenderde (33%) van de getroffen bedrijven zegt *indirecte* financiële schade te lijden. Deze indirecte schade bedraagt dan gemiddeld € 1.100 per vestiging. De totale indirecte schade ramen we op € 0,8 miljoen. Bij elkaar genomen is de totale schade voor de hele sector € 2,1 miljoen¹⁵.

Getroffen hotels en pensions hebben een relatief hoge directe schade (€2.200 tegen gemiddeld €1.100). Getroffen restaurants hebben juist een lagere directe schade dan gemiddeld (€ 600). Dit geldt ook voor horecabedrijven uit het zuiden van het land (€ 600).

8.3 Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit

De helft (49%) van de horecabedrijven die met vormen van overige criminaliteit te maken heeft, stelt de politie hiervan op de hoogte. Gemiddeld maken deze vestigingen 4,1 keer per jaar hiervan melding. Het totaal aantal meldingen berekenen we op 4.400, 26% van het totaal aantal delicten. Van de getroffen bedrijven doet 12% daadwerkelijk aangifte.

Tweederde van de horecabedrijven uit het oosten (65%) van het land, die met overige vormen van criminaliteit te maken hebben, maken daar melding van. Dit is hoger dan gemiddeld is (49%). Bedrijven in het centrum maken juist minder vaak dan gemiddeld melding hiervan (37%). Dit geldt ook voor bedrijven uit de drie grote steden (37%).

8.4 Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden

De helft van de getroffen bedrijven (50%) doet geen melding. De belangrijkste reden voor deze vestigingen om de politie *niet* in te lichten, is de verwachting dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding (genoemd door 22% van de getroffen bedrijven). Een tweede reden is een te kleine schade (19%), zodat een melding of aangifte geen restitutie van de verzekering zal opleveren. Bovendien zoeken veel bedrijven zelf naar een oplossing voor het probleem (14%).

26 | *Meest genoemde redenen voor het niet melden van overige vormen van criminaliteit*
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	22
Schade was te klein (binnen eigen risico)	19
Probleem zelf aangepakt	14
Melding is gedaan door anderen	10
Te weinig bewijs	9
Bedrijfsrisico	5

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: meldt overige criminaliteit niet bij de politie (n=199)

¹⁵ Dit getal komt niet overeen met het getal in de hoofdtabel (€ 2 miljoen). Het getal in de hoofdtabel is het resultaat van de optelsom van directe en indirecte schade op basis van niet-afgeronde cijfers. Het getal in de tekst is het resultaat van een optelsom van directe en indirecte schade op basis afgeronde cijfers. Hierdoor kan een verschil optreden.

Op basis van het absolute aantal bedrijven dat getroffen wordt door overige vormen van criminaliteit kunnen wij in deze paragraaf geen verdere uitspraken doen over verschillen tussen branches, stedelijke ligging en regio's.

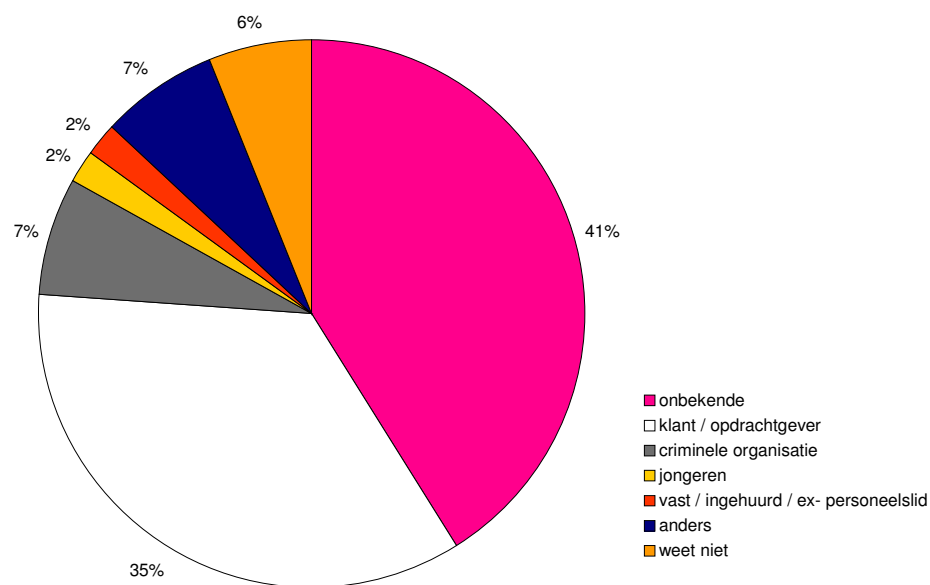
8.5 Registratie van overige criminaliteit door politie

Bij zeven op de tien (69%) horecabedrijven die overige delicten melden bij de politie, wordt de melding geregistreerd door de politie. Ruim vier op de tien bedrijven (45%) zegt dat de politie na melding proces-verbaal heeft opgemaakt. Van de getroffen horecabedrijven geeft 30% aan dat de politie een onderzoek heeft ingesteld naar aanleiding van de melding of aangifte. Bij 8% van de meldingen heeft de politie geen verder actie ondernomen.

Op basis van het absolute aantal bedrijven dat getroffen wordt door overige vormen van criminaliteit kunnen wij in deze paragraaf geen verdere uitspraken doen over verschillen tussen branches, stedelijke ligging en regio's.

8.6 Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit

Van de getroffen vestigingen verdenkt 35% een klant of opdrachtgever als vermoedelijke dader van overige criminaliteit. Vier op de tien (41%) bedrijven geeft aan dat de dader volgens hen geen bekende is van de vestiging. Criminele organisaties worden in 7% van de gevallen verdacht. Dit verschilt met 2004, toen nog 3% van de horecabedrijven criminele organisaties verdachten van criminaliteit.

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van overige criminaliteit (n=413)

Hotels en pensions vermoeden relatief minder vaak dat onbekenden verantwoordelijk zijn voor overige vormen van criminaliteit (31% tegen gemiddeld 41%). Ze denken juist vaker dan gemiddeld dat criminele organisaties verantwoordelijk zijn voor de overige vormen van criminaliteit (13% tegen gemiddeld 7%). Restaurants vermoeden minder vaak dan gemiddeld dat klanten of opdrachtgevers verantwoordelijk zijn voor overige vormen van geweldsdelicten (30% tegen gemiddeld 35%).

In het centrum van de stad denken horecabedrijven relatief weinig dat criminele organisaties verantwoordelijk zijn voor overige vormen van criminaliteit (4%). Bedrijven in de Randstad verdenken relatief vaak hun klanten of opdrachtgevers van overige vormen van criminaliteit (47%).

¹⁶ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

9 Interne criminaliteit

9.1 Percentage horecabedrijven waar interne criminaliteit voorkomt

Onder interne criminaliteit verstaan we hier diefstal van geld of goederen door het eigen personeel. In de meting van 2006 is hier voor de eerste keer naar gevraagd. We maken alleen de vergelijking met 2006 en niet met voorgaande jaren.

Van alle horecabedrijven heeft in 2008 8% te maken gehad met een vorm van interne criminaliteit.

Horecabedrijven in het centrum van de stad hebben vaker dan gemiddeld te maken met interne criminaliteit (10% tegen gemiddeld 8%). Bedrijven buiten de stad hebben relatief weinig te maken met interne criminaliteit (6%).

9.2 Maatregelen ter voorkoming interne criminaliteit

De bedrijven nemen verschillende maatregelen om interne criminaliteit tegen te gaan. Het opstellen van regels voor het personeel met betrekking tot interne criminaliteit wordt het meest genoemd als maatregel. Ruim vier op de tien bedrijven (45%) noemt deze maatregel. Het controleren van referenties bij de aanname van nieuw personeel wordt door 40% van de bedrijven genoemd. Een kwart (24%) geeft aan in het geheel geen maatregelen te treffen om interne criminaliteit te voorkomen.

28 | *Maatregelen ter voorkoming van interne criminaliteit, antwoordcategorieën voorgelezen*

Maatregel	%
Opstellen van regels voor personeel m.b.t. interne criminaliteit	45
Controle van referenties bij aanname nieuw personeel	40
Steekproefsgewijs controleren of werknemers goederen of geld meenemen	34
Standaard aangifte doen van interne criminaliteit bij de politie	34
Geen maatregelen getroffen	24

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: (n=5.395, bedrijven met 1 of meer werknemers in dienst)

Branche

Restaurants controleren vaker dan gemiddeld referenties bij aanname van nieuw personeel (42% tegen gemiddeld 40%). Cafés controleren deze referenties juist minder vaak dan gemiddeld (34%). Cafés voorkomen interne criminaliteit juist relatief vaak door steekproefsgewijs te controleren of werknemers goederen of geld mee naar huis nemen (37% tegen gemiddeld 34%). Hotels en pensions doen dit juist relatief minder vaak (30%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad controleren vaker dan gemiddeld nieuwe werknemers door te vragen naar Verklaring Omtrent Gedrag (18% tegen gemiddeld 16%), het controleren van

referenties (44%), het opstellen van regels voor het personeel met betrekking tot interne criminaliteit (50% tegen gemiddeld 45%), het steekproefsgewijs controleren van werknemers op het meenemen van goederen (37%) en het standaard aangifte doen van interne criminaliteit (36%). Bedrijven buiten de stad nemen al deze maatregelen juist minder vaak dan gemiddeld. Deze bedrijven geven gemiddeld vaker aan dat ze geen maatregelen nemen om de interne criminaliteit tegen te gaan (27%).

Regio

In het noorden van het land stellen bedrijven minder vaak dan gemiddeld regels op voor het personeel ter voorkoming van interne criminaliteit (39%). Ook controleren ze relatief weinig referenties van nieuw personeel (35%). Bedrijven in het zuiden van het land kiezen relatief vaak voor de maatregel van het standaard aangifte doen van interne criminaliteit (37%).

10 Tevredenheid politie

10.1 Contact met politie omtrent delicten

In de voorgaande hoofdstukken is vastgesteld dat het meldings- en aangiftegedrag wisselt per delict. Van alle horecabedrijven heeft ruim een kwart (29%) het afgelopen jaar één of meer delicten gemeld en heeft bijna eentiende (8%) van de horecabedrijven van één of meer delicten in officiële zin aangifte gedaan. Deze beide percentages verschillen ten opzichte van 2004 toen 32% van de horecabedrijven melding deed van één of meer delicten en 10% aangifte deed.

29 | Contact met de politie: meldings- en aangiftegedrag van alle horecabedrijven

	2004	2005	2006	2007	2008
<i>% Van alle horecabedrijven</i>	%	%	%	%	%
Melding gedaan totaal (van 1 of meer delicten)	32	30	27	28	29
Aangifte gedaan totaal (van 1 of meer delicten)	10	10	9	9	8

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: alle horecabedrijven (2008 n= 6618, 2007 n=6.613, 2006 n=6.247, 2005 n=9.476, 2004 n=8.933)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

Wanneer we kijken naar de gehele horecasector, dus inclusief de bedrijven die geen slachtoffer worden van criminaliteit, doen cafés vaker dan gemiddeld melding van één of meer delicten (32% tegen gemiddeld 29%). Restaurants maken juist relatief weinig melding (27%) van criminaliteit. Bedrijven in het centrum van een stad melden relatief vaak een of meer delicten (31%). Horecabedrijven buiten de stad melden juist relatief weinig delicten (26%). Ook horecabedrijven in het noorden van het land maken minder dan gemiddeld melding van criminaliteit (25%).

De onderstaande tabel geeft weer welk percentage van de slachtoffers van de verschillende delicten het delict meldt dan wel aangifte doet.

30 | Meldingsgedrag van de met criminaliteit geconfronteerde horecabedrijven

Delict	Melding	Melding	Melding	Melding	Melding
	2004	2005	2006	2007	2008
<i>% Van getroffen bedrijven</i>	%	%	%	%	%
Inbraak	88	89	87	89	88
Diefstal	45	44	41	42	44
Vernieling/brandstichting/graffiti	46	45	45	44	44
Gewelddelicten	68	64	66	67	67
Overige delicten	52	54	52	57	49

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

31 | *Aanmeldingsgedrag van de met criminaliteit geconfronteerde horecabedrijven*

Delict	Aangifte 2004	Aangifte 2005	Aangifte 2006	Aangifte 2007	Aangifte 2008
<i>% Van getroffen bedrijven</i>	%	%	%	%	%
Inbraak	20	19	20	20	15
Diefstal	19	19	17	16	19
Vernieling/brandstichting/graffiti	14	15	13	14	13
Gewelddelicten	17	16	16	16	12
Overige delicten	11	15	15	18	12

Bron: TNS NIPO, 2008

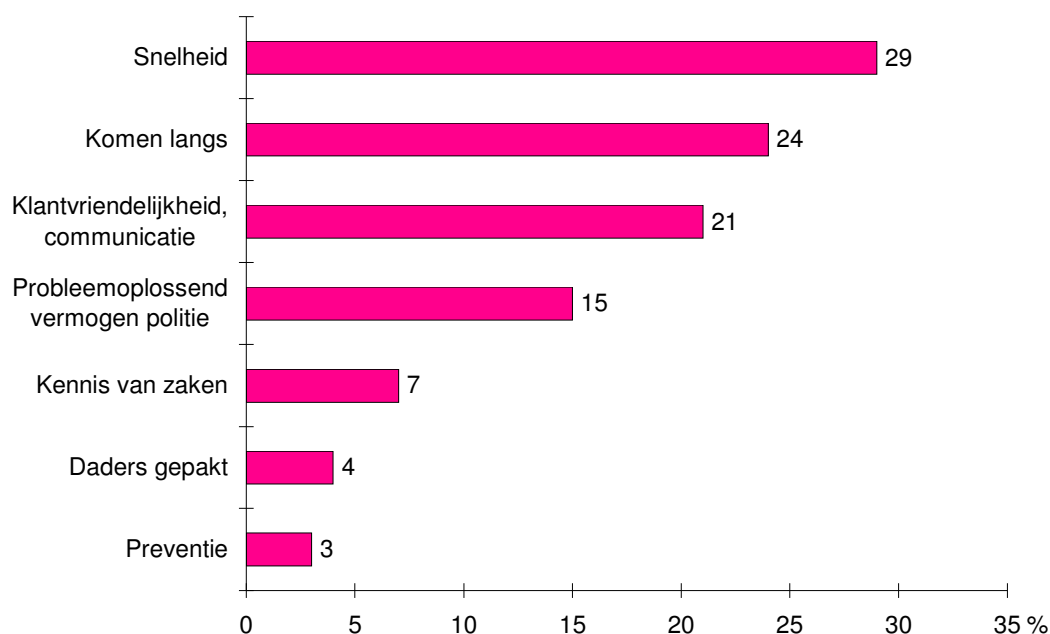
Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

10.2 Tevredenheid aspecten contact met politie

De bedrijven die contact hebben met de politie voor het melden of aangeven van een delict noemen een aantal punten waarop de politie in hun ogen goed werk aflevert. De meest genoemde punten zijn de snelheid waarmee de politie de melding afhandelt, het feit dat de politie langskomt als je ze nodig hebt en de klantvriendelijkheid waarmee dit gebeurt (vriendelijk, goed contact, behulpzaam, begripvol).

32 | *Meest genoemde positieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft een of meer delicten gemeld bij de politie (n=2.022)

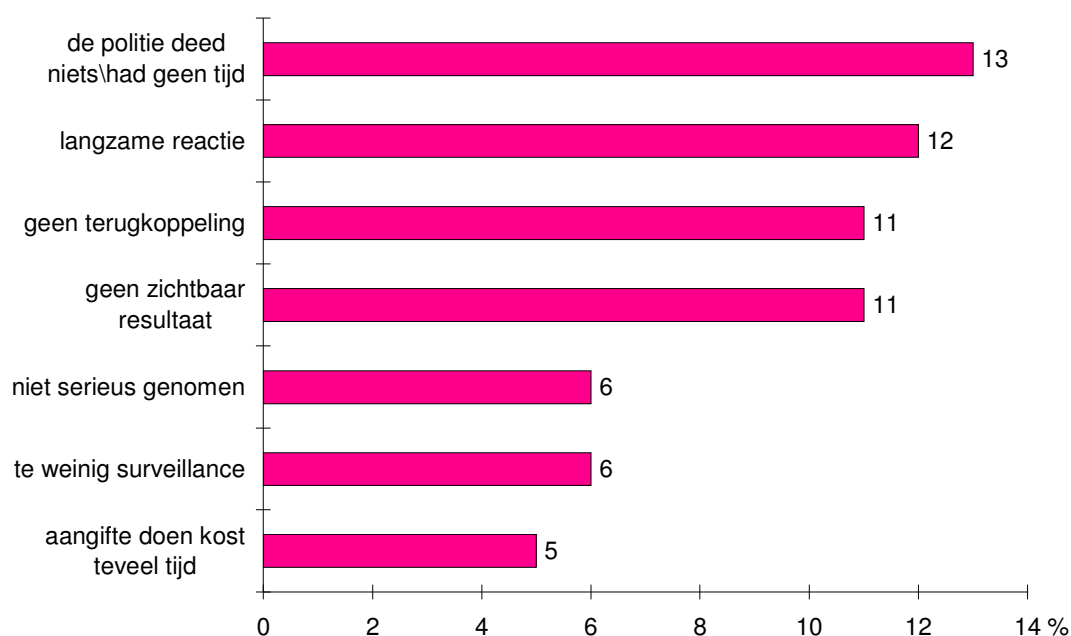
Branche en regio

Restaurants zijn relatief minder vaak positief over de politie vanwege het feit dat de politie bij je langs komt als je ze nodig hebt (22% tegen gemiddeld 24%). In het oosten van het land zijn de horecabedrijven relatief meer tevreden over de klantvriendelijkheid van de politie (27%).

10.3 Aspecten waarover horecabedrijven ontevreden zijn in contact met de politie

De bedrijven die een delict melden of aangeven, noemen ook een aantal punten waarop de politie in hun ogen minder goed werk aflevert. Zij noemen met name het feit dat de politie geen tijd heeft om te reageren, langzaam reageert, geen terugkoppeling geeft of geen zichtbaar resultaat laat zien.

33 | Meest genoemde negatieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008

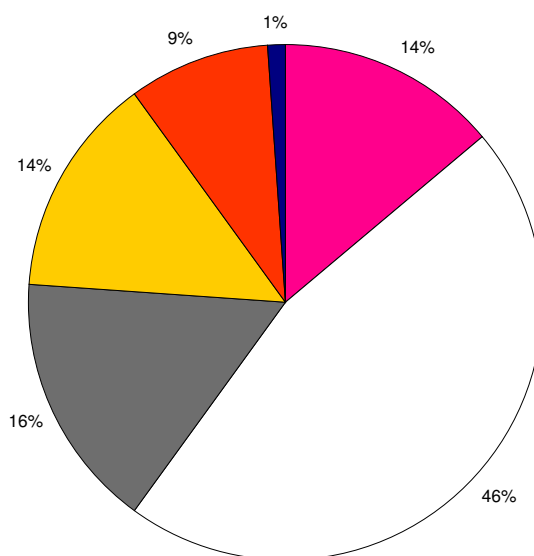
Basis: heeft een of meer delicten gemeld bij de politie (n=2.022)

Horecabedrijven in het centrum geven minder vaker dan gemiddeld aan ontevreden te zijn over het feit dat er weinig terugkoppeling plaatsvindt (8% tegen gemiddeld 11%). Bedrijven in het zuiden van het land geven relatief vaak aan dat ze ontevreden zijn over de politie, omdat de politie niets deed (15% tegen gemiddeld 13%). Ook zijn deze bedrijven vaker dan gemiddeld ontevreden over de politie, omdat ze geen terugkoppeling hebben gekregen (13%). Horecabedrijven in het oosten zijn juist op dit aspect relatief minder vaak ontevreden over de politie (7%).

10.4 Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte

Over het geheel genomen zijn zes op de tien (60%) horecabedrijven die melding en/of aangifte doen, tevreden of zelfs zeer tevreden over de manier waarop de politie die melding van delicten afhandelt. Ten opzichte van 2004 is de tevredenheid toegenomen, toen was bijna zes op de tien (56%) van de bedrijven (zeer) tevreden). Ruim een vijfde (22%) van de bedrijven die melding of aangifte doen, is ontevreden of zeer ontevreden over het optreden van de politie.

34 | *Mate van tevredenheid met het afhandelen van meldingen en aangiften door de politie (één antwoord mogelijk)*

■ Zeer tevreden □ Tevreden ■ Niet tevreden, niet ontevreden ■ Ontevreden ■ Zeer ontevreden ■ Weet niet

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft één of meer delicten gemeld bij de politie (n=2.067)

Agglomeratie

Horecabedrijven aan de rand van de stad zijn relatief minder tevreden over de politie. Ruim een kwart van de bedrijven is (zeer) ontevreden over het optreden van de politie (27% tegen gemiddeld 22%)

Regio

Horecabedrijven in het oosten zijn relatief meer tevreden over het optreden van de politie dan gemiddeld (66% tegen gemiddeld 60%). Bij bedrijven in de Randstad zien we dat bedrijven hier relatief meer ontevreden over zijn (28% tegen gemiddeld 22%).

11 Advies inwinnen en project participatie

11.1 Aantal horecabedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid

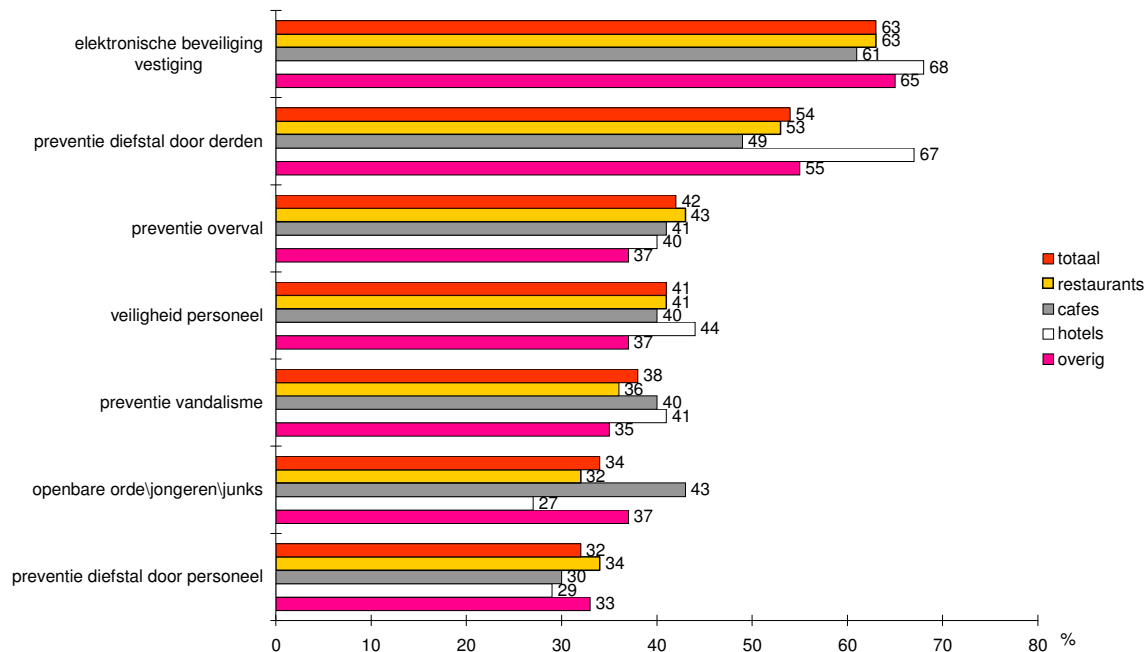
Eénvijfde van de horecavestigingen (19%) laat zich adviseren op het terrein van criminaliteitspreventie en veiligheid.

Eveneens bestaat er een verband tussen het inwinnen van advies en de mate waarin delicten voorkomen: relatief veel bedrijven die zich laten adviseren zijn eenmalig of meervoudig slachtoffer van criminaliteit (respectievelijk 22% en 27%).

Hotels en pensions laten zich relatief weinig adviseren over criminaliteitspreventie (16% tegen gemiddeld 19%). Horecabedrijven in het centrum laten zich meer adviseren (22%) dan horecabedrijven buiten de stad (15%). Ook relatief veel bedrijven in de Randstad (26%) laten zich adviseren, terwijl bedrijven in het noorden zich relatief weinig laten zich adviseren (13%).

11.2 Terreinen waarop horecabedrijven advies inwinnen

In de meeste gevallen hebben de ingewonnen adviezen te maken met elektronische beveiliging van de vestiging (63%). Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 toen 68% van de horecaondernemers advies inwon over elektronische beveiliging en het voorkomen van diefstal door derden. Andere regelmatig genoemde adviesterreinen zijn: het voorkomen van diefstal door derden, preventie tegen een overval, de veiligheid van het personeel, vandalismpreventie, openbare ordeproblemen met jongeren en junks en het voorkomen van diefstal door eigen personeel.

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: laat zich adviseren, restaurants (n=776), cafés (n=301), hotels, pensions (n=184), overige horeca (n=80) en totaal (n=1.344)

Branches

Hotels en pensions laten zich meer dan gemiddeld adviseren over het voorkomen van diefstal door derden (67% tegen gemiddeld 54%), maar juist relatief weinig over openbare ordeproblemen (27% tegen gemiddeld 34%). Ook restaurants laten zich minder vaak dan gemiddeld hierover informeren (32%). Cafés laten zich juist relatief vaak informeren over openbare ordeproblemen (43%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum winnen meer advies in over de veiligheid van het personeel (45% van de bedrijven die advies inwinnen tegen 41% gemiddeld) en openbare ordeproblemen (40%). Bedrijven aan de rand van de stad winnen relatief vaak advies in over de preventie van overvallen (47% tegen gemiddeld 42%). Bedrijven buiten de stad winnen juist relatief weinig advies in over overvalpreventie (32%), veiligheid van het personeel (33%) en openbare ordeproblemen (25%).

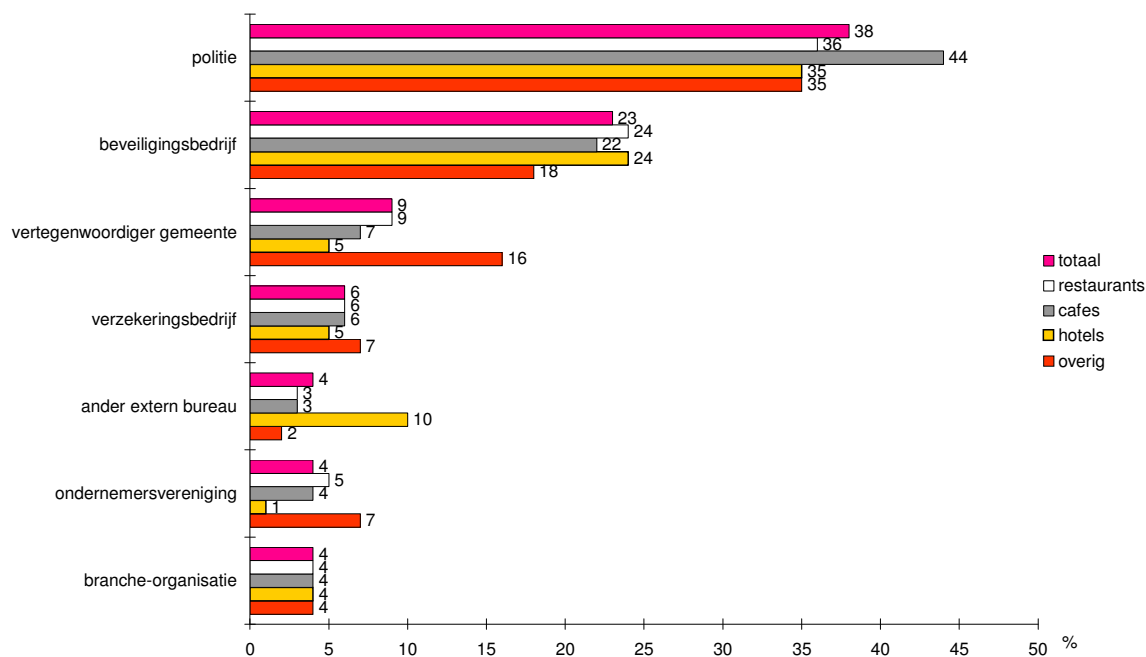
Regio

Horecaondernemingen in de Randstad laten zich vaker dan gemiddeld adviseren over preventie van overvallen (52%). Bedrijven in het oosten laten zich juist relatief weinig over dit onderwerp adviseren (35%).

11.3 Partijen waarbij horecabedrijven advies inwinnen

De horeca klopt voor advies in eerste instantie aan bij de politie. Daarnaast zijn private beveiligingsbedrijven een belangrijke partner voor advies over criminaliteit en onveiligheid.

36 | *Adviserende partijen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: laat zich adviseren, restaurants (n=776), cafés (n=301), hotels, pensions (n=184), overige horeca (n=80) en totaal (n=1.344)

Branche

Cafés laten zich vaker dan gemiddeld adviseren door de politie (44% tegen gemiddeld 38%). Hotels en pensions laten zich minder vaak dan gemiddeld adviseren door een vertegenwoordiger van de gemeente (5% tegen gemiddeld 9%), maar relatief vaak laat deze subbranche zich adviseren door een ander extern bureau (10% tegen gemiddeld 4%).

Agglomeratie

Bedrijven buiten de stad winnen relatief vaak advies in bij verzekeringsfirma's (10% tegen gemiddeld 6%). Bedrijven in het centrum winnen daar juist relatief weinig advies in (4%).

Regio

Relatief veel horecabedrijven in de Randstad maken gebruik van de mogelijkheid om zich te laten adviseren door de politie (46%) en juist minder door beveiligingsbedrijven (17%). Bedrijven in het zuiden laten zich relatief vaak adviseren door verzekeringsfirma's (10%).

11.4 Participatie in projecten op gebied van (bestrijding) criminaliteit

Net als in 2004 participeert bijna eentiende van de horecavestigingen (8%) in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit, openbare orde en veiligheid. Met name cafés hebben relatief vaak deelgenomen aan projecten (11% tegen gemiddeld 8%). Restaurants hebben juist minder vaak hieraan deelgenomen (7%).

Horecabedrijven in het centrum van de stad doen relatief vaak mee aan projecten (10%), terwijl bedrijven aan de rand van en buiten de stad juist minder vaak dan gemiddeld aan projecten meedoen (respectievelijk 7% en 6%).

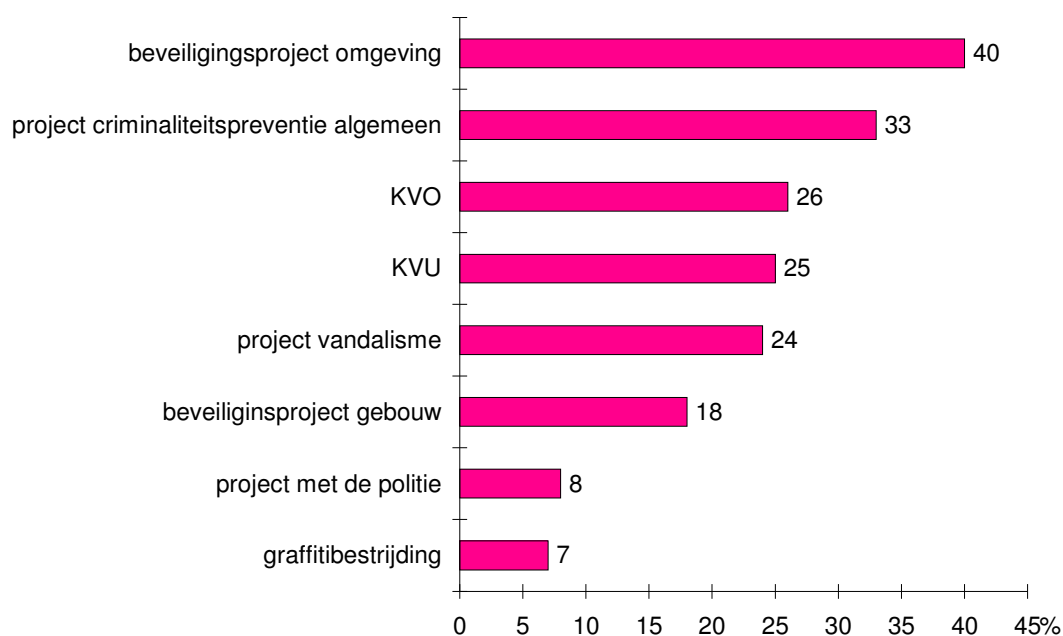
Ook horecaondernemingen in de Randstad doen relatief vaak mee met projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit, openbare orde en veiligheid. In het noorden doen bedrijven hier relatief weinig mee.

Ook hier zien we een relatie met de criminaliteitssituatie: bedrijven, die deelnemen aan projecten ervaren criminaliteit vaker als een probleem dan niet-deelnemende vestigingen. Bedrijven die criminaliteit als een probleem ervaren zijn ook vaker dan gemiddeld eenmalig of meervoudig slachtoffer.

11.5 Soort projecten waaraan horecabedrijven deelnemen

Onder horecabedrijven die deelnemen aan projecten, zijn projecten die betrekking hebben op beveiligingsprojecten van de omgeving (40%) en algemene criminaliteitspreventie (33%) het meest geliefd. Een kwart van de horecabedrijven participeert in het Keurmerk Veilig Ondernemen (26%). Dit verschilt ten opzichte van 2004, toen 16% van de horecaondernemers aangaf hieraan deel te nemen. Wederom een kwart (25%) van de horecavestigingen neemt deel in het project Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (KVV).

37 | Soort project waaraan bedrijven deelnemen (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: neemt deel aan project (n=567)

Branche

Cafés doen relatief vaak mee aan de KVV (40% tegen gemiddeld 25%). Restaurants doen hier juist relatief weinig aan mee (17%). Restaurants nemen juist vaker dan gemiddeld deel aan de KVO (32% tegen gemiddeld 26%). Hotels en pensions nemen zowel aan KVO als aan KVV relatief weinig deel (respectievelijk 13% en 12%).

Agglomeratie

Horecabedrijven in het centrum van de stad die deelnemen aan projecten, noemen in dit kader vaker de Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (35%) en het Keurmerk Veilig Ondernemen (32%). Bedrijven in het centrum noemen relatief weinig het project Beveiligingsproject gebouw (13% tegen gemiddeld 18%). Bedrijven aan de rand van de stad noemen dit project juist relatief vaak (27%). Horecaondernemingen aan de rand van de stad nemen minder vaak dan gemiddeld deel aan

het Keurmerk Veilig Uitgaan (17%). Dit geldt ook voor bedrijven buiten de stad (12%). Horecabedrijven buiten de stad nemen ook relatief weinig deel aan het project Keurmerk Veilig Ondernemen (10%).

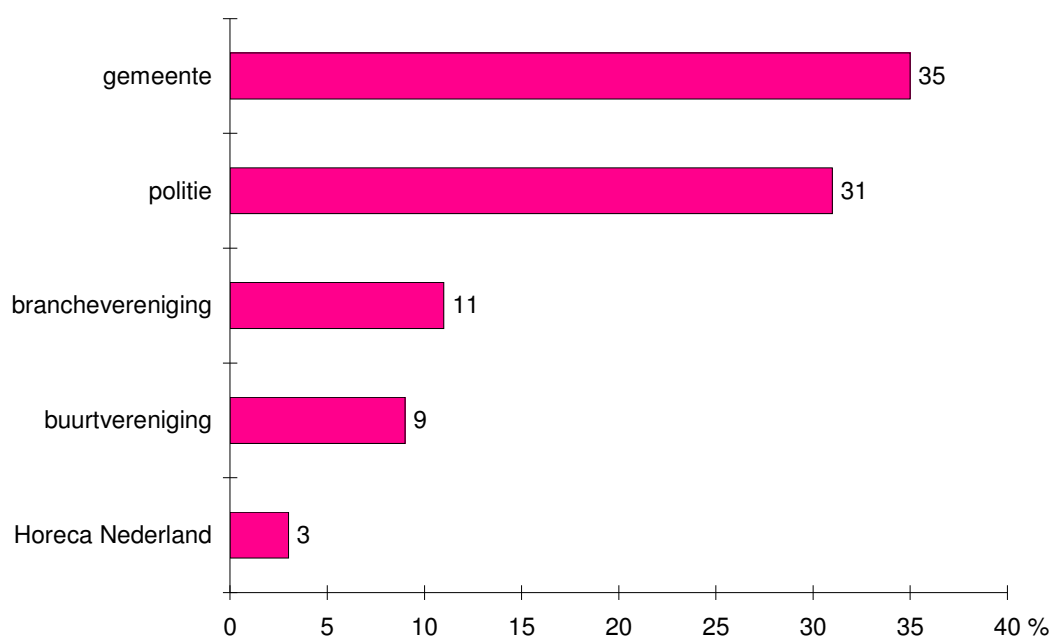
Regio

De Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan is in de Randstad minder populair (16%). Het Keurmerk Veilig Ondernemen wordt in de Randstad juist relatief vaak gevolgd (37%). In het oosten van het land wordt vaker dan gemiddeld het project criminaliteitspreventie gevolgd (44%). In de rest van het westen wordt dit project juist minder vaak gekozen (25%).

11.6 Organisatoren van projecten

De projecten waar bedrijven aan deelnemen, worden meestal georganiseerd door de gemeente of politie. Daarnaast organiseren ook buurtverenigingen en brancheverenigingen projecten.

38 | *Organisatoren van projecten (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: deelgenomen aan projecten (n=567)

Branche

Cafés nemen relatief vaak deel aan projecten georganiseerd door de gemeente (44% tegen gemiddeld 35%). Hotels en pensions nemen juist minder vaak dan gemiddeld deel aan projecten door de gemeente (24%).

Agglomeratie

Horecabedrijven buiten de stad nemen relatief vaak deel aan projecten georganiseerd door de gemeente (42%). Bedrijven buiten de stad nemen hier relatief weinig aan deel (26%). Bedrijven

aan de rand van de stad nemen minder vaak dan gemiddeld deel aan een project dat is georganiseerd door de politie (24% tegen gemiddeld 31%).

Regio

Horecabedrijven in het westen (exclusief Randstad) nemen relatief vaak deel aan projecten die zijn georganiseerd door de gemeente. Ruim vier op de tien bedrijven heeft aan een project van de gemeente deelgenomen (44%).

6 Sectorrapport Transport

Inhoud sector Transport

	Kerncijfers sector Transport	178
	Achtergrondkenmerken sector Transport	180
1	Slachtofferschap criminaliteit	181
1.1	Slachtofferschap algemeen	181
1.2	Meervoudig slachtofferschap	181
1.3	Probleemervaring criminaliteit	182
2	Registratie criminaliteit	183
2.1	Melding van geconstateerde criminaliteit	183
2.2	Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging	183
2.2.1	Overzicht registratie delicten	183
2.3	Wijze van registreren van criminaliteit	184
3	Preventieve maatregelen	185
3.1	Mate van preventieve maatregelen	185
3.2	Meest gebruikte preventieve maatregelen	185
3.3	Totale investeringen preventieve maatregelen	186
4	Inbraak	187
4.1	Percentage transportbedrijven waar inbraak voorkomt	187
4.2	Totaal aantal inbraken afgelopen jaar	187
4.3	Locatie inbraken vervoermiddelen	188
4.4	Totale schade door inbraak	189
4.5	Aantal meldingen inbraken bij politie	189
4.6	Redenen om inbraak niet te melden	189
4.7	Registratie van inbraken bij politie	191
4.8	Aantal aangiftes bij politie	191
4.9	Vermoedelijke dader bij inbraak	191
5	Diefstal	193
5.1	Percentage bedrijven waar diefstal voorkomt	193
5.2	Totaal aantal gepleegde diefstallen	193
5.3	Locatie diefstal vervoermiddelen	194
5.4	Totale schade door diefstal	194
5.5	Aantal meldingen diefstal bij politie	195
5.6	Redenen om diefstal niet te melden	195
5.7	Registratie van diefstal door de politie	196
5.8	Vermoedelijke dader bij diefstal	196
6	Vernieling	198
6.1	Percentage transportbedrijven waar vernieling voorkomt	198
6.2	Totaal aantal vernielingen	198
6.3	Locatie van vernieling	199
6.4	Totale schade door vernielingen	200
6.5	Aantal meldingen vernielingen bij politie	200

6.6	Redenen om vernieling niet te melden	200
6.7	Registratie van vernieling door politie	201
6.8	Vermoedelijke dader bij vernielingen	201
7	Geweld	203
7.1	Aantal geweldsdelicten	203
7.2	Meest voorkomende geweldsdelicten	203
7.3	Aantal melding geweldsdelicten bij politie	203
7.4	Redenen om geweldsdelicten niet te melden	203
7.5	Registratie van geweldsdelicten door politie	204
7.6	Vermoedelijke dader bij geweldsdelict	205
8	Overige vormen van criminaliteit	206
8.1	Percentage bedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomen	206
8.2	Totale schade door overige vormen van criminaliteit	206
8.3	Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit bij politie	207
8.4	Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden	207
8.5	Registratie van overige criminaliteit door politie	207
8.6	Vermoedelijke dader bij overige vormen van criminaliteit	208
9	Interne criminaliteit	209
9.1	Percentage transportbedrijven waar interne criminaliteit voorkomt	209
9.2	Maatregelen ter voorkoming interne criminaliteit	209
10	Tevredenheid politie	211
10.1	Contact met politie omtrent delicten	211
10.2	Tevredenheid aspecten contact met de politie	213
10.3	Aspecten waarover transportbedrijven ontevreden zijn in contact met de politie	214
10.4	Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte	215
11	Advies inwinnen en project participatie	216
11.1	Aantal transportbedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid	216
11.2	Terreinen waarop transportbedrijven advies inwinnen	216
11.3	Partijen waarbij transportbedrijven advies inwinnen	217
11.4	Participatie in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit	218
11.5	Soort projecten waaraan bedrijven deelnemen	219
11.6	Organisatoren van projecten	219

Kerncijfers sector Transport

1 | Overzicht en ontwikkeling kerncijfers sector Transport

	2004	2005	2006	2007	2008 toe-/ afname
% Slachtofferschap algemeen	42	39	37	34	31 -26%
% Meervoudig slachtofferschap	16	14	12	12	10 -38%
% Ervaart criminaliteit als probleem (enigszins+ernstig)	38	34	32	31	25 -34%
% Registreert criminaliteit	26	27	26	28	27
% Neemt preventieve maatregelen	73	72	71	71	73
% Neemt deel aan projecten	5	5	5	5	5
% Is tevreden over de politie (tevreden+zeer tevreden)	41	45	45	44	50 +22%

		Inbraak	Diefstal	Vernieling	Gewelds delicten	Overige crimi- naliteit
% Bedrijven waar voorkomt	2004	20,1	14,7	17,2	7,3	5,2
	2005	17,9	12,4	16,2	5,3	5,0
	2006	16,5	11,5	14,8	5,2	4,0
	2007	15,9	11,6	13,4	4,6	3,6
	2008	13,6	9,7	11,8	4,2	3,9
	<i>verschil¹</i>	-32%	-34%	-31%	-42%	-25%
Gemiddelde frequentie / jaar per getroffen bedrijf	2004	2,9	6,6	4,0	6,7	21,3
	2005	2,9	4,6	4,3	6,8	33,6
	2006	3,2	4,8	4,4	4,5	22,1
	2007	2,8	4,2	4,0	12,5	14,3
	2008	2,7	4,2	3,5	10,6	9,2
	<i>verschil</i>	-	-36%	-	-	-57%
Raming totaal aantal delicten ²	2004	17.000	27.000	19.000	nvt	33.000
	2005	15.000	16.000	19.000		49.000
	2006	16.000	16.000	18.000		26.000
	2007	13.000	13.000	15.000		15.000
	2008	10.000	12.000	11.000		11.000
	<i>verschil</i>	-41%	-56%	-42%		-67%
Raming totale schade ² (mln euro)	2004	36	22	10	nvt	4
	2005	25	18	9		4
	2006	26	15	7		3
	2007	25	17	8		3
	2008	22	15	6		2
	<i>verschil</i>	-39%	-32%	-40%		-

% Getroffenen dat melding doet	2004	83	63	50	56	45
	2005	83	63	50	59	39
	2006	80	60	47	56	48
	2007	85	65	49	53	46
	2008	82	61	45	52	50
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-
% Getroffenen dat aangifte doet	2004	35	35	22	22	24
	2005	36	33	22	18	17
	2006	35	32	23	23	21
	2007	38	36	23	21	19
	2008	39	31	22	19	21
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-

¹ verschil: vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004. Het percentage eronder is de toename of afname ten opzichte van 2004 en staat alleen vermeld als het een statistisch significant verschil is.

² De marges die bij deze cijfers behoren, zijn vermeld in de Overzichtstabel na de Samenvattende Bevindingen.

Achtergrondkenmerken sector Transport

In de sector transport zijn naar schatting zo'n 30.000 bedrijfsvestigingen actief.

De sector kent de volgende branches:

Goederenwegvervoer	(61% van de sector)
Zeevaart / vemen en pakhuizen	(15% van de sector)
Overige transportbedrijven	(10% van de sector)
Tram- en taxibedrijven	(9% van de sector)
Communicatiebedrijven	(5% van de sector)

In de rest van deze rapportage maken wij, waar mogelijk en relevant, een tweedeling van branches waarbij wij onderscheid maken tussen 'communicatiebedrijven'¹ (circa 1.500 vestigingen) en de rest van de transportsector: 'vervoerbedrijven' (circa 28.500 vestigingen).

Verder beschrijven wij indien relevant de verschillen tussen regio's en agglomeratie.

Hieronder staat een overzicht van de steekproeven die genomen zijn voor 2008, 2007, 2006, 2005 en 2004:

Steekproef 2008 n= 3.008

Steekproef 2007 n= 3.627

Steekproef 2006 n= 4.835

Steekproef 2005 n= 3.924

Steekproef 2004 n= 6.546

¹ Onder communicatiebedrijven vallen lokale en nationale postdiensten, koeriersdiensten en telecommunicatiebedrijven.

1 Slachtofferschap criminaliteit

1.1 Slachtofferschap algemeen

De afgelopen 12 maanden heeft bijna eenderde (31%) van alle bedrijven in de transportsector te maken gehad met één of meer vormen van criminaliteit. Dit zijn in totaal ruim 9.000 bedrijven. Het algemeen slachtofferschap is daarmee lager dan in 2004, toen 42% te maken had met één of meer vormen van criminaliteit.

Branche

Ruim vier op de tien (44%) van de communicatiebedrijven hebben het afgelopen jaar te maken gehad met criminaliteit. Dit is vaker dan gemiddeld in de transportsector.

Vervoersbedrijven hebben daarentegen minder vaak dan gemiddeld te maken gehad met criminaliteit (31%).

Agglomeratie en regio

Bedrijven in het centrum en aan de rand van de stad zijn vaker slachtoffer van criminaliteit dan gemiddeld (respectievelijk 36% en 34%). Bedrijven buiten de stad hebben juist minder vaak dan gemiddeld te maken met criminaliteit (27%). Transportbedrijven in de Randstad zijn vaker dan gemiddeld het slachtoffer van criminaliteit (38%).

1.2 Meervoudig slachtofferschap

Één op de tien vestigingen (10%) is meervoudig slachtoffer. Dat wil zeggen dat zij getroffen worden door meer dan één vorm van criminaliteit². Het meervoudig slachtofferschap is lager dan in 2004 (toen 16%).

2 | (Meervoudig) slachtofferschap in de transportsector

Percentage bedrijven dat slachtoffer is van:	Communicatie	Transport	Totaal
	(n=80)	(n=2928)	(n= 3.008)
	%	%	%
0 delicten	57	69	69
1 soort delict	27	21	21
2 of meer soorten delicten (meervoudig slachtofferschap)	16	10	10
Totaal	100	100	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: alle transportbedrijven (n=3.008)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van het totaal

Agglomeratie

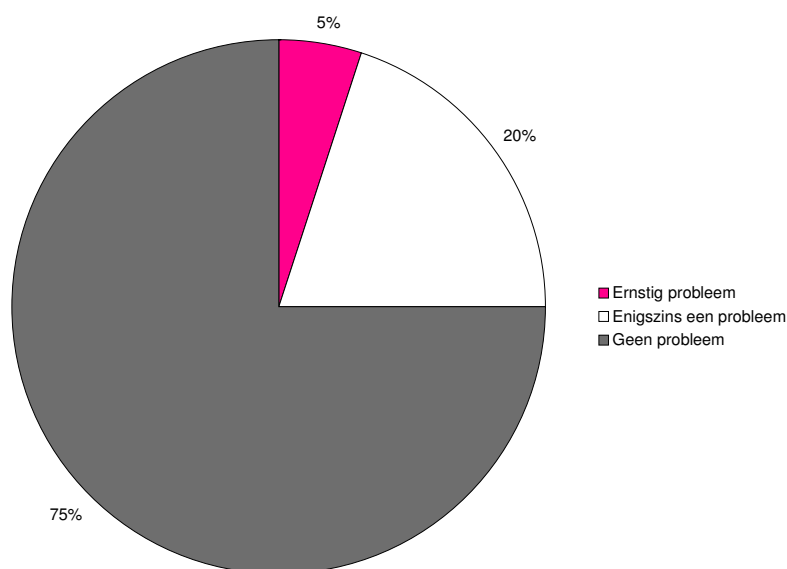
Bedrijven buiten een stedelijke agglomeratie zijn relatief minder vaak slachtoffer van criminaliteit (8%) dan gemiddeld (10%).

² Bij de behandeling van de afzonderlijke delicten gaan wij in op herhaald slachtofferschap (frequentie).

1.3 Probleemervaring criminaliteit

Een kwart van de bedrijven (25%) ziet criminaliteit in meerdere of mindere mate als probleem. Omgerekend naar absolute aantallen zijn dit ruim 7.500 vestigingen. De probleemervaring is gedaald ten opzichte van 2004, toen 38% van de bedrijven in deze sector criminaliteit als probleem ervoer.

3 | Ernst van de criminaliteitsproblematiek (één antwoord mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: alle transportbedrijven (n=3.008)

Agglomeratie

Bedrijven die zich aan de rand van een stad hebben gevestigd ervaren criminaliteit als een ernstiger probleem dan gemiddeld (28% versus 25%). Buiten een stad wordt criminaliteit juist als een minder ernstig probleem beschouwd (21%).

Regio

In de Randstad wordt criminaliteit vaker als een probleem beschouwd voor hun bedrijfsvoering (30% tegen gemiddeld 25%).

2 Registratie criminaliteit

2.1 Melding van geconstateerde criminaliteit

Bij ruim vier op de tien (45%) transportbedrijven geeft het personeel geconstateerde criminaliteit *altijd* aan de leiding door. Dit verschilt met 2004 toen 51% van de transportbedrijven aangaf dat het personeel criminaliteit *altijd* aan de leiding doorgaf. Hierbij merken we op, dat dit cijfer gebaseerd is op de antwoorden van de leiding zelf. Bij 4% van de vestigingen geeft het personeel *meestal* of *soms* criminaliteit aan de leiding door, terwijl dit bij nog eens 4% van de bedrijven nooit voorkomt. Voor de overige bedrijven is het doorgeven van criminaliteit niet van toepassing, aangezien er volgens hen niet of nauwelijks sprake is van criminaliteit.

Agglomeratie

Bij relatief veel bedrijven aan de rand van de stad geeft het personeel geconstateerde criminaliteit altijd door aan de bedrijfsleiding (51% tegen 45% gemiddeld), bij bedrijven buiten de stad gebeurt dit juist minder vaak (41%).

Regio

In de Randstad geeft het personeel bij relatief veel bedrijven (52%) criminaliteit *altijd* door aan de bedrijfsleiding.

2.2 Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging

Ruim een kwart van de vestigingen (27%) registreert de geconstateerde criminaliteit. Bedrijven die aan de rand van de stad gevestigd zijn, registreren relatief vaker de criminaliteit die tegen de vestiging wordt gepleegd (30%).

2.2.1 Overzicht registratie delicten

Het delict dat het meest geregistreerd wordt onder bedrijven die slachtoffer worden van criminaliteit is diefstal. Het absolute aantal ondervraagde communicatiebedrijven dat met deze delicten te maken heeft, is te laag om aparte uitspraken over deze groep te doen in deze paragraaf en in de rest van het hoofdstuk.

4 | Registreren van specifieke delicten

Getroffen bedrijven die delict registreren	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%
Inbraak (slachtoffers n=547)	52	53	52	58	52
Diefstal (slachtoffers n=396)	49	46	46	56	53
Vernieling (slachtoffers n=421)	38	39	39	40	42
Geweld (slachtoffers n=156)	32	40	40	40	30

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van het betreffende delict

De genoemde n betreft het aantal slachtoffers in 2008

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

2.3 Wijze van registreren van criminaliteit

Ruim vier op de tien (45%) bedrijven die criminaliteit bijhouden, doen dit door middel van een registratiesysteem. Dit verschilt met 2004 toen 39% de criminaliteit bijhield op deze manier. Bijna eenderde (31%) van de bedrijven die criminaliteit registreert, doet dit door middel van het bijhouden van aangiften. Het absolute aantal communicatiebedrijven is te laag om uitspraken te kunnen doen over deze groep in de rest van dit hoofdstuk.

5 | Meest genoemde manieren van registratie van criminaliteit (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Wijze van registreren	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%
Registratiesysteem	39	41	43	42	45
Houden aangiften bij	31	32	33	38	31
Houden verzekeringsclaims bij	13	11	9	12	9

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: registreert criminaliteit (2008 n=1.035, 2007 n=1158, 2006 n=1407, 2005 n=1329, 2004 n=1862)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

3 Preventieve maatregelen

3.1 Mate van preventieve maatregelen

Bijna driekwart van de transportbedrijven (73%) treffen maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Communicatiebedrijven (89%) treffen vaker preventiemaatregelen dan vervoerbedrijven (73%). Relatief veel bedrijven aan de rand van de stad nemen preventiemaatregelen (77%). Bedrijven buiten de stadsrand doen dit juist minder vaak (70%). In het noorden (65%) van Nederland doen minder bedrijven aan preventie dan in de rest van het land. Bedrijven in de Randstad doen het meest aan preventie (78%).

3.2 Meest gebruikte preventieve maatregelen

De maatregelen die door minstens 10% van de transportbedrijven (die aan preventie doen) worden toegepast, zijn weergegeven in de onderstaande tabel. Het plaatsen van hekwerken is toegenomen ten opzichte van 2004 (22% tegen 19%). Ook het plaatsen van camera's of infrarood gebeurt vaker in vergelijking met 2004 (19% tegen 14%). Het gebruik van extra verlichting (2004: 11%, 2008: 8%) en extra sloten (2004: 24%, 2008: 21%) is juist afgenomen in vergelijking met 2004.

6 | *De meest toegepaste preventieve maatregelen in/bij gebouwen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Maatregel	Communicatie	Transport	Totaal
	(n=73)	(n=2.344)	(n=2.417)
	%	%	%
1. Alarm luid	55	45	45
2. Alarm stil	54	34	35
3. Hekwerken	1	22	22
4. Extra sloten	21	21	21
5. Camera's / infrarood	29	19	19
6. Beveiligingsdienst / portier	17	14	14
7. Extra zwaar hang- en sluitwerk	9	11	11
8. Extra verlichting	8	8	8

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: neemt preventiemaatregelen (n=2.417)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. het totaal

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad die preventieve maatregelen treffen, maken relatief vaak gebruik van een stil alarm (39%) en de plaatsing van camera's of infrarood (23%). Ook huren ze relatief vaak een nachtwaker of portier in (18%). Bedrijven buiten de stad zetten vaker dan gemiddeld hekwerken neer (25%) en maken meer gebruik van waakhonden als preventiemaatregel (10% tegen gemiddeld 6%).

Regio

Transportbedrijven in de Randstad die aan preventie doen, maken vaker gebruik van een stil alarm (43%). Ook plaatsen zij relatief vaker camera's of infrarood (25%) of huren zij een nachtportier in (21%) als maatregel tegen criminaliteit. Bedrijven in het zuiden van het land maken vaker dan gemiddeld gebruik van hekwerken als preventiemiddel (30%).

3.3 Totale investeringen preventieve maatregelen

Bijna driekwart van de transportbedrijven (73%) treft maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Bijna eenvijfde van deze bedrijven (18%) neemt echter maatregelen waar *geen* kosten aan zijn verbonden. De overige bedrijven die preventieve maatregelen nemen en er wel geld aan uitgeven, besteden hier gemiddeld € 3.600 aan. Het *totaalbedrag* dat alle transportbedrijven uitgeven aan preventiemaatregelen berekenen we op ruim € 58 miljoen.

Regio

Bedrijven in het noorden van het land besteden minder dan gemiddeld aan preventiemaatregelen (€ 1.600 per vestiging).

4 Inbraak

4.1 Percentage transportbedrijven waar inbraak voorkomt

In totaal heeft 14% van de transportbedrijven te maken gehad met inbraak in gebouwen en/of vervoermiddelen. In totaal komt dit neer op circa 4.000 vestigingen. Het percentage getroffen bedrijven is lager dan in het jaar 2004 (toen 20%).

Zes procent van de transportbedrijven heeft te maken gehad met inbraak in gebouwen. Tien procent van de vestigingen is de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van inbraak *in bedrijfswagens of andere vervoermiddelen*.

Agglomeratie

Bij bedrijven die aan de rand van de stad liggen, wordt vaker ingebroken (16% tegen 14% gemiddeld).

4.2 Totaal aantal inbraken afgelopen jaar

Bij de bedrijven waar wordt ingebroken in gebouwen gebeurt dit gemiddeld 1,7 maal per jaar. Op grond van deze frequentie berekenen we het totaal aantal inbraken per jaar onder alle bedrijven in de sector op bijna 2.800.

Er wordt gemiddeld 2,6 maal per jaar ingebroken in vervoermiddelen. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 (toen 3,0). Het totaal aantal inbraken in vervoermiddelen berekenen we op ruim 7.600 per jaar voor de hele sector.

Inbraken in gebouwen en vervoermiddelen samen genomen levert een raming op van 10.400 inbraken. Ten opzichte van 2004 is dit aantal afgenomen (17.000). Gemiddeld wordt bij bedrijven die slachtoffer zijn van een inbraak 2,7 keer ingebroken.

Bij communicatiebedrijven wordt gemiddeld 1,6 keer ingebroken in vergelijking met vervoer en opslagbedrijven 2,7 keer. Het aantal ondervraagde communicatiebedrijven dat slachtoffer wordt van inbraken is echter niet hoog genoeg om aparte uitspraken over deze branche te kunnen doen in de rest van dit hoofdstuk.

7 | Frequentie inbraak in gebouwen en vervoermiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=3.008)	Gemiddelde geschatte frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ³	Totaal geraamd aantal inbraken
In gebouwen	5,6	1,7	2.800
In transportmiddelen	10,2	2,6	7.600
Totaal	13,6⁴	2,7	10.400

Bron: TNS NIPO, 2008

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad hebben relatief vaker te maken met inbraken dan gemiddeld (3,0 keer versus 2,7 keer gemiddeld).

4.3 Locatie inbraken vervoermiddelen

Een kwart (25%) van de inbraken in transportmiddelen vindt plaats binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 (32%).

8 | Locatie inbraak in transportmiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	26
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	25
Elders in Nederland	32
Buitenland	17
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: bedrijven die slachtoffer zijn van inbraak in vervoermiddelen (n=422)

Regio

Bij bedrijven in het westen van Nederland (niet de Randstad) wordt relatief vaak ingebroken in vervoermiddelen dan elders in Nederland (43%). Voor bedrijven in het zuiden is dit percentage juist lager (18%) en wordt er veel meer gestolen in het buitenland (26%).

³ De grote meerderheid (87%) van de door inbraak getroffen bedrijfsvestigingen geeft aan zeker te zijn over het aantal door hen genoemde inbraken. Een tiende (11%) geeft aan dat het door hen genoemde aantal een schatting is.

⁴ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (som is 13,6% in plaats van 15,8%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar een keer meegerekend

4.4 Totale schade door inbraak

De schade die transportbedrijven ondervinden als gevolg van inbraak is onder te verdelen in *directe* en *indirecte* schade. De directe schade betreft de directe kosten die zijn gemaakt voor vervanging, reparatie en dergelijke, ongeacht het bedrag dat is gedekt door de verzekering. Van indirecte schade is sprake wanneer een bedrijf als gevolg van inbraak bijvoorbeeld vertraging oploopt in de levering van producten en diensten.

Directe schade

Van de getroffen bedrijven geeft 100% aan directe schade te lijden als gevolg van inbraak. De gemiddelde *directe* schade per getroffen vestiging is circa € 4.300. De totale directe schade als gevolg van inbraak voor de gehele sector ramen we op bijna € 17 miljoen. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 toen de gemiddelde directe schade per vestiging circa € 5.200 bedroeg en de totale directe schade € 30 miljoen was.

Indirecte schade

Ruim de helft (54%) van de getroffen bedrijven zegt *indirecte* schade op te lopen als gevolg van inbraak. De gemiddelde indirecte schade door inbraak is € 2.200 per getroffen vestiging. De totale omvang van de indirecte schade als gevolg van inbraak voor de gehele sector transport berekenen we op ruim € 5 miljoen.

De totale schade door inbraak ligt op € 22 miljoen. In vergelijking met 2004 zien we hier een afname (toen € 36 miljoen).

Regio en agglomeratie

In het noorden van Nederland liggen de directe en indirecte kosten lager dan het Nederlands gemiddelde, respectievelijk op € 2.300 en € 1.200. Transportbedrijven die zich in het centrum van een stad hebben gevestigd maken relatief gezien minder *indirecte* kosten (€ 1.100).

4.5 Aantal meldingen inbraken bij politie

Onder melding doen verstaan wij het inlichten van de politie in de breedste zin van het woord. Het doen van aangifte valt hier dus ook onder. De meerderheid van de transportbedrijven (82%) die te maken hebben gehad met inbraak meldt dit bij de politie.

Gemiddeld doen de getroffen vestigingen 1,9 keer per jaar melding van een inbraak. Op basis van deze frequentie berekenen we het totale aantal meldingen van inbraak in deze sector op ongeveer 6.300 per jaar. Dit is 60% van het totale aantal inbraken per jaar bij alle bedrijven. De frequentie van het aantal meldingen per jaar per vestiging is afgenomen ten opzichte van 2004. Toen deden bedrijven gemiddeld 2,4 keer per jaar melding van inbraak. Er kwamen toen circa 11.800 meldingen binnen van inbraak door transportbedrijven.

4.6 Redenen om inbraak niet te melden

Achttien procent van de transportbedrijven die slachtoffer worden van inbraak, stelt de politie hiervan *niet* op de hoogte. De belangrijkste reden is dat zij de indruk hebben, dat de politie

geen actie zal ondernemen naar aanleiding van hun melding. Anderzijds is in veel gevallen de schade te klein om melding te doen of is er geen tijd voor het melden. De belangrijkste redenen om inbraak niet te melden bij de politie staan hieronder weergegeven.

9 | *Belangrijkste redenen niet melden inbraak bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	29
Schade was te klein (binnen eigen risico)	19
Geen tijd	17
Inbraak vond plaats in buitenland	11
Vestiging heeft probleem zelf aangepakt	7
Verzekering vergoedt de schade ook zonder melding	5

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft inbraak niet gemeld bij de politie (n=90)

Agglomeratie en regio

Het absolute aantal transportbedrijven dat te maken heeft met inbraken en dit niet meldt aan de politie is te laag om er uitspraken over te kunnen doen.

4.7 Registratie van inbraken bij politie

Bijna negen op de tien (88%) bedrijven die inbraak melden, zeggen dat de politie hun melding registreert. Bijna twee derde (63%) geeft aan dat de politie proces-verbaal heeft opgemaakt. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004. Toen gaf 73% van de transportbedrijven aan dat de politie een proces-verbaal had opgemaakt naar aanleiding van hun melding van inbraak. Bijna één op de drie bedrijven (29%) die inbraak melden, geeft aan dat de politie een onderzoek heeft ingesteld naar aanleiding van de melding.

4.8 Aantal aangiftes bij politie

Het melden van een delict onderscheiden we van het doen van aangifte. Daadwerkelijk aangifte doen houdt in dat een proces-verbaal of een standaard aangifteformulier is opgemaakt en ondertekend. Bijna vier op de tien (39%) van de bedrijven waar is ingebroken, doet daadwerkelijk aangifte.

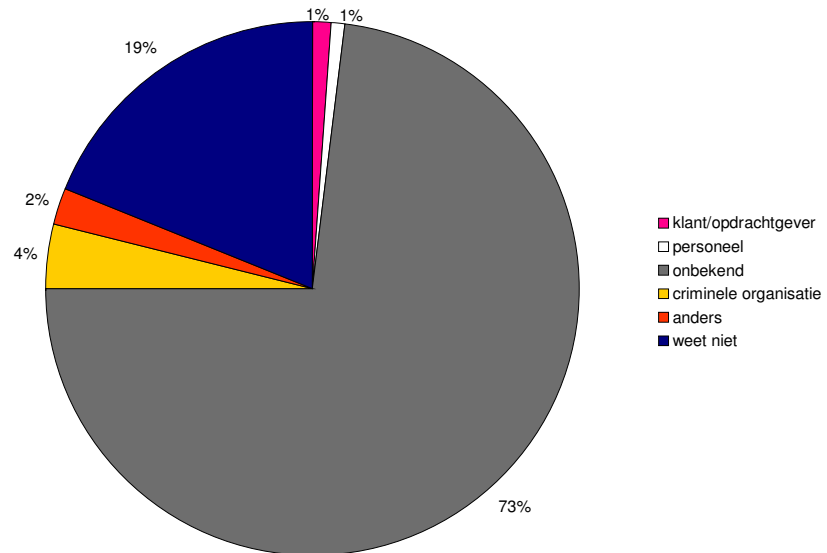
Agglomeratie en regio

In het centrum van de stad doen bedrijven vaker aangifte dan in andere delen van een stad (55%). Ruim de helft van de bedrijven (53%) in de Randstad doet aangifte wanneer een inbraak heeft plaatsgevonden.

4.9 Vermoedelijke dader bij inbraak

Slechts bij een beperkt aantal bedrijven waar wordt ingebroken, heeft men een concreet vermoeden van wie de dader is, zoals klanten of opdrachtgevers (1%), personeel (1%) of een criminele organisatie (4%). De meeste getroffen ondernemers (73%) sluiten die categorieën echter uit en vermoeden dat de dader een onbekende is van het bedrijf. De rest van de bedrijven (19%) tast geheel in het duister in welke kringen naar de dader moet worden gezocht.

10 | Vermoedelijke dader bij inbraak (één antwoord mogelijk)⁵

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: transportbedrijf slachtoffer van inbraak (n=547)

⁵ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

5 Diefstal

5.1 Percentage bedrijven waar diefstal voorkomt

Onder diefstal verstaan we het wegnemen van zaken die eigendom zijn van het bedrijf. Het kan hier zowel gaan om diefstal door het eigen personeel of om diefstal door derden. Om eventuele dubbeltellingen te voorkomen rekenen we de gestolen goederen bij inbraak niet onder diefstal mee.

Eén op de tien bedrijven (10%) heeft in 2008 te maken met één of meer vormen van diefstal. Dit betekent een daling ten opzichte van 2004 toen nog 15% last had van diefstal. In totaal gaat het om circa 2.900 vestigingen. Het gaat voornamelijk om diefstal uit gebouwen (6%) en diefstal uit bedrijfswagens (5%). Diefstal van vervoermiddelen zelf komt bij 2% van de bedrijven voor (zie tabel 11).

Branche

Een kwart (24%) van de communicatiebedrijven wordt slachtoffer van diefstal tegen 9% van de vervoerbedrijven.

5.2 Totaal aantal gepleegde diefstallen

Op basis van het aantal getroffen bedrijven en de gemiddelde frequentie waarmee men getroffen zegt te worden, ramen wij het totale aantal diefstallen in de hele sector op circa 11.500⁶ (zie tabel 11). Het aantal diefstallen is gedaald ten opzichte van 2004 (toen 28.000). Ook de gemiddelde frequentie is afgenomen (6,6 keer per getroffen vestiging in 2004 tegenover 4,2 keer in 2008).

Het absolute aantal ondervraagde communicatiebedrijven dat slachtoffer wordt van diefstal is niet hoog genoeg om aparte uitspraken over deze branche te kunnen doen in de rest van dit hoofdstuk.

⁶ In de hoofdtabel staat 12.000 in plaats van 11.500 weergegeven, omdat we in de hoofdtabel afronden op hele duizendtallen.

11 | Frequentie diefstal uit gebouwen, van en uit vervoermiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=3.008)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt ⁷	Totaal aantal diefstallen voor alle bedrijven
Uit gebouwen	5,8%	3,3	5.700
Uit vervoermiddelen	5%	2,9	4.200
Van vervoermiddelen	2,3%	2,4	1.600
Totaal	9,7% ⁸	4,2	11.500

Bron: TNS NIPO, 2008

Regio

Bedrijven in het noorden en het westen (niet Randstad) hebben minder vaak te maken met diefstal dan gemiddeld (respectievelijk 2,5 en 3,1 keer per jaar).

5.3 Locatie diefstal vervoermiddelen

De meerderheid van de inbraken in transportmiddelen vindt plaats buiten het eigen bedrijfsterrein.

12 | Locatie inbraak in transportmiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	19
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	30
Elders in Nederland	33
Buitenland	14
Weet niet	4
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: bedrijven die slachtoffer zijn van inbraak in vervoermiddelen (n=202)

5.4 Totale schade door diefstal

Bijna alle (97%) bedrijven waar gestolen wordt, zeggen *directe* schade te lijden als gevolg van de diefstal. Deze gemiddelde directe schade bedraagt naar schatting ongeveer € 4.100 per getroffen vestiging. De totale directe schade die de gehele sector transport oploopt als gevolg van diefstal berekenen we op ruim € 11 miljoen.

⁷ Van de door diefstal getroffen bedrijven geeft 73% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten en 20% zegt het te schatten.

⁸ Het verschil met de som van diefstal uit gebouwen, diefstal uit vervoermiddelen en diefstal van vervoermiddelen (som is 9,7% in plaats van 13,1%) wordt verklaard door vestigingen die met meerdere vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar één keer meegerekend.

Ruim vier op de tien bedrijven (45%) waar gestolen wordt, zegt *indirecte* schade te lijden als gevolg van de diefstal. Als bedrijven indirecte schade oplopen, bedraagt dit gemiddeld ongeveer € 2.400. De totale indirecte schade als gevolg van diefstal voor de gehele sector transport ramen we op ruim € 3 miljoen.

De directe en indirecte schade samen komt neer op bijna € 14 miljoen totale schade voor de hele sector⁹. We zien hier een afname in vergelijking met 2004 toen dit bedrag nog op €22 miljoen lag.

Agglomeratie

Het aantal bedrijven in het centrum van de stad dat te maken heeft met diefstal is te laag om er uitspraken over te kunnen doen. In de rest van het hoofdstuk kunnen dan ook geen uitspraken worden gedaan over bedrijven met deze stedelijke ligging. Bedrijven aan de rand van de stad hebben een hogere directe schade dan gemiddeld (€ 5.500 tegen gemiddeld € 4.100 per getroffen vestiging).

Ook is het aantal bedrijven verdeeld naar regio te laag om er uitspraken over te kunnen doen.

5.5 Aantal meldingen diefstal bij politie

Zes op de tien bedrijven (61%) die slachtoffer zijn geworden van diefstal doen melding bij de politie. De vestigingen die diefstal melden bij de politie, doen dit met een frequentie van 2,2 keer per jaar. Op basis van deze frequentie ramen we het totale aantal meldingen van diefstal voor alle bedrijven op circa 3.900 per jaar. Dit is 34% van het aantal gevallen van diefstal voor de gehele sector.

Bijna eenderde (31%) van de vestigingen die te maken hebben met diefstal, doet daadwerkelijk aangifte door het ondertekenen van een proces-verbaal.

Regio

Het aantal meldingen van diefstal is in het westen (niet Randstad) hoger (71%) dan het aantal meldingen in het zuiden van het land (52%).

5.6 Redenen om diefstal niet te melden

De belangrijkste reden om de politie niet op de hoogte te stellen van een diefstal is dat de verwachting is dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding. Daarnaast heeft men het idee dat de schade te klein is om melding/aangifte te doen omdat het binnen het eigen risico valt. Te weinig bewijs is ook een reden om geen melding te maken

⁹ Dit getal komt niet overeen met het getal in de hoofdtabel (€ 15miljoen). Het getal in de hoofdtabel is het resultaat van de optelsom van directe en indirecte schade op basis van niet-afgeronde cijfers. Het getal in de tekst is het resultaat van een optelsom van directe en indirecte schade op basis van afgeronde cijfers. Hierdoor kan een verschil optreden.

van diefstal. Deze reden wordt vaker aangegeven dan in 2004 het geval was (toen: 4%). De belangrijkste redenen om diefstal niet te melden bij de politie staan hieronder weergegeven.

13 | Meest genoemde redenen om diefstal niet te melden bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	34
Schade was te klein (binnen eigen risico)	32
Te weinig bewijs, niet aantoonbaar	18
Geen tijd	7
Probleem zelf aangepakt	6
Ontevredenheid over aanpak laatste aangiftebehandeling	3

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft diefstal niet gemeld bij de politie (n=139)

Agglomeratie en regio

Het absolute aantal ondervraagde bedrijven dat slachtoffer wordt van diefstal is niet hoog genoeg om aparte uitspraken over deze stedelijke ligging en regio te kunnen doen in de rest van dit hoofdstuk.

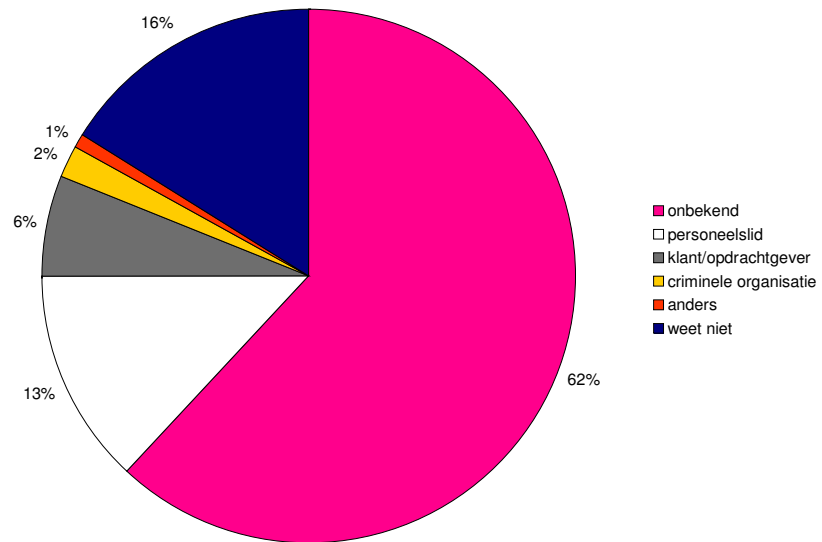
5.7 Registratie van diefstal door de politie

Ruim acht op de tien bedrijven (84%) die melding doen, geven aan dat de politie hun melding registreert. Bijna zes op de tien bedrijven (57%) zeggen dat de politie proces-verbaal opmaakt. Een kwart (24%) van de bedrijven dat diefstal meldt, geeft aan dat de politie een onderzoek is begonnen.

5.8 Vermoedelijke dader bij diefstal

Personeelsleden (vast, ingehuurd, of ex-) worden door ruim één op de tien bedrijven waar wordt gestolen, verdacht van diefstallen (13%). Klanten of opdrachtgevers worden verdacht door 6% van de bedrijven. Bij ruim zes op de tien getroffen bedrijven (62%) sluit men deze categorieën uit en vermoedt men dat de dief geen bekende is van de vestiging. Twee procent van de bedrijven verdenkt een criminele organisatie. Zestien procent van de getroffen ondernemers sluit geen enkele categorie uit van daderschap en weet niet in welke kringen de dader gezocht zou moeten worden.

14 | Vermoedelijke dader bij diefstal (één antwoord mogelijk)¹⁰

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van diefstal (n=396)

¹⁰ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

6 Vernieling

6.1 Percentage transportbedrijven waar vernieling voorkomt

Onder vernielingen verstaan we het opzettelijk beschadigen van bezittingen van bedrijven waarbij de dader niet handelt uit winstbejag. Het kan hierbij gaan om opzettelijke vernieling, brandstichting of het aanbrengen van graffiti aan bedrijfsgebouwen, vervoermiddelen of andere eigendommen.

Van de transportbedrijven heeft 12% te maken met dergelijke vernielingen. Dit komt neer op circa 3.000 vestigingen. Dit verschilt met 2004 toen een groter deel van de bedrijven slachtoffer werd van vernielingen (17%).

Het gaat in de transportsector vooral om vernielingen aan vervoermiddelen (8%).

Vernielingen aan gebouwen komen in wat mindere mate voor (5%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad hebben vaker dan gemiddeld te maken gehad met vernielingen (18%). Bedrijven buiten de stad hebben hier juist relatief minder vaak mee te maken (9%).

6.2 Totaal aantal vernielingen

Gemiddeld komt vernieling aan gebouwen per getroffen vestiging 2,5 keer per jaar voor. Op basis hiervan ramen wij het totale aantal vernielingen aan gebouwen per jaar op ruim 3.000.

Vernielingen aan vervoermiddelen komen gemiddeld ruim 3,1 keer per jaar voor bij bedrijven die slachtoffer zijn. Met deze frequentie komt het totale aantal vernielingen aan vervoermiddelen uit op bijna 8.000 per jaar.

Het aantal vernielingen aan gebouwen en transportmiddelen samen komt gemiddeld 3,5 keer per jaar voor per bedrijf. Het totale aantal vernielingen komt neer op ruim 11.000 delicten. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 toen ruim 19.000 vernielingen werden gerapporteerd.

Het gemiddeld aantal vernielingen aan gebouwen en transportmiddelen is lager bij communicatiebedrijven (1,9 keer versus 3,5 keer gemiddeld) dan bij vervoersbedrijven (3,5). Het absolute aantal ondervraagde communicatiebedrijven dat slachtoffer wordt van vernielingen is niet hoog genoeg om aparte uitspraken over deze branche te kunnen doen in de rest van dit hoofdstuk.

Agglomeratie en regio

Bedrijven die zich hebben gevestigd in het centrum van de stad hebben relatief gezien minder vaak last van vernielingen (2,5 keer versus 3,5 keer gemiddeld).

15 | Frequentie vernieling aan gebouwen en vervoermiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=3.008)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ¹¹	Totaal aantal vernielingen voor alle bedrijven
Gebouwen	4,6%	2,5	3.000
Vervoermiddelen	8,4%	3,1	8.000
Totaal	11,8% ¹²	3,5	11.000

Bron: TNS NIPO, 2008

6.3 Locatie van vernieling

Zes op de tien vernielingen (60%) aan vervoermiddelen vindt plaats binnen de eigen regio.

16 | Locatie vernieling aan vervoermiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	18
Binnen eigen regio	42
Elders in Nederland	30
Buitenland	9
Weet niet	1
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van vernieling aan vervoermiddel (n=303)

Regio en agglomeratie

Bedrijven in de Randstad en – wanneer we kijken op agglomeratie niveau - bedrijven die zich hebben gevestigd in het centrum van een stad hebben vaker dan gemiddeld te maken met vernielingen aan transportmiddelen binnen de eigen regio (maar buiten het bedrijventerrein) (beide 61% versus 42% gemiddeld).

¹¹ Van de door vernielingen getroffen bedrijven geeft 76% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten en 24% zegt het te schatten.

¹² Het verschil met de som van vernieling aan gebouwen en vernieling aan vervoermiddelen (som is 11,8% in plaats van 13%) wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar een keer meegerekend.

6.4 Totale schade door vernielingen

Ruim negen op de tien (93%) bedrijven waar vernield wordt, zeggen *directe* schade te lijden als gevolg van vernieling. Bedrijven die directe schade oplopen, hebben gemiddeld een schade van € 1.600. Op basis hiervan ramen we de totale directe schade in de transport als gevolg van vernieling, brandstichting en graffiti op meer dan € 5 miljoen.

Vier op de tien bedrijven (39%) waar gestolen wordt, zeggen *indirecte* schade te lijden als gevolg van vernieling. De indirecte schade die bedrijven oplopen, bedraagt gemiddeld € 700 per jaar. De totale indirecte schade ramen wij op circa € 1 miljoen voor de gehele sector transport.

Bij elkaar komt de schade neer op bijna € 6 miljoen. In vergelijking met 2004 is dit bedrag afgenomen (€ 10 miljoen).

6.5 Aantal meldingen vernielingen bij politie

Ruim vier op de tien transportbedrijven (45%) die slachtoffer zijn van vernieling, brandstichting of aanbrengen van graffiti meldt dit bij de politie.

De gemiddelde frequentie van het melden van een vorm van vernieling is 3,1 keer per jaar onder getroffen bedrijven. Het totaal aantal meldingen van vernieling, brandstichting of graffiti voor de gehele sector ramen we op ruim 5.000. Dit is 44% van het totaal aantal gepleegde vernielingen in de sector. In totaal doet ruim een vijfde (22%) van de getroffen bedrijven aangifte van vernielingen.

Regio

In het noorden doen bedrijven vaker dan gemiddeld melding van vernieling (62% tegen gemiddeld 45%).

6.6 Redenen om vernieling niet te melden

De voornaamste redenen om de politie niet op de hoogte te stellen van de vernieling is de verwachting dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding. De beperkte omvang van de schade speelt ook een rol bij het niet melden van vernielingen. Te weinig, niet aantoonbaar bewijs is opvallend vaker genoemd als reden om niet naar de politie te gaan dan in 2004. Toen gaf 3% van de transportbedrijven deze reden aan.

17 | *Meest genoemde redenen om vernieling niet te melden bij de politie*
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	36
Schade was te klein (binnen eigen risico)	25
Probleem zelf aangepakt	10
Te weinig bewijs, niet aantoonbaar	8
Geen tijd	8

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft vernieling niet gemeld bij de politie (n=224)

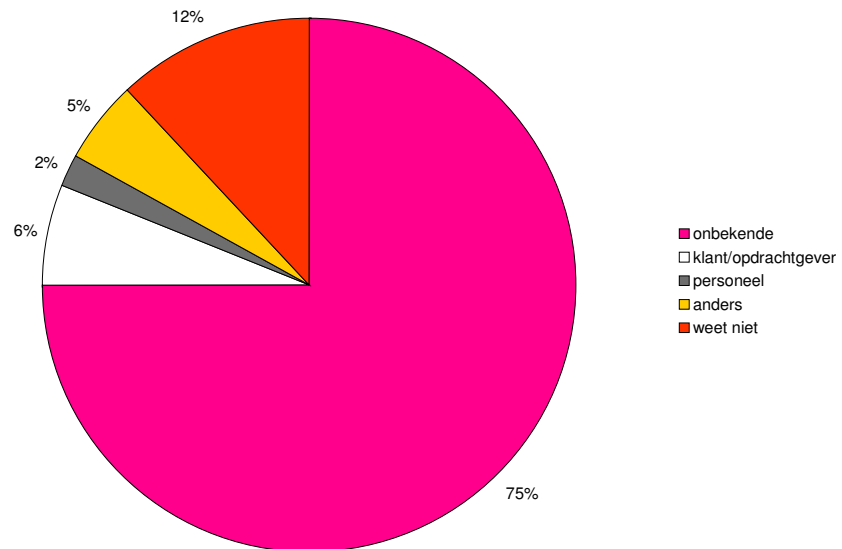
6.7 Registratie van vernieling door politie

Zeven op de tien bedrijven (71%) die vernielingen melden bij de politie geven aan dat de politie deze melding heeft geregistreerd. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 toen bij 80% de melding werd geregistreerd. De helft (50%) van de melders zegt dat de politie proces-verbaal heeft opgemaakt. Een kwart van de melders (24%) geeft aan dat de politie een onderzoek in heeft gesteld naar de vernielingen.

6.8 Vermoedelijke dader bij vernielingen

In sommige gevallen verdenken ondernemers klanten of opdrachtgevers (6%) van een vernieling. Bijna nooit verdenken ze personeel (2%). In de meeste gevallen vermoeden zij dat de dader van de vernieling geen bekende is van de vestiging (75%). Ruim één op de tien (12%) van de getroffen bedrijven sluit geen enkele categorie personen uit van daderschap en weet niet in welke kringen de dader gezocht zou moeten worden.

18 | Vermoedelijke dader van vernielingen (één antwoord mogelijk)¹³

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van vernieling, brandstichting en/of graffiti (n=421)

Regio

Bedrijven in de Randstad vermoeden vaker dat de dader van een vernieling een onbekende is (84% versus 75% gemiddeld).

¹³ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

7 Geweld

7.1 Aantal geweldsdelicten

Onder geweldsdelicten verstaan we voorvallen zoals mishandeling, bedreiging, beroving, afpersing, agressief gedrag of een zedendelict. Van alle transportbedrijven heeft 4% in de afgelopen 12 maanden te maken gehad met één of meer geweldsdelicten tegen het personeel. Dat is lager dan in 2004. Toen had 7% van het personeel te maken met één of meer geweldsdelicten.

Gezien het beperkte absolute aantal ondervraagde transportbedrijven dat met geweldsdelicten te maken heeft, is het niet mogelijk in de rest van het hoofdstuk uitspraken te doen naar branche, stedelijke ligging of regio.

7.2 Meest voorkomende geweldsdelicten

Het meest voorkomende geweldsdelict is bedreiging gevolgd door mishandeling.

19 | Aard van de geweldsdelicten waar de sector slachtoffer van wordt (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Geweldsdelict	%
Bedreiging	79
Mishandeling	14
Agressief gedrag / verbaal geweld	11
Overval, beroving	4

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=156)

7.3 Aantal melding geweldsdelicten bij politie

Ruim de helft (52%) van de vestigingen die te maken hebben met geweldsdelicten, melden dit bij de politie. Een vijfde (19%) van de vestigingen die met geweldsdelicten te maken heeft, doet hiervan in officiële zin aangifte.

7.4 Redenen om geweldsdelicten niet te melden

Slachtoffers van geweldsdelicten die *geen* melding hiervan maken (37%), doen dit voornamelijk omdat ze de indruk hebben dat de politie naar aanleiding van de melding geen actie zal ondernemen. Daarnaast zoeken veel bedrijven zelf een oplossing voor het probleem. Ook speelt mee dat er te weinig tijd of te weinig bewijs is om de politie op de hoogte te stellen.

20 | *Meest genoemde redenen om geweldsdelicten niet te melden bij de politie
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	37
Probleem zelf aangepakt	22
Geen tijd	11
Te weinig bewijs, niet aantoonbaar	10

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: meldt geweldsdelict niet bij de politie (n=62)

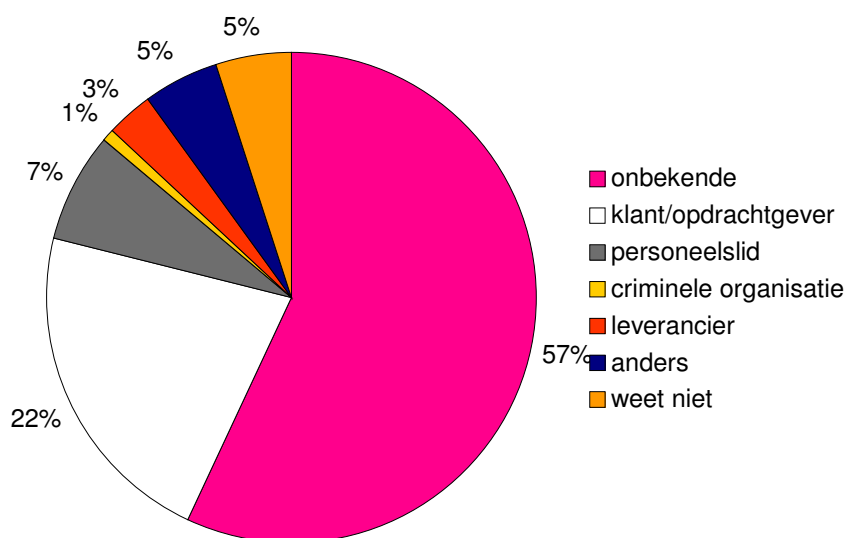
7.5 Registratie van geweldsdelicten door politie

Zeven op de tien (69%) bedrijven die geweldsdelicten melden, geven aan dat de politie de melding registreert. Bij de helft van de bedrijven (50%) wordt proces-verbaal opgemaakt. Ruim een kwart van de bedrijven (28%) die geweldsdelicten melden, geven aan dat de politie het delict onderzoekt.

7.6 Vermoedelijke dader bij geweldsdelict

Ruim een vijfde van de bedrijven (22%) die slachtoffer zijn van geweldsdelicten wijst een klant of opdrachtgever als vermoedelijke schuldige aan van het geweldsdelict. Bijna zes op de tien (57%) ondernemers denken dat de dader een onbekende is van de vestiging.

21 | Vermoedelijke dader bij geweldsdelicten (één antwoord mogelijk)¹⁴

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=156)

¹⁴ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weert niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

8 Overige vormen van criminaliteit

8.1 Percentage bedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomen

Vier procent van de bedrijven die actief zijn in de transportsector zijn slachtoffer van nog een andere vorm van criminaliteit naast de vormen die we eerder besproken hebben. Dit is gedaald ten opzichte van 2004 toen 5% van de bedrijven te maken had met een overige vorm van criminaliteit. In de praktijk zijn dat circa 1.100 vestigingen.

De overige vormen van criminaliteit die worden genoemd zijn met name gerelateerd aan oplichting. Ook wordt computercriminaliteit door een deel van de bedrijven genoemd.

22 | Overige vormen van criminaliteit

Overige vormen	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%
Oplichting / bedrog / flessentrekkerij	15	17	15	9	13
Sturen van spookfacturen	3	-	8	12	11
Fraude	4	7	7	6	9
Computercriminaliteit (hacken, virussen)	7	10	4	8	6

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van overig criminaliteitsdelict (2008 n= 120, 2007 n=139, 2006 n=201, 2005 n=206, 2004 n=346)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004.

Bedrijven die te maken hebben met dergelijke overige criminaliteitsvormen overkomt dit met een gemiddelde frequentie van 9,2 keer per jaar. Op basis hiervan berekenen wij het totale aantal overige delicten op 11.000 per jaar.

Op basis van het lage absolute aantal bedrijven dat getroffen wordt door overige vormen van criminaliteit kunnen wij in de rest van dit hoofdstuk geen uitspraken doen over verschillen tussen branches, stedelijke ligging en regio's.

8.2 Totale schade door overige vormen van criminaliteit

Zes op de tien (60%) getroffen bedrijven zeggen *directe* financiële schade te hebben ondervonden als gevolg van deze overige criminaliteitsvormen. Deze directe schade bedraagt gemiddeld € 2.200 per vestiging. De totale directe schade in de sector als gevolg van overige delicten berekenen we op een kleine € 2 miljoen.

Vier op de tien (41%) getroffen bedrijven zegt *indirecte* financiële schade te lijden als gevolg van overige vormen van criminaliteit. Deze indirecte schade bedraagt gemiddeld

€ 1.500 per vestiging. De totale indirecte schade voor de hele sector ramen we op € 1 miljoen.

Als we directe en indirecte schade bij elkaar optellen komen we uit op circa € 3 miljoen¹⁵.

8.3 Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit bij politie

De helft (50%) van de bedrijven die met vormen van overige criminaliteit te maken hebben, stellen de politie hiervan op de hoogte. Gemiddeld maken deze vestigingen 2,6 keer per jaar melding. Het totaal aantal meldingen ramen we op 1.500, dat is 14% van het totaal aantal delicten. Een vijfde (21%) van de getroffen vestigingen doet daadwerkelijk aangifte.

8.4 Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden

De helft van de getroffen bedrijven (50%) doet geen melding van overige criminaliteit. De belangrijkste reden voor vestigingen om de politie *niet* in te lichten, is de verwachting dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding. Een kwart (25%) van de bedrijven geeft aan dat de schade te klein was om melding/aangifte te doen. Zestien procent van de bedrijven geeft aan dat de aangifte of melding al door anderen is gedaan.

23 | *Meest genoemde redenen voor het niet melden van overige vormen van criminaliteit (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	41
Schade was te klein (binnen eigen risico)	25
Gedaan door anderen	16
Te weinig bewijs	7
Vestiging heeft probleem zelf aangepakt	5
Geen tijd	5

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: getroffen door overige vormen van criminaliteit, maar meldt dit niet bij de politie (n=59).

8.5 Registratie van overige criminaliteit door politie

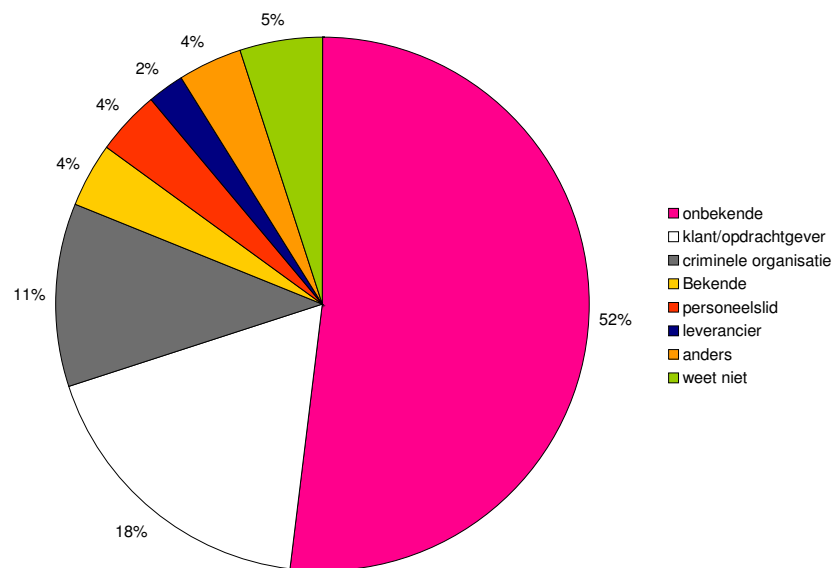
Volgens ruim drie kwart (77%) van de bedrijven die overige vormen van criminaliteit melden, registreert de politie deze meldingen. Bijna de helft (47%) van de bedrijven die overige vormen van criminaliteit melden, geeft aan dat de politie proces-verbaal heeft opgemaakt. Ruim eenderde (35%) van de bedrijven die deze delicten melden, geeft aan dat de politie een onderzoek heeft ingesteld.

¹⁵ Dit getal komt niet overeen met het getal in de hoofdtabel (€ 2 miljoen). Het getal in de hoofdtabel is het resultaat van de optelsom van directe en indirecte schade op basis van niet-afgeronde cijfers. Het getal in de tekst is het resultaat van een optelsom van directe en indirecte schade op basis afgeronde cijfers. Hierdoor kan een verschil optreden.

8.6 Vermoedelijke dader bij overige vormen van criminaliteit

Achttien procent verdenkt een klant of opdrachtgever als vermoedelijke dader van overige delicten. Ruim de helft (52%) van de getroffen ondernemers sluit de bovengenoemde categorieën uit en zegt dat de dader geen bekende is van de vestiging.

24 | Vermoedelijke dader van overige criminaliteit (één antwoord mogelijk)¹⁶

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van overige criminaliteit (n=120)

¹⁶ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

9 Interne criminaliteit

9.1 Percentage transportbedrijven waar interne criminaliteit voorkomt

Onder interne criminaliteit verstaan we hier diefstal van geld of goederen door het eigen personeel. In de meting van 2006 is hier voor de eerste keer naar gevraagd. Daarom kan alleen een vergelijking gemaakt worden tussen 2006 en 2008 en niet met voorgaande jaren. Hier vergelijken we alleen met 2006.

Van alle transportbedrijven heeft 5 procent te maken gehad met een vorm van interne criminaliteit in 2008. Bedrijven die aan de rand van een stad zijn gevestigd hebben relatief vaker last gehad van interne criminaliteit in 2008 (7%).

9.2 Maatregelen ter voorkoming interne criminaliteit

Bedrijven nemen verschillende maatregelen om interne criminaliteit tegen te gaan. Het controleren van de referenties bij het aannemen van nieuw personeel wordt het meest genoemd als maatregel om interne criminaliteit te voorkomen. De helft van de bedrijven (50%) noemt deze maatregel. Ruim vier op de tien bedrijven (43%) zegt dat zij regels met betrekking tot interne criminaliteit opstellen voor het personeel. Iedere maatregel is procentueel toegenomen in vergelijking met 2006. Een vijfde (21%) geeft aan in het geheel geen maatregelen te treffen om interne criminaliteit te voorkomen.

25 | *Maatregelen ter voorkoming van interne criminaliteit, antwoordcategorieën voorgelezen*

Maatregel	%
Controle van referenties bij aanname nieuw personeel	50
Opstellen van regels voor personeel m.b.t. interne criminaliteit	43
Standaard aangifte doen van interne criminaliteit bij de politie	37
Contoleren of potentiële werknemers antecedenten hebben (VOG)	33
Werknemers steekproefsgewijs controleren	24
Geen maatregelen getroffen	21

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: (n=2.360, bedrijven met 1 of meer werknemers in dienst)

Branche

Communicatiebedrijven doen vaker dan gemiddeld standaard aangifte van interne criminaliteit bij de politie (54% versus 37% gemiddeld).

Agglomeratie

Bedrijven aan de rand van de stad controleren ter preventie van interne criminaliteit vaker dan gemiddeld de referenties van nieuw personeel (54%), stellen vaker regels op voor het

personeel wat betreft interne criminaliteit (47%), vragen vaker naar een Verklaring Omtrent Gedrag (38%) en doen vaker standaard aangifte bij interne criminaliteit (43%).

Regio

In de Randstad controleren bedrijven vaker dan gemiddeld referenties van nieuw personeel ter voorkoming van interne criminaliteit (57%). Ook wordt er vaker dan gemiddeld standaard aangifte gedaan bij de politie (43%). In het zuiden van het land worden er meer regels opgesteld voor het personeel (47%) dan in de rest van Nederland. Ook ligt hier het percentage hoger voor het steekproefsgewijs controleren of de werknemers goederen of geld mee naar huis nemen (27%).

10 Tevredenheid politie

10.1 Contact met politie omtrent delicten

In de voorgaande hoofdstukken is vastgesteld dat het meldings- en aangiftegedrag wisselt per delict. Over de hele transportsector genomen, dus inclusief de bedrijven die niet met criminaliteit te maken hebben, heeft een vijfde (20%) van alle bedrijven het afgelopen jaar één of meer delicten gemeld. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 toen 30% van de transportbedrijven melding maakte. Van alle transportbedrijven heeft 10% van één of meer delicten in officiële zin aangifte gedaan. Ook dit percentage verschilt met dat van 2004 toen 15% van de bedrijven aangifte deed.

26 | Contact met de politie: meldings- en aangiftegedrag van alle transportbedrijven

Van alle transportbedrijven:	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%
Melding gedaan totaal (van 1 of meer delicten)	30	26	25	24	20
Aangifte gedaan totaal (van 1 of meer delicten)	15	13	12	12	10

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: alle bedrijven in de sector transport (2008 n= 3.008, 2007 n=3.627, 2006 n=4.835, 2005 n=3.924, 2004 n=6.546)

Agglomeratie en regio

Bedrijven buiten de stad maken relatief minder vaak melding van delicten (18%). In de Randstad doen bedrijven juist vaker melding (25%).

In onderstaande tabellen staat voor de slachtoffers van de verschillende delicten weergegeven welk percentage het delict meldt danwel aangifte doet.

27 | Meldingsgedrag van met criminaliteit geconfronteerde transportbedrijven

Delict	Melding	Melding	Melding	Melding	Melding
	2004	2005	2006	2007	2008
<i>% van getroffen bedrijven</i>	%	%	%	%	%
Inbraak	83	83	80	85	82
Diefstal	63	63	60	65	61
Vernieling/brandstichting/graffiti	50	50	47	49	45
Gewelddelicten	56	59	56	53	52
Overige delicten	45	39	48	46	50

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

28 | Aangiftegedrag van met criminaliteit geconfronteerde transportbedrijven

Delict	Aangifte 2004	Aangifte 2005	Aangifte 2006	Aangifte 2007	Aangifte 2008
<i>% van getroffen bedrijven</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>
Inbraak	35	36	35	38	39
Diefstal	35	33	32	36	31
Vernieling/brand- stichting/graffiti	22	22	23	23	22
Gewelddelicten	23	18	23	21	19
Overige delicten	24	17	21	19	21

Bron: TNS NIPO, 2008

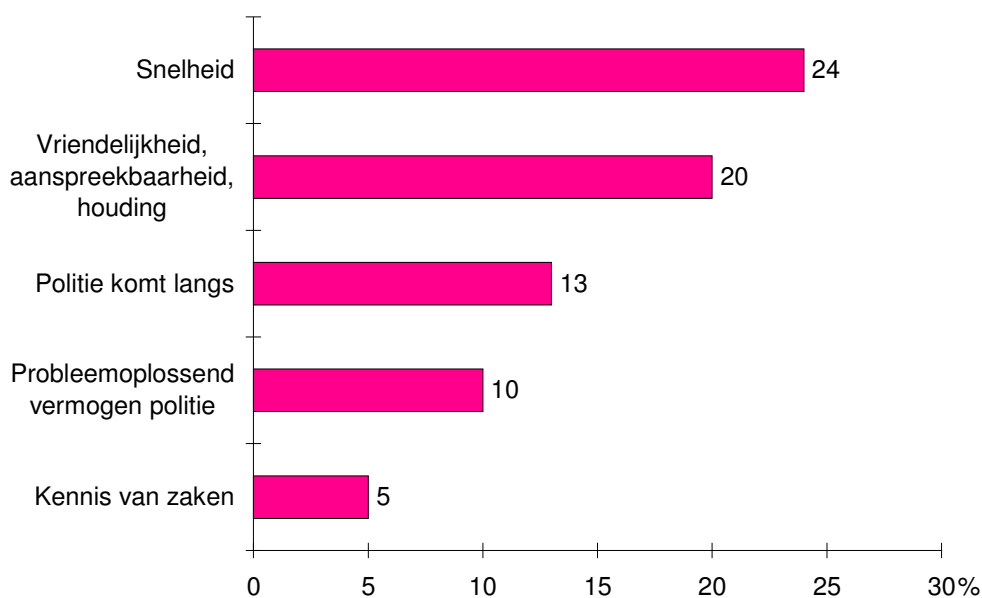
Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

10.2 Tevredenheid aspecten contact met de politie

De transportbedrijven die contact hebben met de politie voor het melden of aangeven van een delict noemen een aantal punten waarop de politie in hun ogen goed werk aflevert. Het meest genoemde punt is de snelheid waarmee de politie de melding afhandelt. Een vijfde (20%) noemt de vriendelijkheid en aanspreekbaarheid van de politie. De bereidheid om langs te komen wanneer daaraan behoefte bestaat en het probleemoplossend vermogen worden ook veel genoemd. In onderstaande grafiek staan de meest genoemde punten weergegeven.

29 | *Meest genoemde positieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

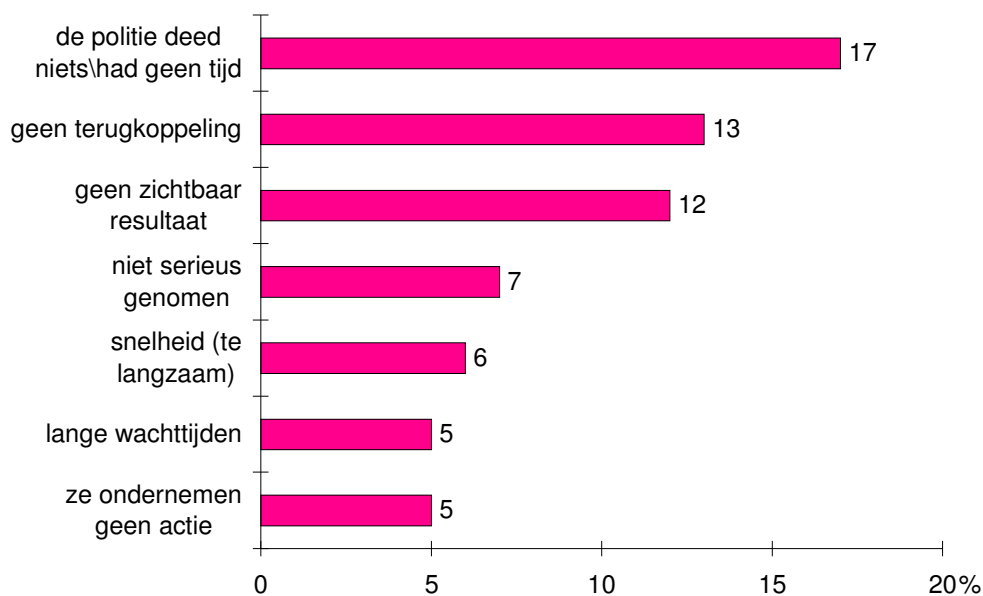
Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft een of meer delicten gemeld (n=761)

10.3 Aspecten waarover transportbedrijven ontevreden zijn in contact met de politie

De transportbedrijven die een delict melden of aangeven, noemen ook een aantal punten waarop de politie in hun ogen minder goed werk aflevert. Zij noemen met name de (schijnbaar) passieve houding van de politie. Het gebrek aan terugkoppeling en het uitblijven van zichtbaar resultaat naar aanleiding van de melding of aangifte worden ook regelmatig genoemd. De meest genoemde redenen voor ontevredenheid zijn weergegeven in onderstaande figuur.

30 | Meest genoemde negatieve aspecten over de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft een of meer delicten gemeld bij de politie (n=761)

Agglomeratie

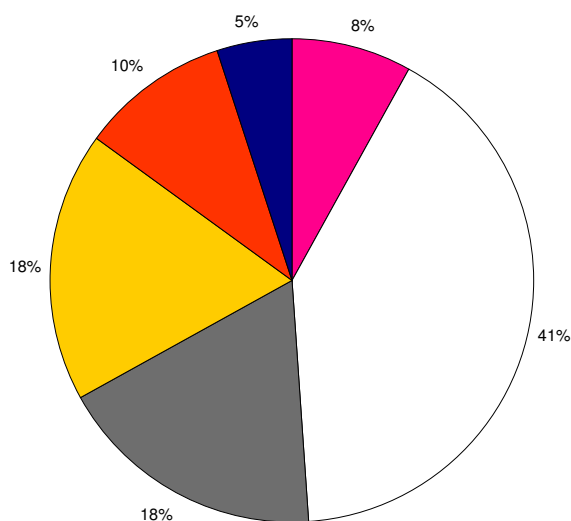
Bedrijven die gevestigd zijn aan de rand van de stad klagen vaker dan gemiddeld over de snelheid waarmee de politie ter plaatse kwam (8% versus 6% gemiddeld).

10.4 Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte

Over het geheel genomen is de helft van de transportbedrijven (50%) die melding en/of aangifte doen, tevreden of zelfs zeer tevreden over de manier waarop de politie die melding van delicten afhandelt. Dit percentage is gestegen ten opzichte van 2004 (toen: 41%).

Ruim een kwart (28%) van de transportbedrijven die melding of aangifte doen, is ontevreden of zeer ontevreden over het optreden van de politie.

31 | *Mate van tevredenheid met het afhandelen van meldingen en aangiften door de politie (één antwoord mogelijk)*

■ Zeer tevreden □ Tevreden ■ Niet tevreden, niet ontevreden ■ Ontevreden ■ Zeer ontevreden ■ Weet niet

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft één of meer delicten gemeld bij de politie (n=794)

Regio

In de Randstad zijn bedrijven veel meer tevreden over het optreden van de politie dan in de rest van Nederland (61% versus 50% gemiddeld). In het zuiden van Nederland is men juist minder tevreden (42%).

11 Advies inwinnen en project participatie

11.1 Aantal transportbedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid

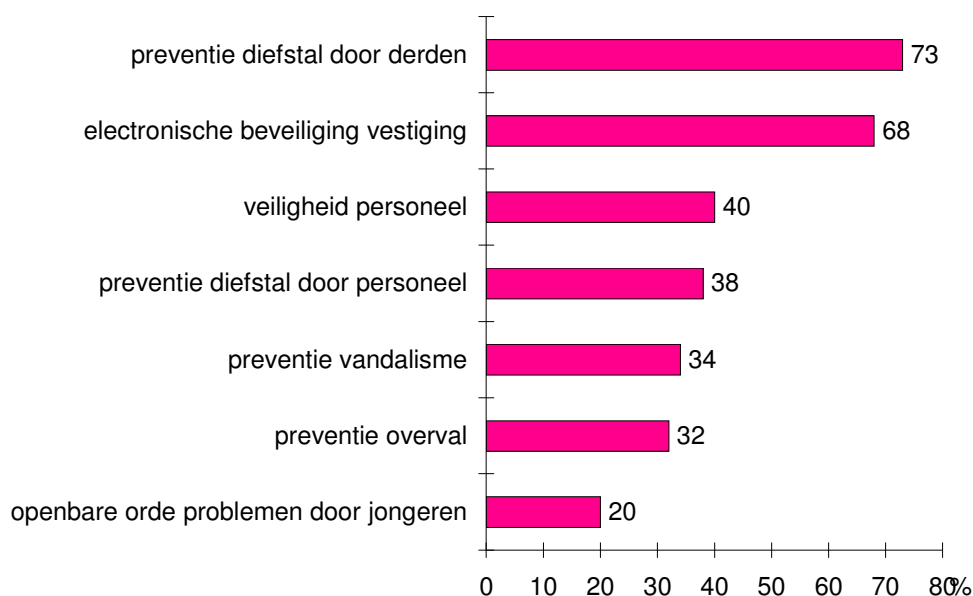
Bijna een vijfde van de vestigingen (18%) laat zich adviseren op het terrein van criminaliteitspreventie en veiligheid. Communicatiebedrijven (31%) winnen vaker advies in dan gemiddeld (18%).

Bedrijven die criminaliteit als probleem beschouwen, laten zich vaker adviseren dan bedrijven die criminaliteit niet als probleem beschouwen. Eveneens bestaat er een verband tussen de mate waarin delicten voorkomen en het inwinnen van advies: relatief veel bedrijven die zich laten adviseren zijn eenmalig of meervoudig slachtoffer van criminaliteit.

11.2 Terreinen waarop transportbedrijven advies inwinnen

In de meeste gevallen winnen transportbedrijven advies in over het voorkomen van diefstal door derden en het elektronische beveiligen van de vestiging. Het absolute aantal ondervraagde communicatiebedrijven dat advies inwint is niet hoog genoeg om aparte uitspraken over deze groep te rechtvaardigen.

32 | Adviesterreinen (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: laat zich adviseren (n=654)

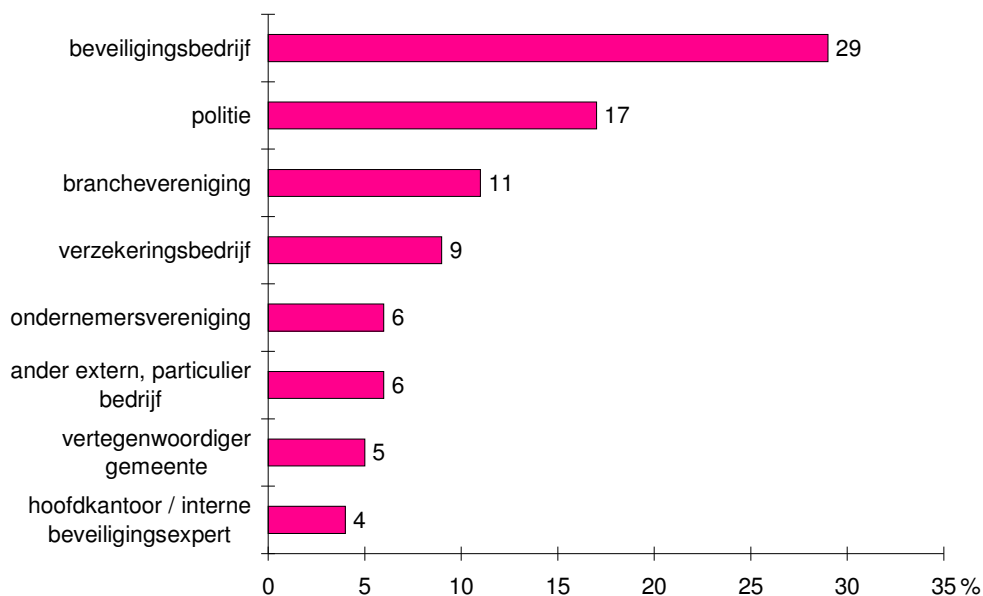
Regio

Bedrijven in het oosten winnen vaker advies in over het voorkomen van vandalisme (45%) dan gemiddeld (34%).

11.3 Partijen waarbij transportbedrijven advies inwinnen

Transportbedrijven raadplegen vooral externe beveiligingsbedrijven voor advies over criminaliteitspreventie.

33 | Adviserende partijen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: laat zich adviseren (n=654)

Agglomeratie

In het centrum van een stad gaan bedrijven veel vaker dan gemiddeld naar de politie toe voor advies (28% versus 17% gemiddeld).

Regio

Bedrijven in het zuiden van het land richten zich relatief vaak tot een verzekeringfirma (14% versus 9% gemiddeld).

11.4 Participatie in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit

Een klein gedeelte van de vestigingen (5%) participeert in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit, openbare orde en veiligheid. Communicatiebedrijven participeren minder vaak in projecten dan gemiddeld (1% versus 5%). Het absolute aantal ondervraagde communicatiebedrijven dat participeert in projecten is niet hoog genoeg om aparte uitspraken over deze groep te rechtvaardigen in de rest van dit hoofdstuk.

Ook hier zien we een relatie met de criminaliteitssituatie: bedrijven die deelnemen aan projecten ervaren criminaliteit vaker als een probleem dan niet-deelnemende vestigingen. Zij zijn ook vaker dan gemiddeld meervoudig slachtoffer.

Agglomeratie en regio

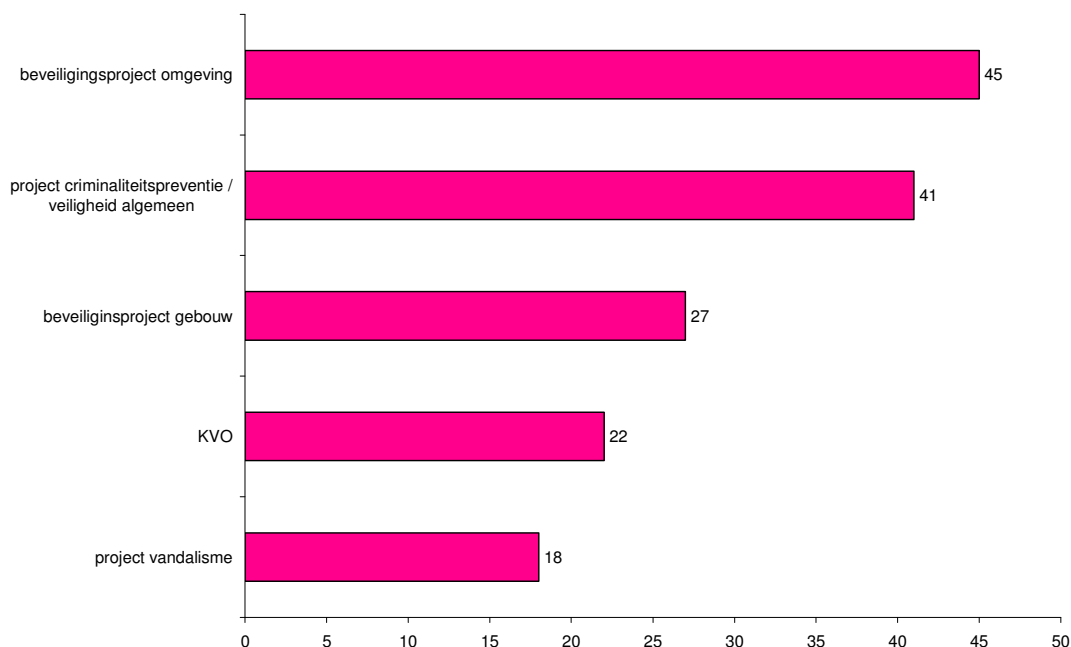
In het noorden van het land participeren bedrijven minder vaak aan projecten (3%). Wanneer we kijken naar agglomeratieverschillen zien we dat bedrijven aan de rand van de stad vaker dan gemiddeld meedoen (6%).

11.5 Soort projecten waaraan bedrijven deelnemen

Onder bedrijven die deelnemen aan projecten zijn omgeving beveiligingsprojecten het meest geliefd. Andere projecten waaraan zij veelvuldig deelnemen zijn gericht op algemene criminaliteitspreventie. Het project KVO (Keurmerk Veilig Ondernemen) wordt vaker dan in 2004 genoemd als project (22% tegen 11% in 2004).

Het absolute aantal ondervraagde bedrijven dat participeert in projecten is niet hoog genoeg om aparte uitspraken over regio, branche en agglomeratie te doen.

34 | Soort project waaraan bedrijven deelnemen (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

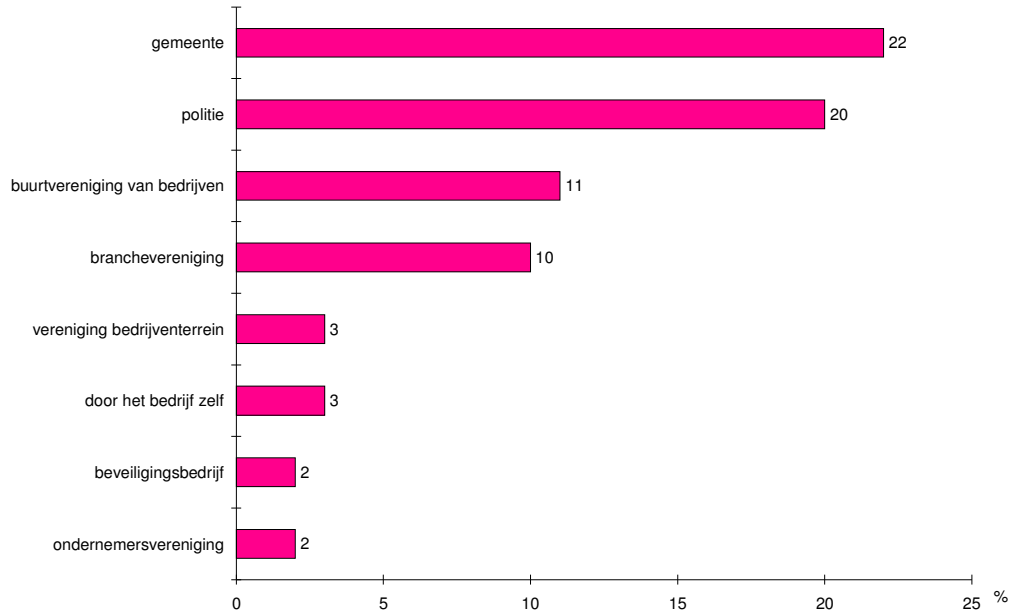
Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: neemt deel aan project (n=223)

11.6 Organisatoren van projecten

De projecten waar bedrijven aan deelnemen, worden meestal georganiseerd door buurtverenigingen, gemeente of politie. In onderstaande grafiek staan de meest genoemde organisatoren van projecten.

35 | *Organisatoren van projecten (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: deelgenomen aan projecten (n=223)

7 Sectorrapport Zakelijke dienstverlening

Inhoud sector Zakelijke Dienstverlening

	Kerncijfers sector Zakelijke dienstverlening	223
	Achtergrondkenmerken sector Zakelijke dienstverlening	225
1	Slachtofferschap criminaliteit	226
1.1	Slachtofferschap criminaliteit	226
1.2	Meervoudig slachtofferschap	226
1.3	Probleemervaring criminaliteit	227
2	Registratie criminaliteit	229
2.1	Melding van geconstateerde criminaliteit bij bedrijfsleiding	229
2.2	Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging	229
2.2.1	Overzicht registratie delicten	230
2.3	Wijze van registreren criminaliteit	230
3	Preventieve maatregelen	231
3.1	Mate van preventieve maatregelen	231
3.2	Meest gebruikte preventieve maatregelen	231
3.3	Totale investeringen preventieve maatregelen	232
4	Inbraak	233
4.1	Percentage dienstverlenende bedrijven waar inbraak voorkomt	233
4.2	Totaal aantal inbraken afgelopen jaar	233
4.3	Locatie inbraken vervoersmiddelen	234
4.4	Totale schade door inbraak	235
4.5	Aantal meldingen inbraken bij de politie	236
4.6	Redenen om inbraak niet te melden	236
4.7	Registratie van inbraken door politie	237
4.8	Aantal aangiftes bij politie	237
4.9	Vermoedelijke dader bij inbraak	237
5	Diefstal	239
5.1	Percentage dienstverlenende bedrijven waar diefstal gepleegd is	239
5.2	Totaal aantal gepleegde diefstallen	240
5.3	Locatie diefstallen uit transportmiddelen	240
5.4	Totale schade door diefstal	241
5.5	Aantal meldingen diefstal bij politie	241
5.6	Redenen om diefstal niet te melden	241
5.7	Registratie van diefstal door de politie	242
5.8	Aantal aangiftes van diefstal	242
5.9	Vermoedelijke dader bij diefstal	242
6	Vernieling	244
6.1	Percentage dienstverlenende bedrijven waar vernieling voorkomt	244
6.2	Totaal aantal vernielingen	245
6.3	Locatie van vernielingen	246
6.4	Totale schade door vernielingen	246
6.5	Aantal meldingen vernielingen bij politie	247

6.6	Redenen om vernieling niet te melden	247
6.7	Registratie van vernieling door politie	248
6.8	Aangiftes van vernieling	248
6.9	Vermoedelijke dader bij vernieling	249
7	Geweld	250
7.1	Percentage dienstverlenende bedrijven waar geweldsdelicten voorkomen	250
7.2	Meest voorkomende geweldsdelicten	250
7.3	Aantal meldingen bij politie van geweldsdelicten	251
7.4	Redenen om geweldsdelicten niet te melden	251
7.5	Registratie van geweldsdelicten door politie	252
7.6	Vermoedelijke dader geweldsdelict	252
8	Overige vormen van criminaliteit	253
8.1	Percentage dienstverlenende bedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomt	253
8.2	Totale schade overige criminaliteit	253
8.3	Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit	254
8.4	Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden	254
8.5	Registratie van overige vormen van criminaliteit door politie	255
8.6	Aangifte van overige vormen van criminaliteit	255
8.7	Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit	255
9	Interne criminaliteit	257
9.1	Percentage dienstverlenende bedrijven waar interne criminaliteit voorkomt	257
9.2	Maatregelen ter voorkoming interne criminaliteit	257
10	Tevredenheid politie	259
10.1	Contact met politie omtrent delicten	259
10.2	Tevredenheid aspecten contact met politie	260
10.3	Aspecten waarover dienstverlenende bedrijven ontevreden zijn in contact met politie	261
10.4	Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte	262
11	Advies inwinnen en project participatie	263
11.1	Aantal dienstverlenende bedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid	263
11.2	Terreinen waarop dienstverlenende bedrijven advies inwinnen	263
11.3	Partijen waarbij dienstverlenende bedrijven advies inwinnen	264
11.4	Participatie in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit	265
11.5	Soort projecten waaraan dienstverlenende bedrijven deelnemen	265
11.6	Organisatoren van projecten	266

Kerncijfers sector Zakelijke dienstverlening

1 | Overzicht en ontwikkeling kerncijfers sector Zakelijke dienstverlening

	2004	2005	2006	2007	2008 toe-/ afname
% Slachtofferschap algemeen	29	26	25	24	23 -21%
% Meervoudig slachtofferschap	8	6	6	6	5 -38%
% Ervaart criminaliteit als probleem (enigszins+ernstig)	22	19	19	18	16 -27%
% Registreert criminaliteit	17	18	19	20	18
% Neemt preventieve maatregelen	74	76	75	75	72 -3%
% Neemt deel aan projecten	4	4	4	4	4
% Is tevreden over de politie (tevreden+zeer tevreden)	50	50	50	54	48

		Inbraak	Diefstal	Vernie- ling	Gewelds delicten	Overige crimi- naliteit
% Bedrijven waar voorkomt	2004	11,0	6,2	11,5	3,6	6,9
	2005	8,7	5,0	10,8	2,8	6,3
	2006	8,5	5,1	10,0	2,9	5,2
	2007	8,2	4,4	10,7	2,9	5,6
	2008	7,2	3,9	9,5	2,8	5,7
	<i>verschil¹</i>	-35%	-37%	-17%	-22%	-17%
	Gemiddelde frequentie / jaar per getroffen bedrijf	2004	1,8	2,8	2,5	3,6
2005		1,8	2,6	2,2	3,4	31,3
2006		1,7	2,4	2,5	3,8	33,5
2007		1,7	2,9	2,7	5,7	60,6
2008		1,7	2,4	2,5	4,1	38,8
<i>verschil</i>		-	-	-	-	-
Raming totaal aantal delicten ²		2004	34.000	28.000	47.000	Nvt
	2005	27.000	21.000	38.000		340.000
	2006	25.000	20.000	39.000		300.000
	2007	24.000	21.000	46.000		580.000
	2008	31.000	22.000	53.000		547.000
	<i>verschil</i>	-9%	-21%	+13%		-
	Raming totale schade ² (mln euro)	2004	84	33	24	Nvt
2005		74	27	22		21
2006		66	25	20		18
2007		63	22	22		16
2008		74	31	29		25
<i>verschil</i>		-12%		+21%		

% Getroffenen dat melding doet	2004	89	65	47	55	29
	2005	90	59	46	53	28
	2006	87	67	48	53	29
	2007	88	61	47	56	30
	2008	88	60	45	50	27
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-
% Getroffenen dat aangifte doet	2004	36	40	21	21	13
	2005	39	33	26	21	14
	2006	34	39	23	22	13
	2007	33	35	24	20	16
	2008	40	38	24	20	14
	<i>verschil</i>	-	-	-	-	-

¹ verschil: vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil met 2004. Het percentage eronder is de toename of afname ten opzichte van 2004 en staat alleen vermeld als het een statistisch significant verschil betreft.

² de marges die bij deze raming horen, zijn vermeld in de Overzichtstabel na de Samenvattende Bevindingen.

Achtergrondkenmerken sector Zakelijke dienstverlening

In de sector Zakelijke dienstverlening zijn naar schatting zo'n 248.000 bedrijfsvestigingen actief.

De sector kent de volgende branches:

Reclame- en economische adviesbureaus	(33% van de sector)
Assurantie- / onroerend goed- / accountants- / administratiekantoren	(29% van de sector)
Reisbureaus, advocaten	(13% van de sector)
Architecten, ingenieurs	(12% van de sector)
Overige financiële instellingen en overige zakelijke dienstverlening	(9% van de sector)
Bank- en verzekeringswezen	(4% van de sector)

Wanneer de resultaten daartoe aanleiding geven, geven wij een beschrijving van de resultaten op het niveau van deze branches, of op het niveau van regio of agglomeratie.

Hieronder staat een overzicht van de steekproeven die genomen zijn voor 2008, 2007, 2006, 2005 en 2004:

- steekproef 2008 n=12.089
- steekproef 2007 n=10.106
- steekproef 2006 n=9.047
- steekproef 2005 n=9.271
- steekproef 2004 n=7.819

1 Slachtofferschap criminaliteit

1.1 Slachtofferschap criminaliteit

Bijna een kwart (23%) van alle bedrijfsvestigingen in de zakelijke dienstverlening heeft de afgelopen 12 maanden te maken gehad met één of meer vormen van criminaliteit. Dit zijn in totaal 56.000 vestigingen. Het slachtofferschap is nu lager dan in 2004, toen 29% van de bedrijven in de zakelijke dienstverlening te maken had met criminaliteit.

1.2 Meervoudig slachtofferschap

Vijf procent van alle zakelijke dienstverleningsbedrijven is meervoudig slachtoffer, wat wil zeggen dat zij getroffen worden door meer dan één vorm van criminaliteit¹. Het meervoudig slachtofferschap is hiermee ook lager dan in 2004, toen 8% van de zakelijke dienstverleners tot meervoudig slachtoffer kon worden gerekend.

2 | (Meervoudig) slachtofferschap in de sector zakelijke dienstverlening

Percentage bedrijven slachtoffer van:

	Assurantie, onroerend goed, accountants	Architecten, ingenieurs	Adviesbureaus	Reisbureaus, uitzendbureaus	Bank- en verzekeringswezen	Overige zakelijke dienstverlening	Totaal
	%	%	%	%	%	%	%
0 delicten	78	81	78	71	74	77	78
1 soort delict	16	15	17	22	21	16	17
2 of meer soorten delicten (meervoudig slachtofferschap)	6	4	5	7	5	7	5
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: alle zakelijke dienstverleningsbedrijven (n=12.118)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van het totaal

Branche

Het algemeen slachtofferschap en meervoudig slachtofferschap is met name hoog bij de kleine zakelijke intermediairs zoals reis- en uitzendbureaus; respectievelijk (29% tegen 22% gemiddeld) en (7% tegen 5% gemiddeld).

¹ Bij de behandeling van de afzonderlijke delicten gaan wij in op herhaald slachtofferschap (frequentie).

Agglomeratie

Het algemeen slachtofferschap (27%), enkelvoudig slachtofferschap (21%) en meervoudig slachtofferschap (7%) is hoger bij bedrijven die in het centrum van een stad gevestigd zijn. Dit is lager bij bedrijven die buiten de stad gevestigd zijn (17% algemeen slachtofferschap, 14% enkelvoudig slachtofferschap en 4% meervoudig slachtofferschap).

Regio

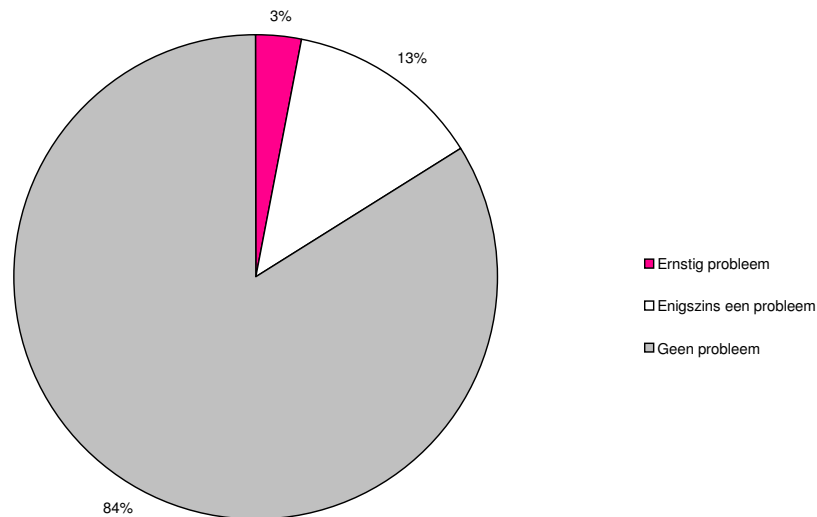
Het algemeen slachtofferschap is in de Randstad hoger dan gemiddeld (29%). In het oosten van het land is het lager dan gemiddeld (21%). In vergelijking met het landelijk gemiddelde is het meervoudig slachtofferschap in de Randstad hoger (8% tegen 5%).

1.3 Probleemervaring criminaliteit

De meerderheid (84%) van de dienstverlenende bedrijven ziet criminaliteit niet als een probleem voor de bedrijfsvoering. De rest van de bedrijven (16%) beschouwt criminaliteit wel als een probleem. Omgerekend naar absolute aantallen betekent dit dat in totaal ruim 39.000 dienstverlenende bedrijven criminaliteit in meerdere of mindere mate als een probleem voor de bedrijfsvoering ervaren.

Het percentage bedrijven in de zakelijke dienstverlening dat criminaliteit als een probleem ziet, is ten opzichte van 2004 gedaald. Toen ervoer 22% van de dienstverlenende bedrijven criminaliteit als een probleem voor de bedrijfsvoering.

3 | Ernst van de criminaliteitsproblematiek (één antwoord mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008
Basis: alle bedrijven (n=12.118)

Branche

Bedrijven actief in het bank- en verzekeringswezen zien criminaliteit vaker als een probleem dan gemiddeld in de dienstverlening het geval is. Eenvijfde (20%) van de bedrijven ervaart criminaliteit als een probleem tegen 16% landelijk. Ook overige financiële instellingen, reisbureaus en advocaten zien criminaliteit vaker als een probleem voor de bedrijfsvoering (respectievelijk 19% en 18%). Reclame- en economische adviesbureaus zien criminaliteit als een minder groot probleem voor het bedrijf dan gemiddeld (14%).

Agglomeratie

In het centrum van steden ervaren bedrijven criminaliteit vaker als een probleem (19% tegen 16% gemiddeld). Bij bedrijven buiten de stad is dat juist minder dan gemiddeld (12%).

Regio

De probleemervaring van criminaliteit ligt in de Randstad hoger dan landelijk gemiddeld (21% tegen 16%). In het noorden (12%) en in het oosten van het land (14%) is dit percentage lager dan gemiddeld.

2 Registratie criminaliteit

2.1 Melding van geconstateerde criminaliteit bij bedrijfsleiding

Volgens eenderde (33%) van de dienstverlenende bedrijven geeft het personeel geconstateerde criminaliteit *altijd* aan de bedrijfsleiding door. Hierbij plaatsen we de opmerking dat dit cijfer gebaseerd is op de antwoorden van de bedrijfsleiding. Bij 3% van de bedrijven gebeurt dit volgens de bedrijfsleiding nooit.

Branche

In het bank- en verzekeringswezen (47%), bij reisbureaus en uitzendbureaus (43%) en bij assurantie-, onroerend goed- en accountantskantoren (37%) geeft het personeel criminaliteit *altijd* door aan de bedrijfsleiding. Dit is bij deze bedrijven hoger dan het gemiddelde van 33%.

Agglomeratie

In het centrum van steden geeft personeel vaker (39%) dan gemiddeld de criminaliteit *altijd* door aan de bedrijfsleiding. Bij bedrijven buiten de stad is dit juist minder vaak (26%).

Regio

Bedrijven in de Randstad melden criminaliteit vaker dan gemiddeld aan de bedrijfsleiding (beide 35%). Bedrijven in het oosten van het land doen dat juist minder vaak (30%).

2.2 Registratie van geconstateerde criminaliteit binnen de vestiging

Hoewel bij 33% van de dienstverlenende bedrijven het personeel criminaliteit *altijd* aan de bedrijfsleiding doorgeeft, registreert bijna een vijfde van de vestigingen (18%) de voorgevallen delicten.

Branche

In het bank- en verzekeringswezen (28%) en reisbureaus en advocaten (23%) wordt door meer bedrijven dan gemiddeld (18%) criminaliteit geregistreerd.

Agglomeratie en regio

Bedrijven buiten de stad registeren de criminaliteit minder vaak (15%) dan gemiddeld. Bedrijven in de Randstad registreren criminaliteit vaker (20%) dan gemiddeld.

2.2.1 Overzicht registratie delicten

Onder dienstverlenende bedrijven die slachtoffer worden van criminaliteit, is inbraak het delict dat het meest geregistreerd wordt.

4 | Registreren van specifieke delicten

Getroffen bedrijven die delict registreren	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%
Inbraak (slachtoffers n=1.216)	44	46	48	52	51
Diefstal (slachtoffers n=696)	35	41	38	46	39
Vernieling (slachtoffers n=1.466)	28	34	30	35	34
Geweld (slachtoffers n=438)	35	38	42	43	41

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van het betreffende delict

De genoemde n betreft het aantal slachtoffers in 2008

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

2.3 Wijze van registreren criminaliteit

Bedrijven die criminaliteit registreren, doen dit meestal door middel van een registratiesysteem. Het bijhouden van het aantal gedane aangiften is ook een veelgebruikte manier om criminaliteit te registreren.

5 | Meest genoemde manieren van registratie van criminaliteit (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

Wijze van registreren	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%
Registratiesysteem	39	35	40	41	37
Houden aangiften bij	27	36	33	30	33
Houden verzekeringsclaims bij	10	11	8	8	8

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: registreert criminaliteit (2008 n=2750, 2007 n=2587, 2006 n= 2.384, 2005 n=2.232, 2004 n=1.779)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. 2004

Branche en agglomeratie

Bedrijven in het bank- en verzekeringswezen houden vaker dan gemiddeld criminaliteit bij door middel van een registratiesysteem (46% tegen 37% gemiddeld). Architectenbureau's en reclame- en economisch adviesbureaus doen dit juist minder vaak (respectievelijk 28% en 33%). Bedrijven in het centrum van een stad maken vaker dan gemiddeld gebruik van een registratiesysteem, namelijk 40%. Bedrijven buiten de stad maken juist minder gebruik van een registratiesysteem (31%). Zij registreren vaker dan gemiddeld criminaliteit door het bijhouden van verzekeringsclaims (11% tegen 8% gemiddeld).

3 Preventieve maatregelen

3.1 Mate van preventieve maatregelen

Bijna driekwart (72%) van alle dienstverlenende bedrijven treft maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Het percentage bedrijven dat maatregelen treft is daarmee lager dan in 2004. Assurantie bemiddelingskantoren (79%) en bedrijven in het bank en verzekeringswezen (82%) treffen vaker dan gemiddeld preventieve maatregelen. Ook dienstverlenende bedrijven aan de rand van de stad treffen vaker dan gemiddeld preventiemaatregelen (78%). Als we kijken naar de regio zien we dat bedrijven in het noorden van Nederland minder vaak (66%) preventiemaatregelen nemen. Bedrijven in het zuiden van het land doen dit juist vaker (79%).

3.2 Meest gebruikte preventieve maatregelen

De maatregelen die worden toegepast door minstens 10% van de dienstverlenende bedrijven ter preventie van criminaliteit, zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

6 | *De meest toegepaste preventieve maatregelen in/bij gebouwen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Maatregel		Assurantie, onroerend goed, accountants (n= 2.939)	Architecten, ingenieurs (n= 997)	Adviesbureaus (n= 2.702)	Reisbureaus, uitzendbureaus e.d. (n= 1.454)	Bank- en verzekeringswezen (n=507)	Overige zakelijke dienstverlening (n-966)	Totaal (n=9.589)
		%	%	%	%	%	%	%
1.	Alarm luid	53	43	44	52	50	49	48
2.	Alarm stil	37	30	32	34	41	34	34
3.	Extra sloten	27	35	34	26	28	30	30
4.	Extra zwaar hang- en sluitwerk	17	22	20	14	18	19	18
5.	Beveiligingsdienst / portier	10	9	10	12	13	13	11

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: treft preventiemaatregelen (n= 9.589)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil t.o.v. het totaal

Branche

Assurantie-, onroerendgoed- en accountantbureaus maken relatief meer gebruik van een luid alarm als preventieve maatregel (53% tegen 48%). Dit geldt ook voor reisbureaus en advocaten (52%). Assurantie-, onroerendgoed- en accountantbureaus maken ook vaker gebruik van stil alarm (37% tegen 34%). Dit geldt ook voor het bank- en verzekeringswezen, namelijk 44%. De preventieve maatregel extra sloten wordt het meest genomen door architecten en ingenieursbureaus (35%) en door reclame- en economisch adviesbureau's

(34%). Gemiddeld is dit 30%. Deze bedrijven gebruiken ook relatief vaker zwaar hang- en sluitwerk (respectievelijk 22% en 20% tegen 18% gemiddeld).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad en aan de rand van de stad maken vaker dan gemiddeld gebruik van een luid alarm (respectievelijk 51% en 50% tegen landelijk 48%). Buiten de stad is dit percentage lager, namelijk 43%. Aan de rand van de stad wordt tevens vaker gebruik gemaakt van stil alarm, namelijk 36% tegen landelijk 34%. Ook hier zien we dat vestigingen buiten de stad minder vaak gebruik maken van stil alarm, namelijk 32%.

3.3 Totale investeringen preventieve maatregelen

Bijna driekwart (72%) van alle dienstverlenende bedrijven treft maatregelen ter voorkoming van criminaliteit. Eénvijfde van deze bedrijven (21%) neemt echter maatregelen waar *geen* kosten aan zijn verbonden. De overige bedrijven die preventieve maatregelen nemen en er wel geld aan uitgeven, besteden hier gemiddeld € 1.500 aan. Het totale bedrag dat de hele sector uitgeeft aan preventiemaatregelen ramen we op € 188 miljoen. Dit is meer dan in 2004, toen naar schatting € 156 miljoen werd uitgegeven.

Bedrijven in het bank en verzekeringswezen besteden relatief veel (gemiddeld € 2.000) aan preventiemaatregelen. Reclame- en economisch adviesbureau's juist relatief minder (gemiddeld € 570). Bedrijven gelegen buiten de stad besteden relatief minder aan preventiemaatregelen (€ 540).

4 Inbraak

4.1 Percentage dienstverlenende bedrijven waar inbraak voorkomt

Van de dienstverlenende bedrijven heeft 7% te maken met inbraak in gebouwen en/of transportmiddelen. Absoluut gezien betekent dit dat in totaal bijna 18.000 vestigingen te maken hebben met inbraak in gebouwen en/of transportmiddelen. Het slachtofferschap van inbraak is lager dan in 2004 (toen 11%).

In 2008 heeft 5% van de dienstverlenende bedrijven te maken gehad met inbraak *in gebouwen*. Drie procent is slachtoffer van inbraak *in bedrijfswagens of andere transportmiddelen*.

Agglomeratie en regio

Bedrijven aan de rand van de stad hebben relatief vaker last hebben van inbraak, namelijk 8%. Voor bedrijven buiten de stad is dit lager (5%). Bedrijven in de Randstad hebben vaker met inbraak te maken dan de andere regio's (15% tegen 11%).

4.2 Totaal aantal inbraken afgelopen jaar

Bij de bedrijven waar wordt ingebroken *in gebouwen* gebeurt dit gemiddeld 1,4 maal per jaar. Op grond van deze frequentie berekenen we het aantal inbraken in gebouwen in de gehele sector op circa 17.000 per jaar.

Er wordt gemiddeld 1,7 maal per jaar ingebroken *in transportmiddelen*. Het aantal inbraken in transportmiddelen berekenen we op circa 14.000 per jaar.

De beide vormen van inbraak samengenomen resulteert in 31.000 inbraken per jaar, gemiddeld 1,7 maal per getroffen vestiging. Dit is een daling ten opzichte van 2004 (toen 34.000 inbraken).

7 | Frequentie inbraak in gebouwen en transportmiddelen

	% bedrijven waar het delict voorkomt (basis: n=12.118)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ²	Totaal geraamd aantal inbraken
In gebouwen	4,7%	1,4	17.000
In transportmiddelen	3,3%	1,7	14.000
Totaal	7,2% ³	1,7	31.000

Bron: TNS NIPO, 2008

8 | Inbraak in gebouwen en transportmiddelen

	Assurantie, onroerend goed, accountants (n=3.700)	Architecten, ingenieurs (n=1.317)	Adviesbureaus (n=3.493)	Reisbureaus, uitzendbureaus e.d. (n=1.817)	Bank- en verzekeringswezen (n=583)	Overige zakelijke dienstverlening (n=1.179)	Totaal (n=12.118)
	%	%	%	%	%	%	%
In gebouwen	5,0	4,4	4,3	4,7	3,7	5,6	4,7
In transportmiddelen	2,7	2,5	3,7	3,3	3,6	4,4	3,3
Totaal	7,3	6,4	7,2	7,1	6,4	8,7	7,2% ³

Bron: TNS NIPO, 2008

4.3 Locatie inbraken vervoersmiddelen

Bij bijna negen op de tien (87%) bedrijven waar wordt ingebroken in transportmiddelen, vinden deze inbraken plaats buiten het eigen bedrijfsterrein. Bij 37% van de getroffen bedrijven gaat het om een inbraak binnen de eigen gemeente.

² De grote meerderheid (89%) van de door inbraak getroffen bedrijfsvestigingen geeft aan zeker te zijn over het aantal door hen genoemde inbraken. Elf procent geeft aan dat het door hen genoemde aantal een schatting is.

³ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (totaal is 7,2% in plaats van de som 8,0%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar een keer meegerekend.

9 | Locatie inbraak in transportmiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	13
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	37
Elders in Nederland	49
Buitenland	1
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van inbraak in transportmiddelen (n=607)

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad hebben vaker dan gemiddeld te maken met inbraken in vervoersmiddelen binnen de eigen gemeente (maar buiten het bedrijventerrein) (45% tegen 37%). Bedrijven buiten de stad hebben juist minder inbraken dan gemiddeld op deze locatie (20%). Bij deze bedrijven vinden de meeste inbraken in vervoersmiddelen plaats elders in het land.

Regio

Bedrijven in de Randstad hebben vaker te maken met inbraken in vervoersmiddelen binnen de eigen gemeente (47%) en minder vaak met inbraken elders in Nederland (35%). Bedrijven in de rest van het westen hebben weer minder vaak dan gemiddeld last van inbraken op eigen terrein (8% tegen 13%). In het zuiden van het land ligt dit percentage hoger, namelijk 22%.

4.4 Totale schade door inbraak

De schade die dienstverlenende bedrijven ondervinden als gevolg van inbraak kan worden onderverdeeld in *directe* en *indirecte* schade. De directe schade betreft de kosten die zijn gemaakt voor vervanging, reparatie en dergelijke ongeacht het bedrag dat is gedekt door de verzekering. Van indirecte schade is sprake wanneer een bedrijf als gevolg van inbraak bijvoorbeeld vertraging oploopt in de levering van producten en diensten.

Bijna alle getroffen bedrijven (98%) geven aan *directe* schade op te lopen als gevolg van inbraak. De getroffen bedrijven schatten de directe schade die zij lijden gemiddeld op € 3.500. De totale directe schade als gevolg van inbraak voor alle dienstverlenende bedrijven is daarmee te ramen op € 61 miljoen.

Bijna de helft (48%) van de getroffen bedrijven geeft aan ook *indirecte* schade op te lopen als gevolg van inbraak. De gemiddelde indirecte schade door inbraak schatten deze ondernemers op € 1.500 per getroffen vestiging. De totale omvang van de indirecte schade als gevolg van inbraak voor alle dienstverlenende bedrijven berekenen we op € 13 miljoen.

De totale schade voor de zakelijke dienstverlening komt hiermee op € 74 miljoen. Hiermee is de totale schade door diefstal gedaald ten opzichte van 2004. Toen was de totale schade nog € 84 miljoen.

Branche en regio

De hoogte van de directe schade als gevolg van inbraak verschilt niet naar branche, behalve bij de overige financiële instellingen en zakelijke dienstverlening (dus exclusief het bank- en verzekeringswezen). De gemiddelde directe schade binnen deze branche is € 4.700 tegen € 3500 gemiddeld.

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad hebben een lagere *directe* schade dan gemiddeld, namelijk € 3.000. Bedrijven aan de rand van de stad hebben daarentegen gemiddeld een hogere directe schade, namelijk € 3.800.

4.5 Aantal meldingen inbraken bij de politie

Onder melding doen verstaan wij het inlichten van de politie in de breedste zin van het woord. Dit kan bijvoorbeeld telefonisch, schriftelijk of via een alarmsysteem. Het doen van aangifte valt hier dus ook onder.

Bijna negen op de tien dienstverlenende bedrijven (88%) die te maken hebben met inbraak melden dit bij de politie. Gemiddeld doen deze vestigingen 1,6 keer per jaar melding van een inbraak. Op basis van deze frequentie berekenen we het totaal aantal meldingen van inbraak op ongeveer 24.000 per jaar. Dit is ruim driekwart (78%) van het totaal aantal geraamde inbraken per jaar bij alle dienstverlenende bedrijven.

Regio

In het oosten van het land melden bedrijven een inbraak relatief vaker dan gemiddeld (94% tegen 88% gemiddeld).

4.6 Redenen om inbraak niet te melden

Ruim één op de tien (12%) dienstverlenende bedrijven die slachtoffer worden van inbraak, stelt de politie hiervan *niet* op de hoogte. De meest genoemde redenen om de diefstal niet te melden is dat de schade te klein gevonden werd om aangifte te doen of dat men denkt dat de politie toch niets doet.

10 | *Belangrijkste redenen niet melden inbraak bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
De schade was te klein om aangifte te doen	19
Politie doet er toch niets aan	19
Aangifte doen duurt te lang / kost te veel tijd	8
Aangifte is door derden gedaan	7

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft inbraak niet gemeld bij de politie (n=124)

4.7 Registratie van inbraken door politie

Bijna negen op de tien bedrijven die inbraak melden (87%) geven aan dat de politie de melding registreert. Bij tweederde van de bedrijven (65%) die inbraak melden, maakt de politie proces-verbaal op. Bij ruim eenderde (36%) is de politie de inbraak gaan onderzoeken.

4.8 Aantal aangiftes bij politie

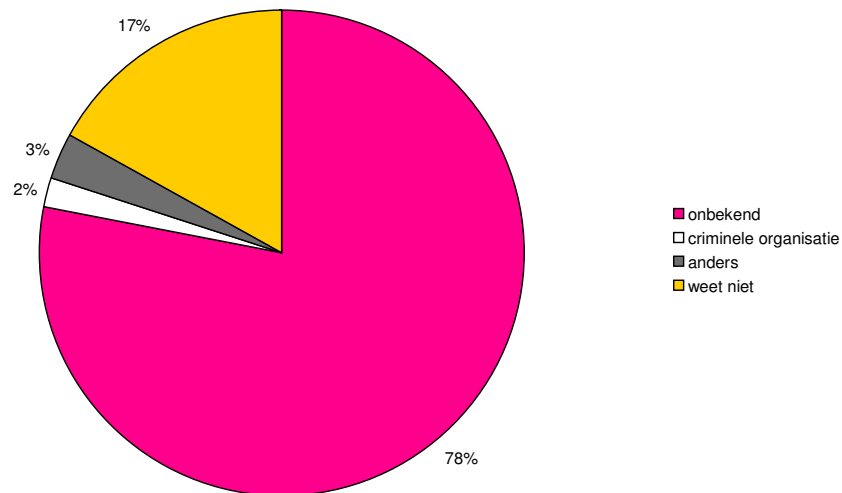
We kijken nu specifiek naar het doen van aangifte. Daadwerkelijk aangifte doen houdt in dat een proces-verbaal of een standaard aangifteformulier is opgemaakt en ondertekend. Vier op de tien vestigingen (40%) waar is ingebroken, doet hiervan daadwerkelijk aangifte bij de politie. Dit is meer dan in 2004, toen nog 36% aangifte deed.

We zien dat het doen van aangifte bij bedrijven in het zuiden van het land minder vaak voor komt (34% tegen 40% gemiddeld).

4.9 Vermoedelijke dader bij inbraak

Een klein aantal bedrijven heeft een concreet vermoeden over wie de inbreker is. Dit kunnen klanten of opdrachtgevers zijn, vast of tijdelijk personeel. De meeste getroffen bedrijven (78%) sluiten deze groepen echter uit en denken dat de inbreker geen bekende is van de vestiging. Bijna één op de vijf (17%) bedrijven sluit geen enkele groep uit en weet niet in welke kringen de inbreker moet worden gezocht. We zien dat bedrijven aan de rand van een stad vaker zeker weet dat de dader een bekende is dan landelijk gemiddeld (81% tegen 78%).

11 | Vermoedelijke dader bij inbraak (één antwoord mogelijk)⁴

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: dienstverlenend bedrijf slachtoffer van inbraak (n=1.216)

⁴ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

5 Diefstal

5.1 Percentage dienstverlenende bedrijven waar diefstal gepleegd is

Onder diefstal verstaan we het wegnemen van zaken die eigendom zijn van het bedrijf. Het kan hierbij zowel gaan om diefstal door het eigen personeel als om diefstal door derden. Om eventuele dubbeltellingen te voorkomen rekenen we de gestolen goederen bij inbraak niet onder diefstal mee. Van alle vestigingen in de zakelijke dienstverlening geeft 4% aan te maken te hebben met een of meer vormen van diefstal. In totaal gaat het om ongeveer 9.600 vestigingen. Het slachtofferschap van diefstal is gedaald ten opzichte van 2004, toen het 6% bedroeg.

Het gaat voornamelijk om diefstal uit gebouwen (3%). Een klein deel van de bedrijven heeft te maken met diefstal *uit* transportmiddelen (1%) en van transportmiddelen (0,6%).

12 | Slachtofferschap diefstal naar branche

	Assurantie, onroerend goed, accountants (n= 3700)	Architecten, ingenieurs (n= 1317)	Reclame –Adviesbureaus (n=3.493)	Reisbureaus, uitzendbureaus e.d. (n=1.817)	Bank- en verzekeringswezen (n=583)	Overige zakelijke dienstverlening (n=1.179)	Totaal (n=12.118)
% bedrijven waar het delict voorkomt:	%	%	%	%	%	%	%
Uit gebouwen	2,5	2,7	2,5	4,3	2,7	4,8	3,0
Uit transportmiddelen	0,7	0,8	0,9	1,1	1,1	2,1	1,0
Van transportmiddelen	0,4	0,7	0,5	0,5	1,0	1,3	0,6
Totaal	3,2	3,8	3,4	5,0	3,5	6,4	3,9% ⁵

Bron: TNS NIPO, 2008

Branche

Overige financiële instellingen en zakelijke dienstverleners worden relatief vaker getroffen door diefstal dan de hele branche gemiddeld (6% tegen 3%).

⁵ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (totaal is 3,9% in plaats van de som 4,6%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met beide vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaalpercentage maar een keer meegerekend.

Agglomeratie

Bij bedrijven buiten de stad wordt relatief minder gestolen dan gemiddeld, namelijk 3% tegen 4% gemiddeld.

Regio

Het slachtofferschap van diefstal is hoger dan gemiddeld onder bedrijven uit de Randstad (6% tegen 4% gemiddeld).

5.2 Totaal aantal gepleegde diefstallen

De gemiddelde frequentie waarmee uit gebouwen wordt gestolen, is de hoogste van de drie soorten diefstal (2,1). Gemiddeld wordt er per getroffen vestiging 2,4 keer per jaar iets gestolen, waarmee het totaal aantal diefstallen in de zakelijke dienstverlening neerkomt op 21.800.⁶

13 | Frequentie diefstal uit gebouwen, van en uit vervoermiddelen

	% Bedrijven waar het delict voorkomt (n=12.118)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt ⁷	Totaal geraamd aantal diefstallen voor alle bedrijven
Uit gebouwen	3,0	2,1	15.600
Uit transportmiddelen	1,0	1,7	4.200
Van transportmiddelen	0,6	1,4	2.000
Totaal	3,9% ⁸	2,4	21.800

Bron: TNS NIPO, 2008

Branche, agglomeratie en regio

De frequentie waarmee bedrijven in de overige financiële dienstverlening te maken hebben met diefstal is hoger dan gemiddeld (3,1 keer per jaar tegen gemiddeld 2,1 keer).

5.3 Locatie diefstallen uit transportmiddelen

Ruim vier op de tien bedrijven die slachtoffer worden van diefstal van goederen *uit* een transportmiddel, overkomt dit binnen de vestigingsgemeente.

⁶ In de hoofdtabel is het aantal delicten afgerond op hele duizendtallen, in dit geval 22.000.

⁷ Van de getroffen ondernemers geeft 75% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten, 25% geeft aan het te schatten.

⁸ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (totaal is 3,9% in plaats van de som 4,6%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meerdere vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar een keer meegerekend.

14 | Slachtofferschap diefstal en locatie (één antwoord mogelijk)

	2008
	%
Eigen bedrijfsterrein	21
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	23
Elders in Nederland	47
Buitenland	4
Weet niet / wil niet zeggen	5

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van inbraak in transportmiddelen (n=199)

5.4 Totale schade door diefstal

Bijna alle bedrijven (94%) waar wordt gestolen, geven aan *directe* schade op te lopen als gevolg van de diefstallen. De gemiddelde directe schade per getroffen vestiging bedraagt naar schatting € 2.700. De totale directe schade voor de gehele zakelijke dienstverlening als gevolg van diefstal berekenen we op € 24 miljoen.

Bijna de helft (46%) van de bedrijven geeft aan *indirecte* schade op te lopen als gevolg van diefstal. Als een dienstverlenend bedrijf indirecte schade oploopt, bedraagt dit ongeveer € 1.500. De totale indirecte schade als gevolg van diefstal voor de hele sector ramen we op € 7 miljoen. De totale schade voor de sector, direct en indirect bij elkaar, berekenen we op € 31 miljoen.

5.5 Aantal meldingen diefstal bij politie

Zes op de tien (60%) van de dienstverlenende bedrijven die slachtoffer zijn van diefstal, melden dit bij de politie.

De vestigingen die diefstal melden bij de politie, doen dit met een frequentie van 1,5 keer per jaar. Op basis van deze frequentie berekenen we het totale aantal meldingen van diefstal voor alle bedrijven op 8.000 per jaar. Dit is 38% van het geraamde aantal gevallen van diefstal voor de gehele sector.

5.6 Redenen om diefstal niet te melden

Bijna vier op de tien (38%) bedrijven die slachtoffer worden van diefstal stellen de politie hiervan niet op de hoogte. De meeste voorkomende reden om een diefstal niet te melden is dat de schade te klein is. Daarna volgen redenen die zijn gebaseerd op veronderstellingen, zoals te weinig bewijs en dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding. De belangrijkste redenen om diefstal niet te melden bij de politie staan hierna weergegeven.

15 | *Meest genoemde redenen om diefstal niet te melden bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Schade was te klein (binnen eigen risico)	24
Te weinig bewijs	20
Politie doet er toch niets aan	19
Probleem zelf aangepakt	15
Geen tijd	9

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft diefstal niet gemeld bij de politie (n=253)

Het absolute aantal waarnemingen is niet groot genoeg om uitspraken te doen over branche, agglomeratie en regio.

5.7 Registratie van diefstal door de politie

Het grootste deel van de bedrijven die diefstal melden (78%), geeft aan dat de politie de melding registreert. Dit is lager dan in 2004 toen de politie volgens de bedrijven nog 88% registreerde. Bij ruim de helft (52%) van de bedrijven die melding maken van diefstal maakt de politie proces-verbaal op. Dit is ook lager dan in 2004 (63%). Een vijfde (19%) van de bedrijven die diefstal melden bij de politie heeft de indruk dat de politie de zaak is gaan onderzoeken.

5.8 Aantal aangiftes van diefstal

Bijna vier op de tien (38%) bedrijven die te maken hebben met diefstal, doen daadwerkelijk aangifte door het ondertekenen van een proces-verbaal.

Branche

Reisbureau's en advocatenbureau's doen vaker dan gemiddeld aangifte van diefstal, namelijk 52%. Bij de overige financiële instellingen en zakelijke dienstverlening is dit minder vaak het geval. Hier doet 27% aangifte.

Regio

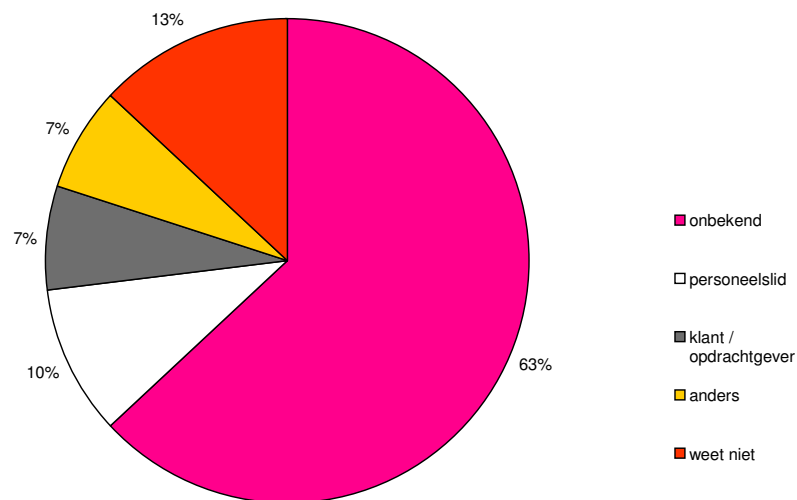
Voor aangiftes van diefstal geldt dat bedrijven in het noorden van het land relatief minder vaak aangifte doen dan landelijk gemiddeld (20% tegen 38%).

5.9 Vermoedelijke dader bij diefstal

De meeste getroffen bedrijven vermoeden dat de dief geen bekende is van het bedrijf (63%). Een klein deel van de getroffen bedrijven vermoedt dat diefstallen worden gepleegd door personeelsleden (10%), of klanten en opdrachtgevers (7%). Van de getroffen bedrijven sluit 13% geen enkele groep uit en heeft geen idee in welke kringen de dader gezocht kan worden.

Reclame en economische adviesbureaus denken vaker dan gemiddeld dat de dader van een diefstal een onbekende is (73%).

16 | Vermoedelijke dader bij diefstal (één antwoord mogelijk)⁹

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van diefstal (n= 696)

⁹ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

6 Vernieling

6.1 Percentage dienstverlenende bedrijven waar vernieling voorkomt

Onder vernieling verstaan we het opzettelijk beschadigen van bezittingen van bedrijven waarbij de dader niet handelt uit winstbejag. Het kan hierbij gaan om opzettelijke vernieling, brandstichting of het aanbrengen van graffiti aan bedrijfsgebouwen, vervoermiddelen of andere eigendommen. In het vervolg spreken we kortweg over vernieling.

Eén op de tien (10%) dienstverlenende bedrijven heeft te maken met dergelijke vernielingen. Dit komt neer op circa 24.000 vestigingen. In 2004 had nog 12% van de dienstverlenende bedrijven te maken met vernieling.

Vernielingen aan bedrijfsgebouwen komt bij meer vestigingen voor (7%) dan vernielingen aan vervoermiddelen (3%).

Branche

Assurantie-, onroerendgoed en accountantskantoren hebben samen met reisbureau's en advocatenkantoren relatief vaker te maken met vernielingen dan landelijk gemiddeld (respectievelijk 11% en 12% tegen 10% gemiddeld).

17 | Vernielingen naar branche

	Assurantie, onroerend goed, accountants (n=3.700)	Architecten, ingenieurs (n= 1.317)	Adviesbureaus (3.493)	Reisbureaus, advocaten (n=1.817)	Bank- en verzekeringswezen (n=583)	Overige zakelijke dienstverlening (n=1.179)	Totaal (n=12.118)
	%	%	%	%	%	%	%
Gebouwen	8,0	5,4	5,1	9,4	11,1	6,2	6,8
Transportmiddelen	3,0	2,2	2,9	5,5	2,9	3,4	2,9
Totaal	10,8	7,3	8,3	11,6	12,7	8,7	9,5% ¹⁰

Bron: TNS NIPO, 2008

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum hebben het meest te maken met vernielingen (15% tegen 10% gemiddeld), bedrijven buiten de stad het minst (6%).

¹⁰ In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (totaal is 9,5% in plaats van de som 9,7%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meerdere vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaalpercentage maar een keer meegerekend.

Regio

Bedrijven in het westen, maar buiten de Randstad hebben relatief minder vaak te maken met vernielingen (8%).

6.2 Totaal aantal vernielingen

Gemiddeld komt vernieling *aan gebouwen* per getroffen vestiging 2,4 keer per jaar voor. Op basis hiervan berekenen we het totaal aantal vernielingen aan gebouwen per jaar op circa 40.000.

Vernielingen *aan transportmiddelen* komen gemiddeld 1,8 keer per jaar voor bij bedrijven die slachtoffer zijn. Met deze frequentie komt het totaal aantal geraamde vernielingen aan transportmiddelen uit op ruim 13.000 per jaar.

Als we de aantallen vernielingen aan gebouwen en transportmiddelen bij elkaar optellen komen we uit op 53.000 vernielingsdelicten, gemiddeld 2,5 per vestiging.

18 | Frequentie vernieling aan gebouwen en transportmiddelen

	% Bedrijven waar het delict voorkomt (n=12.118)	Gemiddelde frequentie per jaar waarmee het delict voorkomt bij getroffen vestigingen ¹¹	Totaal geraamd aantal vernielingen voor alle bedrijven
Gebouwen	6,8	2,4	40.000
Transportmiddelen	2,9	1,8	13.000
Totaal	9,5% ¹²	2,5	53.000

Bron: TNS NIPO, 2008

Agglomeratie

Vestigingen in het centrum van de stad zijn gemiddeld vaker slachtoffer van vernielingen dan op andere locaties. In het centrum van de stad is de frequentie 2,7 tegen gemiddeld 2,5. Bedrijven aan de rand van de stad hebben een lagere frequentie van diefstal (1,8 keer).

¹¹ Van de getroffen ondernemers geeft 77% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten, 23% geeft aan het te schatten.

¹² In deze tabel tellen de subtotalen niet op tot het totaal aantal delicten (totaal is 9,5% in plaats van de som 9,7%). Dit wordt verklaard door vestigingen die met meerdere vormen te maken hebben gehad. Deze vestigingen worden in het totaal percentage maar een keer meegerekend.

6.3 Locatie van vernielingen

Bij bijna driekwart van de bedrijven die te maken hebben met vernielingen aan de transportmiddelen, vindt dit plaats binnen de eigen gemeente (72%).

19 | Locatie vernielingen aan vervoermiddelen (één antwoord mogelijk)

Locatie	%
Eigen bedrijfsterrein	28
Binnen de gemeente, maar buiten het eigen terrein	44
Elders in Nederland	24
Buitenland	1
Weet niet	3
Totaal	100

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van vernieling aan transportmiddel (n =455)

Branche

Het bank- en verzekeringswezen heeft minder vaak dan gemiddeld te maken met vernielingen aan transportmiddelen binnen de regio (maar buiten het bedrijven terrein) (17% tegen 44% gemiddeld).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad hebben vaker dan gemiddeld te maken met vernielingen aan transportmiddelen binnen de regio (56%). Bedrijven buiten de stad hebben vaker dan gemiddeld te maken met vernielingen elders in Nederland (38%).

6.4 Totale schade door vernielingen

Negen van de tien (90%) getroffen bedrijven geven aan *directe* schade op te lopen als gevolg van vernielingen. Bedrijven die directe schade oplopen, worden gemiddeld met een bedrag van € 1.200 geconfronteerd. Op basis hiervan ramen we de totale directe schade in de zakelijke dienstverlening als gevolg van vernieling, brandstichting en graffiti op circa € 25 miljoen.

Bijna eenderde (31%) van de getroffen bedrijven geeft aan *indirecte* schade op te lopen als gevolg van vernielingen. De indirecte schade die bedrijven oplopen bedraagt gemiddeld € 400. De totale indirecte schade berekenen we op ruim € 3 miljoen voor de gehele zakelijke dienstverlening. Als we beide typen schade optellen, komen we uit op € 28 miljoen¹³. De schade is daarmee hoger dan in 2004 (toen € 24 miljoen).

¹³ De totale schade wijkt door afrondingen hiermee af van de raming totale schade in de hoofdtabel van € 29 miljoen

Branche, agglomeratie en regio

Reclame- en economische adviesbureaus hebben gemiddeld een lagere *directe* schade door vernielingen dan landelijk gemiddeld (€ 1.000 tegen gemiddeld € 1.200).

6.5 Aantal meldingen vernielingen bij politie

Ruim vier op de tien (45%) dienstverlenende bedrijven die slachtoffer zijn van vernielingen meldt dit bij de politie. De gemiddelde frequentie van het melden van een vorm van vernieling is 2,0 keer per jaar. Het totaal aantal meldingen van vernieling, brandstichting of graffiti voor de gehele sector zakelijke dienstverlening berekenen we op circa 20.800 meldingen. Dit is 39% van het totaal geraamde aantal vernielingen.

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad die slachtoffer worden van vernielingen, melden dit relatief minder bij de politie (41%).

Regio

In het westen van het land (exclusief Randstad) melden relatief meer bedrijven vernielingen bij de politie (50% van de getroffen bedrijven tegen 50% gemiddeld). In de Randstad is dat daarentegen minder (34%).

6.6 Redenen om vernieling niet te melden

Ruim de helft (55%) van de getroffen bedrijven meldt de vernieling niet bij de politie. De voornaamste redenen om de politie niet op de hoogte te stellen van de vernieling zijn: de beperkte omvang van de schade en de verwachting dat de politie geen actie zal ondernemen.

20 | *Meest genoemde redenen om vernieling niet te melden bij de politie*
(antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Reden	%
Schade was te klein (binnen eigen risico)	35
Politie doet er toch niets aan	29
Te weinig bewijs	9
Geen tijd	8
Probleem zelf aangepakt	7

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft vernieling niet gemeld bij de politie (n=770)

Branche

Een reden die bij assurantie, onroerendgoed en administratiekantoren vaker dan gemiddeld genoemd wordt, is dat de schade te klein was om te melden (41% tegen 35% gemiddeld). Bij architecten- en ingenieursbureau's is dat minder, namelijk 22%. Bij de overige financiële dienstverlening is dit nog lager (18%).

Agglomeratie

Een reden die door bedrijven in het centrum van de stad relatief vaak genoemd wordt, is dat de schade te klein is 39%. Bedrijven buiten de stad geven minder vaak (22%) aan dat dit de reden is.

6.7 Registratie van vernieling door politie

Bij de meeste (78%) bedrijven die vernielingen melden, registreert de politie de melding of aangifte. Bij vier op de tien (40%) bedrijven die vernielingen melden, wordt proces-verbaal opgemaakt. Eenvijfde (19%) van de bedrijven die melding doen, geeft aan dat de politie de zaak is gaan onderzoeken.

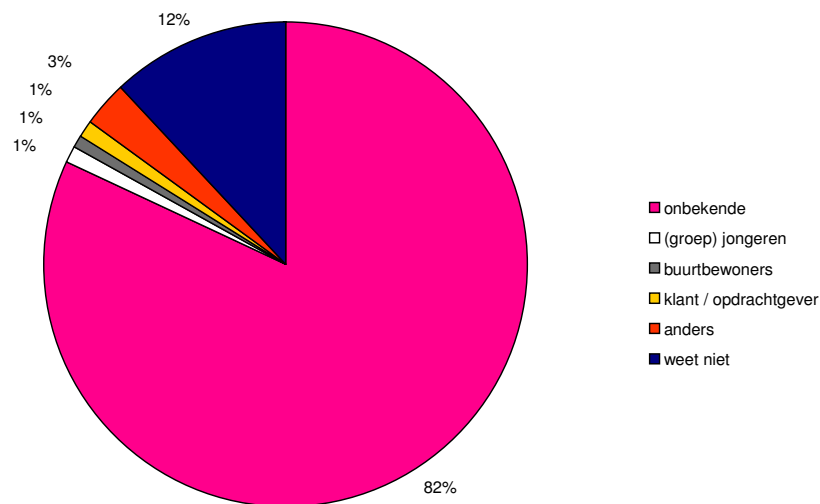
6.8 Aangiftes van vernieling

Een kwart (24%) van de met vernielingen geconfronteerde bedrijven doet in formele zin aangifte hiervan.

6.9 Vermoedelijke dader bij vernieling

Slechts een kleine groep getroffen bedrijven verdenkt klanten of opdrachtgevers, of andere groepen van het plegen van vernielingen. De meeste getroffen bedrijven menen dat de daders van vernielingen, brandstichting of graffiti geen bekenden zijn van de vestiging.

21 | Vermoedelijke dader van vernielingen (één antwoord mogelijk)¹⁴

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van vernieling, brandstichting en/of graffiti (n=1.466)

¹⁴ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

7 Geweld

7.1 Percentage dienstverlenende bedrijven waar geweldsdelicten voorkomen

Onder geweldsdelicten verstaan we voorvallen zoals mishandeling, bedreiging, beroving, afpersing, agressief gedrag of een zedendelict. Van alle dienstverlenende bedrijven heeft 3% te maken met één of meer geweldsdelicten tegen het personeel. Dit is relatief minder dan in 2004 toen nog 4% te maken had met geweld. In 2008 werden ongeveer 6.900 *vestigingen* met dergelijke delicten geconfronteerd.

Gemiddeld komen geweldsdelicten per getroffen vestiging 4,1 keer per jaar voor.¹⁵

Branche

Reisbureaus en advocatenpraktijken worden meer (7%) getroffen door geweldsdelicten. Architecten en ingenieursbureaus worden samen met reclame- en economisch adviesbureaus minder vaak getroffen (respectievelijk 1% en 2%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad hebben naar verhouding iets vaker met geweldsdelicten te maken (4%), bedrijven buiten de stad iets minder (2%).

Het lage absolute aantal ondervraagde bedrijven dat met geweldsdelicten te maken heeft, staat het niet toe in de rest van dit hoofdstuk uitspraken te doen over het totale aantal geweldsdelicten dat plaatsvindt, noch over de schade die hier mee gemoeid is.

7.2 Meest voorkomende geweldsdelicten

Het meest voorkomende geweldsdelict is bedreiging (87%). Mishandeling komt voor bij één op de tien (9%) dienstverlenende bedrijven die te maken hebben met geweldsdelicten.

¹⁵ Van de getroffen ondernemers geeft 72% aan het door hen genoemde aantal delicten zeker te weten, 28% geeft aan het te schatten.

22 | *Aard van de geweldsdelicten waar sector slachtoffer van wordt (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Geweldsdelict	%
Bedreiging	87
Mishandeling	9
Agressief gedrag	4
Overval, beroving	3
Afpersing	2
Intimidatie / bedreiging	2

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=483)

7.3 Aantal meldingen bij politie van geweldsdelicten

De helft (50%) van alle vestigingen die te maken hebben met geweldsdelicten, meldt dit bij de politie. Eenvijfde (20%) van de bedrijven die met geweldsdelicten te maken heeft, doet daadwerkelijk aangifte bij de politie.

7.4 Redenen om geweldsdelicten niet te melden

Van alle bedrijven die met geweldsdelicten te maken hebben, meldt de helft (50%) dit *niet* aan de politie. Eenderde (32%) van de bedrijven heeft als reden om geen melding te maken dat ze de problemen zelf aanpakken. Ook is vaak (in 20% van de gevallen) de hoogte van het schadebedrag te laag om geld uitgekeerd te krijgen van de verzekeraar. Tenslotte bestaat bij 16% van de vestigingen die geweldsdelicten niet melden, de indruk dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van een melding. Deze laatste reden wordt minder vaak genoemd in vergelijking met 2004 (toen nog in 27% van de gevallen).

23 | *Meest genoemde redenen om geweldsdelicten niet te melden bij de politie (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Probleem zelf aangepakt	32
Schade was te klein (binnen eigen risico)	20
Politie doet er toch niets aan	16
Er was te weinig aantoonbaar bewijs	8

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: meldt geweldsdelict niet bij de politie (n=223)

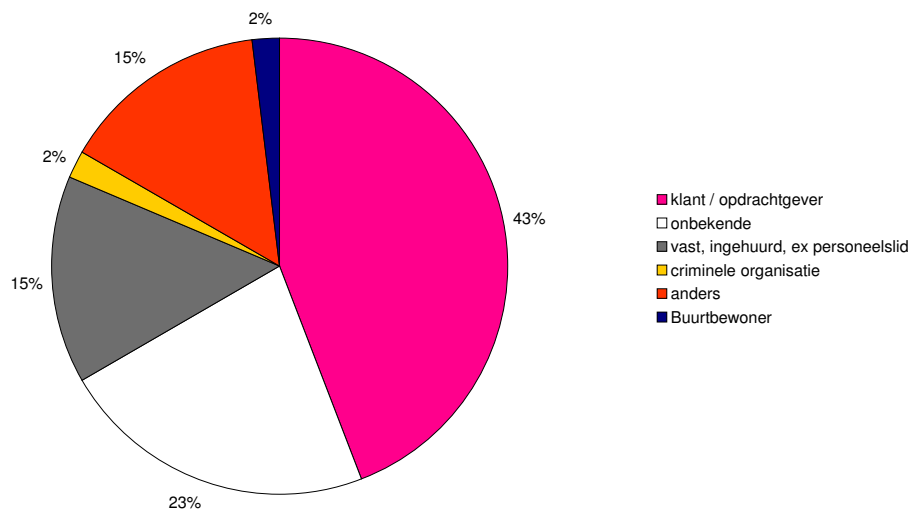
7.5 Registratie van geweldsdelicten door politie

Volgens de grootste groep ondernemers die geweldsdelicten melden bij de politie, registreert de politie de melding (76%). Bijna de helft (46%) van de bedrijven die geweldsdelicten melden, geeft aan dat de politie proces-verbaal opmaakt. Volgens eenderde (32%) van de meldende ondernemers is de politie een onderzoek gestart naar aanleiding van de melding of aangifte.

7.6 Vermoedelijke dader geweldsdelict

Ruim vier op de tien (45%) dienstverlenende bedrijven die slachtoffer zijn van geweldsdelicten wijzen een klant of opdrachtgever aan als dader. Bijna een kwart (23%) van de bedrijven vermoedt dat de dader een onbekende is van de vestiging. Dit is afgenomen ten opzichte van 2004 toen 31% dit vermoeden nog had. Personeelsleden worden door 15% van de getroffen bedrijven verdacht van het plegen van geweldsdelicten.

24 | Vermoedelijke dader bij geweldsdelicten (één antwoord mogelijk)¹⁶

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van geweldsdelict (n=483)

¹⁶ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

8 Overige vormen van criminaliteit

8.1 Percentage dienstverlenende bedrijven waar overige vormen van criminaliteit voorkomt

Van alle bedrijven in de zakelijke dienstverlening is 6% slachtoffer van een andere vorm van criminaliteit dan wij tot nu toe hebben besproken. Dit komt neer op circa 14.100 vestigingen. Dit is minder dan in 2004 toen 7% hiermee te maken kreeg. Bedrijven die te maken hebben met dergelijke overige vormen van criminaliteit, overkomt dit met een gemiddelde frequentie van 39 keer per jaar; in totaal circa 550.000 delicten. Reclame- en adviesbureaus hebben vaker dan gemiddeld te maken met overige vormen van criminaliteit (7% tegen gemiddeld 6%). In het noorden hebben bedrijven ook relatief vaker te maken met vormen van overige criminaliteit (8%).

Opvallend is dat ruim een kwart van de bedrijven die te maken hebben met een overige vorm van criminaliteit aangeeft te maken te hebben gehad met computercriminaliteit.

25 | Vormen van overige criminaliteit

Overige vormen	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%
Computercriminaliteit (hacken, virussen)	27	26	26	23	28
Oplichting / bedrog / fraude	9	18	26	15	13
Het sturen van spookfacturen / valse rekeningen	9	-	12	11	12
Fraude	9	8	7	9	8
Spookadvertenties / acquisitiefraude	5	7	2	4	6

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van overig criminaliteitsdelict (2008 n=701, 2007 n=564, 2006 n=492, 2005 n=595, 2004 n=560)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004.

Reclame- en economische adviesbureaus hebben relatief veel te maken met computercriminaliteit (42% van de getroffen bedrijven tegen 28% gemiddeld). Dit geldt ook voor bedrijven uit de Randstad, namelijk 38%. Als we kijken naar de stedelijke ligging zijn het de bedrijven aan de rand van de stad die vaker getroffen worden door computercriminaliteit (33%).

8.2 Totale schade overige criminaliteit

Bijna de helft (46%) van de getroffen bedrijven geeft aan *directe* schade op te lopen als gevolg van overige vormen van criminaliteit. De totale directe schade in de zakelijke dienstverlening als gevolg van overige delicten schatten we op ongeveer € 17 miljoen.

Ruim vier op de tien (42%) van de getroffen bedrijven geven aan *indirecte* schade op te lopen als gevolg van overige vormen van criminaliteit. De indirecte schade ramen we op € 9 miljoen.

Bij elkaar genomen bedraagt de totale schade als gevolg van overige vormen van criminaliteit € 26 miljoen¹⁷. Dit is een daling ten opzichte van 2004 toen de schade nog € 30 miljoen was.

8.3 Aantal meldingen overige vormen van criminaliteit

Ruim een kwart (27%) van de bedrijven die met overige vormen van criminaliteit te maken hebben, stelt de politie hiervan op de hoogte. Gemiddeld maken deze vestigingen 4,0 keer per jaar melding. Het totaal aantal meldingen berekenen we op circa 15.000, dat is 3% van het totaal aantal delicten.

Assurantiebemiddeling- onroerendgoed en administratiekantoren maken vaker dan gemiddeld melding bij politie van een overig delict (34% tegen 27%).

8.4 Redenen om overige vormen van criminaliteit niet te melden

Bijna driekwart (73%) van de bedrijven die met overige vormen van criminaliteit te maken hebben, geven dit niet door aan de politie. De belangrijkste reden om de politie *niet* in te lichten, is de verwachting dat de politie geen actie zal ondernemen naar aanleiding van de melding.

26 | *Meest genoemde redenen voor het niet melden van overige vormen van criminaliteit (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)*

Reden	%
Politie doet er toch niets aan	24
Probleem zelf aangepakt	14
Aangifte/melding gedaan door anderen	12
Er was te weinig (aantoonbaar) bewijs	12
Het is bedrijfsrisico / gebeurt nou eenmaal	9
De schade was te klein om melding te doen	8

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: meldt overige vormen van criminaliteit niet bij de politie (n=479)

¹⁷ De totale schade wijkt door afrondingen hiermee af van de raming totale schade in de hoofdtabel van € 25 miljoen

8.5 Registratie van overige vormen van criminaliteit door politie

Volgens tweederde (67%) van de ondernemers die overige delicten melden bij de politie, registreert de politie de melding. Volgens 44% van de meldende ondernemers is proces-verbaal opgemaakt. Volgens een kwart (24%) van de ondernemers die overige delicten melden is de politie een onderzoek gestart.

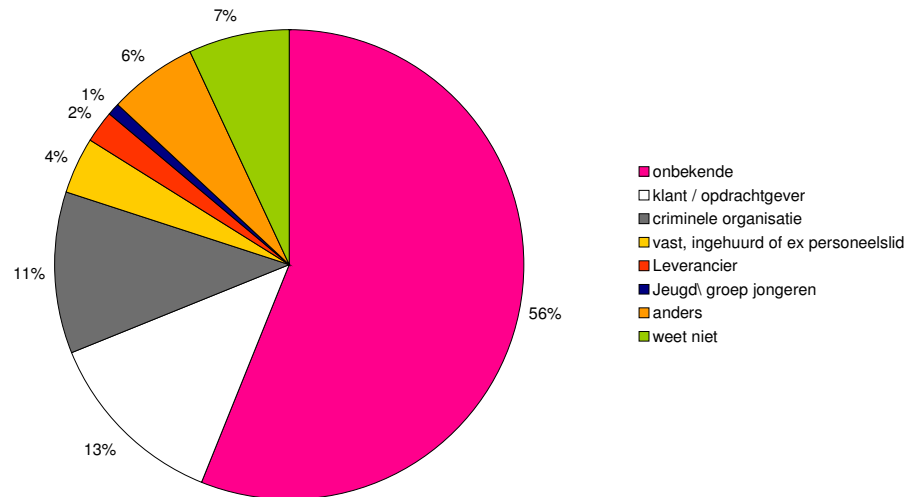
8.6 Aangifte van overige vormen van criminaliteit

Veertien procent van de bedrijven die te maken hebben met overige vormen van criminaliteit, doet hiervan daadwerkelijk aangifte bij de politie.

8.7 Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit

Dertien procent van de getroffen vestigingen verdenkt klanten of opdrachtgevers als vermoedelijke dader van overige delicten. Andere mogelijke daders zijn criminele organisaties, personeelsleden of concurrenten. Bijna zes op de tien (56%) vestigingen die slachtoffer zijn van overige vormen van criminaliteit denkt niet dat de vermoedelijke dader een bekende is van de vestiging.

27 | Vermoedelijke dader van overige vormen van criminaliteit (één antwoord mogelijk)¹⁸

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van overige vormen van criminaliteit (n=701)

¹⁸ Als bij de vermoedelijke dader 'onbekend' is ingevuld, betekent dit dat men zeker weet dat het geen bekende is van het bedrijf. Bij het invullen van de antwoordcategorie 'weet niet', bestaat er onduidelijkheid over het feit of de dader een bekende is.

9 Interne criminaliteit

9.1 Percentage dienstverlenende bedrijven waar interne criminaliteit voorkomt

Onder interne criminaliteit verstaan we hier diefstal van geld of goederen door het eigen personeel. In de meting van 2006 is hier voor de eerste keer naar gevraagd. We maken alleen de vergelijking met 2006 en niet met voorgaande jaren.

Van alle dienstverlenende bedrijven heeft in 2008 2% te maken gehad met een vorm van interne criminaliteit.

De overige financiële instellingen en zakelijke dienstverlening heeft relatief vaker (5%) last van interne criminaliteit dan gemiddeld in de zakelijke dienstverlening. Van de bedrijven aan de rand van de stad heeft 3% last van interne criminaliteit.

9.2 Maatregelen ter voorkoming interne criminaliteit

De bedrijven nemen verschillende maatregelen om interne criminaliteit tegen te gaan. Het controleren van referenties bij de aanname van nieuw personeel wordt het meest genoemd. De helft (51%) van de bedrijven noemt deze maatregel. Daarnaast noemt eenderde (33%) van de bedrijven dat standaard aangifte doen van interne criminaliteit en eenderde (33%) dat zij regels opstellen voor het personeel om zo interne criminaliteit tegen te gaan. Een kwart (25%) van de bedrijven treft helemaal geen maatregelen te treffen om interne criminaliteit te voorkomen.

28 | *Maatregelen ter voorkoming van interne criminaliteit, antwoordcategorieën voorgelezen*

Maatregel	%
Controleren van referenties bij aanname nieuw personeel	51
Opstellen van regels voor het personeel m.b.t. interne criminaliteit	33
Standaard aangifte doen van interne criminaliteit bij de politie	33
Geen maatregelen getroffen	25
Verklaring Omtrent Gedrag	24

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: (n=8.010, bedrijven met 1 of meer werknemers in dienst)

Branche

Bedrijven in het bank- en verzekeringswezen passen vaker dan gemiddeld bepaalde maatregelen ter preventie van interne criminaliteit. Zo vragen ze vaker dan gemiddeld om een Verklaring Omtrent Gedrag (68%), controleren ze vaker referenties van nieuw personeel (63%), stellen ze eerder regels op om interne criminaliteit te voorkomen (45%) en doen ze eerder standaard aangifte van interne criminaliteit (40%). Dit laatste geldt ook voor

Reisbureaus en advocatenbureaus (41%). Daarnaast controleren reisbureaus en advocatenbureaus relatief vaak op referenties van nieuw personeel (63%) en stellen zij regels op met betrekking tot interne criminaliteit (42%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad controleren vaker dan gemiddeld referenties van nieuw personeel (55%) en vragen ook vaker naar een Verklaring Omtrent Gedrag (26%). Daarnaast stellen ze ook vaker regels op voor het personeel met betrekking tot interne criminaliteit (35% tegen 33%) gemiddeld. Bedrijven buiten de stad nemen minder maatregelen. Zo controleren zij minder op referenties bij nieuw personeel (44%), stellen ze minder vaak regels op voor het personeel (29%), doen ze minder snel aangifte (30%) en vragen ze minder vaak om een Verklaring Omtrent Gedrag (21%).

Regio

Bedrijven in de Randstad controleren vaker (56%) dan gemiddeld referenties van nieuw personeel als preventiemiddel van interne criminaliteit.

10 Tevredenheid politie

10.1 Contact met politie omtrent delicten

In de voorgaande hoofdstukken is vastgesteld dat het meldings- en aangiftegedrag wisselt per delict. In de hele sector zakelijke dienstverlening heeft in totaal 13% van alle bedrijven het afgelopen jaar één of meer delicten gemeld. Dit is minder dan in 2004 toen 19% van de bedrijven melding maakte van één of meer delicten. Zeven procent van de bedrijven in de zakelijke dienstverlening heeft van één of meer delicten in officiële zin aangifte gedaan. Dit is ook minder dan in 2004. Toen deed nog 9% aangifte.

29 | Contact met de politie: meldings- en aangiftegedrag van alle dienstverlenende bedrijven

	2004	2005	2006	2007	2008
% van alle dienstverlenende bedrijven	%	%	%	%	%
Melding gedaan totaal (van 1 of meer soorten delicten)	19	16	16	15	13
Aangifte gedaan totaal (van 1 of meer soorten delicten)	9	8	8	7	7

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: alle bedrijven, dus ook niet-slachtoffers (2008 n=12.118, 2007 n=10.106, 2006 n=9.047, 2005 n=9.271, 2004 n=7.819)

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004

Branche en agglomeratie

Reisbureaus en advocatenkantoren doen vaker dan gemiddeld melding van criminaliteit (17%). Ook doen zij vaker dan gemiddeld aangifte (9%). Bedrijven in het centrum van de stad doen vaker dan gemiddeld melding (16%). Ook doen bedrijven met deze stedelijke ligging vaker aangifte (9%). Bedrijven in de Randstad doen relatief vaak melding van criminaliteit (17%). Ook doen ze vaker dan gemiddeld aangifte (10%).

In onderstaande tabel staat voor de verschillende delicten weergegeven, welk percentage van de slachtoffers het delict meldt, dan wel aangifte doet.

30 | Meldingsgedrag van de met criminaliteit geconfronteerde dienstverlenende bedrijven

Delict	Melding 2004	Melding 2005	Melding 2006	Melding 2007	Melding 2008
% van getroffen bedrijven	%	%	%	%	%
Inbraak	89	90	87	88	88
Diefstal	65	59	67	61	60
Vernieling	47	46	48	47	45
Gewelddelicten	55	53	53	56	50
Overige delicten	29	28	29	30	27

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzichte van 2004.

31 | Aangiftegedrag van de met criminaliteit geconfronteerde dienstverlenende bedrijven

Delict	Aangifte 2004	Aangifte 2005	Aangifte 2006	Aangifte 2007	Aangifte 2008
% van getroffen bedrijven	%	%	%	%	%
Inbraak	36	39	34	33	40
Diefstal	40	33	39	35	38
Vernieling	21	26	23	24	24
Gewelddelicten	21	21	22	20	20
Overige delicten	13	14	13	16	14

Bron: TNS NIPO, 2008

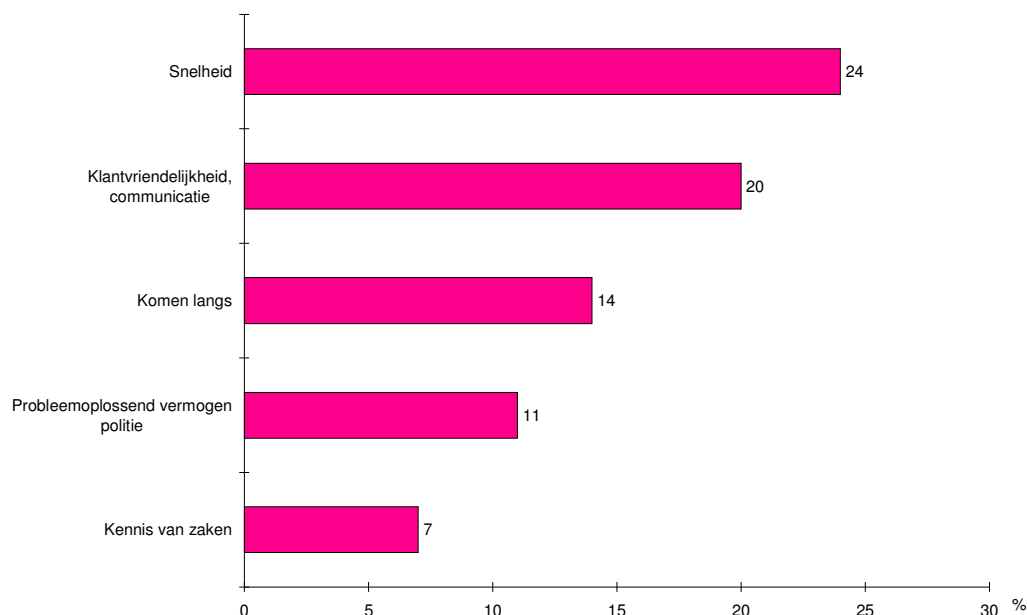
Basis: slachtoffer van betreffende delict

Een vetgedrukt cijfer betekent een significant verschil ten opzicht van 2004.

10.2 Tevredenheid aspecten contact met politie

De dienstverlenende bedrijven die contact hebben met de politie voor het melden of aangeven van een delict, noemen een aantal punten waarop de politie in hun ogen goed werk aflevert. Het meest genoemde punt is de snelheid waarmee de politie de melding afhandelt.

32 | Meest genoemde positieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

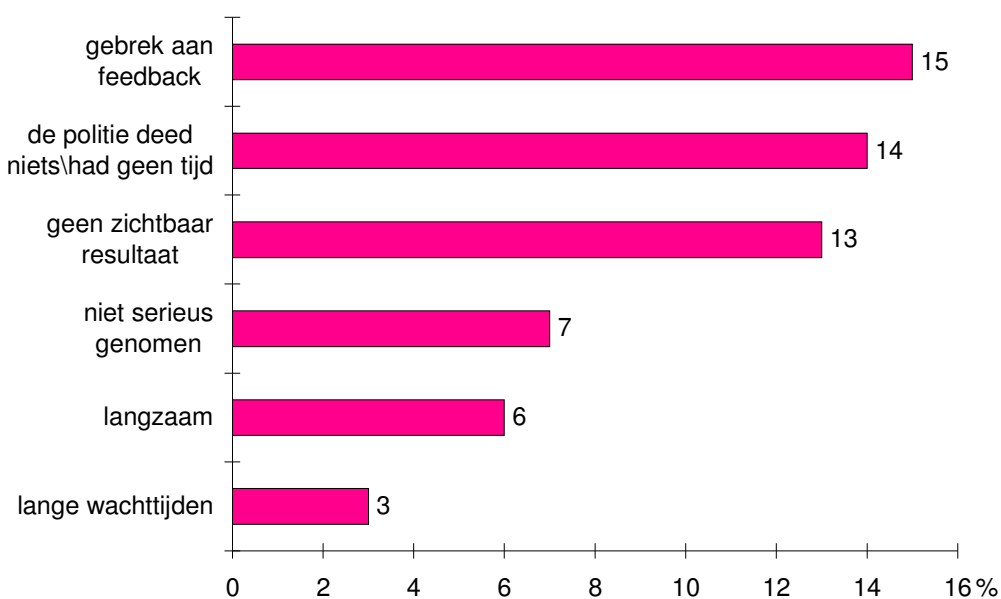
Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft een of meer delicten gemeld bij de politie (n=2.000)

10.3 Aspecten waarover dienstverlenende bedrijven ontevreden zijn in contact met politie

De dienstverlenende bedrijven die een delict melden of aangeven, noemen ook een aantal punten waarop de politie in hun ogen minder goed werk aflevert. Zij noemen vooral het gebrek aan tijd van de politie, het gebrek aan terugkoppeling over de voortgang en het uitblijven van een zichtbaar resultaat.

33 | Meest genoemde negatieve aspecten van contact met de politie (open vraag, meer antwoorden mogelijk)

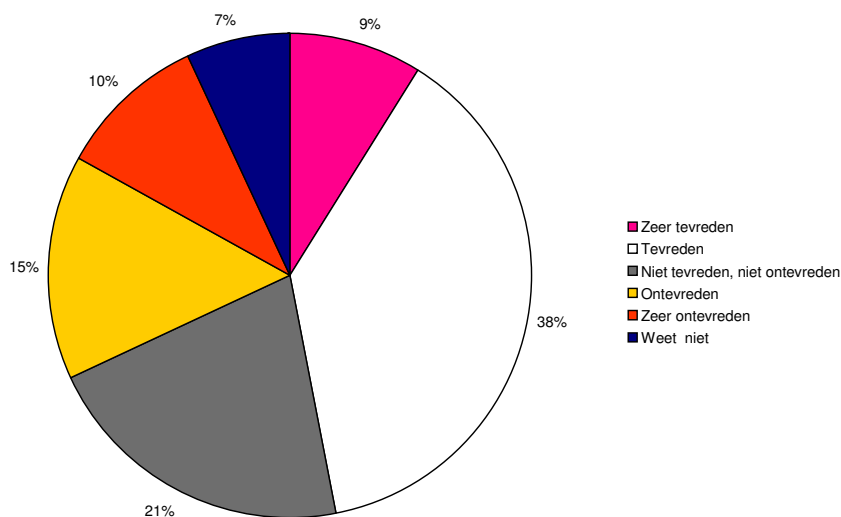
Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft een of meer delicten gemeld bij de politie (n=2.000)

10.4 Mate van tevredenheid over politie bij melding of aangifte

Bijna de helft (48%) van de dienstverlenende bedrijven die melding en/of aangifte doen, is over het geheel genomen tevreden of zelfs zeer tevreden over de manier waarop de politie die melding van delicten afhandelt. Een kwart (25%) van de bedrijven die contact hebben met de politie over een melding of aangifte is ontevreden of zeer ontevreden over het optreden van de politie.

34 | *Mate van tevredenheid met het afhandelen van meldingen en aangiften door de politie (één antwoord mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: heeft één of meer delicten gemeld bij de politie (n=2.143)

11 Advies inwinnen en project participatie

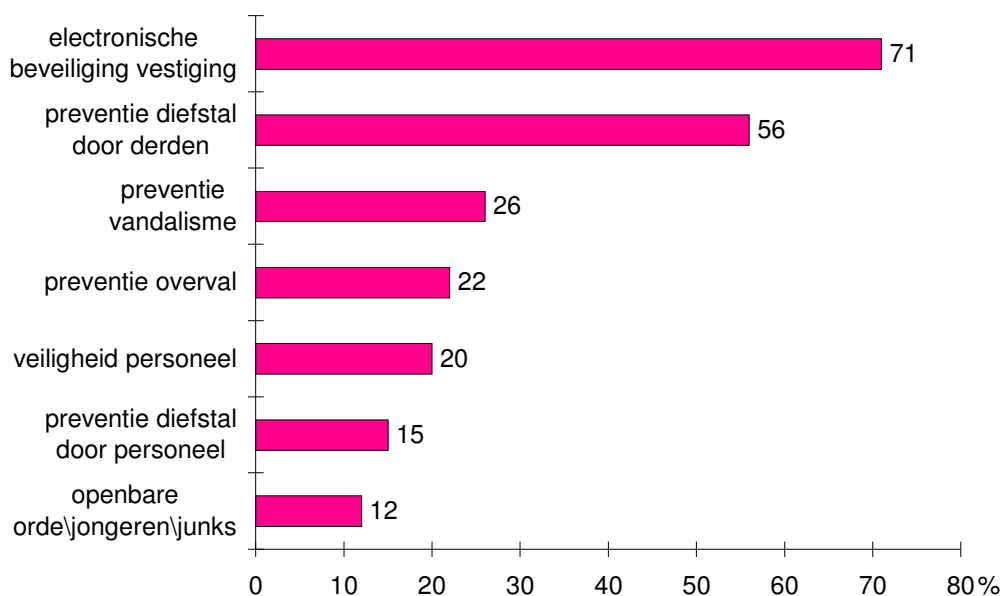
11.1 Aantal dienstverlenende bedrijven dat advies inwint over criminaliteitspreventie en veiligheid

Van de bedrijven in de zakelijke dienstverlening laat 14% zich adviseren op het terrein van criminaliteitspreventie en veiligheid. Dit is lager dan in 2004 toen 17% van de bedrijven zich liet adviseren. Bedrijven die criminaliteit in sterkere mate als een probleem beschouwen laten zich relatief vaak adviseren. Eveneens bestaat er een verband tussen het inwinnen van advies en slachtofferschap: relatief veel bedrijven die enkelvoudig of meervoudig slachtoffer zijn, laten zich vaker adviseren dan gemiddeld. Architecten- en ingenieursbureaus laten zich relatief minder vaak (11%) adviseren dan de andere branches (14%).

11.2 Terreinen waarop dienstverlenende bedrijven advies inwinnen

In veruit de meeste gevallen hebben de ingewonnen adviezen te maken met elektronische beveiliging van de vestiging en het voorkomen van diefstal door derden.

35 | Adviesterreinen (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: laat zich adviseren (n=1.904)

Branche

Het bank- en verzekeringswezen vraagt relatief vaker dan gemiddeld advies over de elektronische beveiliging van de vestiging (83% tegen gemiddeld 71%), veiligheid van het personeel (33% tegenover 20%) en het voorkomen van overvallen (43% tegen gemiddeld 22%). Daarnaast zijn reisbureaus en advocatenkantoren bovengemiddeld geïnteresseerd in advies over veiligheid van het personeel (36% tegen gemiddeld 20%), preventie van overvallen (32% van de bedrijven die advies inwinnen tegen 22% gemiddeld) en voorkomen van diefstal door eigen personeel (20% tegen gemiddeld 15%).

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad laten zich vaker dan gemiddeld adviseren over de veiligheid van het personeel (24% van de bedrijven die advies inwinnen tegen 20% gemiddeld). Bedrijven buiten het centrum laten zich relatief minder vaak adviseren op dit terrein (15%).

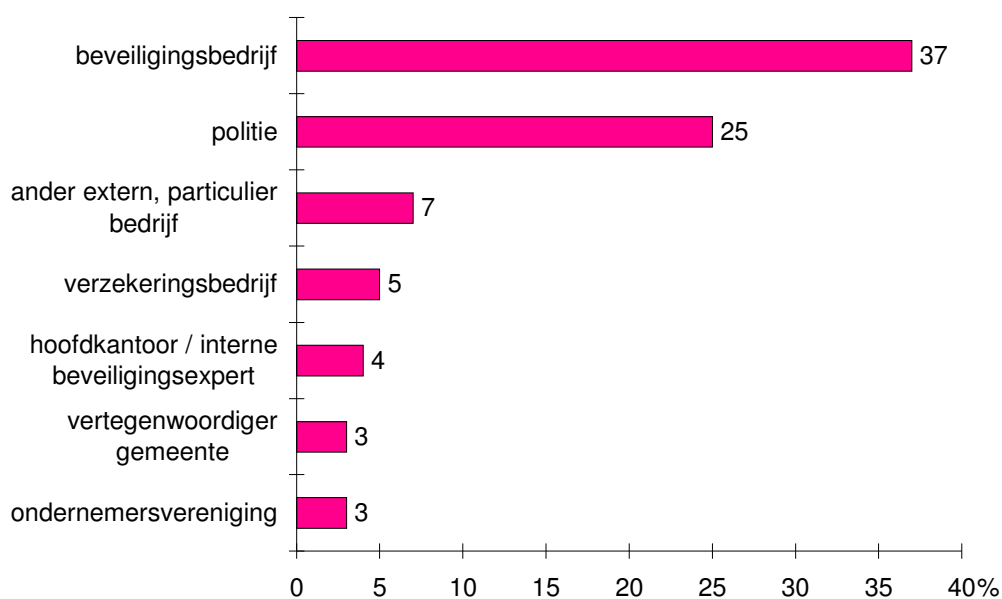
Regio

Bedrijven in het noorden van het land laten zich relatief minder vaak adviseren over het voorkomen van diefstal door derden (41% tegen gemiddeld 56%).

11.3 Partijen waarbij dienstverlenende bedrijven advies inwinnen

Bijna vier op de tien (37%) van de dienstverleningsbedrijven die zich laten adviseren over criminaliteit en veiligheid, kloppen voor dit advies aan bij private beveiligingsbedrijven.

36 | *Adviserende partijen (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: laat zich adviseren (n=1.904)

Branche, agglomeratie en regio

Bedrijven in het noorden van het land schakelen relatief minder vaak de politie in om advies in te winnen. In het noorden wint 16% van de bedrijven advies in bij de politie tegenover 25% landelijk.

11.4 Participatie in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit

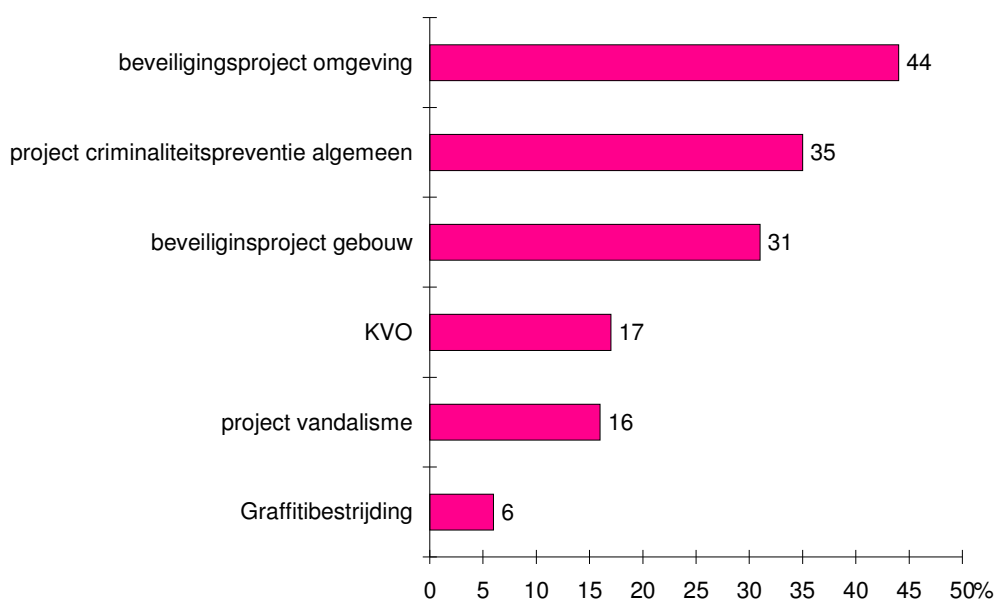
Een klein gedeelte van de dienstverlenende bedrijven (4%) participeert in projecten op het gebied van (bestrijding van) criminaliteit, openbare orde en veiligheid. Ook hier zien we een relatie met de criminaliteitssituatie: bedrijven die criminaliteit vaker als een probleem ervaren, nemen vaker deel aan projecten. Enkelvoudige en meervoudige slachtoffers doen ook vaker mee aan projecten.

11.5 Soort projecten waaraan dienstverlenende bedrijven deelnemen

De bedrijven die deelnemen aan projecten, nemen het meest deel aan beveiligingsprojecten van de omgeving, criminaliteitspreventie in het algemeen en beveiligingsprojecten omtrent het gebouw. Assurantie-, onroerendgoed- en accountancy bureaus nemen relatief minder vaak deel aan beveiligingsprojecten voor het gebouw (23% tegen 31%). Dit geldt ook voor het bank- en verzekeringswezen, namelijk 14%.

Bedrijven in het centrum van een stad nemen vaker dan gemiddeld deel aan projecten ter preventie van vandalisme (24% tegen 16%).

37 | Soort project (antwoordcategorieën voorgelezen, meer antwoorden mogelijk)

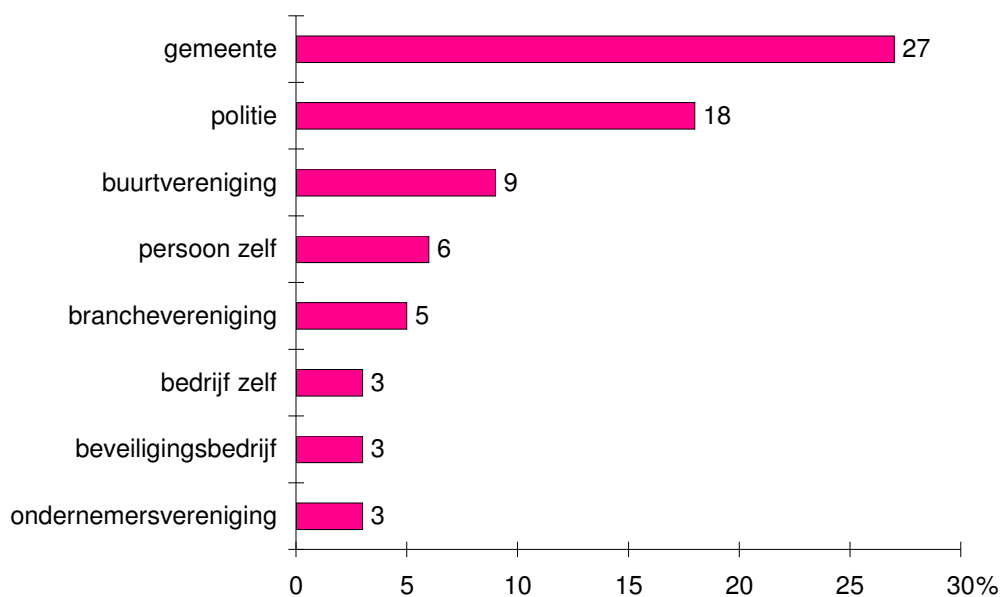
Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: neemt deel aan project (n=573)

11.6 Organisatoren van projecten

De projecten waar bedrijven aan deelnemen, worden meestal georganiseerd door de gemeente of de politie.

38 | *Organisatoren van projecten (open vraag, meer antwoorden mogelijk)*

Bron: TNS NIPO, 2008

Basis: deelgenomen aan projecten (n=573)

Branche

Bij assurantie-, onroerendgoed- en accountancy bureaus zijn het relatief vaker gemeentes die de projecten organiseren, namelijk 35% tegen 27% gemiddeld. Bij bank- en verzekeringswezen is het vaker de politie, namelijk 42% tegen 18% gemiddeld.

Agglomeratie

Bedrijven in het centrum van de stad nemen vaker dan gemiddeld deel aan projecten die zijn georganiseerd door de gemeente (38%). Bedrijven buiten de stad nemen minder vaak dan gemiddeld deel aan projecten van de gemeente (15%) en politie (10%).

Regio

Bedrijven in het noorden van het land nemen relatief minder vaak deel aan projecten georganiseerd door de gemeente (11%).

Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksverantwoording

Het onderzoek

Het veldwerk van de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2008 liep 12 weken en vond plaats van *24 september tot en met 19 december 2008*. In totaal zijn 37.575 bedrijven op vestigingsniveau telefonisch ondervraagd over hun criminaliteits- en veiligheidssituatie gedurende de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek.

Het responspercentage onder de benaderde bedrijven is met **45%** goed te noemen voor onderzoek onder bedrijven. Mogelijk vinden bedrijven het onderwerp criminaliteit zodanig belangrijk dat zij graag meewerken. Gezien de veldwerkperiode hebben de resultaten van het onderzoek betrekking op een groot deel van het jaar 2008 en het laatste kwartaal van 2007. Uit oogpunt van leesbaarheid hebben we deze verbijzondering in het rapport achterwege gelaten en zijn de resultaten in tegenwoordige tijd geformuleerd.

Disproportionele stratificatie en herweging

De structuur van de zakelijke markten wordt gekenmerkt door een scheve verdeling: er zijn heel veel kleine bedrijven en relatief weinig grote ondernemingen. Ook de verdeling over sectoren en regio's is ongelijkmatig. Om over de afzonderlijke sectoren, grootteklassen en regio's nauwkeurige uitspraken te kunnen doen, is de steekproef disproportioneel gestratificeerd naar sector en bedrijfsgrootte.

Disproportionele stratificatie houdt in dat om nauwkeurige uitspraken te kunnen doen, bewust wordt afgeweken van de verhoudingen in de populatie. Bepaalde categorieën (bijvoorbeeld: grote ondernemingen) worden in de steekproef welbewust opgehoogd en in andere categorieën (bijvoorbeeld bedrijven met 1 werkzame persoon) worden naar rato van het aantal bedrijven in de populatie minder interviews gerealiseerd. In de analyse wordt hiervoor gecorrigeerd door te herwegen naar de TNS NIPO populatie van bedrijfsvestigingen.

Ten behoeve van de nauwkeurigheid van de onderzoeksresultaten is met de allocatie van de aantallen gesprekken over de sectoren rekening gehouden met de verwachte spreiding in aantal delicten (op basis van de onderzoeksresultaten MBI 2002). Er is rekening gehouden met een spreiding in delicten en het is ook mogelijk te kijken naar de 10% van bedrijven met de meeste delicten. In bijlage 2 zijn de belangrijkste gegevens samengevat.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de gehanteerde procedures verwijzen we naar het Handboek Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven.

Gerealiseerde steekproef

In totaal zijn de 37.575 bedrijven op vestigingsniveau ondervraagd volgens de volgende verdeling over sectoren:

1 | Gerealiseerde steekproefaantallen

Grootteklasse (werkzame personen)	Detail- handel	Horeca	Bouw	Zakelijke dienstverl.	Transport	Totaal
1	2.265	660	1.250	3.119	465	7.759
2-4	4.194	3.370	749	5.607	790	14.710
5-9	3.640	1.431	480	1.346	534	7.431
10-19	1.278	669	383	636	453	3.419
20-49	757	364	299	748	455	2.623
50-99	209	83	118	340	160	910
100+	86	41	123	322	151	723
Totaal	12.429	6.618	3.402	12.118	3.008	37.575

De schatting van de schade die bedrijven lijden als gevolg van criminaliteit is gebaseerd op de inschatting van de ondervraagden. De op deze manier verkregen gemiddelde schadebedragen zijn, na verwijdering van uitschieters, vermenigvuldigd met het aantal getroffen bedrijven. Voor een uitgebreide beschrijving van de gehanteerde methode verwijzen we naar het Handboek.

Management Summary

Management Summary

The objective of the *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven* ('Monitor Crime in the Business Sector', MCB) is to provide an insight into the victimisation of Dutch companies and the measures they take to combat criminality. The MCB provides the facts and figures required for discussions of the safety of companies and the measures required to increase safety; it also provides an insight into the developments over the years.

The questions on which the MCB is based are:

- What is the nature and extent of crime against Dutch companies?
- What is the nature and extent of the loss companies incur as a result of these crimes?
- What preventive measures do companies take to combat crime?
- What is the notification and reporting conduct of companies afflicted by crime?
- What is the companies' experience and appreciation of police actions?
- Are there differences in these issues between the sectors?
- How do the results from this survey compare with the benchmark survey of the *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven* carried out in 2004? This relates, in particular, to the absolute numbers of companies in each sector confronted with crime, the total number of offences and the nature of the offences.

In addition, we answer the question as to the percentage of the companies that:

- experience criminality as a problem;
- has implemented preventive measures and/or participate in projects;
- makes records of crimes;
- has been confronted with offences;
- notifies offences to the police;
- is satisfied with the police;
- is confronted with internal criminality and has implemented preventive measures.

The survey has been carried out in the following five¹ sectors of the Dutch business community:

- Construction;
- Retail;
- Hotel and restaurant;
- Transport;
- Commercial services.

The fieldwork was carried out in the period from 24 September to 19 December 2008 inclusive.

This summary contains a comprehensive review of the overall results from the survey. The question as to the differences between the sectors is answered separately for each issue, and the differences between the benchmark survey carried out in 2004 and the 2008 survey are

¹ The surveys carried out in 2004, 2005, 2006 and 2007 examined the same five sectors on the same large scale.

reviewed. Section 1.7 reports the significant differences between 2007 and 2008. In addition, the five sector reports review significant differences between branches within a sector and between companies in different geographical locations (urban agglomerations and regions).

The table on page 288 summarises the most important figures for each sector in 2004, 2005, 2006, 2007 and 2008. This table also includes the confidence margins required to interpret and compare the figures in the correct manner. Effective sampling and interim adjustments of the sample based on variance analyses largely succeeded in achieving confidence margins of 10% or less.

1.1 Nature and extent of crime against companies

The results from the MCB 2008 reveal that the total number of reported offences has increased as compared to 2004. 2.9 million offences were reported by the construction, hotel and restaurant, transport and commercial services sectors in 2004. In 2008 the figure increased to 3 million.

One-third (32%) of all companies in the sectors that were examined were confronted with one or more forms of crime (general victimisation²). The retail and hotel and restaurant sectors and the sectors most frequently confronted with criminality.

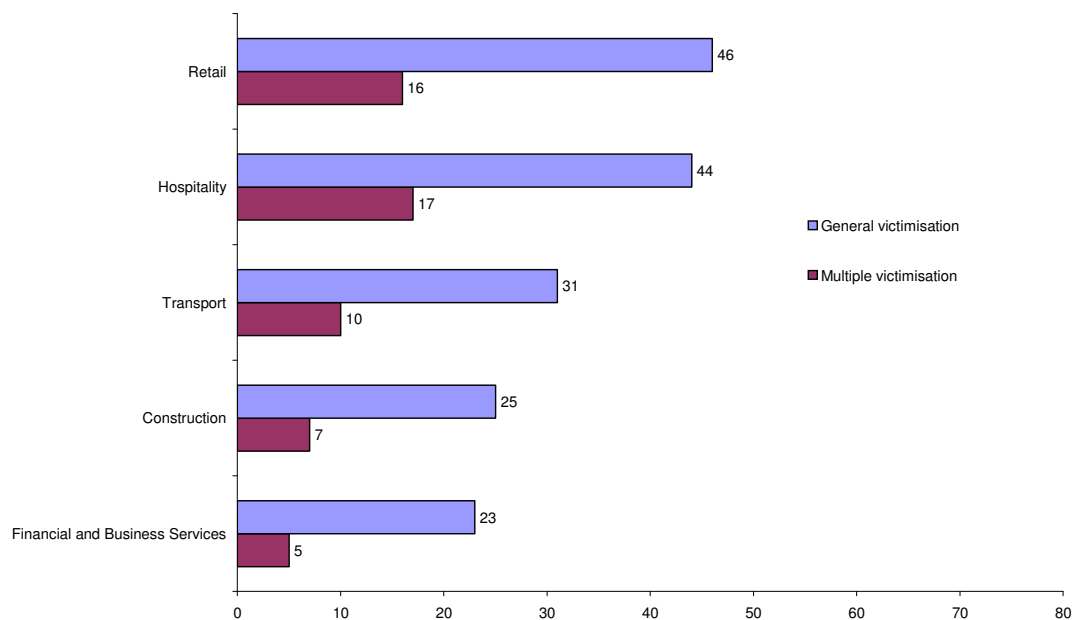
General victimisation has decreased significantly in all sectors since 2004. 49% of the companies in the *retail* sector were confronted with one or more forms of criminality in 2004 as compared to 46% in 2008. 47% of the companies in the *hotel and restaurant* sector were victims of crime in 2004 as compared to 44% in 2008. In 2008 the *commercial services* and *construction* sectors were, in relative terms, least afflicted by crime: 23% and 25% respectively of the company branches in these sectors were victims of crime. In the *transport sector* almost one-third (31%) of the company branches were afflicted by crime.

In addition to general victimisation, Table 1 also contains figures for multiple victimisation³. 10% of the company branches in the sectors examined in this survey were victims of more than one type of crime, ranging from 5% in the commercial services sector to 17% in the hotel and restaurant sector. Multiple victimisation has fallen in all sectors as compared to 2004.

² General victimisation: when a company branch has been the victim of an offence on one or more occasions in the past 12 months.

³ Multiple victimisation: when a company branch has been the victim of various types of offence in the past 12 months.

1 | General and multiple victimisation in 2008 (in %)

Source: TNS NIPO, 2008

Table 2 on the next page reveals that the number of thefts in the hotel and restaurant, transport and commercial services sectors have decreased as compared to 2004. Table 2 also reveals that *theft*, in analogy with the situation in 2004, is the most frequent form of crime in the retail sector. In comparison with 2004 the number of thefts in this sector has increased by 227,000.

However, a comparison of the number of thefts in the retail sector with those in 2007 reveals a *much greater* increase in the number of thefts. This increase marks a trend break from previous years, since the number of thefts in the sector fell during the period from 2004 to 2007. It is striking to note that the percentage of company branches afflicted by theft has not increased greatly. The increase is primarily due to an increase in the number of thefts from a limited group of companies, or in other words, certain types of branches that were also often afflicted by theft in past years suffered in even more in 2008. This is explained in more detail in Section 1.7, which compares the results from 2008 with those from 2007.

Table 2 also reveals that *vandalism* is the most frequent form of crime in the hotel and restaurant and commercial services sectors. The number of cases of vandalism in the transport sector decreased as compared to 2004, whilst the number of cases increased in the commercial services sector.

During the past year the number of *burglaries* decreased in all sectors except for the construction sector as compared to 2004.

Violent offences are less frequent than the other reported offences. The hotel and restaurant sector was the sector most frequently confronted with violent offences (9% of all company branches). Violent offences are least frequent in the construction and commercial services sector. The numbers of company branches in the retail, transport and commercial services sectors that have been confronted with violent offences have decreased as compared to 2004. The change in the construction and hotel and restaurant sectors is not significant.

Significant differences in the number of offences between 2004 and 2007 are listed in table 2.

2 | Number of offences by sector and type of offence in 2004, 2005, 2006, 2007 and 2008, with significant differences between 2004 and 2008

Offence		Construction	Retail	Hotel and restaurant	Transport	Commercial services
Burglary	2004	21,000	42,000	12,000	17,000	34,000
	2005	18,000	32,000	10,000	15,000	27,000
	2006	18,000	29,000	9,000	16,000	25,000
	2007	19,000	28,000	9,000	13,000	24,000
	2008	19,000	26,000	9,000	10,000	31,000
	<i>diff.</i>	-	-38%	-25%	-41%	-9%
Theft	2004	27,000	1,500,000	49,000	27,000	28,000
	2005	22,000	1,600,000	45,000	16,000	21,000
	2006	24,000	1,200,000	33,000	16,000	20,000
	2007	26,000	974,000	35,000	13,000	21,000
	2008	23,000	1,727,000	34,000	12,000	22,000
	<i>diff.</i>	-	+15%	-31%	-56%	-21%
Vandalism	2004	24,000	86,000	38,000	19,000	47,000
	2005	18,000	88,000	37,000	19,000	38,000
	2006	19,000	89,000	38,000	18,000	39,000
	2007	16,000	92,000	39,000	15,000	46,000
	2008	23,000	93,000	38,000	11,000	53,000
	<i>diff.</i>	-	-	-	-42%	+13%
Violence ⁴	2004	2%	7%	10%	7%	4%
	2005	2%	6%	9%	5%	3%
	2006	2%	5%	9%	5%	3%
	2007	2%	5%	9%	5%	3%
	2008	2%	6%	9%	4%	3%
	<i>diff.</i>	-	-14%	-	-43%	-25%

Figures based on respondents' estimates

Source: TNS NIPO, 2008

Figures shown in bold indicate a significant difference from 2004.

The difference scores are based on rounded-off figures.

The extent of the various forms of criminality differs between the five sectors examined by the survey (see table 3). *Retail* companies are relatively more frequently confronted with *theft* as compared to the average in all sectors (28% as compared to an average of 13%). Retail companies – such as supermarkets and drug stores – are readily accessible, and have many convenient products on display. However, the percentage of companies in the retail sector confronted by theft has fallen as compared to 2004, when 32% companies in the retail sector

⁴ In view of the limited incidence of violent crimes it is not statistically justifiable to issue estimates of the total number of violent offences.

were confronted by theft⁵. The other sectors also exhibit a decline in the number of companies confronted with theft as compared to 2004.

The number of companies in the transport, construction and commercial services sector confronted with *vandalism* has decreased. The hotel and restaurant and retail sectors are – as was the case in 2004 – relatively most frequently confronted with vandalism.

The percentage of company branches confronted with *burglary* has decreased in all sectors.

The number of company branches in the retail, transport and commercial services sectors confronted with *violence* has decreased as compared to 2004.

⁵ Earlier in the summary it was stated that the total number of thefts had increased. However, these figures relate to prevalence – the percentage of companies that have been confronted with theft on one or more occasions in 2008.

3 | Number of victims by type of offence by sector in 2004, 2005, 2006, 2007 and 2008, with significant differences between 2004 and 2008

% companies confronted with		Construction	Retail	Hotel and restaurant	Transport	Commercial services
Burglary	2004	13	15	17	20	11
	2005	13	13	15	18	9
	2006	12	11	13	17	9
	2007	12	11	14	16	8
	2008	11	10	14	14	7
	<i>diff.</i>	-15%	-33%	-18%	-30%	-36%
Theft	2004	12	32	17	15	6
	2005	11	30	16	12	5
	2006	11	28	15	12	5
	2007	12	27	15	12	4
	2008	9	28	15	10	4
	<i>diff.</i>	-25%	-13%	-12%	-33%	-33%
Vandalism	2004	12	18	24	17	12
	2005	10	20	24	16	11
	2006	11	18	23	15	10
	2007	10	18	24	13	11
	2008	9	18	24	12	10
	<i>diff.</i>	-25%	-	-	-29%	-17%
Violence	2004	2	7	10	7	4
	2005	2	6	9	5	3
	2006	2	5	9	5	3
	2007	2	5	9	5	3
	2008	2	6	9	4	3
	<i>diff.</i>	-	-14%	-	-43%	-25%

Source: TNS NIPO, 2008

Figures shown in bold indicate a significant difference from 2004.

The difference scores are based on rounded-off figures.

Top 10 percent of the most afflicted company branches per sector

This Section distinguishes the company branches most afflicted by criminality. To this end the 10 percent of the company branches in each sector most afflicted by criminality have been selected. This group is referred to as “the top 10 percent of the most afflicted companies”, and is compared with other company branches that have been less severely afflicted. The objective is to determine whether the companies most afflicted by criminality in 2008 exhibit specific characteristics.

General characteristics of the branch

Companies with their own premises and own means of transport are more frequently members of the top 10 percent of the most afflicted branches. Companies in city centres are also above-average members of the top 10 percent of the companies most afflicted by criminality. Companies outside the cities are less frequently members of the top 10 percent. Companies located in a shopping centre, in separate company premises or on an industrial estate are, in particular, overrepresented in the top 10 percent of the most afflicted companies.

Characteristics specific to the sector and location

- Within the top 10 percent of most afflicted companies in the **construction** sector the civil and utilities companies and the earthworks, road-building hydraulic engineering companies are more heavily represented. Conversely, odd-job and installation companies are less heavily represented in the top 10 percent of most afflicted companies. Construction companies located on an industrial estate or separate company premises are above-average members of the top 10 percent of most afflicted companies.
- The top 10 percent of most afflicted companies in the **retail** sector include many companies active in the food, beverages and tobacco trade, the general retail trade, drug stores, and the clothing retail trade. These are drug stores and perfumeries, but also pharmacists and petrol stations. These companies are relatively frequently located in a shopping centre. The top 10 percent of most afflicted companies includes a relatively large number of companies located in a shopping centre. Companies in the city centres are also relatively frequently represented in the top 10 percent of most afflicted companies.
- Restaurants and cafés are overrepresented in the top 10 percent of the most afflicted companies in the **hotel and restaurant** sector. Companies in the city centres, in particular, are relatively frequently represented in the top 10 percent of most afflicted companies. Companies outside the cities are below-average members of this top 10 percent.
- Tram and taxi companies are above-average members of the top 10 percent of most afflicted companies in the **transport** sector. The transport companies with the most offences are relatively frequently located on an industrial estate and relatively infrequently in premises next to a home. The shipping and warehouse segments are underrepresented in this top 10 percent.
- Travel agencies and law firms are above average members of the top 10 percent of the most afflicted companies in the **commercial services** sector. Conversely advertising agencies, economic consultancies and architects are below-average members of the top

10 percent of most afflicted companies. These top 10 percent of the most afflicted companies are relatively frequently located in city centres.

Awareness of the problem

Company branches often afflicted by criminality more frequently perceive criminality as a problem for their operations. A relatively large number of companies in this group take measures to combat crime and invest above-average sums on these measures. In addition, they more frequently keep records of crimes, seek advice, and take part in projects.

Victimisation

This group not only exhibits a higher incidence of single victimisation but also exhibits a higher incidence of multiple victimisation. On average, the percentage of the most afflicted companies confronted with more than one form of offence is 73% of the top 10 percent companies.

Table 4 shows the percentage of all crimes committed against the companies that are most afflicted by criminality. A higher percentage in table 4 is indicative of a greater concentration of criminality within a relatively small group (the top 10 percent) of companies. For example: in the retail sector 67 percent of all thefts (almost 1.2 million) are committed in the 10% most afflicted company branches and just 33 percent (570,000) in the other company branches.

4 | *The top 10 percent most afflicted companies' share of total number of offences (%)*

% of total number of offences	Burglary	Theft	Vandalism
Construction	23	28	41
Retail	5	67	13
Hotel and restaurant	14	60	45
Transport	27	43	41
Commercial services	22	38	35

Source: TNS NIPO, 2008

The extent to which the offence occurs at an above-average frequency varies greatly. The top 10 percent of the most afflicted companies are confronted with an above-average incidence of *theft*. 67% and 60% of all thefts confronting the retail and hotel and restaurant sectors respectively are committed against the top 10 most afflicted company branches. Consequently the majority of thefts occur at a limited number of company branches.

In most sectors (other than the retail and hotel and restaurant sectors) more than one-fifth (22%) to more than one-quarter (27%) of *burglaries* occur at the top 10 percent of the companies confronted with the most burglaries.

Other than in the retail sector, more than one-third (35%) of the companies in the commercial services sector to more than four in ten (45%) of the companies in the hotel and restaurant sector amongst the top 10 percent of most afflicted companies are confronted with *vandalism*.

1.2 Loss caused by criminality

An insight into the costs companies incur as a result of criminality is obtained by taking account of both the direct loss and indirect loss. The total loss incurred by all the sectors is approx. *622 million euros*⁶. Consequently the total loss incurred as a result of criminality has decreased as compared to 2004 (then 686 million euros), a decrease of 9%.

Table 5 reveals that the retail sector, in particular, accounts for a relatively large proportion of the total loss: theft and burglary constitute the largest cost item for this sector. Significant decreases in the estimated loss incurred in 2008 as compared to 2004 are indicated in the table as percentages. The increase in vandalism in the commercial services sector is striking: vandalism increased by 21% in 2008 as compared to 2004. In conclusion, the total loss incurred by the retail sector as a result of theft increased in 2008 as compared to 2007. This is directly related to the increase in the number of thefts during the period reported above.

⁶ Exclusive of the loss incurred as a result of violent offences.

5 | Loss by sector and offence, in million euros*- 2004, 2005, 2006, 2007 and 2008

Loss in mill. euros:		Construct ion	Retail	Hotel and restaurant	Transport	Commercial services
Burglary	2004	55	89	18	36	84
	2005	57	79	18	25	74
	2006	52	75	17	26	66
	2007	54	77	19	25	63
	2008	57	71	19	22	74
	<i>diff.</i>	+ 4%	-20%	-	-39%	-12%
Theft	2004	40	146	12	22	33
	2005	35	141	12	18	27
	2006	40	120	11	15	25
	2007	41	114	11	17	22
	2008	42	140	13	15	31
	<i>diff.</i>	-	-	-	-32%	-
Vandalism	2004	15	34	12	10	24
	2005	15	34	10	9	22
	2006	15	30	10	7	20
	2007	14	32	11	8	22
	2008	14	33	11	6	29
	<i>diff.</i>	-	-	-	-40%	+21%
Other	2004	9	11	2.3	4	30
	2005	5	11	2	4	21
	2006	7	10	2	3	18
	2007	5	9	2	3	16
	2008	5	11	2	2	25
	<i>diff.</i>	-	-	-	-	-
Total, 2008		118	255	45	45	159
Total estimated loss in 2004: 686 million euros						
Total estimated loss in 2008: 622 million euros						

Source: TNS NIPO, 2008

Figures shown in bold indicate a significant difference from 2004

*Figures based on respondents' estimates

1.3 Preventive measures

By far the majority of the companies would appear to be aware of the possibility of becoming a victim of crime (Table 6). Almost three-quarters (73%) of the companies in all sectors take preventive measures. 63% of all construction companies take preventive measures, whilst the percentage is much higher in the other four sectors (retail 80%, commercial services 72%, hotel and restaurant 76%, and transport 73%).

Companies usually take technical measures. The following table reveals that companies often decide to install an alarm. In addition, many companies fit extra locks and/or install CCTVs.

6 | *Percentage of companies that take preventive measures and percentage of companies that take the measures listed below, 2008 (top 3 shaded grey)*

	Construct ion	Retail	Hotel and restaurant	Transport	Commercial services
Takes preventive measures:	63%	80%	76%	73%	72%
Audible alarm	37	54	51	45	48
Silent alarm	25	42	37	35	34
Extra locks	31	23	24	21	30
Extra heavy hinges and locks	16	11	12	11	18
Fences	21	10	5	22	7
Security services / gatekeeper	8	9	12	14	11
Extra lighting	8	6	6	8	7
CCTVs / infrared	9	26	27	19	9

Source: TNS NIPO, 2008

The number of companies that seek *advice* on combating criminality varies by sector and increases with the severity of the problem.

17% of the companies sought advice in 2008 as compared to 19% in 2004. The number of companies in the construction, retail and transport sectors has not decreased to a demonstrable extent. However, the number of companies seeking advice about combating criminality has decreased in the hotel and restaurant and catering sectors. The *nature* of the advice relates primarily to electronic security and the prevention of theft.

Companies most afflicted by crime (top 10 percent) are more likely to seek advice than the average: this relates to more than twice as many companies and, in particular, concerns the prevention of theft by third parties and electronic prevention.

7 | Percentage that seeks advice or participates in projects - 2004, 2005, 2006, 2007 and 2008

Sector	% Seeking advice 2004	% Seeking advice 2005	% Seeking advice 2006	% Seeking advice 2007	% Seeking advice 2008
Construction	12	13	11	12	12
Retail	25	24	22	23	24
Hotel and restaurant	21	20	19	18	19 -10%
Transport	19	18	17	18	18
Commercial services	17	15	15	15	14 -18%

Sector	% Project participation 2004	% Project participation 2005	% Project participation 2006	% Project participation 2007	% Project participation 2008
Construction	3	4	3	4	3
Retail	6	6	6	6	7
Hotel and restaurant	8	8	8	8	8
Transport	5	5	5	5	5
Commercial services	4	4	4	4	4

Source: TNS NIPO, 2008

Figures shown in bold indicate a significant difference from 2004

Projects offer companies another means of arming themselves against criminality. Moreover projects offer companies an opportunity to become familiar with other, more innovative means of combating crime. Table 7 lists the percentage of companies in each sector that took part in projects in 2008.

42% of the companies participating in these projects are focused on improved security in the surroundings and 38% on crime prevention in a general sense. One-quarter (25%) of all companies participating in security projects take part in the *Keurmerk Veilig Ondernemen* ('Quality Mark Safe Entrepreneurship', KVO), a higher percentage than in 2004 (then 16%).

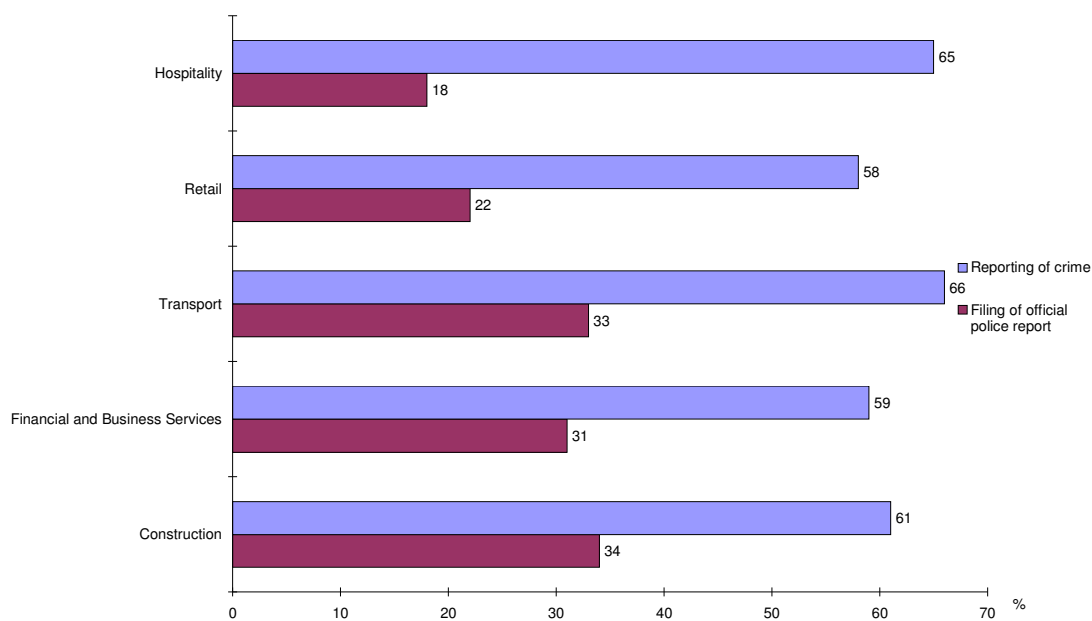
1.4 Notification and reporting conduct

60% of the companies in the sectors examined in this survey that were confronted with criminality in 2008 *notified*⁷ the police of one or more offences. In 2004 this percentage was 67%. Of these companies 8% have *reported* one or more offences to the police, a percentage lower than in 2004, when 11% of the companies reported offences to the police.

Notification and reporting conduct by sector

Zooming in on the afflicted companies by sector and comparing their notification and reporting conduct reveals clear differences (Graph 8). Expressing these differences in terms of percentages yields a parameter indicating the relationship between notification and reporting. This parameter is referred to as the *fallout*, which indicates the dropout of the companies that do not ultimately report the offence whilst they made the effort to give notification of the offence. Graph 8 shows the sector with the largest fallout at the top and the sector with the smallest fallout at the bottom.

8 | Relationship between giving notification of and reporting offences by afflicted companies by sector in 2008

Source: TNS NIPO, 2008

⁷ A distinction is made between giving notification of an offence and reporting an offence. When an offence is reported an official report or a standard report form is drawn up and signed. Giving notification of an offence relates to informing the police of an offence in the broadest sense of the word. Consequently, formally speaking 'notification' includes reporting an offence.

The fallout is greatest in the hotel and restaurant sector, in which almost three-quarters (72%) of the companies that give notification of an offence do not ultimately report the offence (see both graph 8 and table 9). Many afflicted companies in the retail sector also give notification of offences but do not ultimately report them: the fallout in this sector is also more than six in ten (62%). A relatively large number of companies in the construction sector make the effort to both give notification and report offences: the fallout in this sector is more than four in ten (44%).

9 | *Fallout between notification and reporting conduct of afflicted companies – 2004, 2005, 2006, 2007 and 2008*

Sector		2004	2005	2006	2007	2008
%						
Construction	Notificat ion	66	64	66	65	61
	Report	37	37	36	36	34
	<i>fallout</i>	44%	42%	45%	45%	44%
Retail	Notificat ion	64	63	61	61	58
	Report	25	25	23	23	22
	<i>fallout</i>	61%	60%	62%	62%	62%
Hotel and restaurant	Notificat ion	69	67	63	65	65
	Report	22	22	21	20	18
	<i>fallout</i>	68 %	67 %	67%	69%	72%
Transport	Notificat ion	70	68	69	70	66
	Report	35	33	35	35	33
	<i>fallout</i>	50%	51%	49%	50%	50%
Commercial services	Notificat ion	65	60	66	61	59
	Report	31	31	32	30	31
	<i>fallout</i>	52%	48%	52%	51%	47%

Source: TNS NIPO, 2008

Notification and reporting conduct by type of offence

The study reveals a difference between the **notification conduct** for *burglary* and the notification conduct for other forms of crime. In total, 86% of the companies confronted with burglary notified the police of the offence. All sectors give notification of *burglary* relatively more frequently than of other offences. 48% of all companies give notification of *theft*. The retail and hotel and restaurant sectors give notification of *theft* with the relatively lowest frequency of 44% and the transport sector with the relatively highest frequency of 61%. 45%

of all companies give notification of *vandalism*. The hotel and restaurant sector cites vandalism with the relatively lowest frequency (44%), and this is also the sector that gives notification of vandalism with the relatively lowest frequency. 54% of all companies confronted with *violence* given notification of the offence: the frequency is lowest in the construction sector (36%) and highest in the hotel and restaurant sector (67%).

The degree of fallout varies with the type of offence. The number of companies giving notification of *violent offences*, in particular, is lower than the number that ultimately reports the offence. For most types of offence the fallout is of the order of almost four in ten to more than two-thirds. The fallout is relatively high for *burglaries in the hotel and restaurant sector and violence in the hotel and restaurant sector*: 88% of the afflicted hotels and restaurants give notification of burglary and 15% report the offence; 67% of the afflicted hotels and restaurants give notification of violent offences and 12% report the offence.

1.5 Experience with and appreciation of the police

The satisfaction with police action has increased since 2004. More than half (54%) of all companies that have had contact with the police following the notification or reporting of an offence were (extremely) satisfied with the police. The satisfaction varied from 48% in the commercial services sector to 60% in the hotel and restaurant sector.

10 | Percentage of companies that is (extremely) satisfied with police action

Sector	% satisfied in 2004	% satisfied in 2005	% satisfied in 2006	% satisfied in 2007	% satisfied in 2008
Construction	42	46	49	44	50
Retail	51	55	59	57	59
Hotel and restaurant	55	59	60	61	60
Transport	41	45	45	44	50
Commercial services	50	50	50	54	48

Source: TNS NIPO, 2008

Figures shown in bold indicate a significant difference from 2004

The primary reasons for the companies' satisfaction with the police were the speed of police action (26%) and the customer-friendliness of the police (22%).

The most important reasons for dissatisfaction were the perception that the police failed to take action following the notification or reporting of an offence (14%) and the lack of a visible result (13%). However, these reasons were cited less frequently than in 2004 (then both 19%). The lack of feedback is also cited (13%), a reason for dissatisfaction that has increased since 2004 (6%).

1.6 Internal criminality

The MCB began to devote specific attention to internal criminality in 2006, and this was repeated in 2007 and 2008. Internal criminality is understood as the theft of money or goods by the company's employees. This Section compares the situation with 2006.

The percentage of companies confronted with internal criminality in 2008 has not changed from the percentage in 2006. In total, 5% of all company branches were confronted with internal criminality, ranging from 8% in the hotel and restaurant and retail sectors to 2% in the commercial services sector. Internal criminality in the retail sector has increased as compared to 2006 (then 7%). The retail sector is also the *sole* sector with a percentage of companies confronted with internal criminality which diverges from the percentage in 2006. This sector also exhibits a variation according to type of company: for example, 30% of the supermarkets state that they are confronted with internal criminality as compared to the average of 8% for the entire sector. In addition, the percentage of supermarkets confronted with internal criminality in 2008 has consequently increased as compared to 2006 and 2007. Just 24% of the supermarkets stated that they were confronted with internal criminality in 2006, and 23% in 2007. 5% and 4% of the companies in the transport and construction sectors respectively stated that they were confronted with internal criminality.

The measure most frequently taken to combat internal criminality is checking references when hiring new employees (48% of the companies). This measure was taken more frequently in 2008 than in 2006 (then 41%). In addition, 42% of the companies have drawn up employee rules relating to internal criminality, a figure which has also increased in comparison with 2006 (then 36%). Almost four out of ten (37%) of the companies always report internal crimes, an increase in comparison with 2006 (then 30%).

1.7 Most important results from 2008 in comparison with 2007

This report compares the results from 2008 with the benchmark survey in 2004. However, it is also interesting to gain an insight into the developments as compared to 2007, and for this reason this Section reviews the most striking differences as compared to 2007.

Victimisation

The general victimisation of companies decreased in the construction, transport and commercial services sectors in comparison with 2007. This is also applicable to multiple victimisation.

One-quarter (25%) of the companies in the construction sector were victims of one or more offences. In 2007 this was still the case for 27% of the construction companies. Multiple victimisation in the construction sector decreased to 7%: in 2007 8% of the companies were still multiple victims. 31% of the companies in the transport sector were victims of one or more offences, a decrease in comparison with 2007, when one-third (34%) of the transport companies were victims of one or more offences. Multiple victimisation in the transport sector decreased from 12% in 2007 to 10% in 2008. The number of victims of one or more offences in the business sector also decreased: while one-quarter (24%) was a victim of crime

in 2007 this figure decreased to 23% in 2008. Multiple victimisation has also decreased by 1% in this sector, from 6% in 2007 to 5% in 2008.

In addition to a decline in victimisation, these sectors' perception of criminality as a problem also decreased in comparison with last year. One in five construction companies (19%) experienced criminality as a problem, a decrease in comparison with 2007, when 22% of the construction companies experienced criminality as a problem. One-quarter (25%) of the companies in the transport sector experienced criminality as a problem, whilst in 2007 this was still experienced as a problem by almost one-third (31%) of the transport companies. 16% of the companies in the commercial services sector experienced criminality as a problem, whilst last year 18% still experienced this as a problem.

In comparison with 2007, more companies in the transport sector took preventive measures (73% in 2008 as compared to 71% in 2007). Conversely, the number of companies in the commercial services sector that have taken preventive measures decreased: 72% of these companies took preventive measures in 2008, whilst in 2007 the percentage of companies was 75%.

Satisfaction with the police as compared to 2007 increased in the construction sector (from 44% in 2007 to 50% in 2008), retail sector (from 57% to 59%) and transport sector (from 44% to 50%). Conversely, satisfaction decreased in the commercial services sector (from 54% to 48%).

Burglary

The percentage of companies confronted with burglary in the construction, transport and commercial services sectors decreased in comparison with 2007. In the construction sector 11% of the companies were confronted with burglary in 2008, whilst the figure was still 12% in 2007. The percentage of companies in the transport sector confronted with burglary also decreased (from 16% to 14%). The *number* of offences also fell in this sector (from 13,000 to 10,000).

The percentage of companies in the commercial services sector confronted with burglary in 2008 also decreased in comparison with the previous year (from 8% to 7%). However, the *number* of companies that became victims of burglary increased (from 24,000 to 31,000).

Theft

As stated earlier, the *number* of thefts in the retail sector increased sharply from the level in 2007. The number of thefts increased from 974,000 in 2007 to 1,727,000 in 2008. The percentage of retail branches that reported one or more thefts increased slightly as compared to 2007, when the percentage was 27%, whilst in 2008 the percentage was 28%. The average frequency with which companies were confronted with theft increased sharply in the retail sector in 2008 (from an average of 24 incidents a year in 2007 to an average of 37.7 incidents in 2008).

Breaking down this average further reveals that the increase is largely attributable to the companies that were as such already frequently confronted with theft. The group of retail companies reporting between 10 and 100 incidents of theft grew from 9% to 11%, whereby the average frequency of the thefts increased from 26 incidents to 32 incidents a year. The

percentage of retail companies reporting 100 incidents of theft or more increased from 1% to 2%, whereby the average frequency within this group increased from 249 incidents a year to 320 incidents a year. Consequently it is possible to state that although the number of severely-afflicted companies in the retail sector is limited this number is, nevertheless, growing. Although this group is of a relatively limited size, it nevertheless accounts for a large majority of all thefts in the sector.

In addition, the estimate of the total loss incurred by this sector has grown from € 114 million in 2007 to € 140 million in 2008.

Conversely, in the construction and transport sectors the *percentage* of thefts *decreased* in comparison with 2007. 9% of the companies in the construction sector were confronted with theft in 2008, whilst the percentage was still 12% in 2007. In the transport sector this percentage decreased from 12% in 2007 to 10% in 2008. The average frequency of thefts at each branch has decreased in the construction and building services sectors. In 2008 the average frequency of thefts in the construction sector was 2.8 incidents a year (as compared to 3.4 incidents a year in 2007). Companies in the commercial services sector were on average confronted with 2.9 incidents of theft a year in 2007: in 2008 this percentage was on average 2.4 incidents a year.

Vandalism

The percentage of the companies in almost all sectors that were confronted with vandalism was not significantly different from the previous year. Solely the commercial services sector reported a decline in the percentage (from 11% to 10%). However, the sector's estimate of the total loss incurred by vandalism increased (from € 22 million to € 29 million). The construction sector's number of reports of vandalism increased as compared to 2007 (from 16,000 to 23,000), whilst the reports of vandalism from the transport sector decreased (from 15,000 to 11,000). The total loss incurred by the sector also decreased in comparison with 2007 (from € 8 million to € 6 million).

Violence

The percentage of companies confronted with violence did not change significantly from 2007. The retail sector is the only sector to report an increase in the frequency of violent offences as compared to the previous year (from an average of 4 incidents a year to an average of 5.5 incidents a year in 2008).⁸

1.8 Table of results from 2004, 2005, 2006, 2007 and 2008

The summary is concluded with a table on the next page which summarises the most relevant figures for each sector in 2004, 2005, 2006, 2007 and 2008. The table also indicates significant differences in 2008 as compared to 2004.

⁸ In view of the low number of reports of violence it is not possible to issue a justifiable conclusion about the total number of violent offences.

Bijlagen

Bijlage 1 Nielsen-gebieden en politieregio's

1 | Nielsen-gebieden en de bijbehorende politieregio's

Nielsen	Politieregio
Noord	(01) Groningen
Noord	(02) Friesland
Noord	(03) Drenthe
Oost	(04) IJsselland
	(05) Twente
Oost	(06) Noord- en Oost Gelderland
	(07) Gelderland Midden
	(08) Gelderland Zuid
Oost	(25) Flevoland
West*	(09) Utrecht
West*	(10) Noord-Holland-Noord
	(11) Zaanstreek-Waterland
	(12) Kennemerland
	(13) Amsterdam-Amstelland
	(14) Gooi en Vechtstreek
West*	(15) Haaglanden
	(16) Hollands Midden
	(17) Rotterdam-Rijnmond
	(18) Zuid-Holland-Zuid
Zuid	(19) Zeeland
Zuid	(20) Midden- en West Brabant
	(21) Brabant-Noord
	(22) Brabant Zuid-Oost
Zuid	(23) Limburg-Noord
	(24) Limburg-Zuid

*: West wordt in 2 gebieden onderverdeeld

De 5 Nielsen regio's zijn:

- Drie grote steden : Amsterdam, Rotterdam en Den Haag met randgemeenten;
- Rest West : Overige gemeenten in de provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht;
- Noord : Provincies Groningen, Friesland en Drenthe;
- Oost : Provincies Overijssel, Gelderland en Flevoland;
- Zuid : Provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg.

Bijlage 2

Tabellen bedrijven top10 procent van delicten

We presenteren in deze bijlage in tabelvorm de belangrijkste resultaten voor de bedrijven met de 10% hoogste delicten ten opzichte van de totale groep, waarbij we ons beperken tot de meest in het oog springende (significante) verschillen. De resultaten zijn per sector, per delict (inbraak, diefstal en vernieling) weergegeven.

Er worden drie kolommen weergegeven:

- De top 10%-kolom bevat de resultaten van de 10% van bedrijfsvestigingen met het hoogste aantal delicten;
- De kolom overig bevat de resultaten van de overige vestigingen die met het delict te maken hebben gehad (overige 90%);
- De kolom Totaal geeft de resultaten voor alle vestigingen binnen de sector, inclusief de niet getroffen bedrijven.

De resultaten van de top10 procent of de overige slachtoffers zijn vetgedrukt indien deze significant verschillen van de totale populatie. (Bij melding delict bij de politie is de kolom top10 procent vergeleken met de kolom overig en niet de totaalkolom, omdat in deze kolom ook niet-slachtoffers zijn opgenomen die uiteraard geen melding bij de politie hebben gedaan.) Door afrondingen kan het absolute totaal aantal delicten weergegeven in deze tabellen afwijken van het totaal aantal delicten zoals weergegeven in de hoofdtabel van de Samenvattende bevindingen.

I | Bouw - inbraak

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Burgerlijke/utiliteitsbouw	48	39	29
Grond/water/wegenbouw	18	10	7
Afwerking	10	15	21
Installatie	21	19	16
Klusbedrijven	2	15	23
Aard locatie			
Kantorencomplex	11	2	1
Bedrijfs/industrieterrein	53	29	14
Afzonderlijk bedrijfspand	24	15	9
Bedrijf aan woonhuis	5	44	69
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	6	15	17
Rand agglomeratie	54	49	42
Buiten agglomeratie	40	35	40
Eigen terrein			
Ja	79	60	42
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	97	80	63
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	20	20	12
Meegewerkt aan projecten			
Ja	8	5	3
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	85	80	..**
Te maken gehad met diefstal			
Ja	47	27	9
Te maken gehad met vernieling			
Ja	54	20	9
Te maken gehad met geweld			
Ja	6	4	2
Aantal inbraken	4.500	14.900	19.400
In % van het totaal	23	77	100

Vetgedrukt verschilt significant met totaal

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

2 | Detailhandel - inbraak

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Auto-detailhandel	20	8	5
Auto-reparatie/garages	19	13	9
Voeding/genotmiddelen	18	15	12
Drogist/kleding e.d.	9	10	14
Bloemen/kappers/pedicures e.d.	5	17	25
Aard locatie			
Winkelcentrum	20	34	33
Bedrijfs/industrieterrein	31	17	10
Afzonderlijk bedrijfspand	25	22	18
Bedrijf aan woonhuis	11	14	27
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	23	33	39
Rand agglomeratie	47	45	39
Buiten agglomeratie	21	20	22
Eigen terrein			
Ja	53	45	34
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	92	90	80
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	43	35	24
Meegewerkt aan projecten			
Ja	12	9	7
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	89	87	-**
Te maken gehad met diefstal			
Ja	56	39	28
Te maken gehad met vernieling			
Ja	54	31	18
Te maken gehad met geweld			
Ja	16	9	6
Aantal inbraken	6.100	19.800	25.900
In % van het totaal	24	76	100

Vetgedrukt verschilt significant met totaal

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

3 | Horeca - inbraak

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Restaurants	50	50	54
Café's	14	30	26
Hotels, pensions	26	13	14
Aard locatie			
Bedrijfs/industrieterrein	4	2	2
Afzonderlijk bedrijfspand	36	28	26
Bedrijf aan woonhuis	12	21	26
Winkelcentrum	17	23	23
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	25	33	37
Rand agglomeratie	39	33	29
Buiten agglomeratie	35	33	33
Eigen terrein			
Ja	62	43	41
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	96	87	76
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	34	27	19
Meegewerkt aan projecten			
Ja	20	10	8
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	85	88	-**
Te maken gehad met diefstal			
Ja	43	21	15
Te maken gehad met vernieling			
Ja	50	36	24
Te maken gehad met geweld			
Ja	23	12	9
Aantal inbraken	2.300	6.600	8.900
In % van het totaal	26	74	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

4 | Transport - inbraak

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Goederenwegvervoer	81	67	61
Tram- en taxibedrijven	8	10	9
Zeevaart/Vemen/Pakhuizen	3	11	15
Communicatiebedrijven	2	5	4
Overige transport	7	6	10
Aard locatie			
Bedrijfs/industrieterrein	65	34	26
Afzonderlijk bedrijfspand	12	15	12
Bedrijf aan woonhuis	10	34	48
Stedelijke ligging			
Rand agglomeratie	76	50	44
Buiten agglomeratie	15	36	40
Eigen terrein			
Ja	85	59	54
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	94	86	73
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	37	28	18
Meegewerkt aan projecten			
Ja	19	7	5
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	75	82	-**
Te maken gehad met diefstal			
Ja	42	22	10
Te maken gehad met vernieling			
Ja	44	25	12
Te maken gehad met geweld			
Ja	15	6	4
Aantal inbraken	3.200	7.200	10.400
In % van het totaal	31	69	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

5 | Zakelijke dienstverlening - inbraak

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Assurantiebemiddeling	33	28	29
Architecten, ingenieurs	9	10	12
Reclame-, economische en adviesbureaus	22	34	33
Reisbureaus, advocaten	18	13	13
Aard locatie			
Kantorencomplex	18	15	8
Handelscentrum	20	12	8
Winkelcentrum	1	4	4
Bedrijfs/industrieterrein	13	11	5
Afzonderlijk bedrijfspand	25	19	14
Bedrijf aan woonhuis	22	36	58
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	30	32	31
Rand van agglomeratie	52	50	45
Buiten agglomeratie	18	18	24
Eigen terrein			
Ja	60	50	36
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	91	89	72
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	27	27	14
Meegewerkt aan projecten			
Ja	19	7	4
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	96	87	-**
Te maken gehad met diefstal			
Ja	32	14	4
Te maken gehad met vernieling			
Ja	39	25	10
Te maken gehad met geweld			
Ja	5	5	10
Aantal inbraken	7.700	22.900	30.600
In % van het totaal	25	75	100

Vetgedrukt verschilt significant met totaal

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

6 | Bouw – diefstal

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Burgerlijke/utiliteitsbouw	61	36	29
Grond/water/wegenbouw	11	8	7
Afwerking	8	17	21
Installatie	13	20	16
Klusbedrijven	8	14	23
Aard lokatie			
Kantorencomplex	5	2	1
Bedrijfs/industrieterrein	43	23	14
Afzonderlijk bedrijfspand	19	14	9
Bedrijf aan woonhuis	32	50	69
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	18	15	17
Rand agglomeratie	50	47	42
Buiten agglomeratie	30	38	40
Eigen terrein			
Ja	74	57	42
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	90	79	63
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	36	17	12
Meegewerkt aan projecten			
Ja	12	5	3
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	50	55	-**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	56	30	11
Te maken gehad met vernieling			
Ja	41	23	9
Te maken gehad met geweld			
Ja	41	23	9
Aantal diefstal	5.600	17.400	23.000
In % van het totaal	24	76	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

7 | *Detailhandel - diefstal*

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Autodetailhandel	2	4	4
Auto-reparatie	0	5	9
Voedings- en genotmiddelen	19	13	12
Algemeen assortiment	19	14	9
Drogist/kleding e.d.	30	23	14
Bloemen/kappers e.d.	4	11	25
Overig/apothekers/benzinestations	12	16	12
Aard lokatie			
Winkelcentrum	59	52	33
Bedrijfs/industrieterrein	7	8	10
Afzonderlijk kantoorgebouw	18	19	18
Bedrijf aan woonhuis	3	10	27
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	54	51	39
Rand van agglomeratie	36	34	39
Buiten agglomeratie	10	15	22
Eigen terrein			
Ja	33	31	34
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	94	90	80
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	49	32	24
Meegewerkt aan projecten			
Ja	19	10	7
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	64	43	-**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	17	14	10
Te maken gehad met vernieling			
Ja	36	29	18
Te maken gehad met geweld			
Ja	29	11	6
Aantal diefstal	1.065.000	661.500	1.726.500
In % van het totaal	62	38	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

8 | Horeca - diefstal

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Restaurants	55	49	54
Hotels/pensions	17	19	14
Aard lokatie			
Afzonderlijk kantoor of bedrijfsgebouw	36	29	26
Bedrijf aan woonhuis	7	21	26
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	44	41	37
Buiten agglomeratie	24	30	33
Eigen terrein			
Ja	48	45	41
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	92	86	76
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	40	24	19
Meegewerkt aan projecten			
Ja	17	12	8
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	35	44	-**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	27	21	14
Te maken gehad met vernieling			
Ja	59	44	24
Te maken gehad met geweld			
Ja	42	19	6
Aantal diefstal	18.300	15.600	33.900
In % van het totaal	54	46	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

***: geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

9 | Transport - diefstal

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Aard lokatie			
Bedrijfs/industrieterrein	46	36	26
Afzonderlijk kantoorgebouw of bedrijfspan	25	13	12
Bedrijf aan woonhuis	14	33	48
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	26	13	14
Eigen terrein			
Ja	83	63	54
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	96	90	73
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	42	32	18
Meegewerkt aan projecten			
Ja	14	11	5
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	64	64	-**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	60	31	14
Te maken gehad met vernieling			
Ja	39	26	12
Te maken gehad met geweld			
Ja	12	11	4
Aantal diefstal	4.600	6.900	11.500
In % van het totaal	40	60	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

10 | Zakelijke dienstverlening - diefstal

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Assurantiebemiddeling	12	24	29
Overige financiële en zakelijke instellingen	33	14	9
Aard lokatie			
Kantorencomplex	16	13	8
Handelscentrum	5	11	8
Bedrijfs/industrieterrein	18	8	5
Afzonderlijk bedrijfspand	35	19	14
Bedrijf aan woonhuis	15	38	58
Stedelijke ligging			
Buiten agglomeratie	17	17	27
Eigen terrein			
Ja	64	48	36
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	98	86	72
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	32	19	14
Meegewerkt aan projecten			
Ja	10	7	4
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	52	60	-**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	56	27	7
Te maken gehad met vernieling			
Ja	41	23	10
Te maken gehad met geweld			
Ja	20	7	3
Aantal diefstal	6.400	15.400	21.800
In % van het totaal	29	71	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

11 | Bouw - vernieling

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Grond/water/wegenbouw	16	12	7
Klusbedrijven	7	17	12
Aard lokatie			
Bedrijfs/industrieterrein	30	26	14
Afzonderlijk bedrijfspand	27	15	9
Bedrijf aan woonhuis	22	48	69
Stedelijke ligging			
Rand agglomeratie	57	53	42
Buiten agglomeratie	26	30	40
Eigen terrein			
Ja	72	51	42
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	100	77	63
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	32	19	12
Meegewerkt aan projecten			
Ja	19	6	3
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	51	48	-**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	43	24	11
Te maken gehad met diefstal			
Ja	52	23	9
Te maken gehad met geweld			
Ja	9	3	2
Aantal vernieling	8.300	14.400	22.700
In % van het totaal	37	63	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

12 | Detailhandel - vernieling

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Auto-reparatie	2	7	9
Voeding/genotmiddelen	22	15	12
Drogisterij	20	15	14
Ijzerwaren, bouwmaterialen etc.	6	12	14
Bloemen/kappers e.d.	16	17	25
Overige artikelen/benzinestations	15	16	12
Aard lokatie			
Winkelcentrum	55	45	33
Bedrijfs- of industrieterrein	5	9	10
Afzonderlijk bedrijfspand	24	21	18
Bedrijf aan woonhuis	6	15	27
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	51	48	39
Rand agglomeratie	40	36	39
Buiten agglomeratie	9	15	22
Eigen terrein			
Ja	29	31	34
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	92	88	80
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	38	30	24
Meegewerkt aan projecten			
Ja	21	11	7
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	50	44	45
Te maken gehad met inbraak			
Ja	21	19	10
Te maken gehad met diefstal			
Ja	63	46	28
Te maken gehad met geweld			
Ja	22	12	6
Aantal vernieling	39.900	53.100	93.000
In % van het totaal	43	57	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

13 | Horeca - vernieling

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Restaurants	32	51	54
Cafés	35	29	26
Hotels en pensions	22	14	14
Aard lokatie			
Winkelcentrum	18	28	23
Bedrijf aan woonhuis	15	20	26
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	50	43	37
Buiten agglomeratie	25	29	33
Eigen terrein			
Ja	42	41	41
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	91	85	76
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	25	24	19
Meegewerkt aan projecten			
Ja	17	12	8
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	38	45	-**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	27	20	14
Te maken gehad met diefstal			
Ja	52	25	15
Te maken gehad met geweld			
Ja	50	18	9
Aantal vernieling	17.500	20.100	37.600
In % van het totaal	47	53	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

14 | Transport - vernieling

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Tram- en taxibedrijven	27	18	9
Zeevaart en pakhuizen	7	10	15
Overige transport/communicatie	2	9	10
Aard lokatie			
Winkelcentrum	5	3	1
Bedrijfsterrein	53	27	26
Bedrijf aan woonhuis	21	42	48
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	12	23	14
Buiten agglomeratie	43	29	40
Eigen terrein			
Ja	63	57	54
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	91	81	73
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	29	21	18
Meegewerkt aan projecten			
Ja	8	10	5
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	42	45	-**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	51	29	14
Te maken gehad met diefstal			
Ja	40	21	10
Te maken gehad met geweld			
Ja	20	10	4
Aantal vernieling	4.500	6.700	11.200
In % van het totaal	40	60	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

** : geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn

15 | Zakelijke dienstverlening - vernieling

	Getroffen bedrijven		Alle bedrijven (incl. niet- slachtoffers)
	Top10 procent	Overig	
Branche			
Assurantie, onroerend goed, accountants	35	32	29
Architecten en ingenieurs	4	10	12
Reclame- en adviesbureaus	22	30	33
Reisbureaus, advocaten	16	16	13
Overige financiële en zakelijke dienstverlening	18	8	9
Aard lokatie			
Kantorencomplex	15	9	8
Winkelcentrum	16	9	4
Afzonderlijk bedrijfspand	28	26	14
Bedrijf aan woonhuis	25	38	58
Stedelijke ligging			
Centrum agglomeratie	67	45	31
Rand agglomeratie	25	39	45
Buiten agglomeratie	8	15	24
Eigen terrein			
Ja	43	38	36
Maatregelen tegen criminaliteit			
Ja	92	84	72
Geadviseerd bij criminaliteit			
Ja	19	19	14
Meegewerkt aan projecten			
Ja	6	7	4
Politie op de hoogte gebracht			
Ja	43	45	-**
Te maken gehad met inbraak			
Ja	37	18	7
Te maken gehad met diefstal			
Ja	17	9	4
Te maken gehad met geweld			
Ja	16	9	3
Aantal vernieling	20.000	33.100	53.100
In % van het totaal	38	62	100

*Vetgedrukt verschilt significant met
totaal*

***: geen percentage want dit cijfer omvat ook de bedrijven die geen slachtoffer zijn